

Şeyhülislâm Yahyâ'nın Gazellerinde Duyu ve Duygular

Çağatay TÜRKMEN

Yüksek Lisans Tezi

Eski Türk Edebiyatı

Doç. Dr. Sait YILTER

AĞRI- 2024

(Her hakkı saklıdır.)

T.C.
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

ÇAĞATAY TÜRKMEN

ŞEYHÜLİSLÂM YAHYÂ'NIN GAZELLERİNDE
DUYU VE DUYGULAR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ YÖNETİCİSİ
DOÇ. DR. SAİT YILTER

AĞRI-2024

TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre hazırlamış olduğum “Şeyhülislâm Yahyâ’nın Gazellerinde Duyu ve Duygular” adlı tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

- ✓ Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

...../2024

Çağatay TÜRKMEN

T.C.
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TEZ KABUL VE ONAY TUTANAĞI
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜNE

Doç. Dr. Sait YILTER danışmanlığında, Çağatay TÜRKMEN tarafından hazırlanan bu çalışma/...../..... tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan:

İmza:

Jüri Üyesi:

İmza:

Jüri Üyesi:

İmza:

Yukarıdaki imzalar adı geçen öğretim üyelerine ait olup;
Enstitü Yönetim Kurulunun .../.../2024 tarih ve ... / no'lu kararı
ile onaylanmıştır.

..... / /2024

Prof. Dr. İbrahim HAN

Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	vi
ABSTRACT.....	vii
ÖN SÖZ	viii
KISALTMALAR	ix
ŞEKİL DİZİNİ	x

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ	1
1.1. Duyu ve Duygular.....	1
1.2. Spinoza'nın Duygulara Yönelik Tanımları.....	2
1.3. Goleman'ın Duygulara Yönelik Tanımları	8
1.4. Alfred Adler'in Duygulara Yönelik Sınıflandırmaları.....	8
1.5. Hamdullah Aktaş'ın Duygulara Yönelik Sınıflandırmaları	9

İKİNCİ BÖLÜM

2.1. Tanımlar.....	11
2.2. Problem Durumu.....	11
2.3. Araştırmanın Amacı.....	11
2.4. Araştırmanın Önemi.....	12
2.5 Problem Cümlesi.....	12
2.6. Araştırmanın Sayıltıları.....	12
2.7. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	12
2.8. Alanyazın Derlemesi (Literatür)	13
2.8.1. Alanyazın Derlemesi (Literatür) Sonuçları	25

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM.....	28
3.1. Araştırmanın Modeli.....	28
3.2. Evren ve Örneklem	28
3.3. Veri Toplama Araçları	28

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. DÎVÂN ŞİİRİNDE DUYGU.....	30
4.1. Dîvân Şiirinde Duyguların Yansıması	30

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. ŞEYHÜLİSLÂM YAHYÂ'NIN GAZELLERİNDE DUYU VE DUYGULAR	33
5.1. Şeyhülislâm Yahyâ'nın Gazellerinde İncelenen Duygular	33
5.2. Şeyhülislâm Yahyâ'nın Gazellerinde İncelenen Duygular	37

5.3. Şeyhülislâm Yahyâ'nın Gazellerindeki Duyu ve Duyguların Tespiti.....	37
5.4. Şeyhülislâm Yahyâ'nın Gazellerindeki Duyu ve Duyguların Değerlendirmesi	240
5.5. En Yoğun Kullanıma Sahip İlk 7 Duygu	242
5.5.1. Sevgi-Aşk.....	243
5.5.2. Hüzün-Üzüntü-Keder-Dert-Acı-Istırap.....	244
5.5.3. Kötümserlik.....	245
5.5.4. Yüceltme-Övme	246
5.5.5. İyimserlik	247
5.5.6. İstek-Arzu-Temenni	247
5.5.7. Mutluluk-Saadet-Huzur-Sevinç-Neşe	248
5.6. En Seyrek Kullanıma Sahip İlk 6 Duygu.....	249
5.6.1. Başarı	249
5.6.2. Sıkılma	250
5.6.3. İsyân.....	250
5.6.4. Kınama.....	250
5.6.5. Arayış.....	251
5.6.6. Pişmanlık.....	251
5.7. En Yoğun ve En Seyrek Kullanıma Sahip Duyular.....	251
5.7.1. Görme	252
5.7.2. İşitme.....	253
5.7.3. Dokunma.....	254
5.7.4. Koklama.....	254
5.7.5. Tatma	255

ALTINCI BÖLÜM

6. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	257
6.1. Sonuç.....	257
6.2. Tartışma.....	257
6.3. Öneriler	258
KAYNAKÇA	264
ÖZGEÇMİŞ.....	268

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ŞEYHÜLİSLÂM YAHYÂ'NIN GAZELLERİNDE DUYU VE DUYGULAR

Çağatay TÜRKMEN

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Sait YILTER

2024, X + 268 Sayfa

Dîvân şiiri, yoğun duyguların birikimini yansıtan, olumlu ve olumsuz pek çok duyguyu özünde barındırır. Dîvân şairleri de etkili şiirler yazma gayretinde oldukları için ortaya konulan her eserde duyguları olabildiğince etkili ve yoğun bir şekilde yansıtmışlardır. Söz sanatlarından kelime seçimine ve ifade zenginliğine kadar dîvân şiirinin duyguları yansıtmasında şairler en güzel ifadeleri kullanmaya daima gayret etmişlerdir. Bu şairlerden biri de gazelleriyle tanınan Şeyhülislâm Yahyâ'dır.

Yapılan çalışma 17. yüzyıl dîvân şairi olan Şeyhülislâm Yahyâ ile sınırlandırılmakla birlikte *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'nda yer alan gazeller duyu ve duygular yönüyle incelenmiştir. *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'nda yer alan naat, kasîde, tarih, kıt'a ve diğerleri incelenmeye alınmayıp duyu ve duygu tespiti daha açık ve yoğunluğunun daha fazla olması yönüyle sadece gazeller inceleme alanına dâhil edilmiştir. Kullanım sıklığı bakımından en yoğun ve en seyrek kullanıma sahip duyular ve duygular çalışmayı sınırlandırmıştır.

Çalışmanın amacı; *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'nda yer alan gazellerdeki duyu ve duyguların kullanım sıklığının tespitini yaparak gazellerdeki duyu ve duyguları ortaya koymaktır. Çalışmadaki yöntem, nitel araştırma yöntemi olmakla birlikte duyu ve duyguların kullanım sıklığını belirlemek, birtakım soru ve cevap ortaya koyduğu için nicel araştırma modeli yaklaşım da çalışmanın içerisinde yer almaktadır. Ayrıca, doküman analizi ve amaçlı örneklem yöntemi de kullanılmıştır. Bu yöntemlerle elde edilen veriler daha net bir şekilde ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Klâsik Türk Şiiri, Ş. Yahyâ, Gazel, Duyular, Duygular.

ABSTRACT

MASTER'S THESIS

SENSES AND EMOTIONS IN THE GHAZALS OF ŞEYHÜLİSLÂM YAHYÂ

Çağatay TÜRKMEN

Thesis Süpervizör: Doç. Dr. Sait YILTER

2024, X + 268 Pages

Dîvân poetry contains many positive and negative emotions in its essence, reflecting the accumulation of intense emotions. Since Dîvân poets also tried to write effective poems, they reflected the emotions as effectively and intensely as possible in each work they produced. Poets have always tried to use the most beautiful expressions in reflecting the emotions of divan poetry, from rhetoric to word choice and richness of expression. One of these poets is Şeyhülislâm Yahyâ, known for his ghazals.

Although the study was limited to Şeyhülislâm Yahyâ, the 17th century divan poet, the ghazals in the Divan of Şeyhülislâm Yahyâ were examined in terms of senses and emotions. Naat, kasida, history, stanza and others in the Dîvân of Şeyhülislâm Yahyâ were not included in the examination, and only ghazals were included in the field of examination, as they are more clear and intense in detecting senses and emotions. In terms of frequency of use, the most intense and least frequently used senses and emotions limited the study.

Purpose of the study; The aim is to reveal the senses and emotions in the ghazals by determining the frequency of use of the senses and emotions in the ghazals in the Dîvân of Şeyhülislâm Yahyâ. Although the method in the study is a qualitative research method, a quantitative research model approach is also included in the study since determining the frequency of use of sensations and emotions poses a number of questions and answers. Additionally, document analysis and purposeful sampling methods were also used. With these methods, the available data is presented more clearly.

Key Words: Classical Turkish Poetry, Ş. Yahyâ, Ghazal, Senses, Emotions.

ÖN SÖZ

Dîvân şairi eserini meydana getirirken duyguları oldukça yoğun bir şekilde işlemiştir. Ayrılığın, kavuşmanın, umudun, merhametin, kederin, sevincin ve birçok farklı duygunun yoğun bir şekilde işlendiği ve aktarıldığı zeminde dîvân şiiri önemli bir yere sahiptir.

Dîvân şiiri üzerine çok sayıda metin incelemeleri, yorumlamalar, çıkarımlar yapılmıştır. Bu çalışmalarda yöntemler de çoğu zaman benzer yöntemler olmuştur. Yapılan bu çalışmada ise duygular tespit edilirken çok sayıda duyguyu karşılaştırma imkânı bulunmuş ve istatistiksel verilerin daha belirgin bir şekilde görülmesi hedeflenmiştir.

Çalışma, Hasan Kavruk tarafından hazırlanan ve MEB tarafından yayımlanan dîvân şiirinin önemli şairlerinden *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânî*'ndaki 450 gazel esas alınarak yapılmıştır. Bu gazellerde tespit edilen duygular, 78 duygu ve 5 duyu başlığı altında ele alınmıştır. Bu çalışmada Gülende Muratoğlu'nun "*Bâkî Dîvânî'nde Duyu ve Duygular*" adlı "yüksek lisans tezi" örnek alınmıştır ancak söz konusu çalışmadan farklı olarak incelenen duygular genişletilmiş ve *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânî*'ndaki duyu ve duyguların tespiti yapılmıştır.

Çalışmanın her aşamasında yanımda olan ve bilgilerini, tecrübelerini örnek almaya gayret ettiğim değerli danışman hocam Doç. Dr. Sait YILTER'e, çalışma azmini bütün hayat boyunca bir gaye olarak görmemi sağlayan bütün hocalarıma ve aileme çok teşekkür ederim.

Çağatay TÜRKMEN

Ağrı-2024

KISALTMALAR

AIÇÜ	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
C.	Cilt
Çev.	Çeviren
Ed.	Editör
G.	Gazel
haz.	hazırlayan
s.	sayfa
S.	Sayı
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
TDK	Türk Dil Kurumu
TDV	Türkiye Diyanet Vakfı
V.	Volume
vb.	ve benzeri
vd.	ve diğerleri
Yay.	Yayınevi
yy.	yüzyıl

ŞEKİL DİZİNİ

Şekil 1: Duygular	242
Şekil 2: Duyular	242
Şekil 3: En yoğun kullanıma sahip ilk 7 duygu	243
Şekil 4: En seyrek kullanıma sahip ilk 6 duygu	249
Şekil 5: En yoğun ve en seyrek kullanıma sahip duygular	252

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

Gazeller klâsik Türk şiirinde çok sevilen bir nazım şekli olarak bilinmektedir. Şairler de hünerlerini diğer nazım şekillerine nispeten gazellerinde gösterme gayretinde olmuşlardır. Hatta gazel kelimesini de farklı sıfatlarla ve benzetmelerle ifade etmişlerdir. Yeniterzi (2005: 3-4), bu konu hakkında açıklamalar yaparak gazel kelimesinin; muhabbet-nâme, şevk-nâme ve penç beyt terkiplerini; gazel nazım şeklinin kaleme alınması veya oluşturulması karşılığında; gazel düzmek, gazel okımak, gazel söylemek, gazel sünûh itmek, gazel taksîm itmek, gazel tarh itmek, gazel terennüm kılmak, sebt-i gazel kılmak, gazel bağlamak fiillerini kullandıkları görülür. Gazel okuyan anlamında; gazel-hân ve gazel-serâ terkipleri; gazel için âbdâr, âteş-feşân, cân-fezâ, dilkeş, garrâ, hikmet-nümâ, latîf, müselleme, nâzenîn, nâzûk, nev, nev-zemîn pâkîze, ra'nâ, rengîn, sabûhî, safâ-bahş, şîrîn, şûh, tarab-engîz, tâze, yek kalem sıfatları ve bahr, bahr-i melâhat, vâdî-i gazel benzetmelerinin tespit edildiğini belirtir. Ayrıca yaptığı çalışmada on bir farklı şairin gazel kelimesi için gazellerinde kullandığı sıfatların; âşıkâne, bülend mertebe, dil-nişîn, hoş-âyende-zemîn, karâr-dâde, güşâde, latîf, ma'mûr, metîn, muvahhidâne, nâzenîn-şekl, pâk, revâne, sâde, sadr-nişîn, sâf, safâ-bahş, sîne-nişîn, şâirâne, tüvendâne, yegâne olduğunu ve benzetmelerin; âb, akar su, âyîne, bâde, beyt-i emîn, cânân, dili tatlu bir cüvân, dîrûg-ı maslahat-âmîz, eğlence, figân u nâle-i bülbül, hamâyîl, meh-ruhân-ı mütenâsib-beden, mu'în, nakş-ı cebîn, nakş-ı nigîn, nedîm-i şûh-ı suhan-senc-i nüktedân, nemek-i sohbet-i cân, pençe, pençe-i mercân, perî-hâne, pervâne, tab'-ı şâ'ir, tâze şükûfe, vird, yâver, zebâne olduğunu belirtir. Nitekim Fuzûlî de gazel hakkındaki bir düşüncesini aşağıdaki kıtada belirtmiştir:

“Gazeldir safâ-bahş-i ehl-i nazer
Güzeldir gül-i bûsitan-i hüner
Gazâl-i gazel saydı âsân değil
Gazel münkiri ehl-i 'irfan değil
Gazel bildirir şâ'irin kudretin
Gazel arttırır nâzımın şöhretin
Gazel gerçi eş'âra çok resm var
Gönül resmin et cümleden ihtiyâr

Ki her mahfilin zinetidir gazel
Hired-mendler san'atidir gazel
Gazel de ki meşhûr-i devrân ola
Okumakda yazmakda âsân ola” (Akyüz vd., 1990: 16).

Dolayısıyla klâsik Türk şiirinde gazel metinleri kendisine has, her zaman revaçta olan bir yer edinmiştir. Kaside nazım şeklinin girişinde genellikle aşk ve sevgili konularına yer verilen bölüme (tegazül) denilmekle birlikte nesibin karşılığı olarak da gazel şeklinde ifade edilmiştir. Araplardan İranlılara geçen kasidenin nesib kısmının bir süre sonra kasideden farklı nazım şeklinde algılanıp yazılmaya başlandığı bilinmektedir. Gazeller de değişen bu durumuyla klâsik Türk edebiyatında asırlarca yazılan nazım şekli olarak günümüze kadar gelmiştir (İpekten, 1996: 442).

Klâsik Türk edebiyatı şairleri divanlarında gazellere geniş yer vermişlerdir. Bunun sebebi de şairlerin gazellerde duygularını metne daha etkili bir şekilde sindirmeleri ile doğrudan ilişkilidir.

Klâsik Türk şiirinin kendine has bir insani boyutu vardır. Bu boyutun içeriğinde duygu ve karakter yapıları da yer alır. Bu yapılar, insanların nesnelere karşı tutumlarında önemli bir rol oynamaktadır. Duygular ve karakter yapıları, insanları akıl dışındaki nesnelerle ilişkilerinde yönlendirici bir görev üstlenir. Bu yapılar, şiir metninde bulunan *acıma, kayıtsızlık, ıstırap, ikiyezlülük, umutsuzluk, pişmanlık* vb. birbirleriyle ilişkili, değişebilen duygular ve karakterler gibi unsurlardan oluşmuştur (Açıkgöz, 2003: 2).

Şairler, içinde bulunduğu toplumu ve dünyayı daha farklı algılayan, duygu ve düşüncelerini okuyucuda estetik bir haz uyandıracak şekilde aktaran kimselerdir. Onlar, olumlu veya olumsuz duyguları daha derinden hissedip aktararak toplumdaki anlam ve duygu dünyasını daha iyi yansıtmaya gayret etmişlerdir. Bu duygular, şairin kendisinde ve toplumun hafızasında bulunan birikimin edebiyattaki yansımalarıdır.

1.1 Duyu ve Duygular

İnsan sosyal bir varlıktır. Doğal çevresi kadar sosyal çevresi de önemlidir. İnsanın sosyalleşmesi yalnızca büyümeye ve gelişmeye bağlı değildir. Aynı zamanda diğer insanlarla olan etkileşimlerine de bağlıdır (Aktaş, 2004: 1).

Tarih boyunca insanların bir arada yaşaması, onların birbirleriyle etkileşime geçmesini ve ortak değerlerin oluşmasını sağlamıştır. İnsanlar için bir arada yaşamak

ancak duygusal olarak birbirine bağılı olmakla ve dâhil oldukları belirli sosyal ortamlarda mümkündür (Coştu, 2019: 117-131).

Bu sosyal ortamlarda bireyin tüm yaşamını yönlendiren duygular, insan yaşamının merkezinde yer alıp küçük yaşlardan itibaren gelişmeye başlar. Bireylerin kendilerini ve içinde yaşadıkları dünyayı nasıl algıladıklarını, nasıl sosyalleştiklerini, başkalarıyla nasıl iletişim kurduklarını ve nasıl öğrendiklerini etkileyen duygular, çevre ile iletişim kurmak için kullanır (Beyazıt, 2018: 43).

İnsanların çevre ile iletişimleri hâlinde duygusal olaylarla bilinçte haz ya da acı ile ortaya çıkan türlü durumları vardır. İletişimin duygu kısmında kişi konuşurken sevgisini, nefretini, öfkesini, şaşkınlığını, heyecanını karşısındakine, karşısındaki de kendisine aktarır. Böylece sosyal ortamlarda duygusal etkileşim sağlanmış olur (Tarhan, 2010: 168; Topçu, 2017: 77).

Duyguların; yaşam olaylarının bir sonucu olarak her yerde bulunabilmesi, bir iletişim aracı olarak kullanışlılığı, birçok duygu ile etkileşimi karmaşıklığını ve ifade çeşitliliğini ayrıca, organize davranış ve kendini savunma durumları ile karakterize edilmesi duygu ile ilgili yapılan araştırmaların gerekliliğini ortaya koymaktadır (Gençoğlu, 2017: 3).

Duygular hareketin yanında bağılılıkları da ihtiva eder. Bu hareket kişiden kişiye farklı bağlanmaları sağlar. Duygular başka duyguları kendi içinde saklar. Duyguları harekete geçiren sebeplerin temelini kavrarsak kastedilen duyguyu daha iyi anlarız. Aynı zamanda duygular bulaşıcı olup enerji yönüyle olumlu veya olumsuz bir şekilde başka bir insana tesir edebilir (Gün, 2013: 20; Sara, 2015: 21).

Duygular, psikolojide bireyin bedensel durumlara ve içsel olaylara ilişkin öznel algısı olarak tanımlanmıştır. Sempati, nefret, sevgi, öfke, şükran, saygı, kıskançlık, gibi duygular hem günlük hayatta hem de iş hayatında bireyin karşı karşıya kaldığı tutum ve davranışlarını belirlemektedir. Evreni nasıl algıladığımızın ve düşündüğümüzün bir sonucu olan duyguların yoğunluğunun artması, bireysel başarıyı, çalışma yeteneğini, sağlıklı düşünmeyi ve çevre ile uyumu olumsuz yönde etkiler (Aktaş, 2004: 22; Altan ve Özpehlivan, 2019: 82).

İnsanların beş temel duyusu vardır: görme, koklama, tatma, işitme ve dokunma. İnsan; doğa ve toplumla ilgili duygu ve olayları bu duyularla algılayıp

yorumlar. Bu duyu organları bilişsel yeteneklerin, duygusal tepkilerin ve değerlendirmelerin oluşmasında gereklidir (Aktaş, 2004: 7, Tarhan, 2018: 25).

Duygu ile ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında duygu kavramının birçok farklı tanımı yapılmış ve çeşitli kuramlar öne sürülmüştür.

Antik felsefeye göre insan hayatındaki ıstırap, düzensizlik ve bilinçsizlik duygulardan kaynaklanmaktadır. Platon, Aristo ve Stoacı felsefelerde duygudan kurtulup kusursuz insanı ortaya çıkarmak eğilimi görülür (Kutlay, 2021: 40).

Descartes, ihtirasları duygular olarak adlandırmış; duyguları, ruhun (zihnin) ve bedenin (sinir sistemi) yakın etkileşiminin bir ürünü olarak tanımlamıştır. Descartes'ın fizyoloji temelli duygu düşüncesi, duygunun sadece zihin süreciyle ortaya çıkmadığını, bedenin -mesela sinir sisteminin- etkileşimiyle oluştuğunu ifade eder (Demir, 2008: 44-45; Gökalp, 2019: 57).

Spinoza'dan önceki filozoflar duyguların nasıl bastırılacağı ve akılla nasıl kontrol edilebileceği hususunda düşüncelerini belirtmişlerdir. Spinoza'ya göre duygular insanın doğası gereği vardır. Ayrıca duygular sosyal ortamlarda iletişim yoluyla ve bedenin eyleme geçmesiyle birtakım değişikliklere neden olur. Spinoza'ya göre iyi veya kötü diye bir şey yoktur. Ona göre duygular ve arzular insanlar için zararlı yapılar olarak kabul edilmez (Balanuye, 2012: 132; Kutlay, 2021: 66-67).

Hobbes'a göre duygular, bizde farklı şekillerde tezahür eden arzu ve iğrenme hâlleridir. Bu arzu ve iğrenmeleri farklı nedenlerden dolayı farklı isimlerle tanırız (İşler, 2019: 9).

Schopenhauer'a göre insan algısı duygularla başlar. Arzular insanlarda farklı duygu ve yönelimler meydana getirir. Tüm duygu ve heyecanların nedeni, ne olacağı düşüncesi ve beklentisidir. İnsanlar olmamış şeyleri yani gelecekte olacakları düşünürler. Bu da korku, endişe ve umut gibi duygular yaratır (Schopenhauer, 2010: 18-19).

Freud, duyguların bastırılması ve bastırılan duyguların dışa vurulması üzerine psikolojiyi temel alan açıklamalarda bulunur. Goleman ise insan duygularının dışa vurumunu sevgi, nefret gibi zıtlıklar şeklinde ortaya çıktığını ifade eder (Goleman, 2010: 99; Smith, 2018: 18).

1830'lara kadar duygu kavramı tutku, ruh kazaları ve ahlaki hisler olarak kabul edilmiştir. Antik Yunan'da hastalık getiren rüzgârın etkisiyle isyankâr bir öfke olduğu bilinmektedir. Çölde yaşayan Hristiyanlar arasında can sıkıntısının kötü iblislerin etkisi altındaki ruhta var olduğuna inanılmıştır. Yüzyıllar boyunca palmiye ağaçlarının birbirine âşık olması ve kedilerin melankolik olması, duyguların sadece insanlara özgü olmaması ve diğer canlılarda da bulunduğu kabul edilmiştir. Vücudunda fazla kan olan insanların cesur ve öfkeli olduğuna inanılırken vücudunda fazla balgam bulunan insanların sakin ve aklı başında olduğuna inanılıyordu. Dolayısıyla kan, balgam, sarı ve siyah safranın karakter ve ruh hâlini belirlemede etkili olduğuna inanılmıştır (Smith, 2018: 16).

1870'li yıllarda Charles Darwin, duygu üzerine birtakım çalışmalar ve deneyler yaparak duyguların birer sabit tepki olmadığını, evrimleşme sonucu meydana geldiğini söyler. Duyguların biyolojik evrimin ürünleri olduğu fikri, biyolojik düzeyde insan ruhuyla ilgili olan duygular dünyasını içinde barındırır. Aynı zamanda duygular varoluşun temeli ve yaşamın enerjisidir. İlkel insanlar zorda kaldığında duygularıyla hareket ederdi. Duygular bu insanların tehlikeye, kayıplara ve engellere karşı bir tür savunma biçimi olmuştur (Baltaş, 2006: 10; Torun, 2015: 80; Smith, 2018: 18).

1960 ve 1970'li yıllarda duyguların şekillenmesinde akıl ve bedenin yanında kültürlerin de etkili olduğu tezi ortaya atılır. Bu konuda Batılı antropologlar duyguları ihtiva eden farklı dillerdeki kelimelere bir araştırma konusu olarak yönelir. Yapılan araştırmalarda da farklı kültürlerde aynı kelimelerin farklı duyguları karşıladığı ve her duygunun her dilde ya da millette bulunmadığı ortaya çıktı. Böylece duyguların farklı şekillerde kavramsallaştırılması insanların farklı hissiyatlarının olduğu gerçeğini ortaya koydu (Smith, 2018: 20).

Duygu kavramının ne olduğu hakkında yapılan çalışmalar, zaman içerisinde duygularla ilgili araştırmacılar tarafından farklı kuramların ortaya çıkmasını sağlamıştır. Duyguyu temel alan bu kuramların varlığı konunun önemini bir kez daha ortaya koymaktadır.

1.2. Spinoza'nın Duygulara Yönelik Tanımları

- **Acı:** Bu, insanın daha fazla mükemmellikten daha az mükemmelliğe doğru ilerleyişidir.

- **Acımak:** Bize benzediğini sandığımız birinin başına kötü bir şey geldiği düşüncesinin eşlik ettiği acıdır.
- **Acımasız veya Gaddar:** Birine karşı kötülük yapmaya yönelten arzudur.
- **Açgözlülük:** Ölçsüz varsıllık isteği ve sevgisidir.
- **Alay:** Nefret ettiğimiz şeyin içinde nefret ettiğimiz bir şeyin bulunduğunu hayal etmekten doğan zevktir.
- **Ayyaşlık:** Ölçsüz içme isteği ve sevgisidir.
- **Büyüksemek:** Bir kimseyi sevme duygusundan kaynaklı hakkettiğinden daha büyük olarak görmektir.
- **Eğilim:** Bir kaza sonucu acıya neden olan şeyin düşüncesinin eşlik ettiği zevktir.
- **Gözü peklik:** Birini, kendi eşitlerinin yüzleşmeye cesaret edemeyeceği bir tehlikeyi içeren bir şey yapmaya yönlendiren bir arzudur.
- **Gurur:** Başkaları tarafından övüleceğini hayal ettiğimiz bir eylem fikrine eşlik eden hazdır.
- **Güven:** Gelecek kaygısının veya şüphenin ortadan kaldırıldığı bir şeyin fikrinden kaynaklanır.
- **Haset:** İnsanı öyle etkileyen bir nefrettir ki bir başkasının iyiliğine üzülür, ona karşı çıkan kötülüğe ise sevinir.
- **Hayret:** Zihnin sabit kaldığı bir şeyin görüntüsüdür çünkü bu tekil görüntünün diğer görüntülerle hiçbir bağlantısı yoktur.
- **Haz:** Bu, insanın daha az bir bütünlükten daha büyük bir bütünlüğe geçişidir.
- **Hırs:** Ölçsüz gurur isteğidir.
- **İnsanlık veya Tevazu:** İnsanların sevdiği şeyleri yapıp hoşlanmadıkları şeyleri yapmaktan vazgeçme isteğidir.
- **İstek:** Verili değişimlerden biriyle hareket etmeye kararlı olduğu düşünüldüğü sürece insanın özüdür.
- **İyilikseverlik:** Acıdıklarımıza iyilik yapma isteğidir.
- **Kayıрма:** Aralarında birini seçme durumu olan iki veya daha fazla şeyden birini nesnellikten uzaklaşarak taraf tutma duygusudur.

- **Kendinden Hoşnutluk:** İnsanın kendini ve etkili gücünü düşünmesinden kaynaklanan hazdır.
- **Kendisini Aşağılama:** Acı yüzünden kendinizi hak ettiğinizden daha az görmektir.
- **Kendisini Beğenmişlik:** Kendine olan sevgisinden ötürü kendini hak ettiğinden daha büyük görmektir.
- **Korku:** Son derece şüphe duyduğumuz bir şeyin gelecek mi yoksa geçmiş mi olduğu fikrinden doğan kararsız bir acıdır.
- **Küçümseme:** Zihne o kadar az dokunan bir şeyin görüntüsüdür ki, o şeyin varlığı sayesinde zihin, içinde olanı değil, içinde olmayanı hayal etmeye yönlendirilir. Birini nefretten dolayı hak ettiğinden daha az görmektir.
- **Minnet veya Minnettar:** İyilikte bulunana iyilikte bulunmak maksadıyla gösterilen sevmeye istemi ve çabasıdır.
- **Nefret:** Dışsal bir nedenin eşliğindeki acıdır.
- **Öç:** Karşılıklı nefretten doğan ve bizi, bize zarar verenlere kötülük yapmaya yönlendiren arzudur.
- **Ödlek:** Bu duygu, eşitlerinin karşılaşacağı bir tehlike korkusuyla iradesi kısıtlanan kişiye atfedilir.
- **Öfke:** Başkalarına kötülük etmiş olanlara yönelik nefrettir.
- **Özlem:** Bir şeye sahip olma arzusu ya da dürtüsü, o şeyin hatırasıyla körüklenirken aynı zamanda arzu edilen şeyin varlığını dışlayan diğer şeylerin hatıraları tarafından da engellenir.
- **Pişmanlık:** Aklın özgür kararıyla yapıldığına inandığımız bir eylemin acısıdır.
- **Sefahat:** Zevk, eğlence ve gösteriş için aşırı bir arzu veya sevgidir.
- **Sevgi:** Dışsal bir neden fikrinin eşlik ettiği zevktir.
- **Sevinç:** Sonucu ümidimize aykırı olan geçmiş bir şeyin düşüncesinin eşlik ettiği zevktir.
- **Şaşkınlık:** Bu bir çeşit korkaklıktır. Sersemlemiş veya sendelemiş bir insanı, kötülüğü savuşturamayacağı bir yolda tutan korkudur.
- **Şefkat:** Bir insanı, başkasının iyi şansına sevinecek ve başına gelen kötülükten üzüntü duyacak şekilde etkileyen şey aşktır.
- **Tapınma:** Bizi hayrete düşüren birine veya bir şeye yönelik sevgidir.

- **Tiksinme:** Bir kaza nedeniyle acıya neden olan şeyin düşüncesinin eşlik ettiği acıdır.
- **Umut:** Hakkında son derece şüphe duyduğumuz bir şeyin gelecek ya da geçmiş olduğu fikrinden kaynaklanan, belirsiz bir hazdır.
- **Umutsuzluk:** Şüphe nedeninin ortadan kaldırıldığı geçmiş veya gelecek bir şeyin fikrinden kaynaklanan acıdır.
- **Utancı:** Başkalarının kınadığını hayal ettiğimiz şey, bir eylem fikrinin eşlik ettiği acıdır.
- **Ürkeklik:** Bizi korkutan, daha küçük bir kötülükle daha büyük bir kötülükten kaçınma arzudur (Spinoza, 2011: 62-75).

1.3. Goleman'ın Duygulara Yönelik Tanımları

- **İğrenmek:** Küçümsemek, tiksinmek, nefret etmek, hoşlanmamak, itici bulmaktır.
- **Korkmak:** Kaygılanmak, kuruntuya düşmek, sinirlenmek, tasalanmak, hayrete düşmek, şüphelenmek, uyanık olmak, huzursuz olmak, çekinmek, ürkmek, dehşete kapılmak, paniklemektir.
- **Öfkelenmek:** Hiddetlenmek, hakaret etmek, içermek, tükenmek, kızmak, sinirlenmek, hınçlanmak, kinlenmek, rahatsızlanmak, alıngan olmak, düşman olmak, nefret etmektir.
- **Sevgi:** Dost, güven duyma, iyilikte bulunma, yakınlık, sadakatli olma, hayran olma, tutkun olma, muhabbet etmektir.
- **Şaşkınlık:** Şok olma, hayret etme, afallamak, meraklanmak.
- **Utanmak:** Suçlu hissetme, mahcup olma, hayal kırıklığına uğrama, pişman olma, küçük düşmek, üzülmektir.
- **Üzülmek:** Kederlenmek, neşesiz, kasvetli, melankolik, kendisine acımak, yalnız olma istemi, sıkılganlık, umutsuz olma ve depresyon gibi durumlardır.
- **Zevk:** Mutlu olma, rahatlamak, tatmin olmak, haz almak, sevinmek, eğlenmek, gururlanmak, heyecanlanmak, vecde gelmek, hoşnut olmak, kendinden geçmek, zinde olmaktır (Goleman, 2010: 373-74).

1.4. Alfred Adler'in Duygulara Yönelik Sınıflandırmaları

1) İnsanları Birbirlerinden Uzaklaştıran Duygular

- Öfkelenme
- Kederlenme
- Heyecanların kötülüğe kullanımı
- Tiksime
- Korkma ve endişelenme

2) İnsanları Birbirlerine Yakınlaştıran Duygular

- Sevinme
- Sempatiklik
- Sıkılgan olma (Adler, 2013: 234-279).

1.5. Hamdullah Aktaş'ın Duygulara Yönelik Sınıflandırmaları

1) İnsanları Birbirlerinden Uzaklaştıran Duygular

- Üzüntü
- Utangaçlık
- Kaygı
- Yalnızlık ve değersizlik
- Kırılganlık (Küsmek)
- Korku
- Öfke ve saldırganlık
- Kıskançlık-aşağılık duygusu
- Nefret
- Kin (Düşmanlık)
- Fanatizm

2) İnsanları Birbirlerine Yakınlaştıran Duygular

- Sevinç (Neşe)
- Sevgi
- Sevdâ (Tutku-Aşk)
- Özveri (Fedakârlık)
- Hoşgörü

- Dostluk
- Acıma (Aktaş, 2004: 101-224).

Bütün tanımlamalar ve sınıflamalar doğrultusunda *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'ndaki gazellerde tespit edilen duyu ve duygular, 5 duyu ve 78 duygu başlığı altında verilmiştir. Bu çalışmada Şeyhülislâm Yahyâ'nın en yoğun ve en seyrek kullandığı duyuların ve duyguların somut verileri yapılan tespitler doğrultusunda gösterilmeye çalışılmıştır. Böylece şairin duyu ve duygu yoğunluğunun somut verileri tanıtılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

2.1 Tanımlar¹

- **Duyu:** İnsan ve hayvanların görmek, işitmek, koklamak, dokunmak ve tatmak işlevlerini yerine getiren organlarıyla algılaması, yani dış dünyadan gelen uyaranları, duyumları, duyguları, hisleri alma yetenekleridir.
- **Duygu:** 1. Duyum, duysal algı. 2. Bir kişinin iç dünyasındaki belirli nesnelerin, olayların veya kişilerin izlenimi. 3. Önceden bilmek. 4. Nesneleri ve olayları ahlak ve güzellik açısından değerlendirebilmedir. 5. Özgün zihinsel hareket ve hareketlilik. 6. Heyecandan daha zayıf bir uyarılma biçimi, genellikle motivasyon ve değerlerle ilgilidir ve genellikle belirli bir uyaran karşısında sürekli ve tutarlıdır. 7. İhtisas, duygu. 8. Belirli bir nesne, olay veya kişinin etkisi altında bir bireyin fizyolojik yapısında, bilişsel aktivitesinde ve davranışında ortaya çıkan artan duyum ve uyarılma durumu.

2.2. Problem Durumu

Dîvân şairleri edebî bir dil olan şiir diliyle etkileyici ve özgün metinler ortaya koymuşlardır. Bu metinlerdeki söz sanatları, mazmunlar, hayaller, duyu ve duygular şairlerin şiir dilindeki etkileyciliğini arttırmıştır.

Dîvân şairinin gazellerini anlama, anlamlandırma ve yorumlamada duyu ve duyguların yansımasını bilmek gerekmektedir. Bunun için de gazellere yansıyan duyu ve duygular tespit edilip açıklanmalıdır.

Yapılan çalışmada *Yahyâ Dîvânı*'ndaki gazellerde bulunan duyu ve duygular tespit edilmiştir. Bu gazellere yansıtılan duyu ve duyguların neler olduğu, kullanım sıklıkları açısından en yoğun ve en seyrek kullanılan duyular ve duygular bahsinin neler olduğu çalışmanın problemini ortaya koymaktadır.

Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı'ndaki gazellere yansıyan duyu ve duygularla şiir arasındaki ilişkiyi; duyu ve duyguların kullanım sıklığını belirlemek çalışmanın temelini oluşturmaktadır.

¹ Güncel Türkçe Sözlük (TDK), [Elektronik Sürüm], <https://sozluk.gov.tr/>, (E T: 04.07.2023).

2.3. Araştırmanın Amacı

Yapılan çalışmanın amacı; *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'nda yer alan gazellerdeki duyu ve duyguların kullanım sıklığının tespitini yaparak gazellerdeki duyu ve duyguları ortaya koymaktır.

2.4. Araştırmanın Önemi

Dîvân şairlerinin şiir dilinde çeşitli mazmunlar, hayaller, söz sanatları, düşünceler ve farklı yansımalar olmakla birlikte duyu ve duyguların aktarımındaki yansımalar da önemli bir yere sahiptir. Dîvân şiirinde gazeller yoğun bir şekilde işlenmekle birlikte gazellerde duyu ve duyguların yoğun bir şekilde yansıtılması konunun önemine dikkat çekmektedir. Dolayısıyla dîvân şairinin gazellerini anlama, anlamlandırma ve yorumlamada duyu ve duyguların yansımaları bilmek gerekmektedir.

Yapılan çalışmada dîvân şiirinin çeşitli mazmunlar, hayaller, söz sanatları, düşünceler ve farklı yansımalarından başka duyu ve duyguları da içinde barındıran bir şiir olduğunu göstermektedir. Çalışmanın diğer önemi de şairlerin üsluplarıyla ilgili bilgilere ekleme yapılmasıdır. Nitekim Aytaç (2009: 87), mümkün olduğunca nesnellik ölçütleriyle yapılabilecek üslupların incelemelerinde sayısal verilerin ehemmiyetine vurgu yapar. Dolayısıyla metinlerde geçen üslup öğelerinin tekrar edilen oranının tespitinin sağlanması metinlerin kapsayıcı yorumuna katkı sağlayacağını belirtir. Sarıbaş (2001: 84) da nicel verileri bulunmayan veya somutluk bildiren durumları desteklemeyen durumlarda üslupların değerlendirilmesi hususunda eksiklik ve öznellikte kalılabileceğini bildirir.

2.5. Problem Cümlesi

Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı'ndaki gazellerde duyu ve duyguların kullanım sıklığı, şiir metninin derinliğini ve okuyucu üzerindeki etkisini nasıl şekillendirmektedir?

2.6. Araştırmanın Sayıtları

Dîvân şiirinde yer alan gazellerin duyu ve duygularla yoğun bir şekilde bulunabileceği varsayılarak *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'nda yer alan gazeller incelendi.

İncelenen bu gazeller vasıtasıyla diğer dîvân şairlerinin gazellerindeki duyu ve duygu kullanımını hakkında bir örneklem oluşturabileceği düşünüldü. Gazelerde kullanılan duyu ve duyguların benzer ya da farklı şekillerde kullanılacağı varsayıldı.

2.7. Araştırmanın Sınırlıkları

Yapılan çalışma 17. yüzyıl dîvân şairi olan Şeyhülislâm Yahyâ ile sınırlandırılmakla birlikte *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'nda yer alan gazeller duyu ve duygular yönüyle incelenmiştir. *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'nda yer alan naat, kasîde, tarih, kıt'a ve diğerleri incelenmeye alınmayıp duyu ve duygu tespitinin daha açık ve yoğunluğunun daha fazla olması yönüyle sadece gazeller inceleme alanına dâhil edilmiştir. Kullanım sıklığı bakımından en yoğun ve en seyrek kullanıma sahip duyu ve duygular çalışmayı sınırlandırmıştır.

2.8. Alanyazın Derlemesi (Literatür)

Büyük bir hızla gelişen günümüz dünyasında duyu ve duyguların önemi de bir hayli artmaktadır. Nitekim geçmişte de filozofların duygular bahsi üzerine görüşleri elde edilen bilgiler arasında mevcuttur. Bunun üzerine çeşitli dallarda araştırmalar yapıp ilerlemeler kaydedilmektedir. Bu dallardan biri de edebiyattır. Klâsik Türk edebiyatı sahasında şairlerin duyu ve duyguları aktarmasına büyük ölçüde olanak sağlayan gazelerde yoğun duyguların bulunduğu da aşîkârdır. Bu duyu ve duyguların gazelerde yoğun bir şekilde yer almasının sebeplerinden biri de şairlerin duygu yoğunluğunu geleneğin el verdiği ölçüde rahat bir şekilde söylemelerinden geçer. Çalışmadaki amacımız konunun önemi hakkında araştırmalara ve gelişmelere dikkati vererek konu hakkında yapılacak çalışmalara genel bir fikir ve bakış açısı sunmaktır.

Bu çalışma, literatüre çeşitli açılardan katkıda bulunabilir. Şeyhülislâm Yahyâ'nın gazellerinde duyu ve duygusal unsurları nasıl işlediğini ortaya koyarken, aynı zamanda şairin kullandığı dilin ve üslubunun çok daha iyi anlaşılmasına olanak tanır. Gelecekte yapılacak benzer çalışmalarla karşılaştırmalar yapılabilir, böylece üslup ve tema açısından geniş bir değerlendirme imkânını da sağlayabilir. Klâsik Türk şiirinde duyu ve duygusal temaların psikolojik açıdan daha net anlaşılmasına katkıda bulunabilir. Ayrıca, klâsik Türk şairinin duygularını gazelerinde nasıl yansıttığını incelemek için de bir kaynak oluşturabilir. Dolayısıyla klâsik Türk edebiyatı sahasına

farklı ve yeni bakış açılarıyla derin analizleri sunup literatüre ciddi katkılar sağlayabilir. Bu sebeple de Şeyhülislâm Yahyâ ile ilgili tüm kaynaklara ve dîvânı üzerine yapılmış şerh çalışmalarına bakılmıştır. Duyu ve duygular hakkında detaylı literatür taraması yapıp kapsamlı bir araştırma yapılmıştır. Tezin benzer çalışmalara örneklem oluşturabileceği düşünüldüğünden sonraki çalışmalar için kapsamlı bir araştırma kaynağı olabilmesi bağlamında konu hakkında detaylı bir kaynakça çalışması yapılmıştır ve alanyazın derlemesi aşağıda belirtilmiştir:

a) Ansiklopediler

Akün (1994) “*Dîvân Edebiyatı*” çalışmasıyla klâsik Türk şiirinin tarifini ve isimlendirilmesini, kapsam alanını, hangi şartlarda oluştuğunu, Türkçenin edebî dil olarak öne çıkmasını, Anadolu’da yer almasını, gelenek, mahlas, dîvân, dîvân tertibi, ilk divanlar, vezin, nazım şekli, kafiye, redif, mısra-beyit, âşık-sevgili tiplerinin özelliklerini, tasavvufun etkisini ve dîvân şiirinin estetiği gibi konularla klâsik Türk şiirinin genel çerçevesi hakkında önemli tespitlerde bulunup şairin klâsik şiirdeki yeri ve önemi hakkında bilgiler vermiştir.

Armutlu (2010) “*Şem u Pervâne*” isimli çalışmasında sözü edilen konunun klâsik Türk şiirindeki önemine dikkat çekerek incelemiştir. Pervâne’nin mum etrafında dönüp erimesi sevgiliye kavuşma bağlamında düşünülüp âşığın duygu dünyasında yaklaşma, yok olma ve kavuşma duygularına dolaylı olarak vurgu yapmıştır.

İpekten (1996) “*Gazel*” isimli çalışmasında gazelin genel çerçevesi hakkında inceleme yapıp açıklamalarda bulunmuştur.

b) Kitaplar

Adler (2014) “*İnsan Tabiatını Tanıma*” (Çev.: Hasan İlhan) isimli kitabında insanın kişilik gelişimindeki aşağılık duygularının ve bu duyguları iyileştirmek maksadıyla sarf edilen emeğin önemine vurgu yaptıktan sonra insanın duygusal sorunlarına olumlu bir yöntemle yaklaşarak insan için ortak olan evrensel duyguyu betimler.

Aksan (1995) “*Şiir Dili ve Türk Şiir Dili*” isimli kitabında şiiri, Türk şiir örnekleriyle ve dilbilim ile çözüme kavuşturmaya çalışır. Şiir metninin dil ile

oluşturduğunu belirtir. Ayrıca şiir metnini anlamak için oluşturduğu dilin imkânlarına bakılması gerektiğine vurgu yapar. Bu imkânlar dâhilinde şiir metnini dilbilim ile açıklama gayretinde eserini oluşturur.

Aktaş (2004) “*İnsanda Duygusal Yaşantı*” isimli kitabında insandaki duygusal yaşantının varlığını ve bu yaşantının doğurduğu olumlu-olumsuz durumları örneklendirerek incelemiştir. İnsan hayatının ve davranış biçimlerinin en önemli yönünü kapsayan duygular, iletişimde olumlu ve verimli ilişkileri beraberinde getirir. Dolayısıyla başarının ve mutluluğun belirmesinde duygunun da önemli bir yere sahip olduğuna vurgu yapmıştır.

Andrews (2012) “*Şiirin Sesi, Toplumun Şarkısı*” (Çev.: Tansel Güney) isimli kitabıyla dîvân şiirindeki duygunun Osmanlı toplumu açısından, dîvân şiiri açısından ve duygunun gerekliliği açısından incelemiştir. Gazellerde öne çıkan özelliklerden biri de duygunun yoğun şekilde metinde işlenmesidir. Bu durum da retorik başta olmak üzere kullanılan metaforun zor ve incelikli yapısı üzerinde durulmasını sağlamıştır. Ayrıca gazellerin uzun ömürlü olmasının sebepleri içerisinde yoğun duygusal boyutunun olduğunu da vurgulamıştır.

Aytaç (2009) “*Genel Edebiyat Bilimi*” isimli çalışmasında genel edebiyat bilimi hakkında çeşitli ulusal edebiyatların bilgilendirmelerini yapmıştır.

Balanuye (2012) “*Spinoza: Bir Hakikat İfadesi*” isimli kitabında sözü edilen kişinin duygu hakkındaki görüşlerini ele alıp incelemiştir. Burada arzu, sevinç ve hüznün duygularına değinip hüznün duygusunun depresyon ile benzer duygu olduğuna açıklık getirip insanın fizikî ve ruhanî durumlarının etkilendiğini ve mutsuz bir kişiliğin oluşmasına neden olduğunu vurgulamıştır.

Baltaş (2006) “*Duygusal Zekâ: İnsanın Dünyasını Aydınlatan ve İşine Yansıyan Işık*” isimli kitabında geçmişten günümüze duygusal zekânın insan yaşamındaki yeri ile ilgili bir inceleme yapmıştır. İnsandaki duygusal zekânın yaşamda var olan zorluklarla başa çıkmasını, hayatın ve yaşamın anlamını duygular yardımıyla anlamının varlığını belirterek insanın duygusal zekâsının bilişsel zekâsı kadar önemli olduğunu vurgulamıştır.

Beyazıt (2018) “*Duyguların Gelişimi*” isimli çalışmasında duyguların gelişimi ile ilgili incelemeler yapmıştır. Duygunun kavramlarını, işlevlerini, sınıflandırılmasını

belirtip bireyin yaşına göre duyguların gelişim göstermesi durumuna açıklık getirmiştir. Ayrıca duygunun kültürel durumunu ayrıntılı bir şekilde değerlendirip belirtmiştir.

Cüceloğlu (2006) “*İnsan ve Davranışı: Psikolojinin Temel Kavramları*” isimli kitabında temelde davranışların etkisi ile ortaya çıkan duyguların etkisiyle insanın kendisini, çevresini, yaşamını daha net yaşamaları ve algılamalarını psikolojik bakış açısıyla incelemiştir.

Demirtaş (2016) “*Şeyhülislâm Yahyâ Efendi Dîvânı Şerhi*” isimli çalışmasında klâsik şerh yöntemiyle divanı şerh etmiştir. Metni açık ve akıcı bir ifade biçimiyle aktarmıştır.

Gençoğlu ve Yılmaz (2017) “*Duygusal Farkındalık: Duygu Odaklı Terapi Yaklaşımı Doğrultusunda Hazırlanmış Eğitim Programı*” isimli kitabında duygusallığın farkındalığıyla ilgili incelemeler yapmıştır. Duyguların insanın zaafı olmadığını ve yaşamın vazgeçilmezi olduğunu belirtmiştir. Duyguların olumlu veya olumsuz değerlendirilmesi yerine yaşamın bir parçası olarak değerlendirilmesini önermiştir. İnsanın duygularını ifade etmesinin veya yansıtmalarının farkındalık olduğunu vurgulamıştır. Duyguların yaşanıp belirtilmesi, fark edilmesi konularına öneriler sunmuştur.

Goleman (2010) “*Duygusal Zekâ Neden IQ'den Önemlidir*” (Çev.: Banu Seçkin Yüksel) isimli kitabında duygusal zekânın önemi hakkında inceleme yapmıştır. Duygusal zekânın eksik olması hâlinde kişinin ailesi, çevresi ve meslek hayatında olumsuz sonuçlar doğurduğunu belirtmiştir. Ayrıca duygusal zekâ alanının doğuştan olmadığını belirtmiş ve bunun temelinde çocukluk döneminde içinde bulunduğu duygusallığın sonraki dönemlerde davranışlarına tesir ettiğini vurgulamıştır.

Gökalp (2019) “*Duygu Felsefesi*” isimli kitabında duyguyu felsefi temellerle ele alıp incelemiştir. İnsan duygularının genelde dikkate alınmadığını, tartışmalarla dolu olduğunu belirttikten sonra duygunun insan için vazgeçilmez bir unsur olduğunu felsefi bir bakışla açıklamıştır.

Gün (2013) “*CQ'dan SQ'ya İçimizdeki Şaman: Duyguların Simyası*” isimli kitabında duyguların insan hayatındaki önemi hakkında inceleme yapmıştır. Bu kitapta insanın kendisini veya başkalarını anlamasını duygular bağlamında ve sohbet

havasında sorgulatarak insan duygularının kâinatın parçalarından biri olduğuna vurgu yapmıştır.

Kavruk (2021) “*Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*” isimli çalışmasında şairin hayatı, sanatı ve eserleri hakkında bilgiler vermiştir. Ayrıca, eserin tenkitli metni, farklı nüshalarının karşılaştırmaları ve fonetik açıdan bazı noktaları da ele almış ve bu durum önemle belirtilmiştir.

Kılıçarslan (2010) “*10 Adımda Duygusal Zekâ: Yaşam Boyu Başarıyı Yakalamanın Sırları*” isimli kitabında insanın yaşam alanında başarılı olmasını duygusal zekâsını iyi bir şekilde yönetmesine bağlar. Duygu ve davranış üzerine çeşitli bilgiler sunduktan sonra başkalarını anlamaktan önemli metinler yazmaya varıncaya kadar ve kişinin kendisini ifade etmesinden ikna kabiliyetine kadar duyguların ne kadar önemli ve etkili olduğuna vurgu yapmıştır.

Plotnik (2009) “*Psikolojiye Giriş*” (Çev.: Tamer Geniş) isimli kitabında görsel ve grafik öğelerine yer vererek temelde psikoloji alanında belirtmek istediklerini daha etkili bir şekilde görünür kılmıştır. Belleğin, zekânın ve algının nasıl kullanılması gerektiğini belirtip çeşitli kuramlarla karşılaştırmıştır.

Polat (2007) “*Katolik Hristiyanlık’ta Azizlik ve Azizler*” isimli kitabında azizlerin din, siyaset, bilim, psikoloji gibi çeşitli alanlarda mühim etkileri olduğunu belirtmiştir. Hristiyanlık dininde azizler bir rehber, dost ve koruyucudur. Ülkelerin ve şehirlerin koruyucuları yani azizleri olduğunu da belirtmiştir. Eserin adından da anlaşılacağı üzere azizler ve azizlik üzerine çeşitli bilgiler vermiştir.

Schopenhauer (2010) “*Hayatın Anlamı*” (Çev.: Ahmet Aydoğan) isimli çalışmasında duygunun önemi ve insan yaşamı içindeki yeri hakkında incelemeler yapmıştır. Hayatın içinde var olan her duygunun insanın ihtiyaçlarından ötürü doğduğunu dolaylı olarak belirtmiştir.

Smith (2018) “*Acıdan Zevklenmeye: Duygular Sözlüğü*” (Çev.: Hale Şirin) isimli çalışmasında birçok dilde bazen farklı karşılanan ve bazen de olmayan duyguları açıklayarak incelemeler yapmıştır.

Spinoza (2011) “*Törebilim (Ethica) 2: Duyguların Doğası ve Kökeni Üzerine*” (Çev.: Aziz Yardımlı) isimli kitabında duyguların doğası ve kökeni üzerine

açıklamalar yapmış ve duyguların temelinde arzuların yattığını tespit etmiştir. Yazara göre bu arzuların dizginlenmesi gerekmektedir ve bunun için de kendisinin ortaya koyduğu terapi yöntemleri kullanılmalıdır. Bu terapi yöntemleriyle arzuların yani duyguların dizginlenebileceğini vurgulanmıştır.

Şenödeyici (2012) “*Osmanlının Görsel Şiirleri*” isimli kitabında klâsik Türk şiirinin beyitlerdeki görselliğinin incelemesini yapmıştır. Görselliğin ön planda olduğu bu şiirlerde metnin ve duyguların görsel bir şölen sunduğunu ortaya koymuştur.

Tarhan (2010) “*Toplum Psikolojisi: Sosyal Şizofreniden Toplumsal Empatiye*” isimli kitabında duygu ile ilgili genel incelemelerde bulunmuştur. Bireyin veya toplumun şiddet duygusuna olan yönelimi incelendiğinde bunun temelinde kişilik çatışmalarının olduğunu belirtir. Geçmişten günümüze değin değişen durumlarla şiddete olan yönelimin arttığına dikkat çekip empati duygusunun gerekliliği hakkında bilgiler verip rehberlik etme çabasında olmayı amaçlamıştır.

Tarhan (2018) “*Duyguların Psikolojisi ve Duygusal Zekâ*” isimli kitabında da duygu psikolojisi, duygusal zekâ ve bunların insan üzerindeki etkileri üzerinde incelemeler yapmıştır. Olumlu ve olumsuz duyguları açıklayıp olumluyu etkili kullanabilmeyi ve olumsuzuyla da mücadele edebilmeyi açıklamıştır. Yazarın amacı ise olumlu veya olumsuz duygunun varlığı hakkında bilgiler verip insanın duygularını kendisine faydalı olacak şekilde kullanabilmesini sağlamaktır.

Topçu (2017) “*Psikoloji*” isimli çalışmasında duyguyu psikoloji temelli incelemiştir. Dünyada var olan güzellikleri yaşayabilmenin temelinde insan ruhunun derinliklerinde yatan duygularının güzelliklerini fark etmesiyle birlikte mümkün olabileceğini ve bozulmanın olduğu yerde değişiklik gerekliliğinin idrak edilmesiyle de duyguların daha güzel yaşanabileceğini vurgulamıştır.

c) Tezler

Alcan (2019) “*Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı'nda Rindlik*” isimli yüksek lisans çalışmasında Şeyhülislâm Yahyâ'nın rindlik ile ilgili kavramları işleyiş biçimini ve umumiyetle bir din adamı sıfatıyla rindlik kavramını nasıl yansıttığını ifade etmiştir. Zahidin zıddı olan ve olumlu bir tip olarak rindi önceleyen klâsik Türk şairlerinin

fikirlerini ve duygularını yansıtırken şairin rind kavramına önemle yer verdiği dikkat çekmiştir.

Alptekin (2019) “*Şeyhülislâm Yahyâ ve Şeyh Gâlib Dîvânlarında Aşk ve Şarap ile İlgili Kavramların Mukayeseli Olarak İncelenmesi*” isimli lisansüstü çalışmasında iki şairin sözü edilen kavramları şiir metninde ele alma biçimlerini karşılaştırmalı olarak ele alıp netice olarak da klâsik şiirin el verdiği ölçüdeki aktarımlarıyla benzerlik gösterdiğini belirtmiştir.

Ankaralı (2013) “*Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı'nda Türkçe Deyimler ve Atasözleri*” isimli lisansüstü çalışmasında, Şeyhülislâm Yahyâ'nın kullandığı Türkçe deyim ve atasözleri hakkında bilgiler vermiştir. Bu deyim ve atasözlerinin önemine vurgu yapmıştır.

Arı (2012) “*Şeyyâd Hamza'nın Yûsuf u Zelîhâ Hikâyesinde Beşerî His ve Hasletler*” isimli lisansüstü tezinde Yûsuf u Zelîhâ metninde yer alan hisleri ve hasletleri inceleyip açıklar. Bu metinde yer alan hisleri ve karakterleri etki ettikleri gerilimle birlikte açıklar. Okuyucu ise metindeki gerilimi anladığında daha fazla haz duyar. Bu hazzın temel sebebinin de metinde yer alan duygular olduğunu vurgular.

Demir (2008) “*Duyguların ve Heyecanların Ontolojik Temelleri*” isimli lisansüstü çalışmasında duyguların ontolojik temelleri üzerine incelemeler yapmıştır. Bu duyguların hâlihazırda var olan kuramlarla belirtilmesinin eksik olduğunu ve farklı felsefî yöntemlerle ele alınması gerektiğini açıklar. Descartes, Spinoza gibi filozofların konu hakkındaki açıklamalarının yetersiz olduğunu ve Kant'ın imgelem görüşünü ön plana çıkartıp sonradan yapılacak çalışmalara da öneriler sunmaktadır.

Demirciler (2020) “*Belâgat Açısından Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*” isimli doktora çalışmasında Dîvân' daki cümlelerin yapılarını ve bu yapıların taşıdığı anlamların mecaz özelliklerini, anlamı sunma biçimlerini ve ahenk unsurlarını belâgat ilmi bağlamında açıklamıştır.

Dikmen (2004) “*Klâsik Türk Şiirinde Dinî-Tasavvufî ve Din Dışı (Profane) Şiir Tasnifinin İncelenmesi ve Şeyhülislâm Yahyâ Örneği*” isimli lisansüstü çalışmasında Şeyhülislâm Yahyâ'nın şiirlerini bütünüyle din dışı yazdığı yanılgısını ve klâsik Türk şiiri geleneği ölçüsünde az da olsa tasavvufi örüntülerle de ele alıp verdiğini ortaya koymuştur.

Dinçer (2018) “*Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı’nın Bağlamlı Dizini ve İşlevsel Sözlüğü*” isimli doktora çalışmasında şairin üslûbunu, anlam dünyasını ve dil hususiyetlerini sözcüklerin bağlam içerisindeki anlamlarından yola çıkarak ifade etmiştir.

Eren (2004) “*Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı’nın Tahlili*” isimli doktora çalışmasında, Şeyhülislâm Yahyâ Dîvân’ı temelinde dîvân edebiyatı geleneği ölçüsündeki ifade ve anlayışların yansıması ile 16-17. yüzyıl Osmanlı toplum yaşantısı ve medeniyeti hakkında bilgiler vermiştir.

Eynir (2019) “*Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı’nda Soyut Unsurlar*” isimli yüksek lisans çalışmasında şairin soyut unsurları somut unsurlara benzetmesiyle sözlüklerde bulunmayan ve metnin içeriğinde kazanılan farklı manaların tespitini yaparak açıklamıştır.

Işık (2012) “*Şeyhülislâm Yahyâ ve Nefî Dîvânlarındaki Gazellerde Sevgiliye Ait Unsurların Karşılaştırılması*” isimli lisansüstü çalışmasında dîvân şiiri geleneği bağlamında iki şairin de sevgiliye ait unsurları kullanmasının kesin çizgilerle birbirinden ayırt edilemeyeceğini belirtmiştir.

İşler (2019) “*Thomas Hobbes ve J. J. Rousseau’da İnsan Doğası ve Barışın Olanacağı*” isimli lisansüstü tezinde duygunun insan doğasındaki varlığı hakkında incelemeler yapmıştır. Olumlu ve olumsuz duyguları zıt görüşlü düşünürlerin görüşleriyle ele alıp duyguların insan doğasındaki yeri ve önemine değinerek açıklamıştır.

Karçebaşı (2010) “*Şeyhülislâm Yahyâ’nın Gazellerinde Âşığa ve Sevgiliye Ait Unsurlar*” isimli lisansüstü çalışmasında aşığa ve sevgiliye dair unsurlar hakkında bilgiler vermiştir. Bu unsurlar, duyguları yansıtmaları bakımından önemli olmakla birlikte duygu yoğunluğunun gazellerde yoğun bir şekilde işlendiğinin bir kanıtı mahiyetindedir.

Kayış (2019) “*Şeyhülislâm Yahyâ’nın Gazellerinde Terkip ve Deyimler Yoluyla Oluşturulan Somutlaştırmalar*” isimli lisansüstü çalışmasında şairin terkip ve deyimler yoluyla oluşturulan somutlaştırmalarını, soyut kavramları veya durumları daha anlaşılabilir bir şekilde aktarmak bağlamında şiir metnine dâhil ettiğini ve böylece daha etkili bir ifade biçimi kullandığını belirtmiştir.

Keleş (2008) “*Şeyhülislâm Yahyâ, Cevrî, Nedîm Dîvânlarında Gönül*” isimli lisansüstü çalışmasında “gönül” anlamına gelen kelimeleri ve terkipleri alfabetik sırayla ele alarak sözü edilen şairlerin bu konudaki duygu ve düşüncelerinin ne olduğuna dair bilgiler vermiştir.

Kızıldağ (2014) “*Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı’nda 1-252. Gazellerde Ahenk Unsurları (Cinas, İştikak, Kalb)*” isimli lisansüstü çalışmasında sözü edilen söz sanatlarının şiirdeki manayı daha iyi anlamak adına açıklanmasının gerekliliği üzerine yoğunlaşarak çalışmasını ortaya koymuştur.

Kutlay (2021) “*Duygu Teorilerinin Felsefi Temelleri*” isimli yüksek lisans tezinde geçmişten günümüze duygu teorilerinin felsefi temellerini ele alıp incelemiştir.

Mert (2015) “*Duygusal Zekâ ve Çatışma Yönetimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi ve Bir Araştırma*” isimli lisansüstü tezinde insanın yaşam alanı içerisinde karşılaştığı zorlukların duygusal zekâyla da çözülebileceğini açıklamıştır. Kişinin duygusunu fark edip başkasının duygusuna duygudaşlık sağlayabilmesi onun duygusal zekâ alanının gelişmiş olduğunu gösterir. Dolayısıyla duygusal zekâ alanı gelişmiş bir bireyin çatışma yönetimi ve zorluklar karşısındaki tutumlarında doğru ve iyimser duygu hâlinde olabileceğine vurgu yapmıştır.

Öntürk (2019) “*Şeyhülislâm Yahyâ, Şeyhülislâm Esad ve Şeyhülislâm İshak Dîvânlarında Tarih Manzumeleri*” isimli lisansüstü çalışmasında sözü edilen şairlerin tarih düşürme geleneğinden kopuk olmadığını, bu tarihlerin belirli konularla sınırlı kalmadığını ve çeşitlilik gösterdiğini, şiirlerin de dönemin şiir anlayışına uygun yazıldığını ifade etmiştir.

Özcan (2001) “*Klâsik Edebiyatta Nevruz ve Bahar Şiirleri Üzerine Bir İnceleme*” isimli yüksek lisans çalışmasında klâsik edebiyatın önde gelen isimlerinden Şeyhülislâm Yahyâ’nın da içinde bulunduğu şairlerin dîvânlarını esas alarak nevruz ve bahar ile ilgili unsurların nerede kullanıldığını, hangi anlamlarda ve ilişkilerde ele alındığını ortak ve farklı yönlerini de göz önünde bulundurarak açıklamıştır.

Özçam (1999) “*Şeyhülislâm Yahyâ Efendi Nigâristân Tercümesi (Sentaks İncelemesi-Metin-Sözlük) (2 Cilt)*” isimli doktora çalışmasında Şeyhülislâm Yahyâ’nın adı geçen eseri üzerine metin-sözlük-sentaks incelemesi yapmıştır.

Sevimli (2015) “*Bâkî, Şeyhülislâm Yahyâ ve Nedîm Dîvânlarında Haz Kavramı*” isimli lisansüstü çalışmasında yaşamının temeline hazzı alan dîvân şairlerinin felsefi altyapıları olduğu için divanlarda âşık, rind, zahid vd. şekillerde kendilerini betimlerler. Ancak dîvân şairleri bütün bunları yaparken sembolik bir dil ile ifade etme gayretinde olurlar. Dolayısıyla araştırmacı, bu sembolik dilin anlaşılmasıyla birlikte metnin ve verilen duygunun doğru bir şekilde anlaşılabilceğini vurgulamıştır.

Turkut (2014) “*Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı'nda 253-452. Gazellerde Ahenk Unsurları (Cinas, İştikak, Kalb)*” isimli lisansüstü çalışmasında sözü edilen söz sanatlarının sözlük çalışmasıyla birlikte şiirdeki manayı daha iyi anlamak adına açıklanmasının gerekliliği üzerine yoğunlaşmıştır.

Yasak (2008) “*Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı'nda Aşk*” isimli lisansüstü çalışmasında bir din adamı olan Yahyâ'nın beşerî ve ilahî anlamdaki aşkı ifade etmesi hakkında bilgiler vermiştir. Şairin hem beşerî hem de ilahî anlamda aşkı terennüm ettiğini, çapkın ifadeler dahi kullandığını vurgulamıştır.

d) Makaleler

Açıkgöz (2003) “*Klâsik Türk Şiirinde Beşerî His ve Hasletler*” isimli makalesinde klâsik şiirin his ve hasletlerle örülü yapısının o güne kadar ihmal edildiğini belirtmiş, farklı şairlerin beyitlerindeki kelimelerin çağrışımsal değerinden yola çıkarak şair-metin-okuyucu bağlamında his ve hasletleri incelemiştir. Bu incelemede âşık-ağyar-sevgili gibi belirli tipler üzerinden his ve hasletlerin yansıtıldığını ve Hz. Yusuf, Hz. Hüseyin gibi bilinen kişiler üzerinden de his ve hasletlerin yansıtıldığını vurgulamıştır. Sonuç olarak da bu kapsamda yapılacak araştırmaların çoğalmasıyla birlikte klâsik Türk şiirinin his ve haslet yönünün ortaya çıkacağını vurgulamıştır.

Altan ve Özpehlivan (2019) “*Duygusal Emek ve Tükenmişlik İlişkisi*” makalesinde duygusallığın tükenme sendromu ile ilişkisine dikkat çekerek duygu yoğunluğunun başarısızlığa sebebiyet vermesine vurgu yapmıştır.

Arı (2018) “*Klâsik Türk Şiiri Gazel Geleneğinde Duygularla İlişkisi İtibariyle Aşk -Fuzûlî Örneği-*” isimli makalesinde gazellerdeki aşk duygusunun görünümüne

özelde sözü edilen şair bağlamında ele alıp incelemiştir. Bu incelemede sevgiliye kavuşma temennisinde olan âşğın kavuşamamasından dolayı duyduğı acı, keder, hasret, kıskançlık, sabır, korku, cefâ vb. duygular içerisinde olduğunu ve metinle bu duyguların aşk adına anlam kazandığını belirtmiştir. Burada sevgili pasif bir görünümde iken âşık sürekli aktif bir duygu dünyası içerisinde yer alır. Klâsik Türk şiirinin vazgeçilmez öğelerinden biri olan rakibin ise sevgili gibi yapmadığını, metindeki duygunun varlığının korunmasını ve devam ettirilmesini sağlayan bir konumda olduğunu vurgulamıştır.

Arı (2018) “*Klâsik Türk Şiirinde Duygu Birliği*” isimli makalesinde duygu birliğini şair-metin-okuyucu bağlamında ele alıp incelemiştir.

Coştu (2009) “*Toplumsallaşma Kavramı Üzerine Sosyolojik Bir Değerlendirme*” adlı makalesinde duygunun sosyolojik boyutu ile ilgili incelemelerde bulunmuştur. Bireyin içinde bulunduğu toplumda yer alan duygular bağlı bulunduğu kültür çevresinde şekillenir. Bu şekillenmede sevgi, acıma gibi duyguların önemli yeri vardır. Bu duygular toplumsal çevrenin varlığıyla ifade edilir. Dolayısıyla bu duygular farklı toplumda ve çevrede farklı şekillerde görünmektedir. Yazar, ayrıca bu duyguların temelde evrensel duygular olduğunu da belirtmiştir.

Dirimeşe (2022) “*Duygu ve Zekâ Kavramlarına Sosyolojik Bakmak*” isimli makalesinde duygunun ve zekânın genelde bireysel psikolojinin konusu olarak değerlendirilmesinin bir eksiklik olduğuna göndermede bulunur. Duygunun ve zekânın anlaşılmasıyla birlikte kişi-toplum, kişi-kişi ilişkileri bağlamında sosyolojik açıdan bakılmasının önemli olduğunu açıklayıp vurgulamıştır.

Düzgün (2015) “*Bir Arada Yaşamının Ahlakî ve Felsefî Temelleri*” isimli makalesinde toplumsal yaşamın toplu yaşamdan farklı olduğunu felsefî nedenleriyle birlikte incelemiştir. Toplumsal yaşamda dinin insanın yaşam alanındaki ilişkilerinin düzenleyici etkisine vurgu yapmıştır. Dini ayetlerden de örneklere değinerek dinin birleştiriciliğini açıklamıştır.

Gariper (2010) “*Şiirde Duygu Düşünce Diyalektiği ve Bahtiyar Vahapzade’nin Şiiri*” isimli makalesinde şiir metninde yer alan duyguların kendi başına yeterli olamayacağını belirtmiştir. Duygunun yanında düşüncenin de olması gerekliliğini vurgulamıştır. Şiir sanatının temelinde de duygu ve düşünce olduğunu vurgulamıştır.

Bununla birlikte usta şair Bahtiyar Vahapzade'nin şiirini duygu ve düşünce yönüyle inceledikten sonra bazı şiirlerinde düşüncenin ön planda olduğunu ve duygu-düşünce diyalektiğini tam olarak veremediğini vurgulamıştır. Bu tür şiir metinlerinin ise sanat bakımından iyi olmadığını belirtmiştir.

Kurtoğlu (2011) "*Osmanlı Sosyal Hayatında Şiir: Dîvân Şiirinde Afhâmeler ve Cem Sultan'ın Kerem Kasidesi*" isimli makalesinde duyguların sosyal hayat bağlamında şiir metnine şairin özenle seçtiği kelimelerle nasıl yansıdığını ele alıp incelemiştir.

Sak, R. ve Sak Ş. (2021) "*Bir Araştırma Yöntemi Olarak Doküman Analizi*" isimli makalesinde doküman analizi yöntemini ele alıp incelemiştir. Dolayısıyla doküman analizi yönteminin ne olduğu, nasıl olduğu, hangi aşamalarla gerçekleştiğini, avantajlarını ve dezavantajlarını açıklamıştır.

Sarıbaş (2001) "*Nesnellik Öznellik İkileminde Biçembilim ve Düzyazı Çözümlemesi için Bir Yöntem: Sabahattin Ali'nin 'Kağnı' Adlı Öyküsü*" isimli makalesinde nesnel ve öznel durumun sözü edilen yazar ve eseri bağlamında ele alıp nesnel bulguların sayısal verilerle desteklenmesi gerekliliği hakkında inceleme yapmıştır. Bu şekilde daha sağlıklı veriler elde edileceğini belirtmiştir.

Torun (2015) "*Duyguların Evrimi*" isimli makalesinde duyguların evrimleşme sürecini incelemiştir. Geçmişten günümüze beyindeki sinir fonksiyonlarının bir ürünü hâlinde duyguların bugünkü hâline bürünmesinin arka planında evrimsel bir ilerlemenin olduğunu vurgulamıştır.

Tökel (2007) "*Dîvân Şiirine Modern Metin Çözümleme Yöntemlerinden Bakmak*" isimli makalesinde çağın insanına yine çağın gerektirdiği modern yöntemler ışığında hitap edebilecek şekilde metinleri çözümlemek gerektiği konusunu vurgulamıştır.

Uçan (2010) "*Söylem Göstergebilimi ve Duygu Değeri: Tevfik Fikret'in Sitâyîş-i Hazret-i Padişâhî ve Sis Şiirlerinde Sevgi ve Nefret*" isimli makalesinde şiir metnindeki duygu değerini göstergebilim açısından ele alıp inceleme yapmıştır.

Üstün (2017) “*Bâkî Dîvânı’ndaki Övünç İfadelerinin Diliçi Çevirisi ve Yorumu*” isimli makalesinde övme duygusunun özelde sözü edilen şair ve genelde klâsik Türk şiiri bağlamında ele alıp incelemiştir.

Yıldırım (2002) “*Nedim’in Şiirinde Somutlama*” isimli makalesinde somut ifadelerle duyguların yansıma biçimi hakkında inceleme yapmıştır. Soyut kavramları somutlaştıran Nedim’in bu duyguları şiir metninde işlerken onun ince hayal zevkine de vurgu yapmıştır.

e) E-Kaynaklar

Güncel Türkçe Sözlük (TDK), [Elektronik Sürüm] kısmında duyu ve duygunun tanımları hakkında bilgiler verilmiştir.

Kavruk “*Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*” [Elektronik Sürüm] isimli çalışmasında dîvân metninin tamamını transkribe ederek incelemiştir.

2.8.1. Alanyazın Derlemesi (Literatür) Sonuçları

Yukarıda sözü edilen çalışmalar genel anlamda değerlendirildiğinde duyu ve duyguların geçmişten günümüze doğrudan veya dolaylı olarak pek çok yönüyle ele alınıp incelendiği görülmektedir. Duygunun tanımı, felsefi temelleri, tarihçesi, filozofların konu hakkındaki görüşleri, farklı disiplinlerde araştırma konusu olduğu, duygunun evrimi, klâsik Türk şiirine yansıma şekilleri, şairlerin duyu ve duyguları kullanım biçimleri, bu duyguları kullanırken sembolik dille ifade etme yetileri, duyguları görsel şiirlere yansıtımları, insanın doğası gereği duyguların hayatın her alanında olduğu gibi şiirde de olabileceği, beyitlerde yer alan tip ve şahsiyetlerle duyguların daha belirgin bir şekilde verildiği, şairlerin duyguları daha belirgin bir şekilde ifade etmek için somutlamalara, atıf terkiplerine, kelime oyunlarına, ince hayallere başvurduğu, tek bir duygu üzerine yoğunlaşan çalışmalar yapıldığı, benzer ve farklı şekillerde duyguların verildiği, şairlerin istisnaları olmakla birlikte mizaçları gereği duyguları şiir metinlerinde yansıtırken kendilerine ait olduğunu tanımlar şekilde yansıttığı, göstergebilim gibi farklı bakış açılarıyla metinlerde yer alan duyguları çözümleme gayretinde olan çalışmalar, şerh-belâgat gibi çalışmalar ışığında duyguların belirgin olmasını dolaylı olarak sağlayan çalışmalar, duyguların insan yaşamı üzerindeki yeri ve önemi, psikolojide duygunun insan üzerindeki etkisi,

duygusal bir zekânın insan yaşamı üzerindeki etkisi, duyguların terkiplerle yansıtılması, duyguların ince hayallerle örülü soyut unsurlarla yansıtılması, duyguların ontolojik temelleri, duygular üzerine yapılan sözlük çalışmaları, klâsik Türk şiirine yansıyan his ve hasletlerin şiir metnine yansımalarının önemi, insandaki duygusal yaşantının yeri ve önemi, duygusal emek ve tükenmişlik ilişkisi, deyimlerin ve atasözlerinin duyguları daha görünür bir şekilde ifade etmesi, klâsik Türk şiirinde duygu birliği, ahenk unsurlarının duyguları yansıtması bakımından önemi, duygusal farkındalık ve duygu odaklı terapi yaklaşımı gibi farklı konularda çok sayıda araştırmalar yapıldığı görülmektedir.

Eğitimciler, araştırmacılar ve filozoflar geçmişten günümüze duygu bahsi hakkında fikirlerini ve araştırmalarını büyük ölçüde belirtme gayretinde olmuşlardır. Bu çabaları dâhilinde duygunun varlığını, ne olduğunu, olumlu ve olumsuz duyguların insanın yaşamı içerisindeki yeri ve önemini, insanın duygusal zekâsını kullanabilme yetisi gibi çok sayıda farklı fikir ve araştırmalarını belirtmişlerdir. Duygu üzerine yapılan çalışmaların geneline bakıldığında psikoloji, felsefe, ontoloji gibi farklı dallardaki boyutları öne çıkmaktadır. Duygunun bu kadar farklı dalda araştırma konusu olması konunun önemine işaret etmektedir. Ayrıca şair ve yazarların duyguları çeşitli yollarla metinlere sindirmesi ve okuyucu ile duygu birliği kurması hem metnin hafızada daha kalıcı bir görünümde olmasına hem de metni daha anlamlı kılmasına olanak sağlamıştır. Bu duruma en güzel örneklerden biri de zamanla atasözü mahiyetinde ve özlü sözler diyebileceğimiz çok sayıda şiir metni mısralarının veya beyitlerinin günümüze kadar ulaşmasıdır. Nitekim hem yeni Türk şiirinde hem de klâsik Türk şiirinde bu tür ifadelere rastlanılmaktadır. Bu ifadeler ise şiir metninin kalıcılığını ve ifade güzelliğini arttırmada önem arz etmektedir. Ziya Paşa, Yunus Emre gibi pek çok şairin bu ifadeleri sözü edilen konuya örnek olmakla birlikte açıklık da getirmektedir. Ayrıca şair-metin-okuyucu bağlamında duygusal birliği sağlayan en önemli faktör yine metinde yer alan duygulardır. Bu duygular şair tarafından ben dili ile ifade edildiğinde okuyana aitlik hissiyatı vermektedir. Dolayısıyla ben dilini şiir metninde iyi kullanan bir şair, okuyucu ile duygusal birliği yakalayabilen bir şair olarak da görülür.

Bütün bu araştırmalar neticesinde şiir metninde yer alan duygu ve duyguların tespit edilip açıklanması yapılmalıdır. Bu metinlerde yer alan duygu ve duygular üzerine

araştırmacıların konu ile ilgili araştırma yapması teşvik edilmelidir. Duyu ve duyguların şiir metni aracılığıyla okuyucuda empati duygusunun ve iletişim becerisinin gelişmesine, şiir metninin kalıcılığına, şairin ve okuyucunun ifade zenginliğine ve daha birçok gelişime katkı sağladığı da unutulmamalıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Yapılan çalışmada duyu ve duygu bahsinin neler oldukları açıklanmış, *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'ndaki gazeller incelenip en yoğun ve en seyrek kullanıma sahip duyuların ve duyguların tespiti yapılmıştır.

Dîvân şiirini anlama, anlamlandırma ve yorumlamada şiir tahlili ya da diğer adıyla şiir analizi yapılarak *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'ndaki gazellerde bulunan duyu ve duygular incelenmiştir. Nitel araştırmalarda gözlemlerin, görüşmelerin, dokümanların analizleri vb. nitel verilerin toplanma tekniklerinin kullanılması araştırmanın kapsayıcılığını belirtmesine ilişkin nitel süreçlerin izlenildiği araştırmalar biçiminde tanımlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 39). Yapılan çalışmadaki yöntem, nitel araştırma yöntemi olmakla birlikte 17. yüzyıl dîvân şairi *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı* gazellerindeki duyu ve duyguların tespitiyle sınıflandırılması yöntemin temelini oluşturmaktadır.

Nitel araştırma modeli bu çalışmada *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'ndaki gazellere yansıyan duyu ve duygularla şiir arasındaki ilişkiyi; duyu ve duyguların kullanım sıklığını belirlemek, birtakım soru ve cevap ortaya koyduğu için nicel araştırma modeli yaklaşım da çalışmanın içerisinde yer almaktadır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreninde *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'nda yer alan gazeller bulunmaktadır. Yapılan çalışmada amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örneklem yöntemi nitel araştırmalar sürecinde belirlemiştir. Amaçlı örneklemeler, yapılan çalışmaların amaçlarına ilişkin çok sayıda bilginin var olduğunu düşünerek derin araştırmaları olanaklı kılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 107).

Bu çalışmada amaçlı örneklem yöntemiyle 17. yüzyıl şairlerinden biri olan *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'ndaki gazeller belirlenmiştir. *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'ndaki gazel sayısı 450 olmakla birlikte toplamda 2314 beyti kapsamaktadır. *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı* hacimli bir eser olduğu için sadece eser üzerine incelemeler

yapmak, çalışmanın neticesinde de oldukça ayrıntılı tespitlere ulaşmayı beraberinde getirmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Doküman analizleri yöntemlerinin belirli mantığı vardır. Bu yöntemlerde dokümana neden ihtiyaç duyulduğu, yapılan araştırmaya katkısının ne olacağı vb. soruların araştırmacı nezdinde yanıtlanmasının yanında araştırmanın problemini çözme bahsinde etkin olacağına kanaat getirildiğinde araştırmacı da bu yöntemin uygulanabilir olduğuna kanaat getirir. Ayrıca bu yöntemle ve diğeri yöntemlerin de katkısıyla eldeki verileri daha net bir şekilde ortaya koyar. Doküman analizleri, verileri toplamaları bahsinde yanlılığı azaltıp yapılan araştırmanın güvenilirlik yönünden potansiyellerini de arttırmada önemlidir (Sak ve Sak ř., 2021: s. 232-233).

Çalışmanın temel dokümanını oluşturan *şeyhülişlâm Yahyâ Dîvânı*'ndaki gazellerdir. *şeyhülişlâm Yahyâ Dîvânı*'ndaki toplam 450 gazelin 2314 beyti baştan sona kadar incelenerek ihtiva ettiğı duyuları ve duyguların söylemleri tespit edilmiştir. Kullanım sıklığı bakımından tespit edilen her duyuru ve duyuru farklı bir başlık adı altında toplanmıştır. Ayrıca benzer duygular aynı başlık altında toplanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. DÎVÂN ŞİİRİNDE DUYGU

4.1. Dîvân Şiirinde Duyguların Yansıması

Dîvân şiirindeki gazeller hakkında yapılan incelemelerde şairlerin hangi duyguyu yansıtmaya çalıştıkları günümüze değin üzerinde çalışılan konulardan biri olmuştur. Fakat incelemelerin merkezinde şiirin kendisi mi yoksa analizi mi olmalı sorusu yeni bir sorunu da beraberinde getirmiştir. Dîvân şiiri üzerine pek çok değerlendirmelerde bulunan Andrews'in (2012: 138) konu hakkındaki değerlendirmeleri oldukça önemlidir: Şiirin özü ve analizi karışık bir yapıda olduğu için şiirleri kendi yöntemimize göre keşfedilebilecek yönleriyle görebilmekteyiz. Nitekim, gazellerin incelenmesindeki zorluk ve incelik çaba gerektiren, uzmanlık gerektiren bir yapıyı da beraberinde getirmiştir. Çünkü gazeller şair tarafından akıl oyunları ve duygu yüklü kelimelerle bezenmiş metinlerdir.

Andrews'in açıklamalarından hareketle gazellerde yansıtılan duyguları, şairin şiiriyle buluştuğu ve şiirin okuyucuyla buluştuğu duygu durumu olarak, yansıtılan duyguları iki şekilde tespit etme ve değerlendirme yapılabilir. Bu duygusal içeriği Arı (2018: 110-111), şöyle açıklar: Şiirin duygularla olan ilişkisinde şairlerin yazım sürecindeki duygusal boyutu ve şiirlerde yer alan duygularla okuyucuların duygulanması bu ilişkisi değerlendirme bakımından önemlidir. Şairler yazım sürecindeki duygusal boyutlarında, zihinlerindeki duygu yüklü kelimelerle imgeleri kurgulayarak şiirlerini meydana getirirler. Okuyucular ise şiirle olan etkileşimlerinde birbirinden farklı duyguları metindeki göndergeler ile alımlayarak yaşarlar. Okuyucu ve metin arasındaki bu alımlamada farklı farklı etkenler olabilir. Mesela metinlerin dili, oluştuğu dönemi, kelimelerin anlamsal boyutları, okuyucuların metni alımlaması, okuyucunun eğitim düzeyi, ideolojisi, şaire bakış açısı, metinle etkileşimde bulunduğu an içinde bulunduğu ruhsal boyutu vs. bu etkenlerdendir.

Dîvân şiirinde gazellerde yer alan her kelimenin, kelime grubunun şiire anlam katması muhakkaktır. Şairlerin kullandığı redifler, kelime ya da kelime grubu tekrarları, söz sanatları vs. okuyucunun anlam karşısında düşünmesinin yanında yoğun duygular içerisine dâhil olmasını da sağlar. Bu anlama çabası da şiir zemininde şair ve

okuyucu arasında duygusal bir bağ meydana getirir. Arı'nın (2018: 116-117) da ifadesiyle şairler, duygularına hitap eden kelimeleri bilinçli bir şekilde seçerek metinler oluştururlar. Okuyucular ise metnin duygularıyla etkileşime girer girmez şairin duygularını paylaşırlar. Böylece şair ile metnin okuyucusu arasındaki etkileşim duygusal bir bağ oluşturur.

Dîvân şiiri zemininde kelimelerle okuyucunun duygu bağı kurmasındaki hâlleri de önemlidir. Bu konuyu ise Andrews (2012: 139-140) şöyle ifade eder: Kelimelerin yan anlamlı olması duyguları ayırt etmede önemli bir etkidir. Gam, keder, ayrılık, özlem vd. kelimelerin verdiği duygular genelde aynıdır. Örneğin, ayrılık yaşayan birinin sevgili ya da Gerçek Sevgili' den ayrı olması duygu bakımından özdeşir.

Toplum kabulünde aşırılık bildiren duygular kişinin ya da kişilerin kötü algılanmasına sebebiyet verir. Bu durumun önüne geçebilmek adına bu duyguları şiire yansıtmak duygu bahsi öneminin başka bir yönünü de ortaya koyar. Andrews (2012: 146), şiirin bu önemini şöyle ifade eder: Duygularını alışılmadık şekillerde yansıtan insanların dile düşmesi kaçınılmazdır. Bu durum Osmanlı Devleti'nde hoş karşılanmadığı ve başarısızlık olarak görüldüğü için şiir boyutuyla tasavvuf metinlerine ve yorumlarına bağlanarak bu durum tolere edilebilir.

Çalışma konusu “Şeyhülislâm Yahyâ'nın Gazellerindeki Duyu ve Duygular” olduğundan dolayı Yahyâ'nın, gazele yansıttığı duyguları daha iyi aktarabilmek için kelime-kelime grubu ve iletilmek istenilen mesaj arasındaki mesafe de denge gözetilerek ayarlanmalıdır. Göstergebilimde şairin mesajı ileten kişi olması, eserin mesajın kendisi yani iletilen olması, okuyucunun da mesajın iletildiği kişi olması metindeki anlam iletimini şair-eser-okuyucu bağlamında ve duyguların birlikteliğini oluşturmasında önemlidir. Metindeki kelimelerin (gösterge) ve bu kelimelerin okuyucunun zihnindeki tasavvuru (gösterilmiş olan) aralarındaki uzaklık dengeli olmalıdır. Dolayısıyla göndergelerin mesafesi oldukça önemli olup metinle okuyucu arasında bir kopukluk oluşturmamalıdır (Arı, 2018: 111).

Dîvân şiirinde yer alan duyguları tespit etmek için yukarıda bahsedilenlerin yanında farklı yöntem ve tekniklerden de yararlanılmıştır. Somutlamaları, atıf terkiplerini, duygu değeri yüklenmiş kelimeleri sıkça kullanmaları ve edebî sanatlarla

duyguları daha etkin bir şekilde vermeleri dîvân şiirinde duygu yoğunluğunun etkisini ve önemini ortaya koymaktadır.

Kurtoğlu (2011: 305), dîvân şiirinde duygu değeri yüklenmiş kelimelerin değerlendirmesini yaparken bu kelimelerin şairler tarafından kullanılma durumunu şu şekilde değerlendirmektedir: Affedilmek temennisiyle yazılmış olan metinlerdeki kelimelerin şair ve muhatabıyla ilgili duygu yüklü kelimelerden oluştuğu bilinmektedir. Örneğin Şeyhî'nin, Esrâr Dede'nin şiirlerinde kendisiyle bağlantılı kelimelerin dünyasına bakıldığında divanelik, feryad etmek, perişanlık vb. kelimeleri; Nevres-i Kadîm'in ise şiirlerinde keder, ayrılık, kahır gibi olumsuz çağrışımlar oluşturan kelimeleri kullandığı görülmektedir.

Dolayısıyla duygu yüklü kelimelerle zengin bir şiir olan dîvân şiiri duyguları yansıtması bakımından gazellerde önemli ölçüde yerini almıştır. Ayrıca Uçan'ın (2010: 36), duygu değeri hakkındaki değerlendirmesindeki ifadeleri de önemlidir: Kelimelerin duyguları ihtiva etmesindeki değerliliği cümle içindeki bağlamıyla kelimelerin çağrışım gücüne bağlıdır. Metinleri oluşturan kelimelerin günlük dildeki imkânlardan farklı duygu değeri kattığı da bilinmektedir.

Dîvân şiirindeki duyguları tespit ederken kullanılan diğer yöntem de somutlamadır. Yıldırım (2002: 213), somutlama bahsini şöylece ifade etmektedir: Aklın, gönlün, kederin, sevincin, cömertliğin, ruhun, iyiliğin vd. insanlara özgü özelliklerin bazı nesneler ile benzerlik ilişkisi kurularak somutlaştırılması bilinmektedir. Mesela, klâsik Türk şiirinde benzerlik ilişkileri kurularak gönlün ülkelere, şehirlere, köşklere vb. farklı farklı şeylere benzetilmesiyle somutlaştırma yapılmıştır. Ayrıca kelimelerin olumlu-olumsuz duyguları karşıladığının farkında olan şair, benzetme ilgilerini de olumlu-olumsuz nesneleri gözeterek özenle oluşturmuştur. Mesela kibrin, nefsin somut hâle getirilmesinde bunlar, yenilmesi güç hayvanlara ve canavarlara benzetilmiştir.

Son olarak dîvân şiirinde duyguları yansıtma bakımından kullanılan diğer yöntem atıf terkipleridir. Yansıtılan duyguyu görsel ve işitsel çağrışımlarla, ritim unsurlarıyla müzikal bir değer katması ve anlam yönüyle desteklemesi yönüyle etkili olmuştur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. ŞEYHÜLİSLÂM YAHYÂ'NIN GAZELLERİNDE DUYU VE DUYGULAR

5.1. Şeyhülislâm Yahyâ'nın Gazellerinde İncelemeye Alınan Duygular

Çalışmanın bu bölümünde *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'ndaki 450 gazelin 2314 beytinde toplamda 78 duygu tespit edilmiştir. Bu beyitlerdeki duygular somut bir şekilde tablolarda gösterilmiştir. Böylece genelde dîvân şiirinin ve özelde ise sözü edilen şairin duygu yapısına yönelik yapılabilecek değerlendirmeler somut veriler ışığında görünür kılınmıştır.

Tablosunu oluşturduğumuz duygu kategorisinin anlamları Spinoza, Goleman, Adler, Aktaş ve *Güncel Sözlük (TDK)* tanımlamaları ve sınıflandırmaları doğrultusunda değerlendirilmeye çalışılmıştır. *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'nda yer alan gazellerdeki duygular *Güncel Sözlük*'te şu şekilde tanımlanır:

- **Abartma:** Abartmak, nesneleri veya durumları özünden daha önemli veya daha büyük göstermektir.
- **Acımasızlık:** Acıma duygusuna sahip olmama, sert yüreklilik, merhametsizlik.
- **Adalet:** Hakkaniyetli, hakları gözeten; adaletli olma, doğru olma.
- **Tevazu:** Tevazu sahibi olmak, mütevazı olmak.
- **Alınganlık-İncinme-Kırılgnalık:** Alınma, üzülmeye, kırılma, gücenme.
- **Arayış:** Arama işi.
- **Arınma:** Arınma, arınma eylemi; ruhun ihtiraslardan arınması, sanat yoluyla duyguların arınması.
- **Ayrılık-Bırakmak-Terk Etmek:** Ayrılmak, uzaklık, bırakma, vazgeçme, terk etme.
- **Baht-Talih-İkbâl:** Geleceği önceden belirlenen insanın veya toplumun bu doğrultudaki yaşam şekli, kaderi, talihi.
- **Başarı:** Başarma işi, muvaffakiyet.
- **Birliktelik:** Birlikte olma durumu, beraberlik.
- **Cesaret:** Zor ve tehlike barındıran bir işte kişinin kendisinde bulmuş olduğu güvendir.

- **Cinnet:** Delilik.
- **Cömertlik:** Eli açıklık, ahilik, semahat, mürüvvet.
- **Çaresizlik:** Çaresiz olma durumu.
- **Çılgınlık:** Aşırı davranışlarda bulunan, deli, mecnun.
- **Eğilim-Meyil:** Bir şeyleri sevmek, istemek ve bunları da hayata geçirmeye içtenlikle yönelmek, meyletmek.
- **Fitne:** Karışıklık, kargaşa; fitneci, ara bozucu.
- **Gururlanmak-Kibirlenmek:** Kendisini beğenme, büyüklenmek, kibirlenmek, övünmek.
- **Güvenmek:** Korkmadan, çekinmeden veya şüphelenmeden inanıp bağlanmak.
- **Hasret-Özlem:** Herhangi bir şeye kavuşmak istemi, özlemek, hasret duymak.
- **Hatır:** Düşünmek, hafızada tutmak, zihinde kalması, akılda kalması, yâd etmek; bir kimseye saygı ve sevgi gösterme.
- **Heyecanlanmak-Coşmak:** Sevinme, korkma, kızma, üzülmek, kıskanma, sevmek vd. durumlarla beliren kısa süreli duygu durumudur.
- **Hilekârlık:** Hilecilik, dolandırıcılık.
- **Hüzün-Üzüntü-Keder-Dert-Acı-Istırap:** İstenmeyen olaylardan kaynaklanan ruhsal huzursuzluk, hüzün, üzüntü, keder, dert, acı, ıstırap.
- **İffet:** Cinsellikte ahlaki kurallara bağlı olma, onur.
- **İnleme:** Acı ve üzüntüyü belirten kırık sesler çıkarmak, inlemek.
- **İstek-Arzu-Temenni:** Bir şeye eğilim, arzulanma, coşku, istek.
- **İsyân:** Başkaldırı.
- **İyilik:** Karşılıksız yardım etmek, ihsan etmek, iyi olmak, sağlıklı olmak, yararlı ve elverişli olmak, nimetlenmek.
- **İyimserlik:** Genel olarak her düşünce ve eylemi iyilik, cömertlik, iyimserlik olarak değerlendiren bir tutum veya kişilik özelliğidir.
- **Kabullenme-Onaylama:** Onaylamak işi, tasdik, tasdikleme, konfirmasyon, sertifikasyon; kabullenmek işi.
- **Kahr:** Yok etmek, ezmek, perişan etmek, mahvetmek; derin bir şekilde üzülmek ve acı çekmek.

- **Kavuşma-Ulaşma:** Ulaşmak işi; ayrı kalınan sevileni görüp yanına gelme ve onu görüp varmak, ulaşmak istemidir.
- **Kendini Beğenme:** Başkalarını küçümseyerek kendini üstün görmek.
- **Kınama:** Kınamak işi, ayıplama, takbih.
- **Kıskançlık:** Olumsuz tutum, sinirlilik; kişinin üstünlük gösterdiği durumlarda ya da sevilen birinin bir başkasıyla ilgilendiğine inanıldığında benimsenen duygu durumu.
- **Kin:** Birinden intikam alma arzusu.
- **Kolaylık:** Kolaylaştırmak; kolay olma durumu, bir işi yapma durumu veya olasılığı.
- **Korku-Endişe-Çekinme:** Tehlike karşısında ya da tehlike düşüncesi karşısında hissedilen kaygı, üzüntü; endişelenme durumu.
- **Kötümserlik:** Karamsar olma durumu, karamsarlık, umutsuzluk; her şeye kötü tarafından bakan, her durumu karanlık gören, her zaman en kötüsünü bekleyen bir dünya görüşüdür.
- **Küçümseme-Alay:** Herhangi bir şeyi gülünç, kusurlu vd. yönleriyle küçümseyerek onunla dalga geçmek.
- **Merak:** Bir şeyi anlama veya öğrenme arzusu.
- **Merhamet:** Bir kişinin karşılaştığı kötü duruma duyulan hüznlenme ve acımak duygusu.
- **Minnet:** Yapılan bir iyilikten dolayı kendini borçlu görmek.
- **Mutluluk-Saadet-Huzur-Sevinç-Neşe:** Sakinlik, gönlün rahat olması, huzurlu olma; sevinmek, mutlu olmak, saadetli olmak.
- **Nazlanma:** Kolay ikna edilmemek, ısrarı beklemek; isteksiz görünümde olmak.
- **Nefret:** Birinin kötülüğünü ya da mutsuzluğunu dileme duygusu; tiksirmek.
- **Öfke:** Saldırgan tepki, öfke, kızgınlık, engellenme, incinme veya korkutma karşısında öfke.
- **Övme:** Bir kimseyi veya bir şeyi, iyiliğini veya üstünlüğünü dile getirerek yüceltmenin, övmenin veya eleştirmenin tersidir.
- **Özgürlük:** Hiçbir kısıtlamaya veya zorlamaya tabi olmaksızın düşünüp hareket etmektir. Özgürlük, kişinin kendi irade ve düşüncelerine göre karar vermesi durumudur.

- **Perişanlık:** Perişan olmak.
- **Pişmanlık:** Pişman olma durumu, nedamet.
- **Reddetme:** Herhangi bir şeyi kabul etmeme veya reddetme, inkâr etme, yalanlama.
- **Riyakârlık:** İkiyüzlülük.
- **Sabır:** Yoksul olma, adaletsiz olma vd. üzücü olayları dillendirmeden geçeceğini bekliyor olmanın verdiği erdem ve tahammül.
- **Sadakat:** Samimi bağlılık, kuvvetli dost olmak.
- **Samimiyet:** Samimi olma hâlidir.
- **Sevgi-Aşk:** Bir şeye yakınlık veya bağlanma duygusudur.
- **Sıkılma:** Can sıkıntısı duymak; sıkıntıya düşmek, utanıp çekinmek.
- **Sıkıntı-Eziyet-Zahmet-Zorluk:** İşsiz olma hâli, monoton olma hâli, sıkıntı vd. durumlardan kaynaklı bilişsel yorgunluğun, ıstırapın, eziyetin olduğu durum.
- **Sitem-Hiciv:** Bir kimsenin eylemleri veya sözleri üzüntüye, kızgınlığa vd. şeylere neden olduğunda duygularını öfkelenmeden belirtme hâlidir.
- **Şaşkınlık-Hayret:** Beklenilmeyen bir şeylerden kaynaklı şaşkın olma hâlinde söylenilen sözlerdir.
- **Şikâyet-Yakınma:** Sızlanmak, sızlanarak anlatmak, şikâyet etmek.
- **Şükretme-Memnuniyet:** Şükretmek işi; memnun olma, sevinç duyma, sevinme.
- **Şüphelenmek-Tereddüt:** Şüphelenmek, ikilemde olup kararsız olmak.
- **Taraf olmak:** Birinin görüşlerini, düşüncelerini benimseyip desteklemektir.
- **Tutku:** İradeleri aşmış coşkular, ihtiraslar.
- **Umursamazlık:** Umursamamak, aldırış etmemek durumudur.
- **Utanma:** Utanmak, arlanma, teeddüp.
- **Uzaklık:** Uzak olma durumu, ıraklık.
- **Ümit-Beklenti:** Umut; gerçekleşmesi beklenen şey.
- **Vefa:** Sevgiyi sürdürme, sevgi, dostluk bağlılığı.
- **Yakınlık:** Yakın hissetme hâli; duygu bağı kurma veya akrabalık ilişkisidir.
- **Yalnızlık:** Yalnız hissetme hâli, kimsesiz olmak.
- **Yanılmak-Aldanmak-Kanmak:** Mahiyetini iyi bilmeden, anlamayıp düşünmeden veya bilinçsiz şekilde uygun olmayan davranışlarla aldanmak.

- **Yardım:** Güç veya imkânları bir kimsenin iyiliğinde kullanmak.
- **Yetinme:** Yetinmek durumu, kanaat, iktifa.
- **Yorgunluk:** Çalışmak vd. sebeplerden dolayı ruhun, bedenin verimliliğinin azalmasıdır.
- **Yüceltme:** Yüceltmek işi, yükseltme.
- **Zevk:** Hoş veya çekici bir şeyi kazanmaktan veya o durumu düşünmekten kaynaklanan hoş duygu, zevk, tat, lezzet.

5.2. Şeyhülislâm Yahyâ'nın Gazellerinde İncelemeye Alınan Duyular

Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı'ndaki 450 gazelde toplamda 2314 beyit vardır. Bu beyitler 5 duyu kapsamında incelenmiş ve tespit edilen veriler tabloda somut bir şekilde gösterilmiştir. *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'nda yer alan gazellerde tespit edilen duyular *Güncel Sözlük*' te şöyle tanımlanmıştır:

- **Görmek:** Görme, algılama, seçme, sezme.
- **İşitmek:** İşitme, algılama, duyma, haber alma.
- **Dokunmak:** Nesnenin sıcak, soğuk, sert, yumuşak vb. özelliklerini derideki sinirlerle duyma, dokunma, aktarmadır.
- **Tatmak:** Tadım, bir şeyin tadını dil ile anlama, yeme-içme, hissetme eylemidir.
- **Koklamak:** Koklama için herhangi bir ortamın havasını solumak.

5.3. Şeyhülislâm Yahyâ'nın Gazellerindeki Duyu ve Duyguların Tespiti

Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı'ndaki² duyu ve duyguların tespitini sağlamak amacıyla *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'nın yalnız gazellerinin incelenmesinin nedeni şairin duyu ve duygu yoğunluğunun en fazla olduğu şiirler olmasından kaynaklanmaktadır. Gazellerde olumlu olumsuz çok sayıda duygu vardır. Sevgiden nefrete, sevinçten kedere, hicrandan vuslata çok sayıda duygu beyitlerde farklı biçimlerde yerini almıştır.

²Hasan Kavruk, *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*, [Elektronik Sürüm], <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-78405/seyhulislam-yahya-divani.html> (E.T: 05.07.2022).

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
1/1	“Bir dilde ki aşkun (<i>sevgi</i>) odı ola peydâ (<i>görme</i>) Hâşâ (<i>reddetme</i>) ki sivâ (<i>uzaklık</i>) yanmaya hâşakâsâ”
1/2	“Her katresi gûyâ (<i>görme</i>) ki bir âteş-pâre Aşk (<i>sevgi, yüceltme</i>) âteşini göz yaşı (<i>üzüntü, hüzn</i>) itmez itfâ”
1/3	“Dilde ola mı tâb-ı celâle tâkât (<i>yüceltme</i>) Envâr-ı cemâle döyemezken (<i>iyimserlik, yüceltme</i>) cânâ (<i>sevgi</i>)”
1/4	“Olmasa eger mâye-i aşkun (<i>sevgi</i>) humda Dünyâya salur mıydı bu şûrî sahbâ (<i>iyimserlik</i>)”
1/5	“Bir câm araya (<i>aramak</i>) dem gele şâyet sâkî (<i>beklenti, sabır</i>) Dök hûn-ı dili (<i>kötümserlik, incinme</i>) şîşeyi pâk it (<i>arınma</i>) Yahyâ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
2/1	“Gösterdi yine sâkî-i meclis yed-i beyzâ (<i>görme, yüceltme</i>) Zerrîn kadehi itdi elinde (<i>dokunma</i>) gül-i ra`nâ (<i>sevgi, hüzn</i>)”
2/2	“Gülşende seher gûşuma bir nagme tokundı (<i>işitme</i>) Gelmiş gibi vâdiye yine bülbül-i şeydâ (<i>sevgi, çılgınlık</i>)”
2/3	“Her halka-i zülf oldı bir âyîne ruhında (<i>sevgi, görme</i>) İster niçe yüzden görine (<i>görme</i>) hüsn-i dil-ârâ ((<i>sevgi, huzur</i>)”
2/4	“Çak tutmayıcak dâmen-i zülfün dil-i mehcûr (<i>bırakmak, ayrılmak, terk etmek</i>) Bulmadı zafer (<i>çare</i>) devlet-i pâ-bûsuna cânâ (<i>sevgi, dokunma, yüceltme</i>)”
2/5	“Ancak gam-ı (<i>keder</i>) dil-dârı (<i>sevgi</i>) alur havsala-i (<i>sabır, tahammül</i>) `aşk (<i>sevgi</i>) Yahyâ olımaz ana mezâhim (<i>sıkıntı, zahmet</i>) gam-ı (<i>keder</i>) dünyâ (<i>reddetme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
3/1	“Aşkun (<i>sevgi</i>) odına ey gül (<i>sevgi</i>) yanarsa cân-ı şeydâ (<i>aşk, tutku, çılgınlık</i>) Her bir avuç külinden bir bülbül (<i>işitme</i>) ola peydâ (<i>görme</i>)”

3/2	“Mülk-i dile o lebden (<i>sevgi</i>) hakkâ ki korkı (<i>korku</i>) vardır (<i>ayrılık</i>) Câ`iz ki bir şererden `âlem yana ser-â-pâ (<i>abartma</i>)”
3/3	“Mey-hâne-i mahabbet (<i>sevgi</i>) mestânelerle toldı Peymâneler pür oldu `ârif oturma tehnâ (<i>yalnızlık</i>)”
3/4	“Dil sâfdur kederden (<i>keder</i>) ammâ güler yüz (<i>iyimserlik</i>) ister Hûb (<i>sevgi, iyimserlik</i>) olmayana neyler âyîne-i mücellâ (<i>görme</i>)”
3/5	“Hâl-i ruhını (<i>sevgi</i>) gözler (<i>beklenti, sabır</i>) zülf-i siyâhın özler (<i>özlem</i>) Yahyâ sevâd-i çeşm (<i>görme</i>) ü kalbümdeki süveydâ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
4/1	“Nikâb-ı gonceden arz-ı cemâl (<i>sevgi, görme</i>) itdi gül-i ra`nâ ( <i>sevgi, hüzn</i> ) Bir a`lâ perdeden sen de görin (<i>görme, yüceltme</i>) ey bülbül-i şeydâ (<i>sevgi, çılgınlık</i>)”
4/2	“Yakın itdi (<i>yakınlık</i>) felek (<i>talih</i>) eyyâm-ı şekke rûz-ı nev-rûzı (<i>mutluluk, saadet</i>) Bu takrîb (<i>yakınlık</i>) ile birkaç gün temâşâgâh (<i>görme</i>) olur sahrâ”
4/3	“Tutar (<i>dokunma</i>) bî-bâk (<i>cesaret</i>) gül destinde sâgar bezm-i ayş eyler (<i>tatma</i>) İder feryâd-ı (<i>işitme, kötümserlik</i>) mestân bülbül-i şûrîde (<i>perişanlık</i>) bî-pervâ (<i>cesaret, sevgi</i>)”
4/4	“Letâfetle açar göğsin çözer gûy-ı girîbânın (<i>sevgi, iyimserlik</i>) Gül-i ra`nânun (<i>sevgi, hüzn</i>) ohşar (<i>dokunma</i>) sînesin mihr-i cihân- ârâ (<i>yüceltme</i>)”
4/5	“Bulaydum (<i>görme, arzu</i>) câme-hâbında açaydum (<i>dokunma, istek</i>) lutf (<i>iyimserlik</i>) ile anı Gireydüm koynına (<i>yakınlık</i>) ol goncenün (<i>sevgi</i>) Yahyâ nesîm-âsâ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
5/1	“Dönüpdür za`f ile bir rişteye cismimde cân-âsâ ( <i>dert, kötümserlik</i> ) Fitîl-i şem`-i bezmün reşki (<i>kıskançlık, kötümserlik</i>) bükdi kâmetüm cânâ (<i>sevgi</i>)”
5/2	“Yanar tîri erir peykânı tâb-ı âteş-i dilden (<i>abartma</i>)

	Birinden âh (<i>işitme</i>) olur zâhir (<i>görme</i>) birinden eşk (<i>üzüntü</i>) olur peydâ (<i>görme</i>)”
5/3	“Dil-i şeydâ (<i>sevgi, çılgınlık</i>) egerçe zerre-i nâ-çîzdür (<i>çaresizlik</i>) ammâ Derûnında olan sûzı söyindürmez yedi deryâ (<i>abartma</i>)”
5/4	“Niçün pervâne dâ'im yanmaga âteş arar (<i>aramak</i>) turmaz Tutuşmaz mı derûnı âteşinden `âşık-ı şeydâ (<i>sevgi, abartma</i>)”
5/5	“Suhan kim âteş-i dilden kopa lâ-büd (<i>işitme</i>) olur pür-sûz Anunçün her sözi (<i>işitme</i>) Yahyâ'nun âteş-pâredür (<i>sevgi, yüceltme</i>) gûyâ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
6/1	“Ruh-ı dil-dârı (<i>sevgi</i>) rengîn vasf idersin (<i>övme, yüceltme</i>) ey dil-i şeydâ (<i>sevgi, çılgınlık</i>) `Acebdür ( <i>şaşkınlık</i> ) sözlerinden ( <i>işitme</i> ) reng almazsa gül-i ra`nâ (<i>sevgi, hüzn</i>) ”
6/2	“Safâ-bahş olmada (<i>mutluluk</i>) gülzârdan mey-hâne eksük mi (<i>iyimserlik</i>) Kalur mı bûy-ı (<i>koklama</i>) gülden bâg-bâna nûkhet-i (<i>koklama</i>) sahbâ”
6/3	“Düşelden vâdî-i `aşka ( <i>sevgi</i> ) inen çok dil-rübâ sevdüm ( <i>sevgi</i> ) Hele çok sevdüğümden ( <i>sevgi</i> ) olmadum ( <i>kabullenme, iyimserlik</i> ) âzürde-dil ( <i>incinme</i> ) kat`â”
6/4	“Cefâsı (<i>keder</i>) dil-berün (<i>sevgi</i>) `âyn-ı vefâdur (<i>vefâ, iyimserlik</i>) ey gönül gör (<i>görme, sevgi</i>) kim” Cefâlar (<i>keder</i>) ide Cefalar Kaysı mecnûn eyledi Leylâ”
6/5	“Hevâ-yı `aşk ( <i>sevgi</i> ) u nâr-ı şevk ( <i>coşku, heyecan</i> ) u âb-ı çeşmün ( <i>görme</i> ) olmasa ( <i>iyimserlik</i> ) Kim `âdem dir (<i>işitme</i>) senün gibi ayak topragina Yahyâ (<i>kötümserlik</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
7/1	“Elümde (<i>dokunma</i>) şîşe-i rengîn pür mey la `l-i nâb-âsâ (<i>görme</i>) Gözümde (<i>sevgi</i>) katre nâr eşk-i (<i>üzüntü</i>) ter dürr-i hoş-âb-âsâ (<i>iyimserlik</i>)”

7/2	“Mürîd-i ‘aşk (<i>sevgi</i>) isen incinme (<i>incinme</i>) ser-gerdânlık (<i>perişanlık</i>) el virse Sipihri döndürür (<i>kabullenme</i>) cûy-ı irâdet âsiyâb-âsâ (<i>görme</i>)”
7/3	“Nihâl-i tâze iken böyle bir serv-i bülend (<i>sevgi, yüceltme</i>) oldu (<i>görme</i>) Dil-i meyyâl (<i>meyil</i>) çokdan yüz sürer (<i>yüceltme</i>) pâyine âb-âsâ”
7/4	“Nedîm-i pâk-meşreb (<i>iyimserlik</i>) bul hevâ-yı ‘aşk (<i>sevgi</i>) ile pür ol Vücûdun mahv olunca (<i>kötümserlik, görme</i>) meyden ayrılma (<i>ayrılmak</i>) habâb-âsâ”
7/5	“Süreyyâ vü hilâle arz-ı câh itsem gerek Yahyâ (<i>arzu, istek</i>) Bu fikr ile yolında pây-mâl (<i>kötümserlik</i>) oldum türâb-âsâ (<i>sevgi</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
8/1	“Kays-ı melâmet-güzîn (<i>kınama</i>) râh-nümûndur (<i>iyimserlik</i>) bana Meslek-i ehl-i hîred (<i>iyimserlik</i>) râh-ı cünûndur (<i>cinnet, kötümserlik</i>) bana”
8/2	“Bezmede dil-ber (<i>sevgi</i>) yakar sîne-i agyâre (<i>nefret, kötümserlik</i>) dâg (<i>acı</i>) Bilmez anun her biri dâg-ı derûndur (<i>acı, kıskançlık</i>) bana”
8/3	“Şem`üne (<i>sevgi</i>) pervâneveş bâl ü perüm yandı (<i>acı</i>) çün Lâzım olan bir zamân sabr (<i>sabır</i>) u sükûndur (<i>huzur</i>) bana”
8/4	“Sanma (<i>aldanma</i>) cefâlarla (<i>keder</i>) ben fârig olam ‘aşkdan (<i>sevgi</i>) Her biri bir şîve-i (<i>nazlanma</i>) şevk-füzûndur (<i>coşku, heyecan</i>) bana (<i>iyimserlik</i>)”
8/5	“Şeb ki ala zülfinün bûyını (<i>koklama</i>) Yahyâ meşâm (<i>coşku</i>) Ol gîce (<i>görme</i>) bir kâkül-i gâliye-gûndur (<i>koklama, yüceltme</i>) bana”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
9/1	“Düşmez ol şâha ki her gâh ider istignâ (<i>yetinme</i>) Gâh olur ‘âşık-ı şeydâya (<i>sevgi, çılgınlık</i>) düşer istignâ (<i>yetinme</i>)”
9/2	“Kaçma (<i>uzaklık, ayrılık</i>) şimden girü kim cânuma yetdi sitemün (<i>sitem, isyan</i>) Yeter (<i>isyan</i>) ey şûh-ı (<i>nazlanma</i>) cefâ-pîşe (<i>keder</i>) yeter istignâ (<i>nazlanma</i>)”

9/3	“Getürür hakdan ol mihr-i cihân-tâb-ı kerem (<i>cömertlik, iyimserlik</i>) Eylese `âşık (<i>sevgi</i>) eger zerre kadar istignâ (<i>yetinme, iyimserlik</i>)”
9/4	“Almada nakd-i dili (<i>sevgi</i>) hîç tevakkuf itmez (<i>kötümserlik</i>) Turmaz ol şâhid-i (<i>görme</i>) bâzâr satar istignâ (<i>yetinme</i>)”
9/5	“Sitem (<i>sitem</i>) ü cevri (<i>üzüntü, keder</i>) de Yahyâ'ya tevâzu (<i>alçak gönüllülük</i>) görünür (<i>görme, iyimserlik</i>) Gerçi her vaz`ı gelür yâre (<i>sevgi</i>) nazar (<i>görme</i>) istignâ (<i>nazlanma, kötümserlik</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
10/1	“Sende bu `âlem ki var ey âftâb-ı meh-likâ ( <i>sevgi, yüceltme</i> ) Kangı mir'âta bakasın ( <i>görme</i> ) olmaya `âlem-nümâ (<i>görme, iyimserlik</i>)”
10/2	“La'l (<i>sevgi</i>) sînem içre yakdı tâze yaktı dâğlar (<i>acı, üzüntü</i>) Bir ocak kül dökdi gülzâr-ı belâya (<i>kötümserlik</i>) gûyiyâ (<i>görme</i>)”
10/3	“Asitânun kâhveş benzi sararmışlarla pür (<i>kötümserlik</i>) Şâhum (<i>sevgi</i>) itdün işigün (<i>yakınlık</i>) taşın meger kim keh-rübâ (<i>dokunma</i>)”
10/4	“Dâ'imâ bî-gânelerdür (<i>sitem</i>) lutf u ihsânun (<i>yardım, iyilik</i>) gören (<i>görme</i>) Olmayayduk kâşki (<i>pişmanlık</i>) cânâ (<i>sevgi</i>) senünle âşinâ (<i>yakınlık</i>)”
10/5	“La`lünü (<i>sevgi</i>) Yahyâ inen rengîn ü şîrîn vâsf ider (<i>övme, yüceltme</i>) Tûtî-i şîrîn-suhandur (<i>işitme</i>) bülbül-i rengîn-edâ (<i>işitme, iyimserlik</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
11/1	“Bir âyîneyle İskender nice benzer sana cânâ (<i>sevgi, övme</i>) Senün her bakdugun (<i>görme</i>) mir'ât olur `âlem-nümâ (<i>görme, yüceltme</i>) cânâ (<i>sevgi</i>)”
11/2	“Hatâ (<i>yanılma</i>) ile rakîbe (<i>nefret, kötümserlik</i>) atma lutf it (<i>yardım, iyilik</i>) hâtırum (<i>hatır</i>) gözle Hadeng-i cân-sitânun eylemez çünkim hatâ (<i>yanılma</i>) cânâ (<i>sevgi</i>)”
11/3	“Gönül almak dilersen (<i>temenni, istek</i>) gel beri bâzâr mümkündür (<i>onaylama</i>) Müsâ'idse eger ser-mâye-i mihr ü vefâ (<i>vefâ</i>) cânâ (<i>sevgi</i>)”

11/4	“Gam-ı aşkunla (keder, sevgi) döndüm za`fdan bir mûy-ı bârîke (kötümserlik, görme) Fırâkun (hasret, sevgi, özlem, ayrılık) âteşine döymeyüp oldum dü-tâ cânâ (sevgi)”
11/5	“Dil-i Yahyâ-yı şeydâyile kullâb-ı ser-i zülfün (sevgi, dokunma) Keş-â-keşden (dokunma) halâs (özgürlük) olmazsa da senden yana cânâ (sevgi, iyimserlik)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
12/1	“Bu kuyun kim gedâ-yı bî-ser ü sâ mânıyuz cânâ (sevgi kötümserlik) ` Aceb âlemdeyüz kim âlemün sultânıyuz cânâ (sevgi, iyimserlik)”
12/2	“Gubâr-ı hattunun hayrânı olduk niçe günlerdür (sitem) Bizi güldürmedün bir gün anun hayranıyuz cânâ (sevgi, iyimserlik)”
12/3	“Dirîgâ (üzüntü) bir nefes dinlenmedük gülzâr-ı `âlemde (kötümserlik, sitem) Bu bâgun niçe yıldur bülbül-i nâlânıyuz (işitme, hüzn) cânâ (sevgi)”
12/4	“Bizi bilsek niçün ser-defter-i `uşşâk ( <b>sevgi</b> ) yazmazsun ( <b>sitem, reddetme</b> ) Bilürsin nâme-i derd ( <b>dert</b> ) ü belâ ( <b>kötümserlik</b> ) `unvânıyuz cânâ (sevgi)”
12/5	“Dime (reddetme, işitme) Yahyâ neden pîr-i mugâna ser-fürû itmek (yanılma) Bilelden kendümüz şermende-i ihsânıyuz cânâ (sevgi, iyimserlik)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
13/1	“Tûtî-sıfat (görme) ol câme-i sebzi giye (dokunma) cânâ (sevgi) Bir söz (işitme) yiri var mı baka (görme) âyîneye cânâ (sevgi)”
13/2	“Uşşâk-ı (sevgi) perîşân-dile (perişanlık) hiç söylemez (işitme) oldun Düşmen (nefret, kötümserlik) sana bir söz mi didi (işitme) söyleye (işitme) cânâ (sevgi)”
13/3	“Bir kez dimedün (sitem, işitme) kandadur ol `âşık-ı mehcûr (bırakmak, ayrılmak, terk etmek) Bilsem bu cefâya (keder) ne sebep var diye (sitem, işitme) cânâ (sevgi)”
13/4	“Hep itdüğümüz zühd ü riyâ (riyâkârlık) bî-meze oldı

	Düşdük heves-i (istek, meyil) la`l-i lebünle meye cânâ (sevgi)”
13/5	“Ey gam (keder) yidi vassâf-ı lebün (sevgi, görme) oldı çü Yahyâ Şimden girü tûtî gibi sükker yiye (tatma, temenni, istek) cânâ (sevgi)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
14/1	“Cânı kullâb-ı ser-i zülfün (görme) çeker (dokunma) senden yana (taraf olmak) Gûşe-i çeşmün (görme) ne var olsa (temenni, istek) eger benden yana (taraf olmak)”
14/2	“Gonce-i la`lün gül-i rûyun görenler (sevgi, övme, görme) neylesün Ey boyı servüm (sevgi, övme, görme) varup (ulaşma) bir dahı gülşenden yana”
14/3	“Ol sehî kaddi (sevgi, övme) görenler (görme) hançer-i zerrîn ile İltifât (övme) itmez çemende serv ü sûsinden (koku) yana (kabullenme)”
14/4	“Zâhidi tercih ider mi rinde sâhib-tab` olan ( <b>iyimserlik, kabullenme</b> ) Dinledüm güftârını ( <b>işitme</b> ) vâ`iz de gevdenden yana (taraf olmak)”
14/5	“Korkarın (korku, endişe) Yahyâ ki pûlâd olsa da te`sîr ider (dokunma, görme) Tîr-i âhun (işitme) kim vara ol kalbi âhenden (merhametsiz, kötümserlik) yana”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
15/1	“Zehî cây-ı ferah-bahş safâ-güster (mutluluk, sevinç, saadet, görme, istek) hayât-efzâ Nebâtından yese (tatma) bir mürğ ola ol tûtî-i gûyâ (görme)”
15/2	“Behiştün kıt`ası dirdüm (işitme) velî reşk-i (kıskançlık, kötümserlik) behişt olmuş Kudûm-ı pâdişâh ile bu nüzhetgâh-ı bî-hemtâ”
15/3	“Suyın kevser diyü (işitme) nazmında ögmüş (övme, yüceltme) ol şeh-i `âdil (adalet) Hoşâ pâkîze-nazm-ı rûh-bahş âb-ı letâfet-zâ (yüceltme, iyimserlik, işitme)”

15/4	“İlâhî Hazret-i Sultân Murâd'a `ömr-i sermed vir (yüceltme, temenni, istek, sevgi) Musahhar ola ana tâ ebed dünyâ vü mâ-fihâ (sevgi, iyimserlik) ”
15/5	“Diye ihlâs (samimiyet) ile yerde beşer gökde melek âmîn (sevgi temenni, istek) Du`â itdükçe ol şâh-ı cihâna (yüceltme, sevgi) sıdk (sadakat) ile Yahyâ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
16/1	“Gonceyi servi sana teşbîh ider (işitme) her bî-edeb (reddetme) Hep sükûnunla sükûnundur (huzur) ana cânâ (sevgi) sebep”
16/2	“Âşık-ı (sevgi) bî-dil nice söyleşmege (işitme) kâdir olur (kabullenme) Biribiriyle ağız bir idicek (işitme) ol iki leb”
16/3	“Neşve-i (mutluluk) hüsnine imdâd (yardım) itmek isterler meger Lebleri mey hâzır itmiş hâl-i leb bir dâne habb (sevgi) ”
16/4	“Sâye-i cehlinde nâ-dân (kötümserlik) dâ'imâ âsûde-hâl (mutluluk) Cây-ı râhat (huzur) bulımaz (kabullenme) dâna çeker renc u ta`ab (dert, zahmet) ”
16/5	“Vakt-i gül sâkî-i gül-ruh gül gibi tab`-ı latîf <b>(görme, iyimserlik, sevgi)</b> Senden ey Yahyâ mey-i gül-gûna <b>(görme)</b> istignâ <b>(nazlanma)</b> `aceb (şaşkınlık) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
17/1	“Demdür ki hârdan (kötümserlik) alına dâd-ı (adalet) `andelîb <b>(sevgi)</b> Dîvân-ı gülde dinlene feryâd-ı <b>(işitme, hüzn)</b> `andelîb (sevgi) ”
17/2	“Gül hurrem oldı (mutluluk, görme) nagme-i (işitme) bâd-ı bahâr ile Açıldı (görme) gonce-i dil-i nâ-şâd-ı (mutluluk, sevinç) andelîb”
17/3	“Bir kerre gülle urmaz (dokunma) iken anı rûzgâr Mümkün mi zahm-ı (kötümserlik) hâr ola mu`tâd-ı `andelîb”
17/4	“Zülfinde cây-ı dil olan ol zülf-i ham-be-ham (sevgi, görme) Bir âşiyânedür (yakınlık) k'ola âbâd-ı `andelîb (mutluluk, sevgi) ”

17/5	“Üstâddur ki kimse nazîrin (görme) işitmemiş (<i>kendini beğenme, övme, işitme</i>) Yahyâ bu fende kim ola üstâd-ı `andelîb (yüceltme)”
------	--

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
18/1	“Geldi şitâda tahtına (dokunma) sultân-ı kâm-yâb (ulaşma) Gûyâ takaddüm eyledi tahvîl-i âftâb (görme, övme, iyimserlik)”
18/2	“İtdi bahâr `âlemi hurşîd-i tal' atı (mutluluk, sevgi, görme) Nev-rûza kalsa olur idi hâlimüz harâb (kötümserlik)”
18/3	“İtdi şitâda (görme) çünkü sefer ol (dokunma) güzîn-i halk (yüceltme) Hurşidden gerek ol şehün pâyine rikâb (yüceltme, dokunma)”
18/4	“Sümm-i semend-i Hazret-i Sultân Ahmed'e Müşâtâk-ı rûy-mâl idi hakkâ ki şeyh u şâb (görme, yüceltme, sevgi)”
18/5	“Ol zümrenün hulûs ile mümtâz u akdemi (övme, kendini beğenme) Yahyâ kemîne bende-i şâh-ı felek-cenâb (övme)”
18/6	“Ol şeh `atâyı kullarına bî-şümâr ider (cömertlik, görme) Virsün o pâdişâha Hudâ ömr-i bî-hisâb (temenni, istek, sevgi)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
19/1	“Câm bir sırça sarây olmuş ki ferşi la'l-i nâb (övme) Hücredür billûrdan şâh-ı hevâya her habâb (övme, görme)”
19/2	“Pür görünce (görme) sâgarı toldı derûnum şevk (coşku, heyecan) ile Câmdan tâ câna te'sîr itdi tâb-i âftâb (övme)”
19/3	“Bezme virdi şem`-i kâfûr gibi nûr-i ziyâ (görme) Sâ'id-i sîmîn-i sâkî câm-ı zerrîn-i şarâb (dokunma, görme, övme)”
19/4	“Ateşin meyle surâhî toldı (görme) sâkî kandadır Şevk (coşku, heyecan) odı dilde alevlendi niçün itmez şitâb (dokunma, hayret)”
19/5	“`Aşk (sevgi) ile hoş-hâl (iyimserlik) olan şeydâya (çılgınlık) anman vuslatı (sevgi, hasret, özlem, kavuşma) Bâde-i sâfî virün Yahyâ'ya katman ana âb (iyimserlik)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
20/1	“Gerçi olur câma ol mahbûb-ı (<i>sevgi</i>) zîbâ teşne-leb (<i>görme, tatma, arzu</i>) La`line (<i>sevgi</i>) olmaz mı sâkî câm-ı sahbâ teşne-leb (<i>görme, tatma, arzu</i>)”
20/2	“Sâye-endâz ol (<i>terk etmek</i>) leb-i cûya gel (<i>dokunma</i>) ey nahl-i revân (<i>sevgi, görme</i>) Pâyuna yüz sürmege (<i>sevgi, yüceltme</i>) âb-ı musaffâ teşne-leb (<i>tatma, arzu</i>)”
20/3	“İşiginde (<i>yakınlık</i>) mâh-ı nev de feyz umâr (<i>beklenti, ümit</i>) gördüm (<i>görme</i>) bu şeb “Hâsılı ol şâhun ihsânına (<i>cömertlik, yüceltme</i>) dünyâ teşne-leb (<i>tatma, arzu</i>)”
20/4	“Bu ne istignâ olur ey pâdişâh-ı bî-niyâz (<i>sitem, şaşkınlık</i>) Hûn-ı ahabâba adû (<i>nefret, kötümserlik</i>) kanmış (<i>kanma</i>) ehibbâ (<i>sevgi</i>) teşne-leb (<i>tatma</i>)”
20/5	“Ebr-i cûda (<i>cömertlik</i>) muntazır ancak dil-i Yahyâ degül Pür harâret deşt-i hasret (<i>hasret, özlem</i>) içre deryâ teşne-leb (<i>tatma, arzu</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
21/1	“Himmet-i (<i>arzu, istek</i>) sultân-ı `aşkun ( <i>sevgi</i> ) ey şeh-i `âlî-cenâb (<i>cömertlik, yüceltme</i>) Çeşme-i çeşmine (<i>görme</i>) uşşâkun (<i>sevgi</i>) getürdi yine âb”
21/2	“La`l-i nâbun hâke saldı cür`aveş `âşıkları (<i>sevgi</i>) İtdi (<i>görme</i>) bir bezm ehlini bir katre mey mest-i harâb (<i>kötümserlik</i>)”
21/3	“Gelme (<i>reddetme</i>) ey hatt-ı siyeh la`liyle ben hoş-hâl (<i>iyimserlik</i>) iken Nâ-mülâyimdür bilürsin meclis-i meyde kitâb (<i>kötümserlik</i>)”
21/4	“Kandadur diyü (<i>işitme</i>) nola sormazsa (<i>merak</i>) dil-ber (<i>sevgi</i>) hâlûmi Kanda kem-ter zerre-i nâ-çîz kanda âftâb (<i>kabullenme</i>)”
21/5	“Vasf-ı hatt-ı yâr (<i>sevgi</i>) Yahyâ şöyle te'sîr eylemiş Hâme reftâr eyledükçe geldi (<i>kendini beğenme</i>) bûy-ı müşğ-i (<i>koklama</i>) nâb”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
22/1	“Gün gibi tulû` itdi (görme) bu şeb necm-i hidâyet (sevgi, yüceltme) Iyd itdi (coşku, heyecan, mutluluk) şeb-i kadre irüp ehl-i velâyet (görme)”
22/2	“Kürsiye çıkup (dokunma) meclise envârını yaydı (övme, görme) Şeyhüm o gözüm nûrı (sevgi) o hurşîd-i sa`âdet (övme, mutluluk)”
22/3	“Nâkışları tekmîl nedür (küçümseme) ehl-i kemâle Bedrile hilâlüm benüm ol şems-i kerâmet (cömertlik, yüceltme)”
22/4	“Bir sencileyin zerre-i nâ-çîze (alçak gönüllülük) ne yetmez (yetinme) Ol mihr-i cihân-tâb u ziyâ-güstere (görme, sevgi, yüceltme) nisbet”
22/5	“Yahyâ hazer it (çekinme, korku) pâyı kilîmünden uzatma (iyimserlik, yetinme) Mestâne misün sen de nedendür bu harâret (görme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
23/1	“Mestâne nighle beni bir kec-küle-i mest (görme, sevgi) Mest eyledi te'sîr idermiş (kabullenme) nigh-i mest (sevgi, görme)”
23/2	“Pür cürm ise de ta`nı ko ey zâhid-i hod-bîn ( <b>sitem</b> ) Bî-`ayb u riyâdur (riyâkârlık) hele cürm ü güne-i mest (kabullenme)”
23/3	“Bilmez yolunı hânkâhun rind-i mey-âşâm (tatma) Sapmaz der-i mey-hânenen elbette reh-i mest (kabullenme)”
23/4	“Arâm idemez (huzur) gûşe-i gülzâra da varsa Mey-hânede bir hum dibidür (iyimserlik) tekyegeh-i mest”
23/5	“Yahyâ ne aceb nâz (nazlanma) şarâbına düşünmüş Ol gamze-i (sevgi, görme) mahmûr o çeşm-i (görme) siyeh-i mest”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
24/1	“Cân-bahş sadân (mutluluk) ile bize feyz-i hayât it (temenni, istek, arzu) Bülbul ne gamun (keder) var ne turursun nagamât (işitme) it (temenni, istek, arzu)”

24/2	“Hatt ile virildi sana ey mâh melâhat (<i>sevgi, övme, görme</i>) Dîvân-ı şeh-i hüsnâde (<i>sevgi</i>) var anı berât it (<i>övme</i>)”
24/3	“Vir kalbe cilâ (<i>mutluluk</i>) mühre-i mihriyle o mâhun (<i>övme, sevgi</i>) Mir`ât-i dil-i pâküni (<i>övme, sevgi</i>) âyîne-i zât it (<i>temenni, istek</i>)”
24/4	“Düşdün çü gönül zülf-i ham-ender-ham-ı yâre (<i>sevgi, görme</i>) Şimden girü var imdi temennâ-yı (<i>arzu, istek</i>) necât (<i>özgürlük</i>) it”
24/5	“Evrâk-ı sipihri karala (<i>dokunma, baht</i>) her gice Yahyâ Ah-ı (<i>işitme</i>) dil-i sevdâ-zedeyi (<i>sevgi</i>) kilik ü devât it”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
25/1	“Agyârı (<i>nefret, kötümserlik</i>) urup (<i>dokunma</i>) virme bâzûlarına (<i>görme</i>) zahmet Öldürmek (<i>kötümserlik</i>) ise kasdun (<i>mutluluk</i>) şâhum (<i>sevgi</i>) koluna kuvvet (<i>arzu, istek</i>)”
25/2	“Her toluda sultânım bir bûse (<i>tatma</i>) olur dirler (<i>işitme</i>) Güstâhlık olmasun (<i>iyimserlik</i>) sizde nicedür `âdet”
25/3	“Bir hâlde uşşâka (<i>sevgi</i>) râhat (<i>huzur</i>) mı var ey meh-rû (<i>görme, sevgi, yüceltme</i>) Geh bîm-i (<i>korku</i>) gam-ı (<i>keder</i>) fûrkat (<i>ayrılık, korku</i>) geh fikr-i dem-i vuslat (<i>kavuşma, hasret</i>)”
25/4	“Nergisleri (<i>görme</i>) dil-dârun (<i>sevgi</i>) mâtâm ki ola bîmâr (<i>kötümserlik</i>) Bir lahza müyesser mi (<i>kabullenme</i>) dil-hastelere râhat (<i>huzur</i>)”
25/5	“Hân-ı ni`âm-ı vuslat (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i>) çok nâz u niyâz ister (<i>nazlanma, beklenti</i>) Hûn-ı dile (<i>incinme</i>) râzî ol (<i>kabullenme</i>) Yahyâ hele bî-minnet (<i>minnetsiz</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
26/1	“Aks-i müjgân ile ey dil-ber-i (<i>sevgi</i>) şîrîn-harekât (<i>iyimserlik, görme</i>) Sanurum ruhların i`râb konulmuş âyât (<i>sevgi, yüceltme</i>)”
26/2	“Kuvvet-i kalb olur ey mâh (<i>sevgi</i>) güler yüz (<i>iyimserlik</i>) senden Yohsa hiç sana mukâbil mi olurdu mir`ât (<i>sevgi, kabullenme</i>)”

26/3	“Zevkdür (zevk) lâzım olan ni`met içinde olana (mevil) N’idüğün lezzet-i (tatma) şekker ne bilür çûb-i nebât (kabullenme)”
26/4	“Göz mi açdı bize cevri ü cefâ-yı (keder, üzüntü) eyyâm Fikr-i bî-hâsıl-ı dünyâyı geçdi evkât (sitem, üzüntü)”
26/5	“Herkesi nutk-ı revân-bahş virilmez (reddetme) Yahyâ Himmet-i (yardım) Hızır gerek kim buluna âb-ı hayât (yüceltme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
27/1	“Dün neydi cevânân ile meydân-ı harâbât (görme, şaşkınlık) Bâzîçe-i tıflân idi (mutluluk) pîrân-ı harâbât (görme)”
27/2	“Her subh varur himmet (yardım) umar (beklenti, ümit) pîr-i mugândan Zühhâd ile bahs (işitme) itmege rindân-ı harâbât”
27/3	“Sâkî yine âbâd ide gör (görme) kasr-ı safâyı (mutluluk, zevk) Gördük (görme) ki yıkılmış yatur erkân-ı harâbât (kötümserlik)”
27/4	“Vasf eylemenüz (işitme) mey-kedede fushat-ı bâğı Gâyet sıkılır (sıkılma) gûşe-nişînân-ı harâbât (kötümserlik)”
27/5	“Maksûdun irişmekse (ulaşma, kavuşma) fenâ içre fenâyâ Yahyâ ola gör (görme) sâkin-i vîrân-ı harâbât (birliktelik)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
28/1	“İtmesün (kötümserlik) seng-i havâdis câm-ı sahbâyı şikest Yohsa eyler tîr-i âhum (işitme) çarh-ı mînâyı şikest (üzülme)”
28/2	“Degme (dokunma) söz te’sîr itmez (kabullenme) saht-dildür dil- rübâ (sevgi) Degme (dokunma) bir şemşîr kılmaz seng-i hârâyı şikest (kabullenme)”
28/3	“Gice pey-der-pey şihâbı göricek (görme) itdüm hayâl Bâd-ı âhum (işitme) itdi kandîl-i Süreyyâyı şikest (abartma)”
28/4	“Genc-i vasl-ı dil-rübâyâ (sevgi, hasret, özlem, kavuşma) mümkün olurdu zafer (başarı) Himmet-i (dokunma) merdân ideydi cünd-i a`dâyı (nefret, kötümserlik) şikest”

28/5	“Delme (<i>dokunma</i>) bagrın bir bulunmaz gevher-i nâ-yâbdur (<i>yüceltme, sevgi</i>) İtme bilmezlikle şâhum kalb-i Yahyâ'yı şikest (<i>incinme</i>)”
------	--

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
29/1	“İltifât (<i>övme</i>) eyler sana ey dil (<i>sevgi</i>) o şâh-ı nîk-baht (<i>baht, talih</i>) Meyl (<i>meyil</i>) ider elbette hâke mîvedâr olsa dıraht (<i>övme</i>)”
29/2	“Gevher-i kân-ı ma`ârif oldugunçün hüsrevâ (<i>övme, sevgi</i>) Eyledi Mevlâ seni zînet-fezâ-yı tâc u taht (<i>yüceltme</i>)”
29/3	“Şeh-süvâr-ı `arsa-i ikbâl ü `izzetsin (<i>talih, baht, ikbâl, yüceltme</i>) müdâm Olmasun şâhum semend-i devletün bî-zîn ü raht (<i>temenni, istek, arzu</i>)”
29/4	“Dest-i (<i>dokunma</i>) kahrınla (<i>kahr</i>) `adû (<i>nefret, kötümserlik</i>) kaddini ham itmek nedür (<i>küçümseme</i>) Kuvvet-i bâzûna (<i>yüceltme</i>) nisbet kavs-i çarh olmaya saht (<i>küçümseme</i>)”
29/5	“Müttekâ-yı zer-keş ü zer-beft (<i>görme</i>) Yahyâ'ya yeter Künc-i gamda (<i>keder</i>) rûy-ı zerdin (<i>görme</i>) koduğı (<i>dokunma</i>) bir iki laht”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
30/1	“Ey zülf-i ham-ender-ham-ı kullâb-ı mahabbet (<i>sevgi, görme</i>) Hep sana çekildi (<i>meyil</i>) dil-i erbâb-ı mahabbet (<i>sevgi</i>)”
30/2	“Dil-berse (<i>sevgi</i>) güzel dilse nihâyetde hevâyî (<i>arzu, istek</i>) Hâsıl bu ki âmâdedür (<i>beklenti</i>) esbâb-ı mahabbet (<i>sevgi</i>)”
30/3	“Bir bahr imiş ey `âşık-ı şeydâ (<i>sevgi, çılgınlık</i>) dil-i zârün (<i>işitme, üzüntü</i>) Anda bulunurmuş dür-i nâ-yâb-ı (<i>kötümserlik</i>) mahabbet (<i>sevgi</i>)”
30/4	“Yan âteşe pervâneveş itme yine efgân (<i>işitme, şikâyet</i>) Ey `âşık-ı (<i>sevgi</i>) miskîn (<i>koklama</i>) budur âdâb-ı mahabbet (<i>sevgi, iyimserlik</i>)”
30/5	“Yahyâ harem-i `aşka (<i>sevgi</i>) girerse nola bî-bâk (<i>cesaret</i>) Meftûhdur (<i>iyimserlik</i>) erbâb-ı dile bâb-ı mahabbet (<i>sevgi, huzur</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
31/1	“Çeşm mest gamze (<i>sevgi, görme</i>) mest ol gözleri (<i>görme</i>) fettân mest Olmasun mı bezm-i `aşkun (<i>sevgi</i>) hem-demi her an mest”
31/2	“Bana bir hâlet (<i>samimiyet</i>) gelür kim bezm-i gülşen sanurum Gül gibi çâk-ı girîbân eylese cânân (<i>sevgi</i>) mest”
31/3	“Cân figân u nâle (<i>işitme, üzüntü</i>) eyler ten yolında hâksâr (<i>perişanlık</i>) Bâde-i `aşkıyla (<i>sevgi</i>) yârün (<i>sevgi</i>) oldı cism ü cân mest”
31/4	“Ehl-i bezme câm-ı la`li şöyle te'sîr itdi kim Bâde-i pür-şûr mest ü sâgar-ı gerdân mest (<i>iyimserlik</i>)”
31/5	“Pâdişehün korkarum (<i>korku, endişe</i>) irer mübârek gûşına (<i>işitme</i>) Bülbül-i şûrîde (<i>perişanlık</i>) Yahyâ itmesün efgân mest”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
32/1	“Bir gün gele (<i>beklenti, iyimserlik</i>) kim şâd (<i>mutluluk</i>) ola mahzûn-ı (<i>üzüntü, hüzn</i>) mahabbet (<i>sevgi</i>) Çok `âkili ilzâm ide (<i>kabullenme</i>) mecnûn-ı mahabbet (<i>sevgi</i>)”
32/2	“Âşık gam-ı (<i>keder</i>) dehr ile keselnâk olur mı (<i>iyimserlik</i>) Çalınmadı mı (<i>işitme</i>) gûşuna kânûn-ı mahabbet (<i>sevgi</i>)”
32/3	“Vâ`iz ola mı serd sözünden (<i>işitme</i>) müte'essir (<i>iyimserlik</i>) Bir dilde ki sûzân ola kânûn-ı mahabbet (<i>sevgi</i>)”
32/4	“Hayretde (<i>şaşkınlık</i>) görüp (<i>görme</i>) `âşıkı ( <i>sevgi</i> ) gülmez dimenüz kim Elbette virür ( <i>kabullenme</i> ) hükmüni ma`cûn-ı mahabbet (<i>sevgi</i>)”
32/5	“Baglandı dilüm (<i>iyimserlik</i>) kalmadı şekvâya (<i>şikâyet</i>) mecâlüm Gör (<i>görme</i>) neyledi Yahyâ beni efsûn-ı mahabbet (<i>sevgi</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
33/1	“Bu âşûba (<i>kötümserlik</i>) mey-i la`lün ( <i>sevgi</i> ) midür sahbâ midür bâ`is (<i>abartma</i>) Kıyâmet mi kopar ol kâmeti bâlâ (<i>sevgi</i>) midür bâ`is (<i>abartma</i>)”

33/2	“Yüzime yâr (<i>sevgi</i>) bakmaz (<i>görme</i>) söylesem (<i>işitme</i>) redd-i cevâb itmez (<i>reddetme</i>) Günâhum var mı yohsa nâz u istignâ (<i>umursamazlık, sevgi, beklenti</i>) mıdur bâ`is”
33/3	“Halâs olmadı (<i>özgürlük</i>) hîç cân-ı za`îfüm ( <i>çaresizlik</i> ) şûr u gavgâdan ( <i>kötümserlik</i> ) Bileydüm dîde ( <i>görme</i> ) mi âyâ dil-i şeydâ ( <i>sevgi, çulğunluk</i> ) mıdur bâ`is”
33/4	“Bilürken bî-bekâ oldıgım (<i>kabullenme, iyimserlik</i>) âb üzre olan nakşun (<i>görme</i>) Bu meftûnluklara ârâyış-i dünyâ mıdur bâ`is”
33/5	“Ezel (<i>kabullenme</i>) bezmindeki câm-ı mahabbet (<i>sevgi</i>) mestisin Yahyâ (<i>övme</i>) Belâ-keş (<i>kötümserlik</i>) Kays’a Mecnûn olmaga Leylâ mıdur bâ`is (<i>reddetme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
34/1	“Oldı bu denlü âşûba (<i>kötümserlik</i>) bâ`is Rez duhteridür ( <i>kabullenme</i> ) ümmü`l-habâ`is (<i>kötümserlik</i>)”
34/2	“Hâdis olalı hatt-ı `izârün (<i>sevgi, görme</i>) Rûy-ı (<i>görme</i>) cihânı tutdı havâdis (<i>işitme</i>)”
34/3	“Bir sohbet itsek (<i>istek, arzu</i>) ey rûh-ı sâni (<i>sevgi</i>) Câm-ı mey (<i>sevgi</i>) olsa (<i>arzu, istek</i>) arada bâ`is”
34/4	“İnsâf (<i>merhamet</i>) odur kim (<i>adalet</i>) fenn-i cefâda (<i>keder</i>) Yokdur senünle (<i>sevgi</i>) ey gonce bâhis (<i>kabullenme</i>)”
34/5	“Terk itse (<i>terk etmek, ayrılmak</i>) Yahyâ cismi metâ`ın (<i>görme</i>) Kûyun itidür ol zâde vâris (<i>iyimserlik</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
35/1	“Senden olmazsa `inâyet (<i>övme, cömertlik</i>) hâl yâ Mevlâ (<i>sevgi</i>) ne güc (<i>zorluk</i>) Emr-i dîn gâyet de müşkil (<i>zorluk</i>) âh (<i>işitme</i>) bu dünyâ ne güc (<i>zorluk</i>)”
35/2	“Öldürür mi âkibet ben rû-siyâhı (<i>kötümserlik</i>) bu hicâb (<i>utanma</i>) Ölmek âsândur (<i>kolaylık</i>) velâkin haclet-i ukbâ ne güc (<i>zorluk</i>)”

35/3	“Sâkiyâ mey sun ki `aşk-ı yârdan (<i>sevgi</i>) bî-tâkatüm (<i>yorgunluk</i>) Evveli âsân (<i>kolaylık</i>) göründi (<i>görme</i>) âhiri ammâ ne güc (<i>zorluk</i>)”
35/4	“Mürşid-i pâkûn hemân pâyına (<i>dokunma</i>) düş var (<i>arzu, istek</i>) ey gönül (<i>sevgi</i>) Cümle düşvâr (<i>zorluk</i>) işleri âsân (<i>kolaylık</i>) ider (<i>iyimserlik</i>) ana ne güc (<i>zorluk</i>)”
35/5	“Bir nazarla (<i>görme</i>) toprağı bî-şekk iderler kîmyâ (<i>yüceltme</i>) Feyz-i isti`dâd (<i>meyil</i>) lâzımdur velî Yahyâ ne güc (<i>kolaylık</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
36/1	“La`l-i lebünle (<i>sevgi</i>) bâde-i nâb itdi imtizâc Alışdı biri Alıştı ile iki ter-mizâc (<i>kabullenme</i>)”
36/2	“Söylen (<i>işitme</i>) tabîbe yok yire (<i>reddetme</i>) `arz-ı ilâc ider Bîmâr-ı derd-i ( <i>dert</i> ) `aşk (<i>sevgi</i>) kabûl eylemez `ilâc (<i>kabullenme</i>)”
36/3	“Artarsa nola hâsıl-ı derd (<i>dert</i>) ü metâ`-ı gam (<i>keder</i>) Sutân-ı aşk (<i>sevgi</i>) istemez (<i>reddetme</i>) ey dil harâc u tâc”
36/4	“Kâmil nisâr-ı cevher iderken sükutda (<i>huzur, iyimserlik</i>) Nâkıs kemâl-i cehli (<i>kötümserlik</i>) ile eyler ibtihâc (<i>huzur</i>)”
36/5	“Yahyâ metâ`-ı fazl dirîgâ (<i>üzüntü</i>) kesâdda Kâlâ-yı cehl (<i>kötümserlik</i>) bulmada günden güne revâc (<i>kabullenme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
37/1	“Şu`le-i meyle döner ( <i>görme</i> ) şem-i fûrûzâne kadeh Şem `iken yine ider (<i>dokunma</i>) cünbüş-i pervâne kadeh”
37/2	“Düşeli `aks-i ruh-ı yâr ( <i>sevgi</i> ) şarâb-ı nâba Reşkden ( <i>kıskançlık, kötümserlik</i> ) kaldı çeh-i Yûsuf-ı ( <i>sevgi</i> ) Ken`ân`a kadeh”
37/3	“Pür iken bâde ile benzer (<i>görme</i>) idi `ârızına (<i>sevgi</i>) Ser-nigûn eylediler döndi (<i>görme</i>) zenehdâne (<i>sevgi</i>) kadeh”
37/4	“Bize lâzım degül (<i>reddetme</i>) ey çarh bu nüh peymâne Cümleden yegdi gireydi ele (<i>dokunma</i>) bir dâne kadeh”
37/5	“Her biri dâ im el üstünde tutar (<i>dokunma</i>) Yahyâ'veş

	Çok bulunmag (kabullenme) ile gam (keder) günleri yârâna (sevgi) kadeh”
--	--

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
38/1	“Gönül açılmaz irişmez derûna râhat-ı (huzur) rûh Seherde lâle gibi içmeyince (tatma) câm-ı sabûh”
38/2	“Bahâr irişse olur her şükûfe bir miftâh (kabullenme) Kilîd-i `işreti gülşende kılmaga meftûh (kabullenme)”
38/3	“Yudum elümi (dokunma) şarâb-ı mecâzîden tevbe (arınma) Be-hakk-ı câm-ı hakikat be-hak-ı rûh-ı nasûh”
38/4	“Olursa tîg-i firâkıyla (hasret, sevgi, özlem, ayrılık) şerha şerha tenüm Nigâra (sevgi) derd-i (dert) derûnum olup durur meşrûh”
38/5	“Tenine yâre urup tîg-i hicr (hasret, sevgi, özlem, ayrılık) ile Yahyâ Şehâ (sevgi) ölümlük olaldan rakîb (nefret, kötümserlik) olur mecruh”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
39/1	“Gelür mi yine gönül bâgına bahâr-ı ferah (mutluluk, sevinç) Virür mi bir dahı nahl-ı murâd bâr-ı ferah (mutluluk, sevinç)”
39/2	“Geçer mi hicr (hasret, sevgi, özlem, ayrılık) günü vasl (sevgi, hasret, özlem, kavuşma) gicesi irişüp Şeb-i gam (keder) âhir olur mı irüp nehâr-ı ferah (mutluluk, sevinç)”
39/3	“Tagıtdı gülşen-i âmâli tünd-bâd-ı sitem (sitem) Dirîg (üzüntü) ömr gibi geçdi rûzgâr-ı ferah (mutluluk, sevinç)”
39/4	“Kalur çemende gider cân bu resme pejmürde (perişanlık, kötümserlik) Bu sebzezârda akmazsa (kabullenme) cûy-bâr-ı ferah (mutluluk, sevinç)”
39/5	“Mekân-ı gussa (keder) mahall-i sitemdür (sitem) ey Yahyâ Bu tengnâ-yı gamı (keder) sanma (aldanma) ola dâr-ı ferah (mutluluk, sevinç)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
40/1	“Hûn-ı eşkinden (üzüntü) olupdur bülbülün her âb sürh (görme) Bâgda olsa aceb (şaşkınlık) mi sünbül-i sîr-âb sürh (tatma, görme)”
40/2	“Ol şeh-i âlem (sevgi, övme) kimün kanına girmişdür bugün Hışmnâk (öfke) olmuş ser-â-pâ giydüğü esvâb sürh (görme)”
40/3	“Ser-suhanlar sürh ile yazılsa hûb (sevgi, iyimserlik) olur diyü (iyimserlik) Hall ider vasf-ı lebünçün (sevgi) dîde-i (görme) ahhâb sürh”
40/4	“Kâtib-i kudret şehâ (sevgi, yüceltme) bir nokta yazmış sürh ile Hiç gözler görmemiş (görme) hakkâ `aceb (hayret) nâ-yâb sürh (övme)”
40/5	“Zâhiri (görme) Yahyâ iden ma`mûr bâtın hâlidür (kabullenme) Şîşeyi gösterdiği (görme) budur şarâb-ı nâb sürh”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
41/1	“Olıcak (iyimserlik) servveş ol kadd-i ser-efrâz bülend (övme) Tâk-i hüsnün olur ey dil-ber-i (sevgi) mümtâz bülend (övme)”
41/2	“Kâkül-i yâr (sevgi) iledür kârı (iyimserlik) dil-i şeydânun (çılgınlık) Rîsmânın kurar üstâd-ı resen-bâz bülend (sevgi)”
41/3	“Bilmezem nolsa gerek ehl-i niyâzun hâli (şaşkınlık) Gün-be-gün olmadadur mertebe-i nâz bülend (sitem)”
41/4	“Bî-karâr olup ider gonce (sevgi) girîbânını çâk (dokunma) Andelîbâ olıcak nagmeye âgâz (işitme) bülend”
41/5	“Dinleyüp (işitme) bülbül-i gülzârı begendüm (sevgi) Yahyâ Nagmeler (işitme) dil-keş ü ber-kâ`ide âvâz (işitme) bülend”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
42/1	“Sana ey âşık murâd-ı yâr (sevgi) olursa ger murâd (iyimserlik) Yâ cefâ (keder) yâ lutf (yardım, iyilik) elbette olursun ber-murâd (kabullenme)”
42/2	“Nâ-murâd olmak murâd itsem (arzu, istek) de vechi yok mıdur Çünkü el virmez murâd üzre cihânda her murâd (iyimserlik)”

42/3	“Gönlümü yapmak da yıkmak da elünde dostum (<i>sevgi, iyimserlik, kabullenme</i>) Olur elbette ne eylerse şeh-i kişver murâd (<i>iyimserlik, kabullenme</i>)”
42/4	“Devlet-i pâ-bûs (<i>dokunma</i>) ile uşşâkı (<i>sevgi</i>) eyle kâmrân (<i>mutluluk</i>) Kâm-bahş-ı ehl-i dilsün (<i>yüceltme</i>) senden isterler murâd”
42/5	“Ber-murâd olmaksâ Yahyâ kasdun istignâyı (<i>nazlanma</i>) ko (<i>hiciv</i>) Nâzenîn mahbuba (<i>sevgi</i>) benzer çok niyâz ister (<i>arzu, istek</i>) murâd”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
43/1	“Gün-be-gün mu`tedil olmakda hevâ-yı Bagdâd (<i>iyimserlik</i>) Gayret-i ürd-i bihişt oldı şitâ-yı Bagdâd (<i>övme</i>)”
43/2	“İltifât (<i>övme</i>) itse o şeh (<i>sevgi</i>) ser-be-ser ola gülzâr Bu hevâyile bu âb ile fezâ-yı Bagdâd”
43/3	“Nice sultân-ı guzât olmaya Sultân Murâd (<i>övme</i>) Ki cenâbına nasîb oldı gazâ-yı Bagdâd (<i>kabullenme</i>)”
43/4	“Feth idüp makdem-i pâkiyle müşerref olıcak (<i>iyimserlik</i>) Reşk-i (<i>kıskançlık, kötümserlik</i>) firdevs-i berîn oldı sarây-ı Bagdâd”
43/5	“Dâ`imâ pâdişeh eyleye himmet ( <i>yardım</i> ) Yahyâ ( <i>arzu, istek</i> ) A`zam-ı müctehidîn ü küberâ-yı Bagdâd (<i>yüceltme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
44/1	“Ele (<i>dokunma</i>) alsan yazılır (<i>övme</i>) ey meh-i enver (<i>görme, sevgi</i>) kâgaz Dil-i sevdâ-zede-i âşıka (<i>sevgi</i>) benzer kâgaz”
44/2	“Sana tomar-ı dil ü cânı sunarsam (<i>arzu, istek</i>) nola (<i>şaşkınlık</i>) kim Pâdişâh (<i>sevgi</i>) olana elbette sunarlar (<i>övme, kabullenme</i>) kâgaz”
44/3	“Hırz-ı cân hatt-ı emân bil (<i>kabullenme</i>) anı ey âşık-ı zâr (<i>işitme, inleme</i>) Sana lutfından (<i>yardım, iyilik</i>) eger göndere dil-ber (<i>sevgi</i>) kâgaz”
44/4	“Yansa kül olsa da mazmûnını izhâr eyler (<i>görme</i>) Sen hemân sözünü yaz (<i>dokunma</i>) dil-bere (<i>sevgi</i>) gönder kâgaz”
44/5	“Rişte-i cân ile sar (<i>dokunma</i>) şeh-perine ey Yahyâ

	Senden iltürse (<i>arzu, istek</i>) eger yâre (<i>sevgi</i>) kebûter kâgaz (<i>dokunma</i>)”
--	--

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
45/1	“Nesîm-i nev-bahârî gibi (<i>görme</i>) geçdi (<i>iyimserlik</i>) nâvek-i (<i>koklama</i>) dil-ber (<i>sevgi</i>) Açıldı (<i>görme</i>) sînemün bâğında yer yer kırmızı güller (<i>iyimserlik</i>)”
45/2	“Açılmış gülşen-i mihnetde (<i>üzüntü, dert</i>) bir pür-dâne sünbüldür Nişân-ı (<i>görme</i>) seng-i cevrunle (<i>dert</i>) tenümde (<i>dokunma</i>) her elif yer yer”
45/3	“Gören (<i>görme</i>) dir (<i>işitme</i>) rûy-ı zerdüm dîde-i (<i>görme</i>) gam (<i>keder</i>) -dîde (<i>görme</i>) aglarken (<i>üzüntü</i>) Bitürmiş cûybâr-ı vâdî-i hicrânda (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) nîlüfer (<i>sevgi</i>)”
45/4	“Ser-â-pâ katre nîlüfer kanlu yaşıyla (<i>üzüntü</i>) gören (<i>görme</i>) çesmüm Nihâl-i erguvân-ı gülsitân-ı derd (<i>dert</i>) ü mihnet (<i>üzüntü, dert</i>) der (<i>işitme</i>)”
45/5	“Bahâr-ı âlem-i gam (<i>keder</i>) yok diyenler (<i>işitme</i>) var ise Yahyâ Vücûd-ı dâg-dârun (<i>üzüntü, keder</i>) ruy-ı zerdün anlara göster (<i>görme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
46/1	“Mey-kede sadrında bulunmazsa yer Hum dibi (<i>yakınlık</i>) mey-hâne bucağı yeter (<i>mutluluk</i>)”
46/2	“Kûyuna (<i>sevgi</i>) kim varabilür togrılup (<i>dokunma</i>) Çekmese kullâb-ı mahabbet (<i>sevgi</i>) eger”
46/3	“Bir gün alur yâr (<i>sevgi</i>) ele lutf ile (<i>yardım, iyilik</i>) Olmasun âyîne-i dilde keder (<i>reddetme</i>)”
46/4	“Bir kapudan olur ise feth-i bâb (<i>iyimserlik</i>) Anı bilen niçün (<i>şaşkınlık</i>) ola der-be-der (<i>perişanlık</i>)”
46/5	“Cânumuza itmese Yahyâ cefâ (<i>keder</i>) İki adû (<i>nefret, kötümserlik</i>) biri birinden beter (<i>kötümserlik</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
47/1	“Yıkdı gönlüm âşiyânın yâr (<i>sevgi</i>) itdi târ u mâr (<i>perişanlık</i>) Anlamam (<i>şaşkınlık</i>) kim şâh-bâz-ı aşk (<i>sevgi</i>) ide anda karâr”
47/2	“Ab-ı hayvân olsa da vaslun (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i>) getürmen gönlüme (<i>reddetme</i>) Hayli demdür şîşe-i hâtırda (<i>hatır</i>) vardur inkisâr (<i>incinme</i>)”
47/3	“Câme-i tenden sıkıldı (<i>sıkılma</i>) şimdi cân-ı nâ-tüvân (<i>çaresizlik</i>) Hil`at-i in`âm-ı halkı kendüye eyler mi bâr (<i>zorluk</i>)”
47/4	“Evc-i istignâdadur pervâzı bâz-ı himmetün (<i>övme, kendini beğenme</i>) Hamdû li'llâh (<i>şükretme</i>) kim kanâat saydın itmişdür (<i>ulaşma</i>) şikâr”
47/5	“Rûzgârundan der-i ümmîdi (<i>ümit, beklenti</i>) dîvâr ide gör (<i>görme</i>) Konmasun (<i>arzu, istek</i>) dirsen (<i>işitme</i>) derûn-ı hâtıra (<i>hatır</i>) Yahyâ gubar”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
48/1	“Hâtır-ı (<i>hatır</i>) pâkine konmuş (<i>dokunma</i>) bâd-ı âhumdan (<i>işitme</i>) gubâr Hâk-i pâyine yetiş (<i>övme</i>) ey eşk (<i>üzüntü</i>) eyle i`tizâr (<i>temenni</i>)”
48/2	“Kûyına gitdükce yârün (<i>sevgi</i>) kaçma hem-râh olmadan Kimseye bâr olmaz (<i>kabullenme</i>) ey bâd-ı sabâ cism-i nizâr”
48/3	“Pür hatardur reh-güzâr-ı aşk (<i>sevgi</i>) bin baş bir pula (<i>övme</i>) Satılursa nola bir gül-berg yolında bin hezâr (<i>kötümserlik</i>)”
48/4	“Dinledür (<i>işitme</i>) bî-çâre (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) bülbül hârdan feryâdını (<i>işitme, kötümserlik</i>) Mülk-i gülşende Süleymân-ı gülün dîvânı var (<i>şikâyet</i>)”
48/5	“İşigünde (<i>yakınlık</i>) gözi yaşlu (<i>keder, üzüntü</i>) âşıkun (<i>sevgi</i>) bin var iken (<i>övme</i>) Nev-cevânum bin yaşa Yahyâ'yı itdün ihtiyâr (<i>kendini beğenme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
49/1	“Bir lâciverdî kâsede her subh mihr altun ezer

	Vasf-ı cemâlün (görme) yazmaga cânâ (sevgi) gerekdür (övme) hall-i zer”
49/2	“Başı açık yalın ayak abdâlün olmuşdur (görme) güneş Bir yirde ârâm eylemez şevkünle (arzu, istek) dünyâyı gezer (dokunma)”
49/3	“Her gonce dest-i (dokunma) şâhda bir nâme-i ser-bestedür (iyimserlik) Bülbül iver (sabır) kim açıla zımnında maksûdun sezer”
49/4	“Bâgun mutarrâ sünbülü (sevgi) başlar açılmaga (görme) kaçan Gördükçe (görme) anı sanurum bir dil-rübâ (sevgi) zülfün çözer (dokunma)”
49/5	“Çok nâ-tüvânı (çaresizlik) eyledi Yahyâ tüvânger lutf-ı (yardım, iyilik) şâh (sevgi) Ankâ-yı kâf-ı himmeti (övme) besler hezârân zâl-i zer”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
50/1	“Gör (görme) `âlemün burûdetini (kötümserlik) geldi nev-bahâr Koynundan ellerini (dokunma) çıkarmaz dahı çenâr”
50/2	“Nev-rûz u nev-bahârın inen hükmi olmadı (kötümserlik) Göstermez (görme) oldu kendüyi hurşîd-i tâb-dâr (sitem)”
50/3	“Gûyâ bahâr (sevgi) tâcir-i Hindûsitândur Mâni` metâ ın açmaga evzâ-ı rûzgâr (sitem)”
50/4	“Güller de nâ-şükufte (görme) ana kim kulak tutar (işitme) Hâlin kime şikâyet ide (şikâyet) andelîb-i zâr (işitme, üzüntü)”
50/5	“Taht-ı zümür-rûdînine geçdükde (dokunma) şâh-ı gül (yüceltme) Yahyâ işidesin (işitme) nice feryâd (işitme, kötümserlik) ider (kabullenme) hezâr”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
51/1	“Açılmayınca gönüller bahârdan ne biter (kötümserlik, kabullenme) Bu şiddet üzre olan rûzgârdan ne biter (kötümserlik, kabullenme)”
51/2	“Mülâyim itmez ise yâri (sevgi) gelmesün (reddetme) hattı (görme)

	Safâ (<i>mutluluk, zevk</i>) bağışlamayan sebzezârdan ne biter (<i>kabullenme</i>)”
51/3	“Ne minnet (<i>minnet</i>) eylerüz agyâre (<i>nefret, kötümserlik</i>) yâre (<i>sevgi</i>) yalvaralum Nihâldür virecek bârı hârdan ne biter (<i>iyimserlik</i>)”
51/4	“Gerekse mîve-i vasl (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i>) ol nihâli eyle kenâr Kenâr-ı bâgda olan çenârdan ne biter (<i>kabullenme</i>)”
51/5	“İderse merhem-i lutfın (<i>yardım, iyilik</i>) dirîg (<i>üzüntü</i>) o şeh Yahyâ Belâlu (<i>kötümserlik</i>) âşika (<i>sevgi</i>) cism-i figârdan (<i>incinme</i>) ne biter (<i>kabullenme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
52/1	“Subh-dem beççelerine ki gıdâ vire (<i>dokunma</i>) hezâr (<i>görme</i>) Benzer o mutriba (<i>görme</i>) kim ala ele (<i>dokunma</i>) mûsîkâr”
52/2	“Meger ayagina yüz sürmek umar (<i>ümit, beklenti</i>) bir servün (<i>sevgi</i>) Tolanur (<i>dokunma</i>) gülşenün etrâfını turmaz enhâr (<i>görme</i>)”
52/3	“Aşiyân (<i>yakınlık</i>) mahfelidür (<i>kabullenme</i>) var ise gül câmi inün (<i>sevgi</i>) Hem-zebân bir nice tıfl andan olur nagme-güzâr (<i>işitme</i>)”
52/4	“Lâle dâg-ı siyehin saklayamaz bir hafta (<i>kabullenme</i>) ‘Âşık elbette ider sûz-ı derûnın (<i>üzüntü, keder</i>) izhâr (<i>görme</i>)”
52/5	“Vakt-i güldür gelinüz fırsatı fevt itmeyelüm (<i>heyecan</i>) Sanmanız (<i>aldanma</i>) kim bize bâkî kala eyyâm-ı bahâr (<i>kabullenme</i>)”
52/6	“Gül ü mül bezmine meyl (<i>meyil</i>) itme (<i>reddetme</i>) sözüm tut Yahyâ Ne cefâ-dîde-i (<i>görme</i>) hâr (<i>keder</i>) ol ne gam-âlûd-ı humâr (<i>keder</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
53/1	“Meclis-i meyde surâhî şem`-i nûr-efşândur (<i>görme, övme</i>) Fer viren bezm-i safâya (<i>mutluluk, zevk</i>) sâgar-ı rahşândur (<i>övme</i>)”
53/2	“Tîr-i gam (<i>keder</i>) seng-i sitemden (<i>sitem</i>) incinen (<i>incinme</i>) âşık (<i>sevgi</i>) mıdur

	Dil-rübâdan (sevgi) her ne gelse (iyimserlik) lutfdur ihsândur (yardım, iyilik)
53/3	“Mâni olma gamze-i (sevgi, görme) hûn-hâr görsün kârını Âşıkun (sevgi) yolunda ölmek ölmek yeksândur (yakınlık) ”
53/4	“Her cefâ (keder) kim yâr (sevgi) ider zevk u safâdur (mutluluk, zevk) cânuma (iyimserlik) Künc-i mihnetde bana eglence (zevk) bî-pâyândur”
53/5	“Kıl du`â Yahyâ ki itsün ömrini mevlâ mezîd (arzu, temenni) Server-i Osmâniyân Sultân Osmân Hândur (yüceltme) ”
53/6	“Şânına lâyık sa`âdetlerle (mutluluk, huzur) olsun (arzu, temenni) kâmkâr Bir şeh-i âlî-himem sultân-ı âlî-şândur (övme) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
54/1	“Acı sözler (incinme) niyyet eylersen (işitme) de olmam bî-huzûr (huzur) Çünkü eyler ol zebân ile o leblerden (sevgi) sudûr (iyimserlik) ”
54/2	“Artug olur bîm-i (korku) cân âşıklara (sevgi) hikmet nedür (iyimserlik) Her kaçan hûnî gözünde hüsrevâ (sevgi) olsa (arzu, temenni) fütûr”
54/3	“Bir cemâl-i bâ-kemâlün olmuşuz meftûnı (sevgi) kim Bakdugı (görme) mir`ât ider hurşîd gibi feyz-i nûr (yüceltme) ”
54/4	“Korkarın (korku, endişe) cennetde de uşşâk (sevgi) râhat (huzur) görmeye Öğrenürse şîve-i (nazlanma) hûbân-ı (sevgi, iyimserlik) İstanbul'ı hûr (övme) ”
54/5	“Serv-kaddinden (sevgi) bizi Hak itmeye Yahyâ cüdâ Üstümüzden sâye-i lutf-ı (yardım, iyilik) Hudâ (sevgi) olmaya (temenni) dûr (uzaklık) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
55/1	“Gözümde (görme) mevc-i hûn-ı dil (incinme) degül (reddetme) tugyân-ı âteşdür (kabullenme) Bu cism-i sûz-nâküm keştî-i tûfân-ı âteşdür (görme) ”

55/2	“Degül gül âşiyân-ı bülbül-i şeydâ (<i>sevgi, çılgınlık</i>) tutuşmuşdur (<i>görme</i>) Hezârun itdiği feryâdlar efgân-ı âteşdür (<i>işitme, kötümserlik</i>)”
55/3	“Seni bu sûrete (<i>görme</i>) koyan gülün aşkıdur (<i>sevgi</i>) ey bülbül Neye düşse anı yakup kül itmek şân-ı âteşdür (<i>kabullenme</i>)”
55/4	“Yirin od itmedük kim vardur (<i>kabullenme</i>) erbâb-ı mahabbetde (<i>sevgi</i>) Semenderler gibi uşşâk (<i>sevgi</i>) da sükkân-ı âteşdür”
55/5	“Başında od yanarken âşıkun (<i>sevgi</i>) Yahyâ yine yanmaz Ser-i Mecnûndaki kuşlar (<i>görme</i>) meger mürgân-ı âteşdür”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
56/1	“Âşıkun (<i>sevgi</i>) almaga cânın tîr kim cânân (<i>sevgi</i>) atar (<i>dokunma</i>) Ol hadengün üstüne bî-çâre (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) âşık (<i>sevgi</i>) cân atar (<i>heyecan</i>)”
56/2	“Söz atar (<i>işitme</i>) hışmı (<i>öfke</i>) ile kûyundan rakîbe (<i>nefret, kötümserlik</i>) ol perî (<i>sevgi</i>) Yâ melek (<i>sevgi</i>) iblîse (<i>nefret, kötümserlik</i>) gökden âteş-i sûzân atar”
56/3	“Seng gelse yârdan (<i>sevgi</i>) âşık öper (<i>dokunma</i>) başına kor (<i>iyimserlik</i>) Gûyiyâ ihsân ider (<i>yardım</i>) hân-ı keremden (<i>cömertlik, iyimserlik</i>) nân atar (<i>görme</i>)”
56/4	“Çıkmagiçün gûşe-i bâmına her şeb ol mehün (<i>sevgi, yüceltme</i>) Âşık-ı şeydâ (<i>sevgi, çılgınlık</i>) kemend-i nâle vü efgân atar (<i>işitme, üzüntü</i>)”
56/5	“Reh-güzâr-ı (<i>yakınlık</i>) yârdan (<i>sevgi</i>) cem eylesünler lutf idüp (<i>yardım, iyilik</i>) Üstüme Yahyâ kaçan kim topragum yârân (<i>sevgi</i>) atar (<i>temenni, arzu</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
57/1	“Dil-i bî-çârenün (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) dil-dâr (<i>sevgi</i>) mehcûr (<i>bırakmak, ayrılmak, terk etmek</i>) olduğın ister (<i>arzu, istek</i>) Nişân-ı (<i>görme</i>) tîrinün ol kaşı yâ dûr (<i>uzaklık</i>) olduğın ister (<i>arzu, istek</i>)”

57/2	“Aceb bilsem niçün vîrân ider (arzu, istek) dil şehrini dil-ber (sevgi) Hemîşe şâhlar hod mülki ma`mûr olduğın ister (yüceltme)”
57/3	“Şarâb-ı nâz gelmiş göz (görme) yine âşûbı (kötümserlik) artırmış Gönül ol çeşm-i (görme) mestün şimdi mahmûr olduğın ister (arzu, istek)”
57/4	“Zevâli gussasın (keder) çeksün diyü ni`met virür (kötümserlik) yohsa Felek (şikâyet) ehl-i dilün (sevgi) sanman (aldanma) ki mesrûr (sevinç, neşe) olduğın ister (reddetme)”
57/5	“Ruhun (sevgi) şevkiyle (arzu, istek) ölmek ârzûsın eylemiş (arzu, istek) Yahyâ Virüp îmân ile cân kabri pür nûr olduğın ister (arzu, istek)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
58/1	“Aks-ı rûyunla (görme) derûnum tâbnak olmakdadur (iyimserlik) Söz (işitme) hemân âyîne-i idrâk-i pâk olmakdadur (övmeye)”
58/2	“Niceler var cevher eyler bir nazarla (görme) toprağı Kîmyâ-yı devlet ey bi`çâre (çaresizlik, kötümserlik) hâk olmakdadur (yüceltme)”
58/3	“Va`de-i vasl (sevgi, hasret, özlem, kavuşma) eyleyüp lutf itdün (yardım, iyilik) ihyâ eyledün Günde bin kerre adû (nefret, kötümserlik) ammâ helâk olmakdadur (sevinç, mutluluk)”
58/4	“Bezm-i aşkun (sevgi) cür`asın içse (tatma) göreydi hâleti (samimiyet) Ol kadeh-peymâ ki mest-i âb-ı tâk olmakdadur (görme)”
58/5	“Korkarın (korku, endişe) derd-i (dert) derûnum ide bir yerden zuhûr (görme) Tîg-i gamla (keder) sîne Yahyâ çâk çâk (perişanlık) olmakdadur”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
59/1	“Zülf-i pür-çînün gamından (keder) dîde (görme) kim pür âb olur (hüzün) Her ne bahre kim düşerse katresi gird-âb olur (kabullenme)”
59/2	“Göz yumup açınca turmaz gelse (arzu, istek) dil-ber (sevgi) hâneme

	Baht-ı bî-dâr olmasa devlet (mutluluk, talih) hayâl-i hâb olur”
59/3	“Yâre (sevgi) açsa sîneye dil-ber (sevgi) gelür (iyimserlik) câna ferâh (huzur) Âşık-ı (sevgi) bî-çâreye (çaresizlik, kötümserlik) ol yâre (sevgi) feth-i bâb olur”
59/4	“Eşk-i (üzüntü) `âşıkdan (sevgi) hazer kıl (çekinme, korku) ey cevân-ı tünd-hû Kim niçe ma müreler vîrân ider seyl-âb olur (yüceltme)”
59/5	“Bir dile Yahyâ tokunsa (dokunma) pertev-i feyz-i Hudâ (sevgi) Zerre-i nâ-çîz (çaresizlik) iken hurşîd-i âlem-tâb (yüceltme) olur”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
60/1	“Cihânda âşık-ı mehcûra (bırakmak, ayrılmak, terk etmek) sanma (aldanma) râhat (mutluluk, huzur) olur Neler çeker bu gönül söylesem (işitme) şikâyet (şikâyet) olur”
60/2	“Ölünce demreni kalsun çıkarmanız (arzu, istek) dilden Tahammül (sabır) eyleyemem olda bir cerâhat olur”
60/3	“Bu rûzgârda bir berg-i ayş (tatma) girmez ele (kabullenme) Felek (talih) müsâade itmezse (reddetme) bi-mürüvvet olur”
60/4	“Le`îme rencîş-i hâtır (hatır) virür kerem (cömertlik, iyimserlik) itmek Mukayyed olmasun erbâb-ı dille zahmet (zorluk) olur”
60/5	“Yakında kûy-ı harâbâta (kötümserlik) ugradum Yahyâ Ne hûb (sevgi, iyimserlik) cây-ı safâ (mutluluk, zevk) gûşe-i ferâgat olur”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
61/1	“Fıkr-i ruhun (sevgi) ki dîdeden (görme) eşküm (üzüntü) revân ider Bâg-ı hayâli bir suyu çok gülsitân ider (övme)”
61/2	“Her yiri hûb (sevgi, iyimserlik) olan güzelün nâzı (nazlanma) çoğ olur Esbâb-ı hüsn sâhibini kâm-rân (mutlu) ider”
61/3	“Âşık (sevgi) ne denlü olsa da bî-nâm ü bî-nişân (görme) Bir nâm ider hadengine dil-ber (sevgi) nişân ider (görme)”

61/4	“Dil-ber (sevgi) odur ki hüsn ü bahâ kıymetin bile Ol hâce-i cemâl sakınsun ziyân ider (kötümserlik)”
61/5	“Yahyâ o mâha ta`nı ko nâ-mihribân ( <b>merhametsiz, kötümserlik</b> ) diyü Te`sîr-i aşk (sevgi) bir gün anı mihribân (merhamet) ider (işitme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
62/1	“Gonceye ol neşve (mutluluk) kim çâk-ı girîbân (yakınma) itdürür Bülbül-i şûrîdeye (perişanlık) feryâd-ı (işitme, kötümserlik) mestân itdürür”
62/2	“Dil (sevgi) hevâyî olmada esdikçe bâd-ı nev-bahâr Bu hevâlar âdeme azm-i gülistân itdürür (arzu, istek)”
62/3	“Nagmeler (işitme) itdükçe bülbül gül nihâli salınur Lutfını (yardım, iyilik) ana sabâ gûyâ (görme) ki iz`ân itdürür (işitme)”
62/4	“Bir revâcî (sevgi) var harâbâtun ki bir gün korkarın (korku, endişe) Zâhid-i şehre bînâ-yı zühdi vîrân itdürür (kabullenme)”
62/5	“Şol kadar oldı müsâ`id cûya ebr-i nev-bahâr Kendi hâlinde komaz elbette tугyân itdürür (endişe)”
62/6	“Hâb-ı nâz olur mı dâ'im vakt olur (kabullenme) şâh-ı güle (yüceltme) Bâgda bülbüllerün feryâdı (işitme, kötümserlik) dîvân itdürür”
62/7	“Tolanur (görme) gülzârün etrafını Yahyâ cûybâr (görme) Gûşe gûşe gülşeni yârâna (sevgi) seyrân itdürür (görme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
63/1	“Pîrâhenün kocar (dokunma) seni âdem helâk olur Cevrün (dert, keder) eliyle bir gün olur ol da çâk olur (kabullenme)”
63/2	“Ey cân tabîbi haste-i aşkun (sevgi) revâ mıdur (sitem) Dermân ümîdin (ümit) eyler iken derdnâk (dert) olur”
63/3	“Akil cihândan el yusa ey dil (sevgi) aceb midür (şaşkınlık) Alâyîş-i zamânedan ol vakt pâk (arınma) olur”

63/4	“Çeşm-i (görme) hasuda (kıskançlık, kötümserlik) girmemeğe çâre var mıdır (kabullenme) Ol kim göze tokunmıyayın diyü hâk olur (görme)”
63/5	“Dönmez ölünce râh-ı hatarnâk-ı aşkdan (sevgi) Yahyâ gibi şu kimse ki bî-vehm (endişe) ü bâk (korku) olur”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
64/1	“Şîrîn dehânun dil-berâ (sevgi) ser-çeşme-i (görme) cân kendidür Cânlar bağışlar sözlerün kim âb-ı hayvân kendidür (yüceltme)”
64/2	“Bir âhen-i serd idi (dokunma) dil âşık (sevgi) degülken şimdi ol Dükkân-ı âhengerdeki kânûn-ı sûzân (dokunma) kendidür”
64/3	“Bezm-i mey olmuş gülsitân ol bâga sâkî bâgbân (görme) Her tolı sâgar hod hemân bir verd-i handân (sevgi) kendidür”
64/4	“Künc-i gam u endûhda (keder, dert) kaldık za`îf u bî-mecâl Sâkî getir sun sâgarı kim derde (dert) dermân kendidür (kabullenme)”
64/5	“Yahyâ derûnun hânesin eyle (arınma) dil ü cândan tehî Sînende (sevgi) ol rûh-ı revân yetmez mi kim cân kendidür (iyimserlik)”
64/6	“Meddâh olursan Hazret-i Sultân Murâdun medhin it (övme, yüceltme) Dünyâya feyz-i nûr iden hurşîd-i rahşân kendidür (övme, yüceltme)”
64/7	“Esb-i sebük-seyri (görme) sabâ zeyn-i semendi taht-ı zer (övme) Ol pâdişâh-ı Cem-haşem hakkâ Süleymân kendidür (övme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
65/1	“Gîsûlarun (sevgi) dil almaga tedbîr itdiler İki belükle âlemi teshîr itdiler (abartma)”
65/2	“Sâkî-i bezmün aldılar (dokunma) âhir ayagını Sofî vü şeyh savma`ada el bir itdiler (birliktelik)”
65/3	“Birisi sübha aldı (görme) ele (dokunma) biri câm-ı mey Gûyâ ki rind ü zâhidi tahyîr (şaşkınlık) itdiler”
65/4	“Ol iki zülf ayak tolayup bî-sebeb dile (birliktelik)”

	Bir bî-günâhı beste-i zincîr (dokunma) itdiler”
65/5	“Çeşmi (görme) agardı (yüceltme) aglamadan (üzüntü) kaddi oldu lâm Yahyâ'yı tâzeler gam (keder) ile pîr itdiler”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
66/1	“Çeşm-i (görme) hûnînüm hayâlün şâhını i`zâz ider Her gelişde bir kumâş-i sûrh pâ-y-endâz (dokunma) ider”
66/2	“Kim kaçır yalvarmadan dil-dâra (sevgi) ammâ neylesün Âşık-ı şeydâ (sevgi, çılgınlık) niyâz itdükçe (arzu, istek) dil-ber (sevgi) nâz ider (nazlanma)”
66/3	“Sen hemân künc-i niyâzı (arzu, istek) bekle (beklenti) ey günciş-k-i dil Şâh-bâzun çünkü evc-i nâzda (nazlanma) pervâz ider (görme)”
66/4	“Sırr-ı aşkı (sevgi) bülbül-i şeydâ (sevgi, çılgınlık) niçün fehm itmeye Kanda bir agzı açık varsa anı hem-râz ider (kötümserlik)”
66/5	“Az çok neylerse Yahyâ lutfidur ihsânıdur (yardım, iyilik) Dime ol meh-rû (görme) cefâyı (keder) çok vefâyı (vefâ) az ider”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
67/1	“Yâr (sevgi) açup mir'âtı bakdukça (görme) açılmış gül sanur (aldanma) Aks-i la`lin ( <b>sevgi</b> ) sâgar-ı la`line konmuş mül sanur (aldanma)”
67/2	“Gûşe-i destârda sünbül görüp (görme) meftûn olur (iyimserlik) Dil (sevgi) anı taraf-ı külâhından çıkan kâkûl sanur (aldanma)”
67/3	“Çîn harâcî zülfinün (sevgi) bir târına olmaz bahâ (övme) Müşterî olur dil-i şeydâ (sevgi, çılgınlık) anı sünbül sanur (aldanma)”
67/4	“Nagmeler (işitme) eylerken ol mahbûb-ı (sevgi) zîbâyı gören (görme) Şâh-ı gülde (yüceltme) bir yire gelmiş gül ü bülbül sanur (aldanma)”
67/5	“Tâze güllerle görüp (görme) Yahyâ nihâl-i gülşeni Meyl (meyil) ider bî-ihyâr ol ârızı (sevgi) kâkûl sanur (aldanma)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
68/1	“Hem-râh idüp adûları (<i>nefret, kötümserlik</i>) hoş-hâl (<i>iyimserlik</i>) ider yürür Hâk-i reh-i mahabbeti (<i>sevgi</i>) pâ-mâl ider (<i>küçümseme</i>) yürür”
68/2	“Ümmîdvâr (<i>ümit, beklenti</i>) vaslun (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i>) önünce kaçır müdam Seyr (<i>görme</i>) eylenüz ol lâle-ruhı (<i>sevgi</i>) âl ider (<i>aldanma</i>) yürür”
68/3	“Ahd eylemişdi (<i>işitme</i>) gelmege eğlendi (<i>neşe, sevinç</i>) gelmedi Ol şâh-ı hüsn (<i>övme</i>) gelmede ihmâl ider yürür”
68/4	“Ol şâhı âh u nâle (<i>işitme, üzüntü</i>) yürütmez belâ (<i>kötümserlik</i>) budur Varur rakîb (<i>nefret, kötümserlik</i>) yanına idlâl ider yürür”
68/5	“Hicriyle (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) bî-karâr idüğün yâre (<i>sevgi</i>) arz için Yahyâ sirişk-i çeşmini (<i>görme, üzüntü</i>) irsâl ider yürür”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
69/1	“Ser-i zülfünde dilün (<i>sevgi</i>) nâle-i (<i>işitme, üzüntü</i>) şeb-gîri nedür Bu belâdan (<i>kötümserlik</i>) nice cân kurtara tedbîri nedür”
69/2	“Firkatünde (<i>ayrılık</i>) dil-i şeydâyı (<i>çılgınlık</i>) tamâm itdi gamun (<i>keder</i>) O fakîrün nedür eksükligi taksîri nedür (<i>sitem</i>)”
69/3	“Gamze (<i>sevgi, görme</i>) tûgi müje tûriyle görünse (<i>görme</i>) dil-dâr (<i>sevgi</i>) Rüstem-i Zâl nedür tûgi nedür tûri nedür (<i>övme</i>)”
69/4	“İstemez (<i>reddetme</i>) çünkü mukayyed ola kendüyle cihân Bir taraf silsile-i zülf-i girih-gîri (<i>sevgi</i>) nedür”
69/5	“Akibet öldürürin (<i>kötümserlik</i>) hışm (<i>öfke</i>) ile Yahyâ’yı dimiş (<i>işitme</i>) Gönli var (<i>meyil</i>) çünkü vefâ (<i>vefâ</i>) itmege te`hîri nedür (<i>sitem</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
70/1	“Tûtiyâdan topragum vakt ola tercih ideler (<i>istek, temenni</i>) Rindler sâgar düzüp zühhâd tesbîh ideler (<i>istek, temenni</i>)”
70/2	“Kalb ise dil gam (<i>keder</i>) degül hükm idicek sultân-ı aşk (<i>sevgi</i>) Nakd-i vakt idüp belâ (<i>kötümserlik</i>) odiyla tashîh ideler”
70/3	“Gamze-i (<i>sevgi, görme</i>) hûn-rîz-i dil-ber (<i>sevgi</i>) şöyle meşhûr ola kim Tîg ü hançer vasf idenler ana telmîh ideler (<i>istek, temenni</i>)”
70/4	“Müdde`iden âşık-ı (<i>keder</i>) sâdık (<i>sadakat</i>) niçün fark olmaya Hûblar (<i>sevgi, iyimserlik</i>) olmaz mı kim uşşâkı (<i>sevgi</i>) tenkîh ideler (<i>şaşkınlık</i>)”
70/5	“Besdür ol şâha gedâ-yı kûyun (<i>küçümseme</i>) unutma (<i>istek, temenni</i>) demek (<i>işitme</i>) Dostlar (<i>sevgi, iyimserlik</i>) lâzım degül Yahyâ'yı tasrîh ideler (<i>küçümseme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
71/1	“Rûy-ı zibâsında (<i>görme</i>) dil-dârun (<i>sevgi</i>) ki müşgîn (<i>koklama</i>) mû biter Benzer ol gülzâra (<i>sevgi</i>) etrâfında anber (<i>koklama</i>) bû biter”
71/2	“Nahl-i güldür kâmetün (<i>övme, sevgi</i>) ey gonce-i bâg-ı vefâ (<i>vefâ</i>) Kudret-i Hak ile ammâ anda şeftâlû biter (<i>iyimserlik</i>)”
71/3	“Kâmetün (<i>sevgi</i>) nahlini dâ'im ideyin hâtır-nişân (<i>görme</i>) Ey gül-i pâkîze-dâmânum (<i>iffet</i>) gönülden o biter”
71/4	“Gerçi merhemdür nigâh-ı (<i>görme</i>) lutfi (<i>yardım, iyilik</i>) yârün yârâna (<i>sevgi</i>) Sanma (<i>aldanma</i>) ammâ zahm-ı (<i>kötümserlik</i>) tîg-i gamze-i (<i>sevgi, görme</i>) câdû biter”
71/5	“Yâre (<i>sevgi</i>) Yahyâ gül disem (<i>işitme</i>) gülmez açılmaz (<i>görme, reddetme</i>) bir zamân Görmedüm (<i>görme</i>) ol gonce-i ra`nâ gibi mahbûb-ı (<i>sevgi</i>) ter”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
72/1	“Hemîşe merdüm-i çeşmüm (görme) izâr-ı yâra (sevgi) bakar (görme) Gözüm (görme) o penceredür sahn-ı lâlezâra bakar (görme)”
72/2	“Zamân gelür yine zerrîn kadeh alur eline (dokunma) Çemende nergis-i (görme) şehlâ hemân bahâra bakar (görme)”
72/3	“Nesîm-i lutfunadur (yardım, iyilik) intizârı fülk-i dilün (sevgi, beklenti) Çog oldı sâhil-i mihnetde (mihnet) rûzgâra bakar (görme)”
72/4	“Seni gelür işidüp (işitme) bâga yâsemen cânâ (sevgi) Çıkup o şevk (coşku, heyecan) ile dîvâre reh-güzâra bakar (görme)”
72/5	“Ne i`tibâr ( <b>reddetme</b> ) bu evzâ`a merd (cömertlik) olan Yahyâ Ne zillate (kötümserlik) nazar (görme) eyler ne i`tibâra bakar (görme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
73/1	“Gelmede bezm-i meye eglenme (neşe, sevinç) hem-demlik budur (kabullenme) Cümleden evvel müşerref eyle âdemlik budur (kabullenme)”
73/2	“Pür gerekdür sâgar-ı işkeste câm-ı zer-nişân (görme) Meşreb-i ehl-i fenâda ey gönül Cemlik budur (kabullenme)”
73/3	“Çekmezin dünyâ gamın (keder) bir hâlete (samimiyet) ırgürdi (ulaşma) aşk (sevgi) Bâ`is-i şâdî olur (mutluluk) gam (keder) işte bî-gamlık budur (kabullenme)”
73/4	“Hânkâhda baş döner (görme) mey-hâneler içre ayâg Farkını fehm eylemez abdâl sersemlik budur (kabullenme)”
73/5	“Hasm-ı Yahyâ kuvvet-i câhına magrûr (gurur, kibir) olmasun Merd ise nefsin zebûn (çaresizlik) itsün ki Rüstemlik budur”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
74/1	“Cânı dil ol ham-ı gîsû-yı semensâya (<i>sevgi</i>) çeker (<i>meyil</i>) Râzını söylemek (<i>işitme</i>) ister anı tenhâya (<i>yalnızlık</i>) çeker (<i>meyil</i>)”
74/2	“Kad çeküp gün-be-gün olmakda bülend ü mevzûn (<i>iyimserlik</i>) Nahl-i gül var ise ol serv-i dil-ârâya (<i>sevgi</i>) çeker (<i>meyil</i>)”
74/3	“Gizleyüp dâne-i hâl-i ruhınun sevdâsın (<i>sevgi</i>) Mûr-ı bî-çâre-i (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) dil künc-i süveydâya çeker (<i>meyil</i>)”
74/4	“Hançerin kime olursa çeker (<i>övme</i>) ol gamze-i (<i>sevgi, görme</i>) mest Dil-i mecrûh (<i>üzüntü, acı</i>) sakınsun anı da`vâya çeker (<i>meyil</i>)”
74/5	“Şükr (<i>şükretme</i>) kim ehl-i dili Hazret-i Sultân Murâd İşiginde (<i>yakınlık</i>) kul ider rütbe-i vâlâya çeker (<i>meyil</i>)”
74/6	“Mu`terifdûr ( <i>işitme</i> ) yine sad gûne kusûra ( <i>hata</i> ) Yahyâ Gerçi makdûrını ol dergeh-i a`lâya (<i>övme</i>) çeker (<i>meyil</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
75/1	“Hatt u leb ü izârı ruh-ı yârı (<i>sevgi</i>) bozdılar (<i>kötümserlik</i>) Tagıldı (<i>dokunma</i>) müşterîleri bâzârı bozdılar (<i>kötümserlik</i>)”
75/2	“Agyârdan (<i>nefret, kötümserlik</i>) ayırdılar ey meh-likâ (<i>sevgi, övme</i>) seni Bir hîle (<i>hilekârlık</i>) ile leşker-i küffârı bozdılar (<i>iyimserlik</i>)”
75/3	“Zülfîn tagıtdı (<i>dokunma</i>) yâr (<i>sevgi</i>) gönül oldı bî-karâr San âşiyân-ı (<i>yakınlık</i>) bülbül-i gülzârı bozdılar (<i>kötümserlik</i>)”
75/4	“Kaldı nukûd-ı eşk-i (<i>üzüntü</i>) ruh-ı zerd (<i>görme</i>) geçmeden Gıtdı revâcı dirhem u dînârı bozdılar (<i>kötümserlik</i>)”
75/5	“Yahyâ alurdı nakd-i dil ü câna vaslını (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i>) Ol dil-rübânun (<i>sevgi</i>) itdigi ikrârı bozdılar (<i>kötümserlik</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
76/1	“Jâleveş dökme yaşun ol (üzüntü) gül-i ra`nâ (sevgi, hüzn) ter olur Gonce-i gülşen-i nâz (nazlanma) ey dil-i şeydâ (sevgi, çlgınlık) ter olur”
76/2	“Ey gönül aglama (reddetme) gül sünbül-i hoş-bûyından (iyimserlik, koklama) Ebrden nem kapar (alınanlık) ol zülf-i semensâ ter olur”
76/3	“Su gibi pâyuna (dokunma) şûrîde (perişanlık) gönüller akdı (övme) Korkarın (korku, endişe) dâmenün ey serv-i dil-ârâ (sevgi) ter olur”
76/4	“Ben mey-i aşk (sevgi) ile mest olmağı tercîh iderin (iyimserlik) Bu sözümünden alınur (alınanlık) gerçi ki sahbâ ter olur”
76/5	“La`l-i cânâneye (sevgi) benzer diyü helvâ-yı teri Agzuna alma (reddetme) leb-i nâzüki (iyimserlik) Yahyâ ter olur”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
77/1	“Hum içre cûş ider mey-i pür-şûr mest olur (iyimserlik) Bezm ehlini yıkar (kötümserlik) bu ne pür-zûr mest olur (iyimserlik)”
77/2	“Şemşîr elinde (dokunma) fitne (fitne) vü âşûba başladı (kötümserlik) Çeşmi (görme) de gamzesi (sevgi, görme) gibi meşhûr mest olur (iyimserlik)”
77/3	“Aldanma (yanılma) çeşm-i (görme) dil-beri (sevgi) gördünse (görme) nâ-tüvân (çaresizlik) Ey dil sakın ki bir gün o mahmûr mest olur (iyimserlik)”
77/4	“Döymeز (sabır) Kelîm şa`şa`a-i câm-ı vasluna (sevgi, hasret, özlem, kavuşma) Bir lem`ası tokunmagile (dokunma) Tûr mest olur (iyimserlik)”
77/5	“Şâyed ki bir tevâzu`-ı (alçak gönüllülük) mestâne eyleye Yahyâ kaçan o dil-ber-i (sevgi) magrûr (gurur, kibir) mest olur (iyimserlik)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
78/1	“Ebrû vü müjen (görme) tîg-i cefâ (keder) tîr-i kazâdur Ol kâkül-i pür-çîn ise emvâc-ı belâdur (kötümserlik)”
78/2	“Aşûb u fitendür (fitne) hat u hâlün senün ey mâh (sevgi) Ol gamze-i (sevgi, görme) hûn-rîz ise bir hışm-ı (öfke) Hudâdur”
78/3	“Zülf-i siyehün dâm-ı giriftârî-i (tutku) uşşâk (sevgi) Bîmâr gözün (görme) derd-i (dert) derûn-ı zu`afâdur (kabullenme)”
78/4	“Zehr akmada her bâr rakîbünse (nefret, kötümserlik) yüzünden (görme) Her bir sözi (işitme) öldürme de câna cefâdur (keder)”
78/5	“Çün hükm-i kazâdur (iyimserlik) bu cefâlar (keder) bu belâlar (kötümserlik) Yahyâ'ya düşen cân ile teslim ü rızâdur (kabullenme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
79/1	“Rast gelüm yâre (sevgi) bir serv-i dil-ârâdur (sevgi) gider Pâyına `uşşâk (sevgi) düşmüş bir temâşâdur (görme) gider”
79/2	“Kanda gitsen zülf-i müşgînünden (koklama) ayrılmaz gönül Kâr u bârın bağlamış (dokunma) hâzır müheyyâdur gider”
79/3	“Câme-i gülgûn (görme) ile olmuş o şeh (sevgi) eşheb-süvâr (dokunma) San nesîm-i subh ile gül-berg-i ra`nâdur (sevgi) gider”
79/4	“Kâr-ı dîn ısmarlanur dünyâyı bilmez gâfile (kötümserlik) Söze âgâz itse (işitme) ammâ dîn ü dünyâdur gider (kötümserlik)”
79/5	“Bî-bekâdur devlet ü ikbâl (mutluluk, ikbâl, talih) Yahyâ'dan işit (işitme) Başuna alma belâ-yı (kötümserlik) aşkı (sevgi) gavgâdur gider”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
80/1	“Ne meclisler kurulmuşdur ne sâgarlar sürülmüşdür Mahabbet (sevgi) bâdesine benzer olmaz hep görülmüşdür (görme)”
80/2	“Gönül mir`atini sad-pâre gördüm (görme) râh-ı zilletde (kötümserlik) Mukarrer bir cefâ-cû (keder) seng-dil yâre (sevgi) urulmuşdur (kabullenme)”
80/3	“Senün bûy-ı (koklama) dil-âvîzünle bahse (işitme) eylemez cür`et Bahûr-ı Meryemün (iffet) ey gonce-fem gûşı burulmuşdur”
80/4	“Dilâ (sevgi) âlem yıkılmaz (kabullenme) göklere âhun (işitme) direk olsa Bu çetr-i lâciverdî anun üstüne kurulmuşdur”
80/5	“Dil-i meyyâl (meyil) o servün hâk-i pâyında karâr itmiş (kabullenme) Bulandı bir zamân Yahyâ hele şimdi turulmuşdur (iyimserlik)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
81/1	“Âşıkun (sevgi) bâlîni yârün (sevgi) südde-i dergâhıdur (iyimserlik) İstinâd ol âsitâna müntehâ-yı câhidür”
81/2	“Künc-i çîn-i zülfi (sevgi) kim sığmaz ana mûy-ı hayâl Dil gibi bir bî-vücûdun pehn-i nüzhetgâhıdur”
81/3	“Dûd-ı âhında (işitme) görünür (görme) pîç ü tâb-ı ıztırâb (ıstırap) Var ise bî-çâre (çaresizlik, kötümserlik) gönlüm âhınun (işitme) hem-râhıdur”
81/4	“Çarh-ı gerdânunda ahvâlin perîşân (perişanlık) eyleyen Şübhesiz (kabullenme) bir`âşıkun (sevgi) dûd-ı kebûd-ı âhıdur (işitme)”
81/5	“Pây-bûs-ı (dokunma) yâre (sevgi) hâk olmakla mümkündür vusûl (kavuşma) Pây-mâl (kötümserlik) olsun diyen Yahyâ'ya devlet-hâhıdur (mutluluk, beklenti)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
82/1	“Gönül mir’âti kim sad-pâre-i dest-i celâlündür (<i>övme</i>) Yine her pâresine cilve-ger baksan (<i>görme</i>) cemâlündür (<i>iyimserlik</i>)”
82/2	“Cemâl-i bâ-kemâlündür (<i>övme</i>) sevâd-ı çeşmünün (<i>görme</i>) nûrı Süveydâ-yı dili `aşk (<i>sevgi</i>) ehlinün sevdâ-yı hâlündür (<i>sevgi</i>)”
82/3	“Hayâlünde eger eglenmeyeydi (<i>neşe, sevinç</i>) hâl müşkildi (<i>zorluk</i>) Belâ (<i>kötümserlik</i>) küncinde kim eglencemüz (<i>neşe, sevinç</i>) cânâ (<i>sevgi</i>) hayâlündür”
82/4	“Kosan ârâm (<i>huzur</i>) itmez kürsî-i zerrîn-i hurşîde Mahabbet (<i>sevgi</i>) reh-güzârında gönül kim pâ-y-mâlündür (<i>küçümseme</i>)”
82/5	“Ser-i ehl-i mecâz olan belâ-keş (<i>kötümserlik</i>) Kays’un ahvâli Hakikatde nazar (<i>görme</i>) olursa Yahyâ hasb-i hâlündür (<i>sevgi</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
83/1	“Berg-i zer-i pür-nakş (<i>görme</i>) ile gülşende vezândur Gûyâ ki sabâ gâşiye ber-dûş-ı hazândur (<i>dokunma</i>)”
83/2	“Gerdân ider (<i>dokunma</i>) evrâkı sabâ sahn-ı çemende Cevlâna gelür şevk (<i>coşku, heyecan</i>) ile tâvûs-ı cinândur”
83/3	“Zer tepsiler atılmada (<i>dokunma</i>) meydân-ı çemende Hengâm-ı `atâ sûr-ı şeh-i `âlemiyândur (<i>cömertlik, iyimserlik</i>)”
83/4	“Sarı saman altında su yürütmede mâhir (<i>övme</i>) Hakkâ ki hazân faslı da kallâş-ı cihândur (<i>kötümserlik</i>)”
83/5	“Evrâk döner şevk (<i>coşku, heyecan</i>) ile fânûs-ı hayâle Seyr it (<i>görme</i>) ne suver zâhir (<i>görme</i>) olur devr-i zamândur (<i>yüceltme</i>)”
83/6	“Nakşını çıkarduk (<i>görme</i>) hele sûdâger-i bâgun Bildük ki anun eyledügi sûd-ı ziyândur (<i>kabullenme</i>)”
83/7	“Yahyâ varak-ı bîdi göre (<i>görme</i>) nice sarardı Geç `ayş u safâdan (<i>mutluluk, tatma</i>) ki hilâl-i Ramazândur (<i>görme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
84/1	“Lisân-ı ehl-i dilde aşka (<i>sevgi</i>) gülzâr-ı belâ (<i>kötümserlik</i>) dirler (<i>işitme</i>) Cevânun kâmet-i mevzûnuna nahl-ı cefâ (<i>keder</i>) dirler (<i>işitme</i>)”
84/2	“Yakın (<i>yakınlık</i>) olmaz güzeller `âşık-ı (<i>sevgi</i>) mehcûr (<i>bırakmak, ayrılmak, terk etmek</i>) u şeydâya (<i>çılgınlık</i>) El öpmek (<i>dokunma</i>) ârzû itsen (<i>arzu, istek</i>) ırakdan merhabâ dirler (<i>işitme</i>)”
84/3	“Harâbatı egerçi görmedük (<i>görme</i>) ammâ görenlerden (<i>görme</i>) İşitdük (<i>işitme</i>) bir neşât-efzâ makâm-ı pür-safâ (<i>mutluluk, sevinç</i>) dirler (<i>işitme</i>)”
84/4	“Niyâz eyle cefâdan (<i>keder</i>) vaz gelsün (<i>reddetme</i>) cân-ı mahzuna (<i>üzüntü, hüzn</i>) Seni ey dil gam-ı (<i>keder</i>) cânâne (<i>sevgi</i>) ile âşinâ dirler (<i>işitme</i>)”
84/5	“Halâs (<i>özgürlük</i>) olmaya gibi `aşk (<i>sevgi</i>) elinden (<i>dokunma</i>) bir zamân Yahyâ Yine bî-çâreyi (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) bir dil-rübâyâ (<i>sevgi</i>) mübtelâ (<i>tutku</i>) dirler (<i>işitme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
85/1	“Hüsn kim gâliye vü gâzeden imdâd (<i>yardım</i>) ister (<i>arzu, istek</i>) İstemez (<i>reddetme</i>) dil anı bir hüsn-i Hudâ-dâd ister (<i>adalet</i>)”
85/2	“Zülfi kaydında olan bâg u bahârı neyler (<i>kötümserlik</i>) Seyr-i (<i>görme</i>) gülzârda bir hâtır-ı âzâd (<i>özgürlük</i>) ister”
85/3	“`Aşk (<i>sevgi</i>) dâmânını (<i>iffet</i>) elden koma kim neyl-i kemal Heves-i (<i>istek, meyil</i>) bî-kesel ü himmet-i üstâd ister (<i>arzu, istek</i>)”
85/4	“Bilmeyen farkını mey-hâne ile hânkahun `Acabâ (<i>şaşkınlık</i>) pîr-i mugândan nice irşâd ister (<i>reddetme</i>)”
85/5	“Gerçi kim gamla (<i>keder</i>) da çok ülfet olundu (<i>yakınlık</i>) Yahyâ Şâdmân (<i>mutluluk</i>) olmağı da bu dil-i nâ-şâd (<i>mutluluk</i>) ister (<i>arzu, istek</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
86/1	“Kasdun ey dil yüksek uçar (<i>görme</i>) bir hümâ pervâzedür (<i>görme</i>) Hâke ol itmez tenezzül (<i>küçümseme</i>) meyli (<i>meyil</i>) evc-i nâzedür”
86/2	“Kâmet-i bâlâ (<i>sevgi</i>) belâsıyla (<i>kötümserlik</i>) çakışdırmak olur Gussa-i (<i>keder</i>) dūr u dirâz (<i>uzaklık</i>) zülfi bî-endâzedür”
86/3	“Dâglarla (<i>acı, üzüntü</i>) nev-be-nev zeyn eyleyüp `arz ideyin (<i>görme</i>) Meyl (<i>meyil</i>) ide şâyed görince (<i>görme</i>) dâg-ı sînem tâzedür”
86/4	“Bir güzel mecmû`adur gül vasf-ı rûyun ( <i>görme</i> ) yazmaga ( <i>övme</i> ) `Andelîbün rişte-i cânı `aceb şîrâzedür (<i>kötümserlik</i>)”
86/5	“Yâre (<i>sevgi</i>) `âşıkdur ( <i>sevgi</i> ) diyü ( <i>işitme</i> ) `uşşâkdan (<i>sevgi</i>) gör (<i>görme</i>) nağmeyi (<i>işitme</i>) Çıkdı Yahyâ nakşımız (<i>görme</i>) `âlemde bir âvâzedür (<i>işitme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
87/1	“Söz kim zebânuma gele gûyâ zebânedür (<i>kötümserlik</i>) Ben `âşıkam ( <i>sevgi</i> ) sözüm de benüm `âşıkânedür (<i>sevgi</i>)”
87/2	“Âşık (<i>sevgi</i>) odur ki yâri (<i>sevgi</i>) ışiginde (<i>yakınlık</i>) cân vire Mecnûn-ı gâfilün harekâtı yabânedür (<i>yalnızlık</i>)”
87/3	“Her kişi nakd-i cânını (<i>sevgi</i>) âmâde eylesün Yârân-ı `aşk ( <i>sevgi</i> ) sohbetimiz `ârifânedür (<i>iyimserlik</i>)”
87/4	“`Arz-ı niyâzı (<i>arzu, istek</i>) bülbül-i zârün (<i>işitme</i>) figân (<i>üzüntü, işitme</i>) iledür Pervâne-i belâ-zedenün (<i>kötümserlik</i>) yane yanedür”
87/5	“Yâr (<i>sevgi</i>) ışigine (<i>yakınlık</i>) tuhfe-i cân ile gelmeden Mâksûd feyz-i cûdına Yahyâ bahânedür (<i>kötümserlik</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
88/1	“Düş hâke dirse (<i>işitme</i>) `âşıkına (<i>sevgi</i>) dil-beri (<i>sevgi</i>) düşer Ferş-i kadem ider yüzün âdem yeri düşer (<i>küçümseme</i>)”
88/2	“Bir iki günde lâle-i mey-hârı seyr (<i>görme</i>) idün Ditrer ayagı (<i>dokunma</i>) turmaz eli (<i>dokunma</i>) sâgarı düşer”

88/3	“İrgürse bâğa bu yürüyüşden (dokunma) haber (işitme) nesîm Endâm-ı bîde lerze (dokunma) gelür hançeri düşer (kötümserlik)”
88/4	“Yüz yire koyup (dokunma) aglar (üzüntü) işüğünde (yakınlık) ehl-i derd (dert) Devlet (mutluluk, talih) anun ki kapuna sîm ü zeri düşer (kötümserlik)”
88/5	“Yahyâ gibi fütâde olursa gören (görme) nola Hûb (sevgi, iyimserlik) olıcak metâ` ana çok müşterî düşer”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
89/1	“Gelür mihmân-ı gam (keder) câna şeb-i mihnet (minnet) hücum eyler Gönül zünburveş inler (inleme) ne bâl eyler ne mûm eyler (küçümseme)”
89/2	“Cihânda rind odur ugratmayup âlâm-ı dünyâyı (dert, keder) Muvâfık yâr (sevgi) ile bir gûşede def`-i gumûm (keder) eyler”
89/3	“Hat-ı ruhsârının sevdâsın (sevgi) itse dil ba`îd olmaz (yakınlık) Biraz da Çîni görsün (arzu, istek) çok zamândur seyr-i (görme) Rûm eyler”
89/4	“Nice cân vormeyem bûy-ı (koklama) dil-âvîzine dil-dârun (sevgi) Müşerref eyledükçe bezmi tebşîr-i kudûm eyler (yakınlık)”
89/5	“Ta` ayyünden (görme) halâs olur (özgürlük) bu bezmün hem-demi Yahyâ Habâb-ı sâgar-ı sahbâ gibi mahv-ı rûsûm eyler (perişanlık)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
90/1	“Hezâr şîve (nazlanma) ile gönlümi o şâh (sevgi) kapar (iyimserlik) Şu dil gibi ki anı nâ-gehân sipâh kapar”
90/2	“Sabâdan eyle hazer (çekinme, korku) çıkma hânedan ey şem` O düzd (kötümserlik) her gice bir niçe şeb-külâh kapar”
90/3	“Kapuna (mevil) haste gönül müncezib hemîşe meger O kehrübâdur işigün (yakınlık) taşı ki kâh kapar”
90/4	“Meh-i nevünde eger düşse bir dilim nânı Mukarrer anı da erbâb-ı mâl ü câh kapar (kötümserlik)”

90/5	“`Adû ( <i>nefret, kötümserlik</i> ) gurûrı ( <i>gurur, kibir</i> ) kosun rûzgârdur Yahyâ Der-i sa`âdeti (<i>mutluluk</i>) gâhî açarsa gâh kapar”
------	--

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
91/1	“Dîde (<i>görme</i>) hûn-ı dille (<i>incinme</i>) pür oldukça eşk-i (<i>üzüntü</i>) ter döker Aglamakdan (<i>üzüntü</i>) gayrı dermân bulımaz (<i>görme</i>) ölçer döker (<i>kötümserlik</i>)”
91/2	“Kâş ol toprâg olaydum gûşe-i mey-hânede (<i>yakınma</i>) Üstüne (<i>arzu, istek</i>) sâkî-i meclis cür`a-i sagâr döker (<i>dokunma</i>)”
91/3	“Sür`ât itme (<i>reddetme</i>) sâkiyâ destünde (<i>dokunma</i>) varken tolı câm Bâd-ı tünd esdükce bir gün bâgda güller döker (<i>dokunma</i>)”
91/4	“Gâh nergis (<i>görme</i>) `ayş ider (<i>tatma</i>) zerrîn kadehle râygân Gâh olur girmez eline (<i>dokunma</i>) nice sîm ü zer döker”
91/5	“Bir `aceb vâdiye saldı `aşk-ı bî-pervâ (<i>sevgi, cesaret</i>) beni Ana ankâ-yı hayâl ugrarsa Yahyâ per döker (<i>kötümserlik</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
92/1	“Sun (<i>görme</i>) sâgarı sâkî bana mestâne disünler Uslanmadı (<i>kötümserlik</i>) gitdi gör (<i>görme</i>) o dîvâne disünler”
92/2	“Peymânesini her kişi toldurmada (<i>dokunma</i>) bunda Şimden girü bu mescide mey-hâne disünler”
92/3	“Dil hânesini yık koma taş üstüne bir taş (<i>iyimserlik</i>) Sen yap anı iller ana vîrâne disünler (<i>iyimserlik</i>)”
92/4	“Gönlünde senün gayr u sivâ sûreti (<i>görme</i>) neyler Lâyık mı bu kim Ka`beye büt-hâne disünler”
92/5	“Yahyâ'nun olup sözleri hep sırr-ı mahabbet (<i>sevgi, övme</i>) Yârân (<i>sevgi</i>) işidüp (<i>işitme</i>) söyleme yâbâne disünler (<i>işitme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
93/1	“Eyler neva (<i>işitme</i>) hezâr nesîm-i bahâr eser Hoşdur (<i>iyimserlik</i>) hevâ-yı bâğ güzel rûzgâr eser”
93/2	“Yârün (<i>sevgi</i>) ayagı tozına ugrar meger sabâ Gülzâra armaganla gelür müşğ-bâr (<i>koklama</i>) eser”
93/3	“Bir hisse alıgôr nefehât-ı cemâlden Hakkun nesîm-i rahmeti (<i>merhamet</i>) leyl ü nehâr eser”
93/4	“Dil bî-karâr olursa da hemvâre gam (<i>keder</i>) degül Dilde hevâ-yı (<i>arzu, istek</i>) aşk (<i>sevgi</i>) hele ber-karâr eser”
93/5	“Yahyâ dil-i fakîri yakan eylesün hazer (<i>çekinme, korku</i>) Ahı (<i>inleme</i>) yili eserse eger pür-şerâr eser”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
94/1	“Gamze-i (<i>sevgi, görme</i>) dil-ber (<i>sevgi</i>) ki çeşm-i (<i>görme</i>) mestine nâz (<i>nazlanma</i>) öğredür Sanki bir sayyâd-ı mâhirdür (<i>övme</i>) ki şeh-bâz öğredür”
94/2	“Gonce tıflı bülbülün feryâdına (<i>işitme, kötümserlik</i>) gülse nola Dâye-i (<i>kötümserlik</i>) ebr-i bahârî anı tannâz (<i>alay</i>) öğredür”
94/3	“Mutrib-ı bezm-i bahârî gülden (<i>sevgi</i>) idüp dâ'ire Andelîbe her seher her şeb ser-âgâz öğredür (<i>işitme</i>)”
94/4	“İtdürür `aşkun (<i>sevgi</i>) dile zülfünden ebr-i dili hayâl (<i>iyimserlik</i>) Pehlevândur kim terâzû ile cân-bâz öğredür (<i>kötümserlik</i>)”
94/5	“Câna te'sîr itdi Yahyâ ol cevânun nağmesi (<i>işitme</i>) Korkarın (<i>korku, endişe</i>) kim anı bir nâ-sâz şaz öğredür”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
95/1	“Bülbül şetâreti (<i>neşe</i>) gül-i (<i>sevgi</i>) handânı güldürür (<i>iyimserlik</i>) Taklîd-i zâğ kebg-i hırâmânı güldürür (<i>alay</i>)”
95/2	“Olmaz mı bir latîfe-i gaybiyye âşikâr (<i>görme</i>) Bezm-i belâda (<i>iyimserlik</i>) `âşık-ı (<i>sevgi</i>) nâlânı (<i>üzüntü</i>) güldürür”
95/3	“Hattun gubârı agladur (<i>üzüntü</i>) ey dil-rübâ (<i>sevgi</i>) beni

	Gerçi gubâr merdüm-i hayrânı (hayret) güldürür”
95/4	“Dil-ber (sevgi) gelince bezme yüzi güldi (görme) `âşıkun (sevgi) O tıfl-ı şûh (nazlanma) mürde-i bî-cânı (küçümseme) güldürür (övme)”
95/5	“Yahyâ'yı agladursa (üzüntü) eger yâr (sevgi) gam (keder) degül (reddetme) Müşkil (zorluk) budur ki düşmen-i (nefret, kötümserlik) nâ-dânı (kötümserlik) güldürür”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
96/1	“Demidür âzmâyış eyleyüp tab`un hüner göster ( <b>görme</b> ) Murassa bir gazelle la`lini vasf (övme, yüceltme) it güher göster (görme)”
96/2	“Seni özler (özlem) gelür ey cân-ı şeydâ (aşk, tutku) târi âgâh ol Çık istikbâline ta`zîm u ikrâm eyle (iyimserlik) yer göster (görme)”
96/3	“Ruh-ı zerd akçe itmez (kötümserlik) nukre-i eşk (üzüntü) ile iş bitmez Cevânun kalbini almak dilersen (arzu, istek) sîm ü zer göster (görme)”
96/4	“Gözüm gibi görüp (görme) baş üzre turmak nicolur seyr it (görme) Bana `âlemde nergis (yüceltme) gibi bir sâhib-nazar (görme) göster”
96/5	“Toyunca tâze şeftâlülerin (sevgi) almak nasîb eyle (arzu, istek) O nahl-i tâzeyi (görme) Yahyâ'ya yâ Rab bârver göster (arzu, istek)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
97/1	“Dahı var devr-i güle eldeki cân-ı meyi gör (görme) Ni`metün kadrini bil himmet-i pey-der-peyi gör (görme)”
97/2	“Şu`le-i dâğ ile gönli büyüdi abdâlun Nola magrûr (gurur, kibir) ise başındaki tâc-ı Keyi gör (görme)”
97/3	“Rind isen kürki içinden giyegör kim bana Kodı mı giymege sincâbını düzd-i (kötümserlik) deyi gör (görme)”
97/4	“Arz ider (görme) hâlini dinler (işitme) bulıcak `âşık-ı (sevgi) zâr (işitme)”

	Nice inler (<i>inleme</i>) nice feryâdlar (<i>işitme, kötümserlik</i>) eyler neyi gör (<i>görme</i>)”
97/5	“Kim anar yolına cân virdüğünü ey Yahyâ (<i>sitem</i>) Unudurlar seni bî-çâre (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) hemân ölmeyi gör (<i>görme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
98/1	“Dil degüldür kafes-i cismüme bülbül kodılar (<i>dokunma</i>) Dâğlar anlamamız (<i>yanılma</i>) yer yer ana gül (<i>sevgi</i>) kodılar (<i>dokunma</i>)”
98/2	“Zülf kim başına sultân idi (<i>yüceltme</i>) pâ-mâlün olup (<i>küçümseme</i>) Sana kul eylediler adını sünbül kodılar”
98/3	“Gördiler (<i>görme</i>) zülf-i siyâhun hevesin (<i>istek, meyil</i>) her yirde Dil-rübâlar (<i>sevgi</i>) da o sevdâ (<i>sevgi</i>) ile kâkûl kodılar (<i>dokunma</i>)”
98/4	“Bir benefşe (<i>koklama</i>) koyalum (<i>dokunma</i>) şîşeye çün kim komaduk (<i>dokunma</i>) Ne gül ü lâle ne sünbül ne karanfûl kodılar (<i>görme</i>)”
98/5	“Sabrunı (<i>sabır</i>) gâret idüp aldılar eşk-i (<i>üzüntü</i>) çeşmün (<i>görme</i>) Sende Yahyâ ne tecemmül ne tahammül (<i>sabır</i>) kodılar”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
99/1	“Azm ider gülzâra `âşık (<i>sevgi</i>) nev-cevânın gezdürür (<i>dokunma</i>) Bir ölümlü hastadır bî-çâre (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) cânın gezdürür”
99/2	“Âşık-ı (<i>sevgi</i>) ham-geşteden (<i>kötümserlik</i>) dil-dâr (<i>sevgi</i>) kim olmaz cüda Bir kemân-keşdür ki yanınca kemânın gezdürür”
99/3	“Gerden-i hurşîde zencîr-i şu`â`ı bend idüp (<i>dokunma</i>) Pehlevân-ı çarhı gör (<i>görme</i>) şîr-i jiyânın (<i>öfke</i>) gezdürür”
99/4	“Berg-i gül bâr oldu mı anlar ki dinlensün diyü Şeh-süvârum eşheb-i çâbü-k`inânın gezdürür (<i>dokunma</i>)”
99/5	“Gösterür (<i>görme</i>) Yahyâ ma`ârif ehline mecmû`asın (<i>övme</i>) Gûyiyâ bir bâgbândur gûlsitânın gezdürür (<i>dokunma</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
100/1	“Birbirine girdiler (dokunma) tolâblarla âblar (kötümserlik) Ablar gâlib olunca döndiler (görme) dolâblar”
100/2	“Ey melâhat (sevgi) bahri ol nâfi sabâ vasf itmese Ugramazlardı göbek burmasına gird-âblar (kötümserlik)”
100/3	“Arızı üzre ser-i zülfi (sevgi) düşer mikrâzdan Gûyiyâ dil-ber (sevgi) kitâb-ı hüsnini i`râblar (görme)”
100/4	“Kalmışuzdur bâdenün keyfiyyetin (zevk) idrâkden (kabullenme) `Aklımız almışdur ( <b>kötümserlik</b> ) ey sâkî o la`l-i nâblar”
100/5	“Pertev-i ruhsâr-ı sâkî (övmeye) şu`le-i câm-ı şarâb `Ayşâ (tatma) âgâz eyle (huzur, mutluluk) Yahyâ geçmeden meh- tâblar”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
101/1	“Bîm-i (korku) reh bilmez şeb-i târîkde tehnâ gelür Senden ey meh-rû (görme, yüceltme) hayâlün bana bî-pervâ (cesaret) gelür”
101/2	“Gönderürsin yüz bin istignâyla düşnâm-ı telh (tatma) Sanma (aldanma) düşnâm ile senden bana istignâ gelür”
101/3	“Cânına tokunmayınca bilmez âdem noldugun Tîr-i dil-dûz-ı mahabbet (sevgi) şöyle nâ-peydâ (görme) gelür”
101/4	“Benzer ey pîr-i mugân rez duhterine bulaşur (yakınlık) Kûyuna (sevgi) `âkil varan erbâb-ı dil şeydâ (çılgınlık) gelür”
101/5	“Cân çekişmekde kapunda her gelen Yahyâ gibi Fitne (fitne) vü âşûbî (kötümserlik) artırma (reddetme) şehâ (sevgi) gavgâ gelür”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
102/1	“Lâleveş giymiş kabâ-yı sürh `izz ü nâzı ( <b>nazlanma</b> ) var Söyleşilmez ( <b>işitme</b> ) ol hümâyile `aceb (hayret) pervâzı var”
102/2	“Big mi yokdur beste-i fitrâkun (ayrılık) olmuş mürğ-i dil (sevgi) Kangı şâhun çeşm-i (görme) mestün gibi bir şâh-bâzı var”

102/3	“Gonceyi açmış nezâketle (<i>iyimserlik</i>) nesîm-i nev-bahâr Bülbül-i şeydâ (<i>çulğunluk</i>) sevinşün (<i>sevinç, neşe</i>) öyle bir hem-râzı var”
102/4	“Bir seher gülzâra gelsen (<i>arzu, istek</i>) `andelîbi dinlesen ( <i>işitme</i> ) Hayli a`lâ nagmeler (<i>işitme</i>) eyler bülend âvâzı (<i>işitme</i>) var”
102/5	“Her zamân sûz-ı firâk (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) olmaz visâl (<i>kavuşma</i>) irdi açıl Alem-i aşkun da (<i>sevgi</i>) ey Yahyâ kışı var yazı var (<i>iyimserlik</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
103/1	“Tagıdur dil-dâr (<i>sevgi</i>) zülfin zînet-i ruhsâr ider (<i>görme</i>) Gülsitânın bâgbân-ı hüsn sünbülzâr ider (<i>görme</i>)”
103/2	“Başladı feryâd ü zâra (<i>işitme, kötümserlik</i>) bülbül-i âşüfte-hâl (<i>perişanlık</i>) Kimseye nevbet degürmez âdemi bî-zâr ider (<i>kötümserlik</i>)”
103/3	“Bülbül ü pervâne aşk (<i>sevgi</i>) ile bulaldan iştiâr `Aşkdan ( <i>sevgi</i> ) dem urmaga ehl-i mahabbet ( <i>sevgi</i> ) `ar (<i>utanma</i>) ider”
103/4	“Dil ham-ı zülfin cihâna virmez ammâ gâh olur Şâne ol bî-çâreye (<i>çaresizlik</i>) dünyâyı teng ü târ ider (<i>kötümserlik</i>)”
103/5	“Gülden anlar bülbül ey Yahyâ meger gûş-ı kabûl (<i>işitme</i>) Meclisinde itdigi her nagmeyi (<i>işitme</i>) tekrâr ider”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
104/1	“Gün yüzün mâhiyyet-i hüsnî kemâhî gösterür (<i>görme</i>) Nûr-ı Hakkı yine ol şem`-i ilâhî gösterür (<i>görme</i>)”
104/2	“Bir alay olsa güzeller hep teveccüh yâredür (<i>sevgi</i>) Halk-ı âlem birbirine pâdişâhı (<i>sevgi</i>) gösterür (<i>görme</i>)”
104/3	“Çîn-i ebrûdan inen ragbet (<i>meyil</i>) görünmez (<i>görme</i>) âşıkâ (<i>sevgi</i>) Meylini (<i>meyil</i>) uşşâka (<i>sevgi</i>) lutfile (<i>yardım, iyilik</i>) nigâhı gösterür (<i>görme</i>)”
104/4	“Ey hilâl-ebrû cemâlün (<i>görme</i>) hakkı bak (<i>görme</i>) âyîneye Bir musaffâ nûrdur kim aks-i mâhı gösterür (<i>görme</i>)”

104/5	“Her ne denl� dilde pinh�n eylese `aşk (<i>sevgi</i>) �teşin �şıkın (<i>sevgi</i>) s�z-ı der�nın d�d-ı �hı (<i>işitme</i>) g�ster�r (<i>g�rme</i>)”
104/6	“Togrı yoldur (<i>kabullenme</i>) maksada sapman reh-i mey-h�neden Z�hide sorman (<i>aldanma</i>) tar�k-i h�nk�hı g�ster�r (<i>g�rme</i>)”
104/7	“Menba`-ı ihs�nun Yahy� kimden eylesse su`�l Hep şeh� (<i>sevgi</i>) ol dergeh-i devlet-pen�hı (<i>mutluluk, huzur, saadet</i>) g�ster�r (<i>g�rme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
105/1	“Yine der-k�r olsa (<i>g�rme</i>) d�m�n-ı (<i>iffet</i>) nes�m-i nev-bah�r (<i>�zlem</i>) Yine g�lşende tutuşsa (<i>arzu, istek</i>) �teş-i şevk-i (<i>arzu, istek</i>) hez�r”
105/2	“Verd-i ra`n� (<i>sevgi</i>) bezmi germ-�-germ id�p g�lz�rda Tutsa (<i>arzu, istek</i>) elde (<i>dokunma</i>) �teş�n b�deyle c�m-ı zer-nig�r (<i>sevgi</i>)”
105/3	“S�ye-i evr�kdan eşc�r kursa (<i>arzu, istek</i>) d�mlar Olsa sahn-ı b�gda ayş (<i>tatma</i>) u saf� (<i>mutluluk, zevk</i>) m�rgi şik�r”
105/4	“Devlet-i serm� ki buz �st�nded�r (<i>g�rme</i>) bulur şikeşt H�srev-i nev-r�z ider c�nd-i şit�y� t�r-m�r (<i>perişanlık</i>)”
105/5	“B�y-ı (<i>koklama</i>) g�lle `�lemi taty�b (<i>iyimserlik</i>) ider Yahy� sab� N�tekim hulk-ı ker�m-i (<i>ikb�l</i>) p�diş�h-ı k�m-k�r (<i>iyimserlik</i>)”
105/6	“Hazret-i Sult�n `Osm�n H�n-ı `�l�-kadr kim (<i>y�celtme</i>) �btih�c (<i>huzur</i>) eyler bah�r-ı devletiyle r�zg�r”
105/7	“Devha-i ikb�l � bahtun (<i>baht, talih, ikb�l, saadet, mutluluk</i>) ser- b�lend its�n (<i>y�celtme</i>) Hud� (<i>sevgi</i>) Her diy�r olsun z�l�l-ı re'fet�nden (<i>merhamet</i>) hissed�r (<i>adalet</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
106/1	“K�h-ı mihnetd�r (<i>minnet</i>) başum her s� yaşum (<i>h�z�n</i>) ırm�glar Firkat�nde (<i>ayrılık</i>) �ekdig�m �l�m� (<i>acı, ıştır�p</i>) �ekmez t�glar”
106/2	“Sanma (<i>aldanma</i>) m�jg�num hay�l�n ş�h-b�z�n sayd ide Ey h�m�-s�yem kurupdur (<i>yak�nlık</i>) �eşm-i (<i>g�rme</i>) giry�n aglar (<i>�z�nt�</i>)”
106/3	“Egleyen (<i>dokunma</i>) zenc�r-i z�lf�nle ruhun (<i>sevgi</i>) g�lz�r�dur

	Yohsa tutmazdı dil-i şeydâyı (<i>çılgnlık</i>) degme bâglar (<i>dokunma</i>)”
106/4	“Âşık-ı (<i>sevgi</i>) bî-çâreler (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) mehçûr a`dâ (<i>nefret, kötümserlik</i>) pür-sürûr (<i>neşe, sevinç</i>) Andelîbân dûr (<i>uzaklık</i>) tutmuş sahn-ı bâgı zâglar (<i>işitme, kötümserlik</i>)”
106/5	“Solmasun (<i>arzu, istek</i>) Yahyâ gülistân-ı belânun (<i>kötümserlik</i>) gülleri Eksük olmasun (<i>arzu, istek</i>) gönülden tâze tâze dâglar (<i>iyimserlik</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
107/1	“Sâkî-i devr bize sâgar-ı `işret mi virür Kîne-cûdur (<i>kin</i>) felek (<i>şikâyet</i>) ehl-i dile (<i>sevgi</i>) ruhsat mı virür”
107/2	“Neşvemüzden (<i>mutluluk</i>) bilürüz `aşkımuzun ( <i>sevgi</i> ) pâklığın Bâde sâf olmayıcak `âdeme hâlet (<i>samimiyet</i>) mi virür”
107/3	“Kuvvet-i câzibe-i `âşık (<i>sevgi</i>) ider kârı hemân Yâr (<i>sevgi</i>) tîr atmada (<i>dokunma</i>) bâzûsına zahmet mi virür”
107/4	“Kûyına (<i>sevgi</i>) ölmege varsam ider agyâr (<i>nefret, kötümserlik</i>) hücûm İşigi (<i>yakınlık</i>) itleri (<i>nefret, kötümserlik</i>) ben hasteye râhat (<i>huzur</i>) mı virür”
107/5	“Hırka vü tâc ile zâhid kerem (<i>cömertlik, iyimserlik</i>) it sıkleti ko (<i>arzu, istek</i>) Ademe cübbe vü destâr kerâmet (<i>cömertlik, iyimserlik</i>) mi virür”
107/6	“Nefs-i hod-râydan ey dil bu tegâfûl (<i>umursamazlık</i>) nice bir Akil olan kişi hiç düşmene (<i>nefret, kötümserlik</i>) fırsat mı virür”
107/7	“Bûse-i (<i>dokunma</i>) la`l-i lebin hattına ( <i>sevgi</i> ) ta`lîk itmiş (<i>iyimserlik</i>) Ömr-i Yahyâ bize ol va`deye mühlet mi virür”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
108/1	“Nân-ı huşk ile kanâ`at gibi bir ni`met mi var (<i>iyimserlik</i>) Künc-i istignâ gibi bir gûşe-i râhat (<i>huzur</i>) mı var”
108/2	“Kimden eylersin ricâ (<i>ümit, beklenti</i>) kime idersin ilticâ (<i>kötümserlik</i>) Kanı bir ehl-i mürüvvet kimsede himmet mi var (<i>kötümserlik</i>)”

108/3	“İzzet-i dünyâ için memnûnı olmam kimsenün (<i>iyimserlik</i>) Çekmege bâr-ı belâ-yı (<i>kötümserlik</i>) minneti (<i>minnet</i>) tâkat (<i>yorgunluk</i>) mı var”
108/4	“Her kaçan varsan safâ (<i>mutluluk</i>) geldün denür her gûşeden (<i>işitme</i>) Varacak pîr-i mugân dergâhıdır minnet (<i>minnet</i>) mı var”
108/5	“Nice demdür sa`y idersin fazl ü dâniş kesbine ( <i>iyimserlik</i> ) Yohsa Yahyâ ma`rifet ashâbına ragbet (<i>meyil</i>) mı var (<i>küçümseme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
109/1	“Sâgar-ı nâz u şîveyi (<i>nazlanma</i>) ol iki çeşm-i (<i>görme</i>) meste vir (<i>dokunma</i>) Hançer-i hışm (<i>öfke</i>) u kîneyi (<i>kin</i>) gamze-i (<i>sevgi, görme</i>) tûz-deste (<i>dokunma</i>) vir”
109/2	“Gülşen-i dehrden yeter (<i>kabullenme</i>) bana o gonce bâgbân Yok dime (<i>reddetme</i>) isteyenlere gülleri deste deste vir (<i>dokunma</i>)”
109/3	“Biz dimezüz ki mihrveş câm-ı zer olsun ey felek (<i>şikâyet</i>) Sen bize mâh-ı nev gibi bir kadeh-i şikeste vir (<i>kabullenme</i>)”
109/4	“Mest-i müdâm-ı la`linem (<i>sevgi</i>) gayr ile görme (<i>görme</i>) bir beni Sana sözüm (<i>işitme</i>) bu sâkiyâ bâdeyi mey-pereste vir”
109/5	“Mest-i şarâb-ı aşkdur (<i>sevgi</i>) zülfüne bagla (<i>dokunma</i>) gönlünü Şâhne-i gamzesine (<i>sevgi, görme</i>) Yahyâ anı dest-beste (<i>beklenti</i>) vir”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
110/1	“Goncenün açsun yine kalbin sabâ nev-rûzdur (<i>iyimserlik</i>) Bülbül-i zâr (<i>işitme</i>) eylesün bir hoş (<i>iyimserlik</i>) neva (<i>işitme</i>) nev- rûzdur”
110/2	“Subh-dem râh-ı çemen bî-gerd (<i>görme</i>) ü gil (<i>koklama</i>) sünbül hevâ Gül gibi gülzâra azm it dil-berâ (<i>sevgi</i>) nev-rûzdur (<i>iyimserlik</i>)”
110/3	“Andelîbi yılda bir nev-rûzdur (<i>iyimserlik</i>) dil-şâd (<i>sevinç, neşe</i>) iden Nev-cevânumla (<i>sevgi</i>) geçen her gün bana nev-rûzdur (<i>iyimserlik</i>)”
110/4	“Şâh-ı eyvân-ı hamel teşrîf idüp dîvânını Ehl-i bâga eylesün cûd u sehâ nev-rûzdur”

110/5	“Şâddur (mutluluk) Yahyâ ki eyyâmında Sultân Ahmed'ün Gîcesi kadr u günü bayrâm veyâ nev-rûzdur (yüceltme)”
-------	---

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
111/1	“Esdi kûyından sabâ şâd (mutluluk) olmaga bâdî budur (iyimserlik) Ayagı toziyla (iyimserlik) geldi bâ'is-i şâdî (mutluluk) budur”
111/2	“Mâni` oldı hâb-ı nâza (nazlanma) diyü gül açılmamış (görme, reddetme) İncinilmez (incinme) bülbül-i şeydâya (sevgi, çulgnlık) mu'tâdı budur”
111/3	“San`atıyla haşre dek andırdı ( <b>övmeye</b> ) kendin Kûh-ken Kâr-ı `aşkun (sevgi) işte bir onmaduk ırgadı budur”
111/4	“Şîve-i (nazlanma) mahbûb (sevgi) zevkinden (zevk) haberdar olmadun Bilmedün ey Kays `âlem bundadır vâdî budur”
111/5	“Destüme (dokunma) sâgar alup itdüm riyâyı (riyâkârlık) ber-taraf Pîr-i aşkun (sevgi) bana Yahyâ şimdi irşâdı budur”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
112/1	“Çâk-ı sînem seyl-i eşkün (üzüntü) dem-be-dem vâdîsidür Suları hûnin akarsa nola gam (keder) vâdîsidür (kabullenme)”
112/2	“Deşt-i `aşkun (sevgi) hâtemiyken Kays mihmân olmadı Bilmedi Leylâ ki ol vâdî Kerem (cömertlik, iyimserlik) vâdîsidür”
112/3	“Ka`be-i vasl (sevgi, hasret, özlem, kavuşma) isteyen (arzu, istek) elbette ugrar cevruüne (keder) Ol tarîkûn vâdi-i nârı sitem (sitem) vâdîsidür”
112/4	“Hânümân-ı hüznî (keder) vîrân eylesün seyl-âb-ı mey Bade aksun gelsün (arzu, istek) ey sâkî bu Cem vâdîsidür”
112/5	“Peyrevi (görme) olup nola Yahyâ tettebbu` eylesem Bu zemîn bir kâmil-i `âlî-himem vâdîsidür (yüceltme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
113/1	“Yer yer yetişüp hûb-nefes (koklama) tâze güzeller (sevgi, iyimserlik) Dünyâya salar hüsn ile âgâze güzeller (övme)”
113/2	“Ben başların ol dil-ber-i (sevgi) tannâza (alay) niyâza Âşıklarına (sevgi) başlayıcak nâza (nazlanma) güzeller”
113/3	“Sahrâları seyr it (görme) nice gülzâr iderler İrince (ulaşma) bahâra çıkıcak yaza güzeller”
113/4	“Olsa ne kadar hüsn ü melâhatla (sevgi) ser-efrâz (kibir) Öykünmeye (reddetme) sen dil-ber-i (sevgi) mümtâza (övme) güzeller”
113/5	“Yahyâ kola gelmezse de ammâ nice benzer Dil mürgini (sevgi) sayd itmede şeh-bâza (övme) güzeller”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
114/1	“Şeb-i visâli (kavuşma) idüp mâh-tal`atun pür-nûr Göründi ( <b>görme</b> ) ehl-i dile yine bezm-i `ayş (tatma) u sürûr (neşe, sevinç)”
114/2	“O nûr-ı dîde (görme) ki ide bezm-i `işreti teşrîf Sevâd-ı dîde ( <b>görme</b> ) olur `âşika (sevgi) şeb-i deycûr”
114/3	“Bahâr ola şeb-i meh-tâb ola hemân işidün (işitme) Ne nagmeler (işitme) ide gülşende bülbül-i mehcûr (bırakmak, ayrılmak, terk etmek)”
114/4	“İrişdi (ulaşma) vakt-i safâ (mutluluk, zevk) sâkiyâ getür bezme Sakın sakın (endişe, korku) ki olur hâtır-ı kadeh meksûr”
114/5	“Temâm gîcesidür bezm-i `işretün Yahyâ (kabullenme) Şarâb-ı şevk (arzu, istek) ile pür oldı sâgar-ı billûr”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
115/1	“Bana kan agladur (üzüntü) hicrân (hasret, sevgi, özlem, ayrılık) deminde çekdiğüm gamlar (keder) Gelür bir bir hayâle rûz-ı vaslunda (sevgi, hasret, özlem, kavuşma) geçen demler”

115/2	“Güler oynardı dil bâzîçegâh (aldanma) anlardı dünyâyı Kanı ol şevkler (arzu, istek) ol `üns ü hâletler ( <b>samimiyet</b> ) o`âlemler”
115/3	“Anun her târı nice âşıkun (sevgi) kaddini bükmişdür Ne anlarsın dilâ (sevgi) bî-câ mıdur zülfindeki hamlar”
115/4	“Ziyâfet eyledün a`lâ vü ednâyı nedür bülbül Bülend ü pest (küçümseme) ol âvâzeler ol zîrler bemler (işitme)”
115/5	“Misâl-i meclis-i şâh itdi (övme) Yahyâ sahn-ı gülzârı Murassa` câma döndürdi gül-i ra`nâyı (sevgi, hüzn) şeb-nemler”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
116/1	“Sînemde benüm (sevgi) câna deger dâğlarum (üzüntü) var Ölsem de ne gam (keder) dîde (görme) gibi aglarum (üzüntü) var (iyimserlik)”
116/2	“Pâyân mı var mîve-i derdün (dert) dil ü canda Vaktüm kati hoş (iyimserlik) hâsılı çok bâğlarum var”
116/3	“Sahrâ-yı selâmet eger olmazsa müyesser Kûhsâr-ı gam (keder) u derd (dert) gibi taglarum (üzüntü) var (iyimserlik)”
116/4	“Mahbûblarun (sevgi) cennet-i kûyın koyabilmem Vâ`iz uyamam sana (reddetme) benüm bâğlarum var”
116/5	“Yahyâ sularum şâm u seher gülşen-ı derdi (dert) Çağlar gice gündüz akar ırmağlarum var (övme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
117/1	“`Alemün hüsn-i cihân-ârâyile (övme) makbûlidür (kabullenme) Pâdişâh-ı vaktdür ol şâh dünyâ kulıdur”
117/2	“Dâ'imâ tenden geçerse câna (sevgi) târı gam (keder) degül (iyimserlik) Sadr-ı sîne nâvek-i sultân-ı (sevgi) hüsnün yolıdur”
117/3	“Öykünürmüş kâmet-i `ar`ar-hırâm-ı yâre (sevgi) serv İtdiren ana bu da`vâyı mukarrer (kabullenme) tûlıdur”
117/4	“Dâmen-i çerhi dilâ (sevgi) hûn-ı şafak tutsa nola (şaşkınlık) Zîr-i hâk olup yatanlar hep anun maktûlidür (kabullenme)”

117/5	“Sînesin pür-dâg (üzüntü) idüp göğsin geren (gurur) abdâlı gör (görme) Anı magrûr (gurur, kibir) eyleyen Yahyâ bir iki pulıdur (küçümseme)”
-------	---

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
118/1	“Sormadın gam-hâneyi (keder) cânâ (sevgi) garaz (kin) gelmek midür Va`de-i lutf eylemiş (yardım, iyilik) dirler (işitme) seni gerçek midür (merak)”
118/2	“Rûy-ı yâre (sevgi) çeşm-i (görme) âşıkdan (sevgi) irişmiş (ulaşma) zahm mı (kötümserlik) Al âbâdî varak üzre yâ cây-ı hak mıdur (merak)”
118/3	“Seng ü âhenden geçer âhum (işitme, inleme) sana itmez eser Kalbün ey nâzûk-beden (sevgi) taşdan demirden pek midür (merak)”
118/4	“Sanma (aldanma) tenhâ (yalnızlık) künc-i halvetde (yalnızlık) dil-i bî-çâreyi (çaresizlik, kötümserlik) Senden ayru sîneden bir an gamun (keder) münfek (ayrılık) midür (merak)”
118/5	“Ol tabîb-i cân u dil (sevgi) el çekdi (bırakmak) ben bîmârdan (üzüntü) Yok mıdur Yahyâ devâsı derdümün (dert) çekmek midür (merak)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
119/1	“Degül ebrû yazılmış sûre-i rahmânda bir meddür (yüceltme) Misâlin yazmamışdur kâtib-i kudret ser-âmeddür (yüceltme)”
119/2	“Kaçup vâ`iz sözünden meclisünde olmazam hâzır (kötümserlik, nefret) Sözün farzâ begensem sîretün kem (kötümserlik, nefret) sûretün (görme) beddür”
119/3	“Benüm sabrum (sabır) gibi kûtâhdur vaslun (hasret, özlem, kavuşma) günü mâhum (sevgi) Şeb-i hicrûn (hasret, özlem, ayrılık) senün zülf-i siyâhun (sevgi) gibi mümteddür”
119/4	“Düketdüm yaşımı (üzüntü) derdünle (dert) şeyh-i fenn-i `aşk (övme) oldum

	Yanumda Kays-ı şeydâ (<i>çulğunluk</i>) bî-haber (<i>işitme</i>) bir tıfl-ı ebceddür (<i>küçümseme</i>)”
119/5	“Harâb eylerdi (<i>kötümserlik</i>) seyl-i eşk-i (<i>üzüntü</i>) çeşmüm (<i>görme</i>) `âlemi Yahyâ Bi-hamdi`llâh (<i>memnuniyet</i>) o şâhun (<i>sevgi</i>) lutf u ihsânı (<i>yardım, iyilik</i>) ana seddür (<i>iyimserlik</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
120/1	“Bir hûb (<i>sevgi, iyimserlik</i>) sevdüm (<i>sevgi</i>) ancak o nâzûk-beden bilür `Aşkında (<i>sevgi</i>) çekdiğüm gam (<i>keder</i>) u derdi (<i>dert</i>) bilen bilür”
120/2	“Ümmîd (<i>ümit, beklenti</i>) odur ki sevdiğümi bilmeye rakîb (<i>nefret, kötümserlik</i>) Ben sevdiğüm o şâh (<i>sevgi</i>) dimez (<i>işitme</i>) pes neden bilür (<i>şaşkınlık</i>)”
120/3	“Bî-hûde sanma (<i>aldanma</i>) vaslına (<i>hasret, özlem, kavuşma</i>) yârün (<i>sevgi</i>) emendigüm O hâleti (<i>samimiyet</i>) o lezzeti (<i>tatma</i>) la`lin (<i>sevgi</i>) emen (<i>tatma</i>) bilür”
120/4	“Hakkâ o yâr (<i>sevgi</i>) ahsen-i takvîm (<i>övme</i>) üzredür Herkes egerçi yârini (<i>sevgi</i>) hûb (<i>sevgi, iyimserlik</i>) u hasen bilür (<i>kabullenme</i>)”
120/5	“Aşkı (<i>sevgi</i>) yolında terk-i ser itmekdedür safâ (<i>mutluluk, zevk</i>) Yahyâ bu zevki (<i>zevk</i>) yine başından geçen bilür (<i>kabullenme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
121/1	“Ruh-ı yâri (<i>sevgi</i>) esîr-i zülf olan dil-besteler gözler (<i>beklenti</i>) Gice bî-hâb olup bîmâr olan dâ'im seher gözler (<i>beklenti</i>)”
121/2	“Halâs etmek (<i>özgürlük</i>) elinden (<i>dokunma</i>) kuşca cânı nice mümkündür (<i>kabullenme</i>) İki ebrû kemânın toldurup hançer çeker gözler (<i>beklenti</i>)”
121/3	“Gözin yummaz (<i>cesaret</i>) ruhını zerd ider râh-ı meşakkatde (<i>sıkıntı, zorluk</i>) Şu kim nergis (<i>görme</i>) gibi `âlemde bir sâhib-nazar (<i>görme</i>) gözler (<i>beklenti</i>)”

121/4	“Bir âhûyî (<i>sevgi</i>) şıkar itmek diler (<i>arzu, istek</i>) dil nice demlerdür Ne tâlî`dür (<i>baht, talih</i>) düşürmez fırsatını şol kadar gözler (<i>beklenti</i>)”
121/5	“Sirişkümle (<i>üzüntü</i>) ten-i hâkûme `aşkunda (<i>sevgi</i>) zarar gelmez Mahabbet (<i>sevgi</i>) Hızr u Ilyâs'ı ki dâ'im bahr u ber gözler (<i>beklenti</i>)”
121/6	“Bu dâr-ı köhnenün nakş u nigârına (<i>sevgi</i>) hâlel virmen Anı hâlî tasavvur eylemen kim niçe er gözler (<i>beklenti</i>)”
121/7	“Gözin açar dem-i teslîmde bîmâr olan Yahyâ Makâm-ı kurb-ı Hak'da kendüye bî-çâre (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) yer gözler (<i>beklenti</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
122/1	“Güle baksan (<i>görme</i>) yüzime dildeki âteş gül olur (<i>iyimserlik</i>) Hışm (<i>öfke</i>) idersen tutuşur cümle vücûdum kül olur (<i>kötümserlik</i>)”
122/2	“Dil-i dem-besteyi bülbül (<i>işitme</i>) gibi gûyâ itdi Leb-i la`lün (<i>sevgi</i>) ne 'aceb neş'esi (<i>mutluluk, neşe</i>) zîbâ mül olur”
122/3	“Ateş-i cân ile ahum (<i>inleme</i>) tütünün seyr eyle (<i>görme</i>) Gülşen-i gamda (<i>keder</i>) da şûhum (<i>nazlanma</i>) gül olur sünbül olur”
122/4	“Mâ'ilin (<i>meyil</i>) ol gül-i ra`nâya (<i>sevgi, hüzn</i>) ki öpmek (<i>dokunma</i>) dilesem (<i>arzu</i>) Almadın bûsesin (<i>dokunma</i>) iki yanagı gül gül olur”
122/5	“Gonceveş yâr (<i>sevgi</i>) sükût itse kayırmaz Yahyâ Gül gibi câm-ı şarâbı göricek (<i>görme</i>) bülbül olur”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
123/1	“Yeter itdün sitemi bu dil-i şeydâya (<i>çılgınlık</i>) yeter (<i>sitem</i>) İtdüğün cevri ü cefâlar (<i>gam, keder, üzüntü</i>) bana dünyâyâ yeter (<i>sitem</i>)”
123/2	“Olmazız (<i>reddetme</i>) minneti (<i>minnetsiz</i>) altında çenâr u servün O sehî kadd ki sala üstümüze sâye yeter (<i>iyimserlik</i>)”
123/3	“Âlemün hüsnini âdem nice inkâr itsün (<i>reddetme</i>) Hüsnün ey gonce-dehen (<i>sevgi</i>) `âleme pîrâye yeter (<i>övme</i>)”
123/4	“Yalnız (<i>yalnızlık</i>) yügrügidür şimdi bu meydânun o şâh (<i>sevgi</i>)

	Katı bir dil-ber-i (sevgi) ra`nâ o dil-ârâya (sevgi) yeter”
123/5	“Az zamânda nice bin derd (dert) kazan ey Yahyâ Nakd-i eşkûn (üzüntü) ruh-ı zerdûn sana ser-mâye yeter (iyimserlik) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
124/1	“Süveydâ-yı dil ol gîsû-yı anber-sâya (koklama) düşmüşdür Hayâl-i hâl-i müşğînünle (koklama) bir sevdâya (sevgi) düşmüşdür”
124/2	“Fîrâkunda (hasret, sevgi, özlem, ayrılık) ruhun (sevgi) fikr eyledükçe dildeki şevküm (arzu, istek) Derûn-ı sîne-i mâhdur der-i yâre (sevgi) düşmüşdür”
124/3	“Ezelden (kabullenme) nâz u istignâ (umursamazlık, sevgi, beklenti) virilmiş nâzenînâne Niyâz-ı derdmendân (dert, işitme) `âşık-ı şeydâya (sevgi) düşmüşdür”
124/4	“İder ruhsârını gül gül açar gül gibi mey yâri (sevgi) Meger kim aks-i rûyî (görme) sâgar-ı sahbâya düşmüşdür”
124/5	“Hezârân kân-ı gevherden idüpdür kadrini âlî (yüceltme) Hayâl-i la`l-i nâbun (sevgi) kim dil-i Yahyâ'ya düşmüşdür”
124/6	“Cenâb-ı Hazret-i Sultân Murâd'un gevher-i nazmı (övme) Dilünden (sevgi) düşmesün hakkâ ki`âlî pâya düşmüşdür”
124/7	“O serv-i ser-firâz-ı gülsitân-ı dîn ü devlet kim (övme) Mübârek sâyesi a`lâya vü ednâya düşmüşdür (yüceltme) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
125/1	“Derûn-ı dilde olan gam (keder) şarâb ile açılır Nikâb-ı şeb gibi kim âftâb (sevgi) ile açılır”
125/2	“Cefâ (keder) idüp akıdur eşk-i (üzüntü) bülbül-i zârı (işitme, inleme) Çemende gonca bu yüzden nikâb ile açılır”
125/3	“Nola mütâla`a-i safha-i cemâl itsem (arzu, istek) Ki müşkilât-ı mesâ'il (zorluk) kitâb ile açılır”
125/4	“Müdâm ol mehi gör (görme) tatlu dil virür gayre Bana gelince dehânı (sevgi) `itâb ile açılır”

125/5	“Tarîk-i aşkdan (<i>sevgi</i>) itme (<i>reddetme</i>) tecâvüz ey Yahyâ Ki sana râh-ı Hudâ bil bu bâb ile açılır (<i>kabullenme</i>)”
-------	---

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
126/1	“Sirişk (<i>üzüntü</i>) katreleri gâhî la`l-i ter görünür (<i>görme</i>) Metâ-ı hurde-furûş içrede neler görünür (<i>görme</i>)”
126/2	“Harîm-i kûyuna (<i>sevgi</i>) vardukça seng-i rîzeleri Gözime her biri bir kıymetî güher görünür (<i>görme</i>)”
126/3	“O la`l-i terde safâ (<i>mutluluk, neşe, zevk</i>) şöyledür ki bakdıkça (<i>görme</i>) Âdem diyârına yüz şevk (<i>arzu, istek</i>) ile sefer görünür (<i>görme</i>)”
126/4	“Hayâl-i nokta-i hâlünle gelse (<i>arzu, istek</i>) kuyundan (<i>sevgi</i>) Adû-yı (<i>nefret, kötümserlik</i>) gec-nazara (<i>kıskançlık, kötümserlik, görme</i>) ol sefer sakar görünür (<i>görme</i>)”
126/5	“Hamîde kâmetüme bir bakar (<i>görme</i>) yok ey Yahyâ Felek beni şu hilâl itdi kim seher görünür (<i>görme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
127/1	“Bir iki şeftâlû ruhsârundan ey dil-dâr (<i>sevgi</i>) vir (<i>arzu, istek</i>) Zînet-i gülzârdur zîrâ nihâl-i bâr-ver (<i>sevgi, arzu, istek</i>)”
127/2	“Ey tabîb-i cân u dil (<i>sevgi</i>) senden vardur derdüme (<i>dert</i>) Lutf ile (<i>yardım, iyilik</i>) tiryâk yâ hışm (<i>öfke</i>) ile zehr-i mâr vir (<i>arzu, istek</i>)”
127/3	“Öykünürmüş tûtî-i gûyâ (<i>görme</i>) şehâ (<i>sevgi</i>) güftâruna (<i>işitme</i>) Buldugın söyler (<i>işitme</i>) mi `âkil ana birâz âr (<i>utanma</i>) vir (<i>arzu, istek</i>)”
127/4	“Duhter-i rez mümkün olmaz mı `aceb ey mey-fürûş (<i>merak</i>) Bir zamân sabr (<i>sabır</i>) eylerüz tek lutf idüp (<i>yardım, iyilik</i>) ikrâr vir (<i>arzu, istek</i>)”
127/5	“Müşterî Yahyâ metâ`-ı vasla ( <i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i> ) nakd- i cân ile Yâ ilâhî hâ`ib ü hâsir koma bâzâr vir (<i>arzu, istek</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
128/1	“Hat mıdır gird-i ruhunda (sevgi) sebze-i cennet midür (yüceltme) Yâ cemâlün (görme) mushafında âyet-i rahmet midür (yüceltme)”
128/2	“Aks-i müjgânım mı düşmüşdür zülâl-i (tatma) la`lüne (sevgi) Mûlar düşmüş yâhud bir sükkârî şerbet midür (merak)”
128/3	“Yüz bulup (yakınlık) hattun Celâlîveş helâk itdi (kötümserlik) bizi Mülk-i Rûmı yohsa hâli buldılar fırsat mıdur (merak)”
128/4	“Âşık-ı (sevgi) bî-çâreye (çaresizlik, kötümserlik) gelmiş ecel midür hattun Yâhud ol âb-ı hayâta (yüceltme) cây olan zulmet midür (merak)”
128/5	“Yazmış ey Yahyâ kitâb-ı hüsnini kilik-i kazâ (kabullenme) Hatt-ı la`li (sevgi) ol kitâb-ı müstetâbun hatmidür”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
129/1	“O hat kim safha-i ruhsâre-i cânâna (sevgi) yazmışlar Tamâma ırmemiş tefsîrdür Kur’ân’a yazmışlar (yüceltme)”
129/2	“İletmişler peyâm-ı bûy-ı (koklama) zülfün (sevgi) Çîn ü Mâçine Bahâr-ı hattın evsâfını Hindustân’a yazmışlar (övme)”
129/3	““ Aceb (hayret) şâhâne tasvîr eylemişler nakş-ı zîbânı (övme) Yanınca ben gedâyı (küçümseme) hayli dervîşâne yazmışlar”
129/4	“Muhakkak (kabullenme) kim senün sevdâ-yı (sevgi) hâl-i `anberînündür (koklama) O yazı kim cebîn-i âşık-ı (sevgi) nâlâna (üzüntü) yazmışlar”
129/5	“Ezelden (kabullenme) ser-nüviştüm harf-i gam (keder) kılmışlar ey Yahyâ Anunçündür elif kaddüni levh-i cânâna yazmışlar (kabullenme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
130/1	“O gül yüzlüm (sevgi) beni çak böyle nâlân (üzüntü, inleme) eyleyüp neyler Kemîne bülbulün hâlin perîşân (perîşanlık) eyleyüp neyler”

130/2	“Ne ayak toprağıyam (küçümseme) cevrine (keder) lâıyk olam yârün (sevgi) Beni ol şeh-süvârüm (sevgi) hâke yeksân eyleyüp neyler”
130/3	“Tururken bir gönül bâğı gibi bir cây-ı dil-keşde Varup ol gonce-leb (sevgi) `azm-ı gülistân eyleyüp neyler”
130/4	“Rakîb-i dîvi (nefret, kötümserlik) âdem mi sanur ki ol perî (sevgi) bilsem (merak) Anun gibi le`îme (nefret, kötümserlik) bunca ihsân (yardım, iyilik) eyleyüp neyler”
130/5	“Olup Yahyâ ile hem-dem semâ`a koydı eflâki Elinden (dokunma) rûzgârın âh u efgân (işitme, inleme) eyleyüp neyler”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
131/1	“Sâkiyâ tolsa şarâb-ı âl câma yaraşur (iyimserlik) Ol gül-endâma (görme) döner kim al câme yaraşur (iyimserlik)”
131/2	“Fasl-ı gülde gül cemâlün (görme) revnâk-ı gülzâr olur Nahl-i gül gibi eger gelsen hırâma (nazlanma) yaraşur (iyimserlik)”
131/3	“Hâk-bûs-ı dergehidür ey güneş (övme) sana düşen Tâc-ı izzet Hüsrev-i âlî-makâma yaraşur (iyimserlik, övme)”
131/4	“Ka`be-i medhün ( <b>övme, yüceltme</b> ) tavâf itdi yine itmek diler ( <b>arzu, istek</b> ) Hâmeye min ba`d Abbasî imâme yaraşur (yüceltme)”
131/5	“Şi`r-i Yahyâ nev-arûs-ı medhüne ( <b>övme, yüceltme</b> ) ziynet virür Meyl ( <b>meyil</b> ) idersen nazm-ı lü`lü (övme) intizâma yaşarur (iyimserlik)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
132/1	“Âşık (sevgi) gezüp cihânı dimen genc ü mâl arar (ümit, beklenti) Bir tâze genc dil-ber-i (sevgi) sâhib-cemâl arar (ümit, beklenti)”
132/2	“Gül defterini bâd karışdurdı bu kim Vasf-ı ruhunda (sevgi) bir gazel-i bî-misâl arar (ümit, beklenti)”
132/3	“Mecmû`alarda şi`rüm arar ehl-i tab` olan ( <b>övme</b> ) Hâce gibi ki şehirde ıkd-ı le`âl arar (ümit, beklenti)”

132/4	“Yahyâ senünle ülfeti (<i>yakınlık</i>) elden komaz müdâm (<i>reddetme</i>) Her dil-rübâ (<i>sevgi</i>) ki sohbet-i ehl-i kemâl arar (<i>ümit, beklenti</i>)”
-------	--

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
133/1	“Tâze dâgum (<i>üzüntü</i>) sînede mihr-i cihân-efrûz olur (<i>övme</i>) Yakdugun gün ey gül-i pâkize-rû nev-rûz olur (<i>mutluluk</i>)”
133/2	“Katre-i eşküm (<i>üzüntü</i>) midür şeb-nem düşünce gonceye Çâk ider (<i>çaresizlik</i>) cismin dil-i âşık (<i>sevgi</i>) gibi pür-sûz olur”
133/3	“Şâm olur rûzum ruhına zülfîn (<i>sevgi</i>) eylerse nikâb Lutf idüp (<i>yardım, iyilik</i>) ref`-i nikâb eylerse şâmum rûz olur”
133/4	“Sîne-i uşşâkı (<i>sevgi</i>) tîg-i gamzesi (<i>sevgi, görme</i>) sad çâk ider Her biri müjgânının bir nâvek-i dil-dûz olur”
133/5	“Pâdişâhum nazm-ı Yahyâ saf bir âyînedür Tûtî-i tab`-ı suhan-dâna suhan-âmûz olur”
133/6	“Hazret-i Sultân Murâd'un bende-i dergâhının Tâ ebed bahtı (<i>baht, talih</i>) sa`îd ü tâlî`i firûz olur”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
134/1	“Mihr ü mâhı pîş ü pesden Hak idüp âyînedâr (<i>sevgi</i>) Sûret-i (<i>görme</i>) gaybiyye-i eltâfın (<i>cömertlik</i>) itdi âşıkâr (<i>görme</i>)”
134/2	“Göz yumar bî-şübhe (<i>tereddüt</i>) nakş-ı hâl ü hatdan ey gönül Çeşm-i (<i>görme</i>) idrâke çeke `ârif ki kuhl-ı i`tibâr”
134/3	“Mülk-i bâkîde na`îm-i câvidânı isteyen (<i>arzu, istek</i>) Cân u ser terk eyler ey Yahyâ nedür dâr u diyâr (<i>merak</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
135/1	“Eyle merdümlük sevâd-ı çeşmümi (<i>görme</i>) ey eşk-i (<i>üzüntü</i>) âz Yâre (<i>sevgi</i>) arz eyle süveydâ-yı dilün (<i>sevgi</i>) hâlin birâz”
135/2	“Sebz ü hürrem (<i>sevinç</i>) olmaz (<i>kabullenme</i>) ey dil her zamân bâg-ı vücûd Vire gör (<i>görme</i>) hükmini her faslun misâl-i berg-i rez”

135/3	“Bî-haberdür (<i>işitme</i>) aşkdan (<i>sevgi</i>) bilmez mahabbet (<i>sevgi</i>) neydüğün Âşıkun çok sevdiği olmazsa cânından e`âzz (<i>sevgi</i>)”
135/4	“Her saçı zencîre (<i>sevgi</i>) lâzım mı esîr olmak sana Ey gönül bir iki gün âlemde bî-kaydâne (<i>umursamazlık</i>) gez”
135/5	“Ders-i aşkun (<i>sevgi</i>) müşkilin (<i>zorluk</i>) Yahyâ nice hall eylesün Söyleyenler kendisin bilmez bilenler söylemez (<i>işitme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
136/1	“Umup (<i>ümit, beklenti</i>) nigâh (<i>görme</i>) der-i dil-rübâya (<i>sevgi</i>) yüz sürerüz (<i>yüceltme</i>) Ayagina düşerüz ol ricâyâ (<i>ümit, beklenti</i>) yüz sürerüz (<i>yüceltme</i>)”
136/2	“Yolunda çekdüğümüz (<i>kötümserlik</i>) bir çek düğümüz eylerüz takrîr Sabâ ile varuruz hâk-i pâye yüz sürerüz (<i>yüceltme</i>)”
136/3	“Meger ki gûşe-i dâmân-ı (<i>iffet</i>) dil-rübâ (<i>sevgi</i>) sanuruz Görince (<i>görme</i>) sâye-i per-i hümayâ yüz sürerüz (<i>yüceltme</i>)”
136/4	“Dökülse rûyına (<i>sevgi</i>) estâr-ı Ka`be zann iderüz ( <i>yüceltme</i> ) Tevâzu`yle (<i>alçak gönüllülük</i>) o zülf-i dü-tâyâ yüz sürerüz (<i>yüceltme</i>)”
136/5	“Egerçi devlet-i pâ-bûsına (<i>dokunma</i>) irmedük Yahyâ Misâl-i na`l-i resûl-i Hudâ`ya yüz sürerüz (<i>yüceltme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
137/1	“Dime ibrâm ile ol serv dilâ (<i>sevgi</i>) râm olmaz (<i>kabullenme</i>) Âşıka mâ`il (<i>meyil</i>) olur böyle dil-ârâm (<i>sevgi</i>) olmaz (<i>kabullenme</i>)”
137/2	“Degme bir ag ile olmaya gönül mürgi şikâr (<i>reddetme</i>) Anı sayda kara zülfün (<i>sevgi</i>) gibi bir dâm olmaz (<i>kabullenme</i>)”
137/3	“Mahv ider (<i>perişanlık</i>) revnak-ı ruhsârını (<i>sevgi</i>) zülf-i siyehün (<i>kötümserlik</i>) Kangı gündür ki anun âhiri ahşâm olmaz (<i>iyimserlik</i>)”
137/4	“Bende-i muhlîse (<i>kendini beğenme</i>) mahsûs gerekdür keremün (<i>cömertlik, iyimserlik</i>) Lutf (<i>yardım, iyilik</i>) kim `âm ola ol `âşıka (<i>sevgi</i>) in`âm (<i>cömertlik</i>) olmaz”

137/5	“Dâver-i (adalet) devr-i zamân şâh-ı cihânun Yahyâ Pây-bûsı (dokunma) gibi ehl-i dile bir kâm olmaz (yüceltme)”
-------	---

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
138/1	“Tal`atundur hüsrevâ (sevgi) mihr-i cihân-efrûzumuz (iyimserlik, övme) Kadr u bahtundur (baht, talih) cihânda ıydımız nev-rûzumuz (iyimserlik, övme)”
138/2	“Gül açıldı bülbül oldu şâd (mutluluk) diller şâd-kâm (mutluluk) Hamdü li'llâh (şükretme) kim müsâ`id tâli`-i (talih) fîrûzumuz”
138/3	“Esdi (iyimserlik) çün bâd-ı bahâr-ı iltifât-ı (övme) şehriyâr (sevgi) Ateşin gül gibi açıldı (görme) dil-i pür-sûzumuz”
138/4	“Devletinde (mutluluk, talih) Hazret-i Sultân Murâd'un hürremüz Kardür her gîcemiz bayrâmdur her rûzumuz (övme, mutluluk)”
138/5	“Tab`-ı Yahyâ medhûne (övme, yüceltme) makdûrını eyler nisâr Hâk-ı pâyuna varur (sevgi) mahzûnumuz (üzüntü, hüzn) meknûzumuz”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
139/1	“Zülf-i siyeh-i yâr (sevgi) nice ham-be-ham olmaz (şaşkınlık) Tolaşmaya (sevgi) bir nice gönül ana dem olmaz”
139/2	“Mestânelerün giryelerin (üzülme) bezmde gördüm (görme) Bildüm (kabullenme) ki mey-i nâbla da def`-i gam (keder) olmaz”
139/3	“Gülşende şehâ (sevgi) gül de olur gonce de ammâ Bir sencileyin şûh (nazlanma) gül-i gonce-fem olmaz (övme)”
139/4	“İşret mi olur olmayacak baht (baht, talih) müsâ`id Her câm alan destine (dokunma) hem-hâl-i Cem olmaz (reddetme)”
139/5	“Artırmada Yahyâ dil-i bî-çâre (çaresizlik, kötümserlik) niyâzı (arzu, istek) Ana göre (görme) olursa eger nâz (nazlanma) kem olmaz”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
140/1	“Nizâr olmuş (<i>kötümserlik</i>) tenün görmekle (<i>görme</i>) Leylâ sana râm olmaz (<i>kabullenme</i>) Hümâ saydına târ-ı ankebûd ey Kays dâm olmaz (<i>reddetme</i>)”
140/2	“Zamân-ı işreti fevt itmek olmaz fırsat eldeyken (<i>iyimserlik</i>) Hemîşe meclis âmâde hemîşe elde (<i>kabullenme</i>) câm olmaz (<i>kötümserlik</i>)”
140/3	“Kemîne (<i>kötümserlik</i>) benden olmak âşka (<i>sevgi</i>) baht u sa`âdetdür (<i>baht, talih, huzur, mutluluk</i>) Sana ey pâdişâh-ı hüsn kim kem-ter gulâm olmaz (<i>övme</i>)”
140/4	“Nihâyet bulmaz (<i>övme</i>) ol yâr-i (<i>sevgi</i>) güzînün hüsnî evsâfı Hadîs-i hattı bitse kıssa-i zülfi tamâm olmaz (<i>övme</i>)”
140/5	“Zebân-ı sükkârînden (<i>iyimserlik</i>) o şûhun (<i>nazlanma</i>) va`de-i vaslın (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i>) İşidüp didi (<i>işitme</i>) Yahyâ böyle bir şîrîn-keâm olmaz (<i>kabullenme, övme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
141/1	“Bu tâb ile ruhsâre-i cânâna (<i>sevgi</i>) bakılmaz (<i>görme</i>) Gözler kamaşur mihr-i dırâşâna bakılmaz (<i>görme</i>)”
141/2	“Evrâk-ı bahârı görelüm (<i>görme</i>) sahn-ı çemende Gül mevsimidür defter ü dîvâna bakılmaz (<i>görme</i>)”
141/3	“Kuyun dileyen (<i>arzu, istek</i>) tîr-i belâdan (<i>kötümserlik</i>) hazer (<i>çekinme, korku</i>) itmez İkdâm olunur menzile bârâna bakılmaz (<i>görme</i>)”
141/4	“Bakup (<i>görme</i>) turayın dir (<i>işitme</i>) ruh-ı zîbâsına âdem İnsâf (<i>merhamet</i>) odur ki (<i>adalet</i>) hüsrev-i hûbâna (<i>sevgi, iyimserlik</i>) bakılmaz (<i>görme</i>)”
141/5	“Tenhâ (<i>yalnızlık</i>) gidelüm seyre (<i>görme</i>) dimiş (<i>işitme</i>) emr o şâhun Yahyâ burada hâtır-ı (<i>hatır</i>) yârâna (<i>sevgi</i>) bakılmaz (<i>kabullenme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
142/1	“Firkat (<i>ayrılık</i>) şebi âhum (<i>işitme</i>) ki ola meş`ale-efrûz Korkum (<i>korku, endişe</i>) budur ednâ şereri ola cihân-sûz (<i>övme</i>)”
142/2	“Tîr-i müjen (<i>görme</i>) ucında görüp (<i>görme</i>) katre-i eşki (<i>üzüntü</i>) Üstâd işidür (<i>işitme</i>) bildüm (<i>kabullenme</i>) o peykân-ı ciger-dûz”
142/3	“Tûtî nice söylerdi (<i>işitme</i>) bu şîrîn kelimâtı (<i>iyimserlik</i>) Olmasa zebânun ana cânâ (<i>sevgi</i>) suhan-âmûz (<i>iyimserlik</i>)”
142/4	“Şâm eyledi çün gündüzümüz zulmet-i hicrân (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) Ey şu`le-i âhum (<i>işitme</i>) giceyi eyleyelüm rûz (<i>iyimserlik</i>)”
142/5	“Yahyâ'yı şeb-i hicr (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) ile bir rûz-ı visâlün (<i>kavuşma</i>) Bir hâlete (<i>samimiyet</i>) irmiş ki anun her günü nev-rûz (<i>iyimserlik, mutluluk</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
143/1	“Zühd ü riyâ (<i>riyâkârlık</i>) metâ`ını yârâna (<i>sevgi</i>) satmanız Anlara ol kumâş çıkışmaz uzatmanız (<i>reddetme</i>)”
143/2	“Az âb u tâb virmedi bezm-i mahabbete (<i>sevgi</i>) Mecnûn-ı nâ-murâdı da yâbâna atmanız (<i>iyimserlik</i>)”
143/3	“Besdür ruh u lebi (<i>sevgi, övme</i>) bize anman gül ü müli Billâh câm-ı ayşımuza (<i>tatma</i>) zehr katmanız (<i>iyimserlik</i>)”
143/4	“Rez duhterini (<i>sevgi</i>) sâkî-i devrâna buldurun Böyle şeb-i dirâzda gussayile (<i>keder</i>) yatmanız (<i>iyimserlik</i>)”
143/5	“Ham itdünüzdi kâmet-i Yahyâ'yı yâ (<i>görme, kötümserlik</i>) gibi Lâyık mı tîrveş anı yâbâna atmanız (<i>kötümserlik</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
144/1	“Kalur gider bu gönül zülf-i yârdan (<i>sevgi</i>) gelmez Safâ-yı şâmı (<i>mutluluk, zevk</i>) tuyan (<i>işitme</i>) ol diyârdan gelmez”
144/2	“Safâ-yı meşrebi (<i>mutluluk, zevk</i>) olan nihâl-i bîd gibi Kenâr-ı bâğ u leb-i cûybârdan gelmez (<i>iyimserlik</i>)”

144/3	“Kemendine tutulur nice nâ-tüvân (<i>çaresizlik</i>) bulunur Bir iki saydsız ol şeh şikârdan gelmez (<i>kabullenme</i>)”
144/4	“O neşve (<i>mutluluk</i>) kim bana dürdî-i derd-i (<i>dert</i>) `aşk (<i>sevgi</i>) virür Şarâb-ı sâfi mey-i hoş-güvârdan (<i>iyimserlik</i>) gelmez”
144/5	“Şu şevk (<i>arzu, istek</i>) kim nefes-i pîrden gelür (<i>kendini beğenme</i>) Yahyâ Dem-i seherde nesîm-i bahârdan gelmez (<i>kabullenme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
145/1	“Yâri (<i>sevgi</i>) koynumda büyüdüm nola olsa dil-nevâz (<i>iyimserlik</i>) Nahl-i tâze yirini sevmekle (<i>sevgi</i>) olur ser-firâz”
145/2	“Şîve vü nâz it (<i>nazlanma</i>) disem (<i>işitme</i>) bin nâz ider (<i>nazlanma</i>) ol nâzenîn (<i>sevgi</i>) Bu ne istignâ olur bir nâza ister bin niyâz (<i>sitem</i>)”
145/3	“Dâmen-i vaslîna (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i>) yârün (<i>sevgi</i>) nice mümkün dest-res Câme-i ikbâl (<i>mutluluk, saadet, ikbâl</i>) kûteh kadd-i istignâ dırâz (<i>kabullenme</i>)”
145/4	“Hergiz olmazdı (<i>övme</i>) nazîrün (<i>görme</i>) olsa şeftâlûların Ey gül-i gülzâr-ı şîve (<i>nazlanma</i>) ey nihâl-i bâg-ı nâz (<i>nazlanma</i>)”
145/5	“Ol tezerv-i hoş-hırâmı (<i>iyimserlik</i>) pâk tutmuş avlamış Var mıdır Yahyâ gibi (<i>kendini beğenme</i>) uşşâk (<i>sevgi</i>) içinde pâk- bâz (<i>sevgi, sadakat</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
146/1	“Giriftâr-ı (<i>tutku</i>) dâmun necât (<i>özgürlük</i>) istemez (<i>reddetme</i>) Ölümlük olan dil hayât istemez (<i>reddetme</i>)”
146/2	“Gönül Kaysveş sen de âvâre ol Mahabbet (<i>sevgi</i>) karâr u sebât istemez (<i>reddetme</i>)”
146/3	“Meded (<i>merhamet</i>) sunma agyâre (<i>nefret, kötümserlik</i>) câm-ı lebün Mezâk-ı (<i>zevk</i>) erâzil (<i>küçümseme</i>) nebât (<i>koklama</i>) istemez (<i>reddetme</i>)”
146/4	“Gözüm (<i>görme</i>) mâcerâ-yı gam-ı (<i>keder</i>) firkati (<i>ayrılık</i>) İder `arz kîlk ü devât istemez (<i>reddetme</i>)”

146/5	“Şehâ (<i>sevgi</i>) lutf (<i>yardım, iyilik</i>) Yahyâ'ya senden gerek Gönül gayriden iltifât (<i>övmeye</i>) istemez (<i>reddetme</i>)”
-------	--

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
147/1	“Gönül zülfindeki (<i>sevgi</i>) her bir şikenden nâ-ümîd (<i>ümit, beklenti</i>) olmaz O sevdâlar (<i>sevgi</i>) anı seyyâh-ı (<i>arınma</i>) Çîn itmek ba`îd olmaz”
147/2	“Zebân-ı hâl (<i>kabullenme</i>) ü gûş-ı cânları (<i>işitme</i>) der-kârdur her şeb (<i>reddetme</i>) Dimen pervânesiyle (<i>korku</i>) şem`den güft ü şinîd olmaz (<i>iyimserlik</i>)”
147/3	“Metâ`ın hiçe satar ( <i>kötümserlik</i> ) âkibet sûdâger-i aşkun ( <i>sevgi</i> ) Bu bâzâr-ı belâdur ( <i>kötümserlik</i> ) bunda bey`men yezîd olmaz (<i>reddetme</i>)”
147/4	“Hezârân rûze vü`ıyda irişdüm (<i>ulaşma</i>) anı bildüm kim Firâkun (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) gibi rûze rûz-ı vaslun (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i>) gibi ıyd olmaz (<i>kabullenme</i>)”
147/5	“Gül-i ra`nâ (<i>sevgi, hüzn</i>) figân-ı (<i>üzüntü, işitme</i>) bülbül-i şeydâyı (<i>sevgi, çılgınlık</i>) gûş itmez (<i>umursamazlık</i>) Hezârân nâle (<i>işitme, üzüntü</i>) vü feryâd (<i>işitme, kötümserlik</i>) ider Yahyâ müfîd olmaz (<i>sitem</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
148/1	“Gönül dîdârun özler (<i>özlem</i>) bâg-ı rıdvân ile eglenmez (<i>övmeye</i>) Senün şîven (<i>nazlanma</i>) görenler (<i>görme</i>) hûr u gilmân ile eglenmez (<i>övmeye</i>)”
148/2	“Gam-ı aşkun (<i>keder, sevgi</i>) arar dünyâ gamı (<i>keder</i>) başında cem`olsa Belâ (<i>kötümserlik</i>) bezminde gönlüm degme yârân (<i>sevgi</i>) ile eglenmez”
148/3	“Huzûrunı uçurman bir iki gün kon figân itsün (<i>üzüntü, işitme</i>) Gider bî-çâre (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) bülbül verd-i handân ile eglenmez”
148/4	“Mugannî nagmeye (<i>işitme</i>) âgâz idince turmadı zâhid Mezâkı (<i>zevk</i>) olmayanlar savt (<i>işitme</i>) u elhân (<i>işitme</i>) ile eglenmez”

148/5	“Cihânun izzet ü ikbâlini (baht, talih, ikbâl, saadet, mutluluk) efsâne bil Yahyâ Yolundan kalma kim âkil o yalan ile eglenmez (iyimserlik)”
-------	---

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
149/1	“Nice demlerdür ki dil-tengüz (sıkıntı) mükedder (keder) hâlimüz Bir tebessüm kıl (arzu, istek, övme) açılson gonce-i ikbâlimüz (mutluluk, saadet, ikbâl, baht, talih)”
149/2	“Nâr-ı gamla (keder) pûte-i aşk (sevgi) içre kâl olduk dirüz Hâl müşkildür (zorluk) eger uymazsa hâle kâlimüz”
149/3	“Şöyle eyler lutfı (yardım, iyilik) kim âdem hicâbından (utanma) erir Akmasun mı su gibi yâre (sevgi) dil-i meyyâlîmüz (meyil)”
149/4	“Pâk-meşreb (iyimserlik) âşıkun (sevgi) mâfi'z-zamîri bellidür Su gibi sâfi dilüz gerd-i kederden (keder) sâlimüz”
149/5	“Çıkamaz oldı nâlemüz de (işitme, üzüntü) za`f ile Yahyâ aceb Ol şeh-i hûbâna (sevgi, iyimserlik) kim arz eyleye ahvâlîmüz”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
150/1	“Bâga ol nahl-i revân (sevgi) gelse kim itmez i`zâz (iyimserlik) Cümleden serv (sevgi) ider sâyesini pây-endâz”
150/2	“Bir nigâh (görme) içün iderler yine dünyâ nâzın (nazlanma) Dil-rubâlar (sevgi) ne kadar eyleseler şîveyi (nazlanma) âz”
150/3	“Bâ`is-i ragbet (meyil) olur dil-berün (sevgi) istignâsı Nemek-i hüsnür insâf (merhamet) idicek şîve vü nâz (nazlanma)”
150/4	“Birbirinden ne`aceb ( <b>şaşkınlık</b> ) hîç cudâ ( <b>uzaklık, ayrılık</b> ) olmazlar Bilmezin âşık u ma`şûk (sevgi) mıdur nâz u niyâz (nazlanma, beklenti)”
150/5	“Uzanup zülfi kadd-i yâr (sevgi) bülend oldukça Dil-i sevdâ-zede (sevgi) inkâra düşer (reddetme) dūr u dırâz (uzaklık)”
150/6	“Çeşm-i (görme) dil-ber (sevgi) nice pinhân ide mecnûnlugin (çılgınlık) Ana hem-sohbet iken gamze (sevgi, görme) gibi bir gammâz (reddetme)”

150/7	“Şeb-i hicrânı (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) sabâha çıkaran Yahyâ'dur Şem'ler mi duya böyle olıcak sûz u güdâz (<i>kabullenme</i>)”
-------	--

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
151/1	“Seyl oldı gözüm yaşı o meh-rû (<i>görme</i>) yine silmez (<i>umursamazlık</i>) `Uşşâk (<i>sevgi</i>) sirişkinden (<i>üzüntü</i>) işiginde (<i>yakınlık</i>) geçilmez”
151/2	“Nâr-ı elem-i (<i>dert, keder</i>) `aşkla (<i>sevgi</i>) tutuşmak olur idi Ammâ nidelüm (<i>çaresizlik</i>) kim gözümün yaşı (<i>üzüntü</i>) yenilmez”
151/3	“Bir vech ile sarmaşdı yine zülfüne cânâ (<i>sevgi</i>) Mikrâz-ı sitemle (<i>sitem</i>) dil-i bî-çâre (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) kesilmez”
151/4	“Mahv olsa (<i>perişanlık</i>) nebât agzına aldıkça aceb mi (<i>şaşkınlık</i>) Ol la'l-i (<i>sevgi</i>) şeker-bârı görüp (<i>görme</i>) de kim ezilmez (<i>kabullenme</i>)”
151/5	“Tahrîr idemem hâl-i dil-i zârımı (<i>işitme, inleme</i>) Yahyâ Bir hâlete (<i>samimiyet</i>) vardum (<i>ulaşma</i>) gam-ı aşk (<i>keder, sevgi</i>) ile dinilmez (<i>işitme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
152/1	“Bir sencileyin nahl-i gül-i nâz (<i>sevgi</i>) ele girmez (<i>kabullenme</i>) Bir sencileyin bülbül-i dem-sâz (<i>sevgi</i>) ele girmez (<i>kabullenme</i>)”
152/2	“Bir sencileyin serv-i ser-efrâz (<i>sevgi</i>) bulunmaz Bir sencileyin fâhte-pervâz ele girmez (<i>kabullenme</i>)”
152/3	“Bir sencileyin sırr-ı mahabbet (<i>sevgi</i>) bilür olmaz Bir sencileyin hem-dem-i hem-râz (<i>sevgi</i>) ele girmez (<i>kabullenme</i>)”
152/4	“Bir sencileyin gözleri (<i>görme</i>) şeh-bâz olur mı Bir sencileyin sayd olunur bâz ele girmez (<i>kabullenme</i>)”
152/5	“Bir sencileyin kim bula Yahyâ gibi bir kul (<i>kendini beğenme</i>) Bir sencileyin dâ`î-i mümtâz ele girmez (<i>kabullenme</i>)”
152/6	“Bir sencileyin medhe (<i>övme, yüceltme</i>) sezâ pâdişeh olmaz Bir sencileyin mansıba pervâz ele girmez (<i>kabullenme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
153/1	“Bir ser-âmed serv-i hoş-reftâra (iyimserlik) düşdi gönlimüz Yine el virdi hevâ (arzu) âvâre düşdi (şaşkınlık) gönlimüz”
153/2	“Şem`-i bezm-ârâ gibi niçün yanup yakılmazuz (şaşkınlık) Nâ-gehân bir âteşin ruhsâra (sevgi) düşdi gönlimüz (kabullenme)”
153/3	“Aşk (sevgi) dâmına tutılmakdan iderken ihtirâz (çekinme) Dâne-i hâlin görünce (görme) dara düşdi gönlimüz”
153/4	“Pây-bend-i `aşkdan (sevgi) bir dahı olur mı halâs (özgürlük) Kâkûl-i pür-pîç-i müşgîn-târa (koklama) düşdi gönlimüz”
153/5	“Bir hâzef-pâreyse de Yahyâ güher kadrin bilür (iyimserlik) Asitân-ı (yakınlık) Hazret-i Hünkâra düşdi gönlimüz”
153/6	“Hazret-i Sultân Murâd'un medhini (övme, yüceltme) itdi penâh Jâledür gûyâ ki bir gülzâra (sevgi) düşdi gönlimüz”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
154/1	“Melâlüm (üzüntü) mübtelâ-yı (tutku) zülf-i cânân (sevgi) olmayan bilmez Benüm hâlüm esîr-i kâfiristân olmayan bilmez (kabullenme)”
154/2	“Bu denli gussalar gamlar (keder) içinde handemün sırrın Gubâr-ı hattun esrârıyla hayrân olmayan bilmez (kabullenme)”
154/3	“Lebin meclisde dil-ber (sevgi) dişledi bildüm nedür kasdı Inen nâzükdür (iyimserlik) anı ârif-i cân olmayan bilmez (kabullenme)”
154/4	“Cemâlün (görme) mushafında sürh-ı la`lün vakf-ı âyetdür ( <b>yüceltme</b> ) Bu râzı vâkıf-ı esrâr-ı Kur`ân olmayan bilmez (kabullenme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
155/1	“Akıdur cûy-ı sirişkini (üzüntü) rakîb-i nâ-kes (nefret, kötümserlik) Kûyuna ugramasun dirsens (işitme) eger başını kes (arzu, istek, nefret)”
155/2	“Tekye-i bâgda ezhâr yetişdi cümle

	Mürşid-i bâd-ı bahâr eyledi var ise nefes (övme)
155/3	“Çekilür kâfile-i `ömr diyâr-ı `ademe Nâle-i (işitme, üzüntü) cân u dil ol kâfileye bang-ı ceras (işitme) ”
155/4	“Dil ki mânend-i habâb oldu hevâyî-meşreb Eyledi bâde-i la`l-ı leb-i cânânı (sevgi) heves (istek, meyl) ”
155/5	“Kûyına girye (üzülme) ile vâsıl (kavuşma) olursak ne`aceb (şaşkınlık) Bâga gelmez mi akar su ile Yahyâ (alçak gönüllülük) niçe has”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
156/1	“Aşk-ı (sevgi) Leylâ ile bir âteş-i sûzân iki Kays Bilmeyüp dirdi (işitme) görenler (görme) neye üryân idi Kays”
156/2	“Cem idüp bir nice hâşâk ile birkaç mürgi Hâsılı muntazır-ı makdem-i (beklenti) mihmân idi Kays”
156/3	“Ne için başına üşdürmüş idi murgânı Bunca gavgâ ne idi tut ki Süleymân idi Kays (sevgi, övme) ”
156/4	“Rûh vardı harekât u sekenâtında anun Zâhirâ gerçi ki bir sûret-i (görme) bî-cân idi Kays (övme) ”
156/5	“Pâ-bürehne harekât itse aceb (şaşkınlık) mi Yahyâ Dâ'imâ çün harem-i aşka (sevgi) pûyân idi Kays”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
157/1	“Mümkün mi (reddetme) ide `âşıkı mahbûbı <b>(sevgi)</b> ferâmûş <b>(unutma)</b> Hiç ola mı Yûsuf ide ya`kûb'ı ferâmûş (unutma) ”
157/2	“Derc itmiş idi nâmesine va`de-i vaslın (sevgi, hasret, özlem, kavuşma) Yâr (sevgi) itdi mi (reddetme) gönderdiği mektûbı ferâmûş (unutma) ”
157/3	“İtdürdi o leblerden (görme) olan hüsn-i hitâbun Gamzenden (sevgi, görme) olan fitne (fitne) vü âşûbı (kötümserlik) ferâmûş (unutma) ”
157/4	“Ümmîd (ümit, beklenti) idersin ki gele meclise bî-bâk (cesaret) ”

	İtdün meger ol dil-ber-i (<i>sevgi</i>) mahcûbı (<i>utanma</i>) ferâmûş (<i>unutma</i>)”
157/5	“Yâdımdadır ol gonce-femün sözleri (<i>işitme</i>) Yahyâ Tab` ehli ider mi (<i>reddetme</i>) suhan-hûbı (<i>sevgi, iyimserlik</i>) ferâmûş (<i>unutma</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
158/1	“Ümmîd-i (<i>ümit, beklenti</i>) hâb `âşika (<i>sevgi</i>) olmaz hayâl imiş Bî-çâre (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) yâri (<i>sevgi</i>) düşde de görmek (<i>görme</i>) muhâl imiş”
158/2	“Zülfi ucından eyler idüm âh u nâleyi (<i>işitme, üzüntü</i>) Ol dahı bir benüm gibi âşüfte-hâl (<i>perişanlık</i>) imiş”
158/3	“Göstermedi (<i>görme</i>) ruhın bize ol gonce bir zamân Sonra açıldı vechini bildük (<i>görme</i>) ki âl imiş”
158/4	“Aglarsa (<i>üzüntü</i>) dîde (<i>görme</i>) vechi var efgân-ı (<i>inleme</i>) dil nedür Ol hod hemîşe mahrem-i bezm-i visâl (<i>kavuşma</i>) imiş”
158/5	“Dermân olursa senden olur ey tabîb-i cân (<i>iyimserlik</i>) Yahyâ-yı haste-hâl `aceb (<i>şaşkınlık</i>) bî-mecâl imiş”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
159/1	“Siyeh zülf (<i>kötümserlik</i>) ol ruh-ı zîbâya (<i>sevgi</i>) düşmiş Güneş üzre `acebdür sâye düşmüş (<i>kötümserlik</i>)”
159/2	“Visâlün (<i>kavuşma</i>) fikrine talmış dil-i zâr (<i>işitme</i>) Bulunmaz ka`rı bir deryâya düşmüş (<i>kötümserlik</i>)”
159/3	“Dil-i âvâre vâdîsin begenmiş Yolı Kays olduğu sahrâya düşmüş (<i>yakınlık</i>)”
159/4	“İder erbâb-ı şevkün (<i>arzu, istek</i>) sûzın efzûn Ol âteş kim derûn-ı nâya (<i>işitme</i>) düşmüş”
159/5	“Başa çıkmak umarmış (<i>ümit, beklenti</i>) kâküliyle Gönül Yahyâ `aceb (<i>hayret</i>) sevdâya (<i>sevgi</i>) düşmüş”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
160/1	“Boyınca serv-i nâzum zülf-i müşğînin (koklama) dırâz itmiş Meger pâ-bûsına (dokunma) müştâk olan diller niyâz itmiş (arzu, istek)”
160/2	“Açılmış (görme) bir nihâl üstünde iki gonce-i ra`nâ İki yâr-i (sevgi) muvâfık birbirine keşf-i râz (merak) itmiş”
160/3	“Cefâlar (keder) cevrler (keder, dert) kim eylemişdi Kays'a Leylâ'sı Benüm yâr-i (sevgi) cefâkârüm (keder) işitse dirdi (işitme) âz itmiş”
160/4	“Gönül nakdini almış bî-tekellûf bir teveccühle O şûh-ı (nazlanma) bî-vefâ (vefâ, kötümserlik) cân tuhfesin almakda nâz itmiş (nazlanma)”
160/5	“Te'essür gördüm (görme) ey Yahyâ gice şem-`i şeb-ârâda Yanar var ise pervâne ki âh-ı (işitme) cân-güdâz itmiş”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
161/1	“Mâdâm ola ol zülf-i siyehkâr (kötümserlik) müşevveş Eksik mi olur şâne ile dilde keş-â keş (iyimserlik)”
161/2	“Artar mı idi sûz-ı derûnum nefesinden Nâyün (işitme) da derûnında eger olmasa âteş”
161/3	“Eydir bu kadar kalmış anun nakş u nigârı (sevgi) Çok seng-i melâmet (kınama) yidi bu deyr-i münakkaş”
161/4	“Yok yâ kaşı (sevgi) cevrin (dert) çekenün hadd ü hisâbı Gûyâ ki açıldı (görme) yeni dükkân-ı kemân-keş”
161/5	“Yahyâ haberin (işitme) mey-kede-i aşkda (sevgi) aldum Her yirde bulunmaz didiler (işitme) bâde-i bî-gışş (aldanma)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
162/1	“Cân riştesi kim turra-i cânâna (sevgi) sarılmış (dokunma) Bir târ durur deste-i reyhâna sarılmış (dokunma)”
162/2	“Âşık (sevgi) kad-i dil-dâr hevâsıyla (arzu) çemende Geh serve gehi `ar`ara geh bâna sarılmış (dokunma)”

162/3	“Hâl-i ruhunun bendesin diyü (<i>işitme</i>) o mâhun (<i>sevgi</i>) Ahum işidüp (<i>işitme</i>) dâmen-i keyvâna sarılmış (<i>dokunma</i>)”
162/4	“Görmüş (<i>görme</i>) ki kaçır `âşık-ı şeydâya (<i>sevgi</i>) koculmaz Zerrîn kemeri ol şeh-i hûbâna (<i>sevgi, iyimserlik</i>) sarılmış (<i>dokunma</i>)”
162/5	“Yahyâ tolaşur cism-i nizârıyla cihânı Bir köhne hasîre dil-i dîvâne sarılmış (<i>dokunma</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
163/1	“Ruhsâruna cânâ (<i>sevgi</i>) düşer ol sünbül-i gül-pûş Zîbâ yaraşur hak bu ki (<i>kabullenme</i>) ol hâl-i binâ-gûş”
163/2	“Bir câm ile yâd itse eger sâkî-i meclis Eylerdi gönül gussa-i (<i>keder</i>) devrânı ferâmûş (<i>unutma</i>)”
163/3	“Tâ haşr günü göz yuma şâhum dü cihândan (<i>övme</i>) Bir gice seni hâbda kim itse (<i>arzu, istek</i>) der-âgûş (<i>dokunma</i>)”
163/4	“Öykündi (<i>arzu, istek</i>) meger kim dehen-i tengüne (<i>sevgi</i>) gonce Bir sille urup (<i>dokunma</i>) agzına bâd eyledi hâmûş”
163/5	“Çıkmazdı bu denli dür-i nâ-yâb kenâra Yahyâ'nun eger bahr-i dili eylemese (<i>kendini beğenme</i>) cûş (<i>coşku</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
164/1	“Dil nakdin alur gamzesi (<i>sevgi, görme</i>) itmez anı pürsiş Ol çeşm-i (<i>görme</i>) siyehkâr inen sag degülmiş”
164/2	“Peykânı irer cânı keser hanceri bî-bâk (<i>cesaret</i>) Gûyâ ki biri hâkim u birisi müfettiş (<i>övme</i>)”
164/3	“İşler diyü (<i>işitme</i>) zahm-ı (<i>kötümserlik</i>) dili ko nâle vü zârı (<i>işitme, üzüntü, inleme</i>) Zinhâr (<i>reddetme</i>) sakın iş degül ey gam-zede (<i>keder</i>) bu iş”
164/4	“Ferzâne geçüp sola saga salma sakın at Bu nat`-ı cihânda nice şâha didiler (<i>işitme</i>) kiş”
164/5	“Her seng-i cefâ (<i>keder</i>) kim atar ol yâr-i (<i>sevgi</i>) hışmnâk (<i>öfke</i>) Yahyâ'ya gelür her biri ta`zîm ü nevâziş (<i>övme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
165/1	“Güzellik olduğına sana (<i>sevgi</i>) muhtass (<i>övme</i>) Şehâ (<i>sevgi</i>) ebrûn ile çeşmün (<i>görme</i>) yeter nas (<i>kabullenme</i>)”
165/2	“Misâl-i devr-i hâtem oldu meclis (<i>övme, cömertlik</i>) Zümürred câmî sâkînün ana fass”
165/3	“Hezârân nakd-i cân ile alurlar (<i>kötümserlik</i>) Hemân meclisde sâkî ayagun bas (<i>dokunma</i>)”
165/4	“Ne bilsün meclis-i rindânı zâhid (<i>riyakârlık</i>) O bezme her kişi olmaz murahhas (<i>kabullenme</i>)”
165/5	“Hemân dünyâda bî-nâm ü nişân ol (<i>görme</i>) Budur dünyâda Yahyâ sana mahlas (<i>özgürlük, huzur</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
166/1	“Rûy-ı dil-ber (<i>sevgi</i>) al kâgaz `anberin ( <i>koklama</i> ) mû anda hat Sâyesi müjgânınun i`râb benlerdür nukat”
166/2	“`Âşîka (<i>sevgi</i>) Bagdâd ırak olmaz (<i>yakınlık, sevgi</i>) vücûdun fülkini Cûy-ı eşkün (<i>üzüntü</i>) kûy-ı yâre (<i>sevgi</i>) ırgürür (<i>ulaşma</i>) mânend-ı şatt”
166/3	“Bâg-ı hüsnün goncesin tûtî-i (<i>işitme</i>) gûyâ gösterür (<i>görme</i>) Nice sâhir-pîşe olmuş ol cevân-ı sebz-hatt”
166/4	“Mâ'il (<i>meyil</i>) olmaz dil zen-i dünyâya bir hûb (<i>sevgi, iyimserlik</i>) anlayup Bâde-i gafletle medhûş (<i>şaşkınlık, korku</i>) olmayan itmez galat (<i>yanılma</i>)”
166/5	“Yazılurdu hâtır-ı mecrûh-ı (<i>üzüntü</i>) Yahyâ dostum (<i>sevgi, iyimserlik</i>) Kâtib-i vasfun ideydi üstühânından mıkât (<i>kabullenme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
167/1	“Hâcınun maksûdı Ka`be bana kûyundur (<i>yüceltme</i>) garaz (<i>kin</i>) Fikri cennet zâhidün uşşâka (<i>sevgi</i>) rûyundur (<i>arzu, istek</i>) garaz (<i>kin</i>)”

167/2	“Mülk-i Çîni itseler temlîk makbûlüm degül (reddetme) Bana (kabullenme) ancak çîn-i zülf-i müşğ-bûyundur (koklama) “garaz (kin)”
167/3	“Dâ'imâ deşt-i beyâbân-ı talebde gezmeden (yalnızlık) Ey gazâl-i turfa çık kim cüst ü cûyundur (ulaşma) garaz (kin)”
167/4	“Bir yire cem`olmadan her gûşede erbâb-ı dil (iyimserlik) Bahs-i (işitme) evsâf-ı cemâlün (görme) güft ü gûyundur garaz (kin)”
167/5	“Gonceyi vasf eylese (övme, yüceltme) Yahyâ dehânundur (sevgi) murâd Sünbül-i hoş-bûyı (iyimserlik, koklama) medh (övme, yüceltme) eyleyse mûyundur garaz (kin)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
168/1	“Yâr (sevgi) nerm oldukça (merhamet) geldi sîne-i efgâra hazz (mutluluk, zevk) Merhem oldukça mülâyim andan eyler yâra (sevgi) hazz (mutluluk, zevk)”
168/2	“Nûş-ı (tatma) dârû-yı lebündür haste-i aşka (sevgi) devâ Şerbet-i vaslundan (sevgi, hasret, özlem, kavuşma) olur âşık-ı (sevgi) bîmâra hazz (mutluluk, zevk)”
168/3	“Ayşdan (tatma) bî-behreyüz zevk u safâdan (mutluluk, zevk) bî- nasîb (kötümserlik) Çünkü geldük âleme itsek ne var (sitem) bir pâre hazz (mutluluk, zevk)”
168/4	“Bed-nihâd ehl-i dili âzâra lâzım mı sebep (sitem) Bülbül-i şeydâya (sevgi, çılgınlık) zahm (kötümserlik) urmakda (sitem) var mı hâra hazz (mutluluk, zevk)”
168/5	“Mihnet-i derd (dert) ü belâ (kötümserlik) hep hazz-ı ruhânî (mutluluk) olur Çekdüğüm âlâmdan (acı, keder) Yahyâ gelürse yâra (sevgi) hazz (mutluluk, zevk)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
169/1	“Bagrının yağın eritdi subha dek akıtdı dem` (kötümserlik) Yâr (sevgi) önünde çok tenezzül (dokunma) eyledi dün gice şem”

169/2	“Bâd tahrîk ideli zülfün perîşândur (<i>perişanlık</i>) gönül Ol perîşânı (<i>perişanlık</i>) ele al pâdişâhum (<i>sevgi</i>) eyle cem` (<i>arzu, istek</i>)”
169/3	“Na`l-kes ( <i>kötümserlik</i> ) dir yâr ( <i>sevgi</i> ) nice dinlemez ( <i>reddetme</i> ) âdem sözün ( <i>işitme</i> ) Kâşki ( <i>sitem</i> ) olsa vücûdum başdan ayaga sem`”
169/4	“Feyze isti`dâd lâzım olmasa mânend-i bedr ( <i>kabullenme</i> ) Himmet-i mihr ( <i>sevgi</i> ) ile her kevkeb virürdi nûr u lem` (<i>yüceltme</i>)”
169/5	“Câna sultân-ı mahabbet (<i>sevgi</i>) eyledi Yahyâ hüçûm Kal`a-i ârâm u hısn-ı sabrı ( <i>sabır</i> ) itdi kal`u kam` (<i>kötümserlik</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
170/1	“Halka halka zülfi dâm u iki hâli iki zâg (<i>kötümserlik</i>) Mürg-i dil (<i>sevgi</i>) sayd itmege ben gösterüp (<i>görme</i>) kurmuş duzâg”
170/2	“Eşk-i (<i>üzüntü</i>) dîde (<i>görme</i>) cûy güller dâg gülbünler elif Âşık (<i>sevgi</i>) olmuştur benüm gibi meger bir sebze bâg”
170/3	“Lutf idüp (<i>yardım, iyilik</i>) çekdün elifler sîne-i bî-kîneme (<i>arınma</i>) Oldı ammâ kim hasûdun (<i>kıskançlık, kötümserlik</i>) cânına her biri dâg”
170/4	“Lâleyi hayli perîşân-hâl (<i>perişanlık</i>) gördüm (<i>görme</i>) bâgda Eylemiş sevdâ-yı (<i>sevgi</i>) zülfün anı muhtelü'd-dimâg (<i>çılgnlık</i>)”
170/5	“Meclis olmaz kim o şâh için yanup yakılmaya (<i>kabullenme</i>) İltifât (<i>övme</i>) idüp nola (<i>arzu, istek</i>) Yahyâ'yı eylerse cerâg”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
171/1	“Aşinâ olmasa bir kulzüm-i zehhâra sadef Mâlik olur mı idi lü'lü-`i şehvâra sadef (<i>kabullenme</i>)”
171/2	“Olmadı sînesi âyîne-i rûy-ı dil-dâr (<i>sevgi</i>) Olmayınca bu temennâ (<i>arzu, istek</i>) ile sad-pâre sadef”
171/3	“Çâk çâk eyler ise sîneni yâr (<i>sevgi</i>) incinme (<i>incinme</i>) Pâre pâre olıcak kâbil olur kara sadef (<i>iyimserlik</i>)”
171/4	“Dür sadefde bulunur çünkü sadef deryâda Sa`y ü cid bahrine gavvâs olup ara (<i>ulaşma</i>) sadef”

171/5	“Feyz-i nîsân-ı `atâdur nola Yahyâ diseler ( <i>işitme</i> ) Pâk ma`nâyâ dür ü nazm-ı dürrer-bâra sadef (<i>övme</i>)”
-------	---

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
172/1	“Arız-ı zîbâna (<i>sevgi</i>) virmiş hatt-ı müşğînün (<i>koklama</i>) şeref Âşık-ı (<i>sitem</i>) miskînün (<i>koklama</i>) ârâmı (<i>rahat, huzur</i>) oldu ber- taraf”
172/2	“Olmadı peydâ (<i>görme</i>) melâhat (<i>sevgi</i>) bahri mevvâc olalı Dürr-i dendânun (<i>övme</i>) gibi bir lü'lü-i la`lin sadef”
172/3	“Bulmadı bir fûls-i ahmerce yanında i`tibâr (<i>sitem</i>) Nakd-i hûn-ı eşk-i (<i>üzüntü</i>) çeşmüm (<i>görme</i>) yok yire itdüm telef (<i>sitem</i>)”
172/4	“Sille-i âh-ı (<i>işitme</i>) dilümden ey rakîb (<i>nefret, kötümserlik</i>) eyle hazer (<i>çekinme, korku</i>) Dâ`iren bil gögsüni germe (<i>kibir</i>) inen mânend-i def”
172/5	“Gûşvâr itmezse dürr-i nazmunı (<i>işitme</i>) Yahyâ o şâh (<i>sevgi</i>) Kadr u kıymet bulmaya âlemde mânend-i hazef (<i>kendini beğenme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
173/1	“Sen karîn-i (<i>yakınlık</i>) şem`-i meclis ben habîbümden ırak (<i>uzaklık</i>) Bir midür pervâne-sûz-ı vasl (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i>) ile sûz- ı firâk (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>)”
173/2	“Ka`betü'l-uşşâk (<i>sevgi</i>) kûyna irişdürse (<i>ulaşma</i>) Hudâ Döne döne eylesem ol şâha arz-ı iştiyâk (<i>yüceltme</i>)”
173/3	“Dest-i ihsânunla zulmânî hicâbı (<i>utanma</i>) ref` kıl (<i>arzu, istek</i>) Tâ kim ol dergâha varam alnum açık yüzüm ak (<i>iyimserlik</i>)”
173/4	“Her makâmın bir makâli (<i>işitme</i>) var Hicâz'ı (<i>sevgi</i>) an bana Eylemez kûyın koyup uşşâk (<i>sevgi</i>) âheng-i (<i>işitme</i>) ırak (<i>uzaklık</i>)”
173/5	“Kalmasun Yahyâ ten-i fersûdede yoldaşdan Kûy-ı yâre (<i>sevgi</i>) gitmege cân ü dil itmiş ittifâk (<i>iyimserlik</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
174/1	“Bir dil-rübâya (sevgi) düşdi gönül mübtelâsı (tutku) çok Aşkun (sevgi) safâsı (mutluluk, zevk) yok degül ammâ belâsı (kötümserlik) çok”
174/2	“Şehr-i cemâl (görme) o gamze vü ebrû vü hâl (sevgi) ile Hakkâ (kabullenme) ne cây-ı dil-keş olur dil-rübâsı (sevgi) çok”
174/3	“Bin câna virmese nola bir bûsesini (tatma) yâr(sevgi) Az olıcak metâ olur anun bahâsı çok (kabullenme)”
174/4	“Hiçbir belâ mı (kötümserlik) var ki gönül anı bilmeye Seyyâh-ı bî-karârun olur âşinâsı çok”
174/5	“Zülf-i siyâh-ı yârde (sevgi) var sad-hezâr çîn El çek (dokunma) tolaşmadan ana Yahyâ hatâsı (yanılma) çok”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
175/1	“Es-salâ (işitme) dest-i irâdetle açıldı bâb-ı aşk (sevgi) Eylesün cânân (sevgi) ile cân sohbetin erbâb-ı aşk (sevgi)”
175/2	“Zâyi` olmaz yolda olsun tek hemân hâşâk-ı dil Bir gün ugrar anı bahre ırgürür (ulaşma) seyl-âb-ı aşk (sevgi)”
175/3	“Gevher-i maksûdı deryâ-dil olanlardur bulan (kabullenme) Degme bir bahr içre bulunmaz dür-i nâ-yâb-ı `aşk (sevgi)”
175/4	“Meclis-i devre girenler itmez ümmîd-i (ümit, beklenti) halâs (özgürlük) Kangı keştîdür ki nâ-bûd itmedi (kabullenme) gird-âb-ı `aşk (sevgi)”
175/5	“Var mı Yahyâ zerrede ol tâb kim ârâm ide (övme) Aleme pertev salınca mihr-i âlem-tâb-ı `aşk (sevgi)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
176/1	“Ber-murâd (ulaşma) olmamak olmaz olıcak himmet-i aşk (sevgi) Ber-devâm ola hemân (meyil) himmet idün devlet-i aşk (sevgi)”
176/2	“Aşka (sevgi) keyfiyyet-i (zevk) bî-keyf dimiş (işitme) ehl-i mezâk (zevk) Bâde-i telh (tatma) ile hiçbir mi olur şerbet-i aşk (sevgi)”

176/3	“Hûblar (<i>sevgi</i> , <i>iyimserlik</i>) yolda selâmuna (<i>işitme</i>) tururmuş tatalum Bakmaga (<i>görme</i>) saga sola kor mı seni gayret-i `aşk (<i>sevgi</i>)”
176/4	“Âşıkun (<i>sevgi</i>) rûyını zerd ü işin altun eyler Böyledür (<i>kabullenme</i>) ey dil-i mihnet-zede hâsiyyet-i aşk (<i>sevgi</i>)”
176/5	“Bir gün esrâr-ı mahabbet (<i>sevgi</i>) ide Yahyâ te'sîr Gözüne âlemi göstermez (<i>görme</i>) ola hayret-i (<i>şaşkınlık</i>) `aşk (<i>sevgi</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
177/1	“Gûy-ı gerdûna dahı urulmadan çevgân-ı `aşk ( <i>sevgi</i> ) Dil ham-ı gîsûn ile olmuşdı ser-gerdân-ı `aşk (<i>sevgi</i> , <i>şaşkınlık</i>)”
177/2	“Dilde deryâ-yı mahabbet (<i>sevgi</i>) mevc-hîz (<i>coşku</i>) olup yine Oldı peydâ (<i>görme</i>) katre-i nâ-çîzde `ummân-ı `aşk (<i>sevgi</i>)”
177/3	“Hâtırum (<i>hatır</i>) ol dem yapar dil-ber (<i>sevgi</i>) ki yıkmak kasd ider Kim hakikatde dilâ (<i>sevgi</i>) ma `mûrdur vîrân-ı `aşk (<i>sevgi</i>)”
177/4	“Hâk-i Mecnûndur dönen sahrâda sanman (<i>aldanma</i>) gird-bâd İstemez (<i>reddetme</i>) bî-çâre (<i>çaresizlik</i> , <i>kötümserlik</i>) hâlî kaldugın meydân-ı `aşk (<i>sevgi</i>)”
177/5	“Dilde ol tâkat (<i>yorgunluk</i>) mı var (<i>kabullenme</i>) Yahyâ musahhar olmaya Hükmini icrâya âgâz idicek sultân-ı `aşk (<i>sevgi</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
178/1	“Ah-ı (<i>inleme</i>) şerernâk ider bâdiye-pûyân-ı aşk (<i>sevgi</i>) Hep şerer-i âhdur (<i>işitme</i>) rîg-i beyâbân-ı aşk (<i>sevgi</i>)”
178/2	“Mümkün olurdu dilâ (<i>sevgi</i>) keştî-i câna halâs (<i>özgürlük</i>) Ateş-i sûzân ile olmasa tûfân-ı `aşk (<i>sevgi</i>)”
178/3	“Ateş-i dilden yine itdi `alevler zuhûr (<i>görme</i>) Mevclerin gösterür (<i>görme</i>) var ise ummân-ı aşk (<i>sevgi</i>)”
178/4	“Havfum (<i>korku</i>) odur kim okun per yaka pervâneves Şevkün (<i>arzu</i> , <i>istek</i>) ile oldı dil şem`-i fûrûzân-ı aşk (<i>sevgi</i>)”
178/5	“Gerçi ki yanmakda dil ahker-i sûzân ile (<i>kötümserlik</i>) Lîk süveydâdadur âteş-i pinhân-ı aşk (<i>sevgi</i>)”

178/6	“Dâg-ı mahabbet (<i>sevgi</i>) yakar sînede erbâb-ı `aşk ( <i>sevgi</i> ) Meyl-i ( <i>meyil</i> ) çerâgân ider her gice sultân-ı `aşk (<i>sevgi</i>)”
178/7	“Dökmez idi eşk-i (<i>üzüntü</i>) germ itmez idi âh-ı (<i>işitme</i>) serd Sîne-i Yahyâ eger olmasa sûzân-ı `aşk (<i>sevgi</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
179/1	“Tâ ki çalındı gûşıma (<i>işitme</i>) hayyâ `ale'l-felâh-ı ( <i>özgürlük, huzur</i> ) `aşk (<i>sevgi</i>) Câm-ı sabûhı eyledüm râtibe-i sabâh-ı aşk (<i>sevgi</i>)”
179/2	“Dûr u dırâz-ı (<i>uzaklık</i>) râhdur degme hamâma varamaz (<i>kötümserlik</i>) Ola meger ki nâme-ber mûrg-i sebük-cenâh-ı aşk (<i>sevgi</i>)”
179/3	“İtme `azîmet (<i>reddetme</i>) ey gönül kûyına tîg-ı âhsız (<i>işitme</i>) Korkulu (<i>korku, endişe</i>) yoldur ugrama (<i>reddetme</i>) olmayıcak silâh-ı aşk (<i>sevgi</i>)”
179/4	“Rind hemîşe pür-tarâb (<i>neşe, sevinç</i>) olsa ta`accüb (<i>şaşkınlık</i>) eylemen Kîse tehî ise ne var kâsesi tolu râh-ı aşk (<i>sevgi, iyimserlik</i>)”
179/5	“Çün ola meyle (<i>meyil</i>) pür kadeh bil anı mâye-i ferâh Nûş ide (<i>tatma</i>) gör (<i>görme</i>) hemîşe Yahyâ bu imiş salâh-ı (<i>zafer</i>) aşk (<i>sevgi</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
180/1	“Aşka (<i>sevgi</i>) kâbil dil mi yok şehir içre yâ dil-ber (<i>sevgi</i>) mi yok Mest yok meclisde bilmem mey mi yok sâgar mı yok (<i>sitem</i>)”
180/2	“Gonce-i dil açılup hâtır niçün şâd (<i>mutluluk</i>) olmaya Bâgda güller mi yok gülşende bülbüller mi yok (<i>şaşkınlık</i>)”
180/3	“Görmeziz (<i>görme</i>) bir dil ki tûtî gibi güftâr (<i>işitme</i>) eyleye Söyledür mi yok cihânda bilmezem söyler mi (<i>işitme</i>) yok (<i>şaşkınlık</i>)”
180/4	“Sengden dil kem (<i>kötümserlik</i>) mi yâ seng-i siyâhı la'l iden (<i>iyimserlik</i>) Aftâb-ı feyz-bahşâ-yı bülend-ahter mi yok (<i>kötümserlik</i>)”
180/5	“Niçün ebkâr-ı ma`âni beslemez erbâb-ı nazm

	Yohsa Yahyâ gibi üstâd-ı suhan-perver mi yok (<i>kendini beğenme</i>)”
--	--

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
181/1	“Rüstem-i aşkun (<i>sevgi</i>) zebûnı (<i>çaresizlik</i>) olmaduk bir ferd yok Hâsılı anunla gönlümce tutuşmuş merd yok (<i>reddetme</i>)”
181/2	“Kays çekmiş derd-i (<i>dert</i>) aşkı (<i>sevgi</i>) ana da irişmedüm (<i>sitem</i>) Kime takrîr ideyin hâl-i dili hem-derd (<i>dert</i>) yok”
181/3	“Cûybâr-ı aşkdan (<i>sevgi</i>) feyz alımaşsun sofiyâ Sende nîlüfer gibi mâdâm rûy-ı zerd (<i>görme</i>) yok”
181/4	“Germ ü serdin çekmeyenler `âlemün âdem midür ( <i>reddetme</i> ) Vâ`izâ hiç sende eşk-i (<i>üzüntü</i>) germ ü âh-ı (<i>işitme</i>) serd yok”
181/5	“Göz yaşın (<i>üzüntü</i> , <i>hüzün</i>) Yahyâ düketdi âha (<i>işitme</i>) tâkat (<i>yorgunluk</i>) kalmadı Serv-i nâzum çık salın (<i>huzur</i>) kûyunda gil yok gerd yok”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
182/1	“Penâh olursa nola mihr ü mâha sâye-i `aşk ( <i>sevgi</i> ) Bülend mertebedür ( <i>yüceltme</i> ) mihrün ile pâye-i `aşk (<i>sevgi</i>)”
182/2	“Hezâr şîri bu deştün zebûn-ı (<i>çaresizlik</i>) pençesidür Ne şîr virdi `aceb ( <i>merak</i> ) tıfl-ı câna dâye-i `aşk (<i>sevgi</i>)”
182/3	“Revâc komadı bâzâr-ı germ-i hurşîde (<i>sevgi</i>) Derûn-ı dilde ki kondı hamîr-i mâye-i `aşk (<i>sevgi</i>)”
182/4	“Egerçi mihrün (<i>sevgi</i>) ile toldı zerre hamur vücûd Henüz alınmadı ey şâh-ı hüsn vâye-i `aşk (<i>sevgi</i>)”
182/5	“Hemân o şâhdan eksükligün dile (<i>arzu, istek</i>) Yahyâ Tamâm ider (<i>ulaşma</i>) seni de derd-i (<i>dert</i>) bî-nihâye-i `aşk (<i>sevgi</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
183/1	“Özün ey dil yukardan (<i>gurur, kibir</i>) sanma çün bir mâh-pâren yok Tatalum câm-ı atlas kendü olmuşsun sitâren yok (<i>kötümserlik</i>)”
183/2	“Seni ârifler ilzâm itmesün ey sâkî-i kahve (<i>kötümserlik</i>)”

	Ko bahs-i (<i>işitme</i>) câm u fîncânı bilürsin hod idâren yok (<i>kötümserlik</i>)”
183/3	“Hele emvâc-ı deryâ-yı gam-ı dünyâyı (<i>keder</i>) bilmezsin Senün dervîş eginünde egerçi sof u hâren yok (<i>kötümserlik</i>)”
183/4	“Dehânum hokkasındandır devâsı derdünün (<i>dert</i>) dirsın (<i>işitme</i>) Tabîbüm ben de bildüm (<i>kabullenme</i>) haste-i hicrâna (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) çâren (<i>çaresizlik</i>) yok”
183/5	“Belürmez zahm-ı (<i>kötümserlik</i>) tîg-i gamzesiye (<i>sevgi, görme</i>) dilde ey Yahyâ Ne bilsün yâr (<i>sevgi</i>) hâlün zâhirâ (<i>görme</i>) sînende yâren yok”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
184/1	“Dil meyl (<i>meyil</i>) iderse gülzâra lââyık Cây-ı safâdur (<i>mutluluk</i>) hünkâra lââyık”
184/2	“Nev-rûz irişdi (<i>ulaşma</i>) gül gibi giyse Gül-gün kabâlar dil-dâra (<i>sevgi</i>) lââyık”
184/3	“Gamzen (<i>sevgi, görme</i>) gibi bir hançer bulunmaz (<i>övme</i>) Ol çeşm-i (<i>görme</i>) mest ü hûn-hâra lââyık”
184/4	“Şîrîn dehânun (<i>sevgi</i>) vasf eylemekdür Tûtî-i şekker-güftâra (<i>işitme</i>) lââyık”
184/5	“Yahyâ ne mümkün (<i>reddetme</i>) bir şî`r demek (<i>işitme</i>) Sultân-ı âlî-mikdâra lââyık (<i>övme</i>)”
184/6	“Sultân Murâd-ı Gâzî ki hakkâ (<i>övme</i>) Gâzî dinilmek (<i>işitme</i>) anlara lââyık”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
185/1	“Gamundan (<i>keder</i>) her kaçan kim nâle vü feryâd (<i>işitme, üzüntü</i>) ider âşık (<i>sevgi</i>) Hayâl eyler gögi âlemleri berbâd ider (<i>perişanlık</i>) âşık (<i>sevgi</i>)”
185/2	“Fîrâkun (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) günlerinde gussadan (<i>keder</i>) ölmek mukarrerdi Velî rûz-ı visâl-i (<i>kavuşma</i>) rûh-bahşun yâd ider` âşık (<i>sevgi</i>)”

185/3	“Ferahdan (mutluluk, sevinç) incinür (incinme) şâdîlig el virse safâ (mutluluk, zevk) sürmez Muhassal kendisin derd (dert) ü gama (keder) mu'tâd ider âşık (sevgi)”
185/4	“Gel ey `âşık geçen yâre (sevgi) cefâ (keder) itme men-i zâre (işitme, inleme) Felek bir gün sakın kim sana da bî-dâd (sıkıntı, eziyet) ider âşık (sevgi)”
185/5	“İdüp Yahyâ gibi (kendini beğenme) kayd-ı cihândan kendisin âzâd (özgürlük) Olup âlemde bî-nâm u nişân (görme) bir ad ider âşık (sevgi)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
186/1	“Sen inleme (işitme, inleme) kim bezm-i mahabbetde (sevgi) yerün yok Mest itdi seni bâde-i la'li haberün (işitme) yok”
186/2	“Al olsa yaşun kana boyansa ruh-ı zerdün Ümmîd-i (ümit, beklenti) visâl (kavuşma) eyleme çün sîm ü zerün yok (kabullenme)”
186/3	“Bir mi görürüz (görme) nergis-i şehlâ ile çeşmün (görme) Bir göz ucu ile bize ammâ nazarun (görme) yok”
186/4	“Bin şevk (arzu, istek) ile ol kâmet-i mevzûna yetişdük (ulaşma) Ammâ nidelüm bir iki şeftâlûlerün yok (kabullenme)”
186/5	“Peykânunı Yahyâ'ya sor ey kaşı kemânım Bir ancılayın `âşık-ı (sevgi) hûnîn-cigerün yok (kabullenme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
187/1	“Bunca feryâd (işitme, kötümserlik) eylerüm feryâd-res bir ferd yok (kötümserlik) Bu harâb-âbâdda (kötümserlik) benzer ki [hîç] bir merd yok”
187/2	“Bu dil-i pür-derdile (dert) hem-hâl olur `âşık (sevgi) kanı Hâl gâyet müşkil (zorluk) oldu derd (dert) çok hem-derd (dert) yok”
187/3	“Mâ-melek bir cânı var bin cân ile eyler nisâr Şimdi yârân (sevgi) içre Yahyâ gibi bir cömerd (cömertlik) yok (kendini beğenme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
188/1	“Revnak-ı hüsnün (<i>sevgi</i>) degül mi anberîn (<i>koklama</i>) gîsû senün Görme bir anunla tekdür sünbül-i hoş-bû (<i>iyimserlik</i>) senün”
188/2	“Gerçi bir kerre dönüp bakmaz (<i>görme</i>) gurûr-ı (<i>gurur, kibir</i>) hüsn ile Anlamaz mı kasdunı ammâ (<i>merak</i>) ki ol âhû (<i>sevgi</i>) senün”
188/3	“Bir nigâhunla (<i>görme</i>) ne var teskîn-i âşûb (<i>kötümserlik</i>) eylesen Fitne (<i>fitne</i>) hod yanında yatar kalkar ey meh-rû (<i>görme</i>) senün”
188/4	“Şâd (<i>mutluluk</i>) imişsün dâhil-i bezm-i visâl (<i>ulaşma</i>) oldum diyü (<i>işitme</i>) Bir hayâlündür (<i>aldanma</i>) meger dîvâne gönlüm o senün”
188/5	“Tuydı (<i>işitme</i>) yârün (<i>sevgi</i>) nergis-i (<i>görme</i>) fettânına meftûnlıgun Düşmez ey Yahyâ elinden (<i>dokunma</i>) tîg ü hançer sûsenün (<i>görme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
189/1	“Gönüllerden safâ (<i>mutluluk, zevk</i>) câmıyla gam (<i>keder</i>) dûr (<i>uzaklık</i>) olduğın görsek (<i>temenni, istek</i>) Harâbâtun yine bir dahı ma`mûr olduğın görsek (<i>görme</i>)”
189/2	“Ziyâsı düşse (<i>temenni, istek</i>) câna aftâb-ı câm-ı sahbânun Yine ol hâne-i târik pür-nûr olduğın görsek (<i>temenni, istek</i>)”
189/3	“Getürsek meclise câm-ı zümürüdfâmı ey sâkî Hasûd-ı (<i>kıskançlık, kötümserlik</i>) mâr-tab`un gözleri kör olduğın görsek (<i>temenni, istek</i>)”
189/4	“Dizilse yanına tâze güzeller tâze `âşıklar (<i>sevgi</i>) Yine pîr-i mugânun şâd u mesrûr (<i>mutluluk</i>) olduğın görsek (<i>temenni, istek</i>)”
189/5	“Pür olsa (<i>temenni, istek</i>) na`ra-i (<i>işitme</i>) mestân ile mey-hâneler Yahyâ Şarâb-ı şevk (<i>arzu, istek</i>) ile her gûşe pür-şûr (<i>işitme</i>) olduğın görsek (<i>temenni, istek</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
190/1	“Eglenür seyr-i (<i>görme</i>) ruhun (<i>sevgi</i>) fikriyle dil bayrâma dek

	Yohsa eylerdi sefer zülfün gamıyla (keder) Şâm'a dek”
190/2	“Subha dek kûyun (sevgi) tolanduk (dokunma) gün yüzün göstermedün (görme) Çıkmadun (sitem) ey mâh-ı tâbân (sevgi) bekledük (beklenti) ahşâma dek”
190/3	“El vireydi ni`met- i vaslun <b>(sevgi, hasret, özlem, kavuşma)</b> eger bayrâmda Gam <b>(keder)</b> yimezdi sâ`im-i (koklama) hicrânun (hasret, sevgi, özlem, ayrılık) ol eyyâma dek”
190/4	“Mâl için nâ-dân (kötümserlik) olur pâ-beste-i dâm-ı belâ (kötümserlik) Hırs-ı (kötümserlik) dâne mürğ-i bî-idrâki iltür dâma dek (kabullenme) ”
190/5	“Mâcerâmuz hâk-i pâ-yı yâre (sevgi) takrîr itmege Gitsün ey Yahyâ yaşum (üzüntü) ol serv-i sîm-endâma dek (arzu, istek) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
191/1	“Pervâneyi egerçi yandurdu nâzı (nazlanma) şem`ün Şimdi ziyâde andan sûz u güdâzı şem`ün”
191/2	“Ahvâli yana yana (sitem) `arz itdügüm <b>(görme)</b> budur kim Dil-dâra <b>(sevgi)</b> hoş <b>(iyimserlik)</b> gelürmüş tarz-ı niyâzı şem`ün”
191/3	“Eksük degül başından her bâr tîg-i mihnet (minnet) Gîsûna (sevgi) öykünelden zülf-i dırâzı şem`ün”
191/4	“Sûz-ı derûn hâli geldi zebâna bir bir (işitme) Melisde rûşen oldı yârâna (sevgi) râzı şem`ün”
191/5	“Mahv-ı vücûd (perişanlık) idince âşık (sevgi) yanup yakılsun Yahyâ anunla oldı bu imtiyâzı şem`ün (kabullenme) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
192/1	“Gül sâgarını pür itdi gelün pür-hurûş (coşku) olun Ya`ni irişdi (ulaşma) vakt-i tarab (coşku) bâde-nûş (tatma) olun”
192/2	“İtdi nesîm müjde (heyecan) seher nergis ü güle (koklama) İrdi zamân-ı nefha-i hâk çeşm (görme) ü gûş (işitme) olun”

192/3	“Bülbüllerün figânı (<i>üzüntü, işitme</i>) bu kim mest-i şevk (<i>arzu, istek</i>) iken Dirler (<i>işitme</i>) ki hâba vardı şeh-i gül hâmûş olun”
192/4	“Zühhâda din niçeye dek hod-furuşluk (<i>kötümserlik</i>) Pîr-i mugâna hizmet idün mey-fürûş olun (<i>kötümserlik</i>)”
192/5	“Yahyâ bu demde alsa ele (<i>dokunma</i>) tolı câm-ı mey Evrâk-ı gülle örtün anı `ayb-pûş olun (<i>iyimserlik</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
193/1	“Reh-i taleb tatalum kûy-ı dil-rübâ (<i>sevgi</i>) diyerek (<i>işitme</i>) Safâ (<i>mutluluk, zevk</i>) vü mihnete yâhû vü merhabâ diyerek (<i>işitme</i>)”
193/2	“Getürdün ey dil-i âvâre sîneye bir bir Ne denlü gussa vü gam (<i>keder</i>) varsa âşinâ diyerek (<i>kötümserlik</i>)”
193/3	“Şikenc-i turra-i müşgînine (<i>koklama</i>) esîr oldı Belâya (<i>kötümserlik</i>) ugradı dil zülfine belâ (<i>kötümserlik</i>) diyerek”
193/4	“Hudâ kerîmdür (<i>cömertlik</i>) elbette eylemez mahrûm Murâdına irişür (<i>kavuşma</i>) her kişi Hudâ (<i>sevgi, yardım</i>) diyerek”
193/5	“Açılmadıysa gönül künc-i hücrede Yahyâ Kenâr-ı gülşene (<i>yakınlık</i>) çık şi’r-i dil-küşâ diyerek (<i>görme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
194/1	“Ayn-ı (<i>görme</i>) zillet (<i>kötümserlik</i>) mi degül devlet-i dünyâ didüğün Katı alçak görünür (<i>görme</i>) oldı en a`la didüğün (<i>kabullenme</i>)”
194/2	“Kûy-ı cânânı (<i>sevgi</i>) koyup anda turur mı âdem Zâhidâ bilmemiyüz cennet-i me`vâ (<i>iyimserlik</i>) didüğün”
194/3	“Müntehâ-yı emel ü matlab-ı a`lâ mı olur (<i>övme</i>) Serv-kadler var iken sidre vü tûbâ didüğün (<i>övme</i>)”
194/4	“Hûbdur (<i>sevgi, iyimserlik</i>) eyledüğün nagmede (<i>işitme</i>) söz yok ammâ Girse (<i>arzu, istek</i>) gûş-ı güle ey bülbül-i şeydâ (<i>sevgi, çılgınlık</i>) didüğün”
194/5	“Hazer it (<i>çekinme, korku</i>) seng-i cefâsından (<i>keder</i>) o şuhun (<i>nazlanma</i>) dirdün (<i>işitme</i>)”

	Akibet geldi benüm başuma (kabullenme) Yahyâ didüğün”
--	--

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
195/1	“Salınsun `ıyd irişdi (ulaşma) yine hûbânı (sevgi, iyimserlik) Sitanbul'un Yine ârâste olsun (arzu, istek) karâmânı Sitanbul'un”
195/2	“Safâlar (mutluluk, zevk) kesb idüp uşşâk (sevgi) olunsun merhabâ yer yer Vefâ (vefâ) meydânına gelsün (arzu, istek) cevânânı Sitanbul'un”
195/3	“Döner hurşîd-i âlem-tâbına gerdûn-ı gerdânun Binüp (dokunma) dolaba her bir mâh-ı tâbânı (sevgi) Sitanbul'un”
195/4	“Semend-i nâzla (nazlanma) yügrük cevânlar seyre (görme) çıksunlar Pür olsun (arzu, istek) hûblarla (sevgi, iyimserlik) At Meydânı Sitanbul'un”
195/5	“Bu şi`rün hak budur Yahyâ ki gâyet bî-nazîr oldı (övme, kendini beğenme) Pesend eyleser lâıyk ehl-i irfânı Sitanbul'un (yüceltme) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
196/1	“Dikdiler (dokunma) her yâre kim sînemde açdı hançerün Seyrine (görme) gel bâğ-ı mihnetde açılmış güllerün”
196/2	“Vâ`iz-i şehre nice `âkil disün pîr-i mugân (reddetme) Adına ümmü'l-habâ`is der dü sâle duhterün (kötümserlik) ”
196/3	“Hançerün âyînesinde görünür (görme) şekl-i hilâl Vay rûy-ı mihr (sevgi) göstermezse (görme) re`y-i enverün”
196/4	“İhtirâz (çekinme) eyle meded (merhamet) göz degmesün (endişe) mecrûh olur Haylice nâzükdür (iyimserlik) ey gonce-dehen la`l-i terün (sevgi) ”
196/5	“İltifât (övme) it dil-berâ (sevgi) dünyâya virme hâtırun (umursamazlık) Kıymetin bil çünki Yahyâ gibi var bir çâkerün (kendini beğenme) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
197/1	“Açılmadun (reddetme) incitdi (incinme) seni zârı (işitme, üzüntü) hezârun Ey önce-i ter gönli misün bülbül-i zârun (işitme, üzüntü)”
197/2	“Bülbüller öter (işitme) güller açık şâd (mutluluk) gönül yok Hîç böyleliğin görmemişüz (görme) fasl-ı bahârun”
197/3	“Agâzı (işitme) güzel eyledün ey bülbül-i şeydâ (sevgi, çılgınlık) Hoş (iyimserlik) gelmedi ammâ dil-i pür-şevke (arzu, istek) karârun”
197/4	“Hâlün ideli gamze-i (sevgi, görme) hûn-hâra takarrüb (yakınlık) Hûn itdi (kötümserlik) dilin nâfice-i misk-i (koklama) tâtârun”
197/5	“Yahyâ ko dili pârelesün (perişanlık) lâle-sıfat yâr (sevgi) Gülzâr-ı gamun (keder) revnakıdur cism-i figârun (incinme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
198/1	“Hüsn ile mümtâz olaldan verd-i handânun senün (iyimserlik) Dâg-dârun lâleler güller perişânun (perişanlık) senün”
198/2	“Serv ü`ar`ar diyeler bâri olayduk sâyesi (arzu, istek) Gelse reftâra kaçan nahl-i hırâmânun senün (nazlanma)”
198/3	“Kârbân-ı Çine hâcet yok yayıldı `âleme (övme) Bûy-ı (koklama) zülf-i müşgbâr-ı anber-efşânun (koklama) senün”
198/4	“Gül-`izârın (sevgi) anduk ey dil var ise gülzârda Bülbülü dinletmedi feryâd ü efgânun (işitme, kötümserlik) senün”
198/5	“Eylesen mahsûs Yahyâ'ya cefânı (keder) dostum (sevgi, iyimserlik) Lutf-ı (yardım, iyilik) bî-pâyân olur cevri-i (keder) firâvânun (kötümserlik) senün”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
199/1	“Olmuş şarâb-ı nâz (nazlanma) ile mestâne gözlerün (görme) Uymuş yine o gamze-i (sevgi, görme) fettâna gözlerün (görme)”
199/2	“Başlar hemân süzülmege mânend-i şâh-bâz Kasd eyledükçe sayd-ı dil ü câna gözlerün (görme)”

199/3	“Âdem ne denlü şîr-dil (<i>cesaret</i>) olsa şikâr olur İtse kaçan nigâh (<i>görme</i>) gazâlâna gözlerün (<i>görme, övme</i>)”
199/4	“Görsen (<i>görme</i>) kitâb-ı mihr ü vefâyı (<i>vefâ</i>) sebak sebak Ben söyledükçe (<i>işitme</i>) bakmasa yâbâna gözlerün (<i>görme</i>)”
199/5	“Yahyâ gibi olur nice bî-çâre (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) dil-figâr (<i>incinme</i>) Ruhsat virince gamze (<i>sevgi, görme</i>) vü müjgâna gözlerün (<i>görme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
200/1	“Sürersin dâ`im ey dil pâ-yı yâre (<i>sevgi</i>) çehre-i zerdin Dimez mi ol tabîb-i cân ü dil (<i>sevgi</i>) sana nedür (<i>sitem</i>) derdin (<i>dert</i>)”
200/2	“Perîşân-ı (<i>perişanlık</i>) hazân olmaz gül-i ra`nâları (<i>sevgi, hüzn</i>) solmaz Ne bâgun nahlidür âyâ nihâl-i tâze-perverdîn (<i>sitem</i>)”
200/3	“Nişân-ı (<i>görme</i>) tîr-i hışm-i yâr (<i>öfke</i>) olursun ey kamer bir gün Felekde (<i>şikâyet</i>) hüsnüne magrûr (<i>gurur, kibir</i>) olup gögsün aceb gerdîn”
200/4	“Vefâ (<i>vefâ</i>) sûretlerin gördüm (<i>görme</i>) visâlün (<i>kavuşma</i>) ârzû itdüm (<i>arzu, istek</i>) Ruhun (<i>sevgi</i>) pinhân idüp âhir cefâ (<i>keder</i>) şeklini gösterdîn (<i>görme</i>)”
200/5	“Felek döne döne şimdi cefâlar (<i>keder</i>) itsün (<i>görme</i>) ey Yahyâ Ne tozlar kopara bir dem ola âh-ı (<i>işitme, inleme</i>) cihân-gerdîn”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
201/1	“Şîve (<i>nazlanma</i>) vü refâtunı serv-i çemende görmedük (<i>övme</i>) Bu ser-âmed kâmeti bir nârvende görmedük (<i>övme</i>)”
201/2	“Câme-i yek-tâ sıkâr (<i>dokunma</i>) dirler (<i>işitme</i>) o cism-i nâzüki (<i>iyimserlik</i>) Böyle terlik bir gül-i nâzûk-bedende (<i>iyimserlik</i>) görmedük (<i>övme</i>)”
201/3	“Başına çıkmak diler bir iki zerle âdemün Nergis-i (<i>görme</i>) şehlâ gibi var ise kande görmedük (<i>görme</i>)”
201/4	“Dürr-i dendân-ı safâ-bahşun (<i>mutluluk, zevk</i>) görenler (<i>görme</i>) didiler (<i>işitme</i>)

	Böyle pâk u muntazam lü'lü' `Adende görmedük (<i>övme</i>)”
201/5	“Şerh iderse ders-i aşkı (<i>sevgi</i>) yine Yahyâ şerh ider (<i>kendini beğenme</i>) Bir mahall kalmış mıdır zîrâ bu fende görmedük (<i>kendini beğenme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
202/1	“Düşer mi (<i>küçümseme</i>) sana ey dil dâ'im ümmîd-i (<i>ümit, beklenti</i>) vefâ itmek (<i>vefâ</i>) Güzeller şânıdır gâhî vefâ (<i>vefâ</i>) gâhî cefâ (<i>keder</i>) itmek (<i>iyimserlik</i>)”
202/2	“Safâdan (<i>mutluluk, zevk</i>) gayrı ben âlemde hîç (bir) nesne bilmezdim Beni ey aşk (<i>sevgi</i>) senden oldı gamla (<i>keder</i>) âşinâ itmek (<i>yakınlık</i>)”
202/3	“Egerçi pençe-i hûrşîdsin tâb-ı melâhatle (<i>sevgi, övme</i>) Bizümle nice bir câna ırakdan merhabâ itmek (<i>alçak gönüllülük</i>)”
202/4	“Ne`âlemdür ne hazzdur (<i>mutluluk, zevk</i>) bir müferrah (<i>huzur</i>) cây-ı hurremdür Muvâfık bir iki yârân (<i>sevgi</i>) ile ayş (<i>tatma</i>) u safâ itmek (<i>mutluluk, zevk</i>)”
202/5	“Devâm-ı devlet-i Sultân Murâdı isterüz (<i>arzu, istek</i>) Yahyâ Inâyet Hazret-i Allâh'dan bizden du`â itmek (<i>kabullenme</i>)”
202/6	“Sözünde dâverâ (<i>adalet</i>) insâf (<i>merhamet</i>) odur kim başka âlem var Suhan mir'âtini ancak olur `âlem-nümâ (<i>görme</i>) itmek”
202/7	“Nice pâkîze ma`nâlar hayâl itmek olur ammâ (<i>iyimserlik</i>) Nice mümkün şeh-i devrân gibi nâzûk-edâ itmek (<i>kendini beğenme, övme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
203/1	“Dimâgum alışupdur nükheth-i (<i>koklama</i>) hûbıyla (<i>sevgi, iyimserlik</i>) sahbânun Meşâm-ı (<i>coşku</i>) bülbül-i şeydâya (<i>sevgi, çılgınlık</i>) bûyî (<i>koklama</i>) verd-i ra`nânun”
203/2	“Egerçi sâde-rûlar hüsüne ikrârımız vardır (<i>kabullenme</i>) Ne mümkün lutfını (<i>yardım, iyilik</i>) inkâr (<i>reddetme</i>) hatt-ı anberâsânun (<i>koklama</i>)”

203/3	“Eger mümkün olursa (<i>arzu, istek</i>) dest-bûsı (<i>dokunma</i>) bir bahâneyle Elinden (<i>dokunma</i>) alı gör (<i>görme</i>) şeftâlûsın ol nahl-i zîbânun (<i>sevgi</i>)”
203/4	“Kolun boynına salmakdan cenâb-ı yâr (<i>sevgi</i>) âlîdür (<i>kabullenme</i>) Elün irse (<i>ulaşma, dokunma</i>) yeter dâmânına (<i>iffet</i>) ol serv-i bâlânun (<i>sevgi</i>)”
203/5	“Egerçi koynuna girmek nasîb olmadı bir kerre (<i>sitem</i>) Derûn-ı sînesinden çıkmadun (<i>övme</i>) bir an Yahyâ'nun”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
204/1	“Âdem sayılmaz oldu kapunda gedâlarun (<i>küçümseme</i>) Yok mı hisâbı pâdişehüm mübtelâlarun (<i>tutku</i>)”
204/2	“Dil gitdi gerçi yirine kondı hezâr gam (<i>keder</i>) Biri gider biri gelür oldu belâlarun (<i>kötümserlik</i>)”
204/3	“Dil pür-heves (<i>istek, meyil</i>) nesîm-i bahâr ise hoş-nefes (<i>iyimserlik, koklama</i>) Çık bâga kim güzelliği vardır hevâlarun (<i>görme</i>)”
204/4	“Cân nakdini alup unıdurlar (<i>unutma</i>) revâ mîdur (<i>sitem</i>) Resm-i vefâyı (<i>vefâ</i>) bilmedügi dil-rübâlarun (<i>sevgi</i>)”
204/5	“Yahyâ'dan özge kimseye tek eyleme vefâ (<i>vefâ</i>) Kâ'ildür (<i>kabullenme</i>) ol ne denlü olursa cefâlarun (<i>keder</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
205/1	“Umulmaz mı o tıfl-ı şûhdan (<i>nazlanma</i>) şeftâlûler virmek Cihânda şimdi mi oldu nihâl-i tâze ber virmek (<i>kabullenme</i>)”
205/2	“Hayât-ı tâze virmek denlü vardır (<i>iyimserlik</i>) mürde-i aşka (<i>sevgi</i>) Cevânı lutf ile (<i>yardım, iyilik</i>) yâd itdiginden bir haber virmek (<i>işitme</i>)”
205/3	“Çekilmiş meclis-i aşka (<i>sevgi</i>) gelür diyü (<i>işitme</i>) dil-i zârı (<i>işitme</i>) Aceb mi lutf-ı (<i>yardım, iyilik</i>) tab`-ı Kays'dan yârâna (<i>sevgi</i>) yer virmek”
205/4	“Leb-i şîrînüni sun agzuma (<i>arzu, istek</i>) cânâ (<i>sevgi</i>) sözüm dinle (<i>işitme</i>)”

	Olur tûtîye güftâr (<i>işitme</i>) itmege bâ`is şeker virmek (<i>tatma</i>)”
205/5	“Hümâ-yı `aşk (<i>sevgi</i>) besdür âşiyân-sâz-ı ser-i Yahyâ Ne lâzım (<i>reddetme</i>) kendüsine Kays-âsâ derd-i (<i>dert</i>) ser virmek”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
206/1	“Anlayan hüsnini ey dil girih-i ebrûnun Hışmgîn (<i>öfke</i>) olduğına katlanur (<i>sabır</i>) ol meh-rûnun (<i>sevgi</i>)”
206/2	“Sayd içün pâyına düşmekden olur mı fârig (<i>kabullenme</i>) Bir nigâhını (<i>görme</i>) ganîmet bilen ol âhûnun (<i>sevgi</i>)”
206/3	“Hatt-ı nev-hastenün olmuş idüm meftûnı (<i>sevgi</i>) Evvel-i vakt-i zuhûrî idi anber-bûnun (<i>koklama</i>)”
206/4	“Lutf ile (<i>yardım, iyilik</i>) kendüye cezb eyledi hâlinde bulup Kalmaz ihsânının altında dil ol gîsûnun (<i>kabullenme</i>)”
206/5	“Artırur hüsnini Yahyâ sebeb-i ragbet (<i>meyil</i>) olur Kadrini hâl-i ruhı (<i>sevgi</i>) bilsün o müşgîn (<i>koklama</i>) mûnun”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
207/1	“Sunaldan sâkî-i mihnet (<i>minnet</i>) bana peymâne-i aşkun (<i>sevgi</i>) Benüm ol rûz u şeb medhûş (<i>şaşkınlık, korku</i>) olan mestâne-i aşkun (<i>sevgi</i>)”
207/2	“Şarâb-ı pendî gûş itmez ümîd-i (<i>ümit, beklenti</i>) akl u hûş itmez Esîr-i zülf-i müşgînün (<i>koklama</i>) olan dîvâne-i aşkun (<i>sevgi</i>)”
207/3	“Zarar virmez ana seyl-i sirişk-i (<i>üzüntü</i>) âşık-ı şeydâ (<i>sevgi, çılgınlık</i>) Esâsı seng-i gamla (<i>keder</i>) muhkem olmuş hâne-i aşkun (<i>sevgi</i>)”
207/4	“Benüm ol câm-ı la`l u gûşe-i ebrû hayâliyle Mukîm-i künc-i derdün (<i>dert</i>) sâkin-i mey-hâne-i aşkun (<i>sevgi</i>)”
207/5	“Cefâ (<i>keder</i>) taşıyla yıkmışdun dil-i Yahyâ'yı sultânım (<i>sevgi</i>) Dahı âbâd olunmaz mı `aceb vîrâne-i aşkun (<i>sevgi</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
208/1	“Gönüller bend ider sihr ile efsûn-sâzdur (<i>övme</i>) çeşmün (<i>görme</i>) Kamu dil bağlayanlardan şehâ (<i>sevgi</i>) mümtâzdur çeşmün (<i>görme</i>)”
208/2	“Müje nâveklerin dâ'im atar `uşşâk-ı (<i>sevgi</i>) nâlâna (<i>üzüntü, inleme</i>) Birin yire düşürmez şöyle tîr-endâzdur çeşmün (<i>görme</i>)”
208/3	“Görenler (<i>görme</i>) çeşm-i (<i>görme</i>) mestün didi (<i>işitme</i>) zîr-i ebruvânunda Per açmış mürğ-i dil (<i>sevgi</i>) saydına bir şeh-bâzdur çeşmün (<i>görme</i>)”
208/4	“Tuyulmaz (<i>işitme</i>) sanma (<i>reddetme</i>) mey nûş (<i>tatma</i>) eyleyüp agyâr (<i>nefret, kötümserlik</i>) ile câna Bilürsin fâş ider dünyâlara gammâzdur çeşmün (<i>görme</i>)”
208/5	“Nice meyl (<i>meyil</i>) eyleye Yahyâ'yile nûş-ı (<i>tatma</i>) mey-i telhi (<i>tatma</i>) Şehâ (<i>sevgi</i>) çün dâ'imâ mest-i şarâb-ı nâzdur çeşmün (<i>görme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
209/1	“Fîrâkın (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) mı çekersin ey gönül bir mâh- ı tâbânun (<i>sevgi</i>) İşitdüm göklere çıkdı gice feryâd u efgânun (<i>işitme, inleme, kötümserlik</i>)”
209/2	“O mâhı (<i>sevgi</i>) sîneye çekdünse zinhâr eyleme inkâr (<i>reddetme</i>) Rakîbâ (<i>nefret, kötümserlik</i>) togrı söyle (<i>işitme</i>) var ise göğsünde îmânun”
209/3	“İki çeşmüm (<i>görme</i>) yaşından (<i>üzüntü</i>) kûyun itdi mecma`u'l- bahreyn Hevâ-yı ( <i>arzu</i> ) dürr-i dendânun hayâl-i la`l-i mercânun (<i>sevgi</i>)”
209/4	“Görür (<i>görme</i>) her şeb ışığında (<i>yakınlık</i>) dimez bir kerre ol âfet Nic'oldun derd-i (<i>dert</i>) zülfümle nedür hâl-i perîşânun (<i>perişanlık</i>)”
209/5	“Gubâr eylerdi Yahyâ cism-i zârın (<i>işitme, inleme</i>) reh-güzârunda Velî (<i>korku, endişe</i>) ar ki andan ola mugber pâk-dâmânun (<i>iffet</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
210/1	“Degül serv-i çemen ey nahl-i ter tenhâ (<i>yalnızlık</i>) hevâ-dârun (<i>sevgi</i>)

	Cinân bâğından olmuş Sidre vü Tûbâ hevâ-dârun (<i>sevgi</i>)”
210/2	“Degüldür gird-bâd-ı deşt cânâ (<i>sevgi</i>) şevk-i (<i>arzu, istek</i>) vaslunla (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i>) Girüpdür raksa niçe bî-ser ü bî-pâ hevâ-dârun (<i>sevgi</i>)”
210/3	“Hayâl-i (<i>arzu</i>) bâde-i la`lünle (<i>sevgi</i>) dâ'im câma düşmezdi Ger olmasa habâb-ı bâde-i hamrâ hevâ-dârun (<i>sevgi</i>)”
210/4	“Gözüm gibi degüldür kanlı yaşlar dökmeden hâlî Olaldan dil-berâ (<i>sevgi</i>) zahm-ı (<i>kötümserlik</i>) dil-i şeydâ (<i>çılgınlık</i>) hevâ-dârun (<i>sevgi</i>)”
210/5	“Tagıtdı hırmınen-ı sabr (<i>sabır</i>) u karârı bâd-ı âhiyla (<i>işitme, inleme</i>) Bulunmaz hâsılı Yahyâ gibi cânâ (<i>sevgi</i>) hevâ-dârun (<i>sevgi</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
211/1	“Giydi libâs-ı hüsnî (<i>övme</i>) letâfet ne boy görün (<i>görme</i>) Salındı serv gibi zarâfet (<i>iyimserlik</i>) ne boy görün (<i>görme</i>)”
211/2	“Zülf-i siyâhın eyledi ol şâh (<i>sevgi</i>) pâ-y-mâl (<i>perişanlık</i>) Erbâb-ı dilde hüzn (<i>keder</i>) ü melâlet (<i>üzüntü</i>) ne boy görün (<i>görme</i>)”
211/3	“Reftâra geldi kâmet-i ar`ar-hırâm-ı dost (<i>sevgi, iyimserlik</i>) Şimşâd u nârvende hacâlet (<i>utanma</i>) ne boy görün (<i>görme</i>)”
211/4	“Başdan ayaga şîve vü nâz (<i>nazlanma</i>) olmuş ol perî (<i>sevgi</i>) Bî-çâre (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) ehl-i aşkda (<i>sevgi</i>) hâlet (<i>iyimserlik</i>) ne boy görün (<i>görme</i>)”
211/5	“Teşrîf itdi nazmunı ol şeh (<i>sevgi</i>) kabûl ile Yahyâ-yı müstemde (<i>kötümserlik</i>) inâyet ne boy görün (<i>görme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
212/1	“Gülmesün açılmasun bir lahza nâlânun (<i>üzüntü</i>) senün Neyler âbâd olmağı ey şâh (<i>sevgi</i>) vîrânun senün”
212/2	“Ateşin ruhsâr ile seyr (<i>görme</i>) eylesen ol kâfiri Zâhidâ hiç şübhesiz (<i>tereddüt</i>) gevrerdi îmânun senün”
212/3	“Pâdişâhum (<i>sevgi</i>) bu dil-i pür-hûnı aldunsa ne var Sînede ni`me'l-bedeldür kanlı peykânun senün”

212/4	“Nakd-i cânun almag istermiş o şâh-ı (sevgi) mülk-i nâz Virmeyigör ana Yahyâ var ise cânun senün”
-------	---

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
213/1	“Nihâl-i tâzedür kaddün dehânun (sevgi) gonce rûyun (sevgi) gül (övme) Bir iken iki olsun gül (arzu, istek) açıl gonce-dehânun (sevgi) gül”
213/2	“Olur gayrı mükerrer hüsn peydâ (görme) bâğ-ı rûyunda (sevgi) Bir iki câm içüp (tatma) oldukça cânâ (sevgi) ruhlarun gül gül (iyimserlik) ”
213/3	“Açup (dokunma) bâl ü perin gülşende bir yirde karâr itmez Cefâ-yı (keder) hâr ile kendin perîşân (perişanlık) eyledi bülbül”
213/4	“Şemîm-i (koklama) çîn-i zülfinden o yârün (sevgi) hisse-dâr olmuş Sabânun lutfını (yardım, iyilik) her cânibe neşr itmede sünbül (sevgi) ”
213/5	“Nice mümkün tolusın içmemek (tatma) şevk (arzu, istek) ehli sâkînün Ki dâ'im sunmada (dokunma) yârâna (sevgi) Yahyâ tolu câm-ı mül”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
214/1	“Kâmet-i mevzûnunun mânendi yokdur (övme) bir nihâl Nahl-i gül kûtâh serv-i bâğ ise bî-i`tidâl (küçümseme) ”
214/2	“Ar (utanma) ider çignetmeden bâri muhallâ eylenüz Na`l-i esbin eyleye tâ kim misâl-i rûy-mâl (arzu, istek) ”
214/3	“Gülşen-i işretde katmer kırmızı gül sanuruz (iyimserlik) Bâde-i gül-gûna aks itdükçe ol ruhsâr-ı âl (sevgi) ”
214/4	“Hâtır-ı pâkine gelmezsem de yârün (sevgi) gam (keder) degül (iyimserlik) Konmasun (arzu, istek) mir'ât-i tab`-ı yâre (sevgi) tek gerd-i melâl (üzüntü) ”
214/5	“Söylemezsın (işitme) diyü eyler miydi Yahyâ i`tirâz (kabullenme) Ol dehân-ı yârde (sevgi) bulmasa bir cây-ı makâl (kabullenme) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
215/1	“Dil-rübâ (sevgi) hercâyı sen âvâre oldun ey gönül (sitem) Bir devâsız derd (dert) için bî-çâre (çaresizlik, kötümserlik) oldun ey gönül (sitem)”
215/2	“Kanı insâfun (adalet, merhamet) seni dil-ber (sevgi) nice alsun ele Vardugunca sen de âteş-pâre oldun (kötümserlik) ey gönül”
215/3	“Senden (sevgi) özge dahı nesnem var mı yâre çekmege (yalnızlık) Gerçi tûg-i cevri (keder) ile pür-yâre oldun ey gönül”
215/4	“Tîri âhenden geçer şemşîri taşa kâr ider (kötümserlik) Tutalum âhen yâ seng-i hâre oldun ey gönül (kötümserlik)”
215/5	“Hânkah-ı şehri ma`mûr eyledün Yahyâ gibi (övme) Bu harâbât içre kim mey-hâre oldun ey gönül (iyimserlik)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
216/1	“İrdi bahâr sen dahı şâd (mutluluk) olmadun gönül Güllerle goncelerle güşâd olmadun gönül (sitem)”
216/2	“Ol şâh-ı (sevgi) hüsn nice bilür kıymetün senün Bâzâr-ı aşk (sevgi) içinde mezâd olmadun gönül (kabullenme)”
216/3	“Fevt itme nâ-murâdlıgun bâri neşvesin (mutluluk) Çün bâde-nûş-ı (tatma) bezm-i murâd olmadun gönül (iyimserlik)”
216/4	“Bî-gânelikle yâd ider olmuş rakîbi (nefret, kötümserlik) yâr (sevgi) Şükr it (şükretme) Cenâb-ı Hakk’a ki yâd olmadun gönül (iyimserlik)”
216/5	“Ol şâh-ı (sevgi) hüsnün iremedün pâ-y-bûsına (dokunma, yüceltme) Yahyâ gibi ki hâk-nihâd olmadun gönül (kendini beğenme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
217/1	“Bezm-i aşka (sevgi) nitekim pervâne geldün ey gönül Yan yakıl ol şem`-i hüsne yana geldün ey gönül (kabullenme)”
217/2	“Hâtırum (hatır) bir nesneden gâyetde mugberdür dimiş (işitme) Şübhe (tereddüt) yokdur hâtır-ı cânâna (sevgi) geldün ey gönül (iyimserlik)”

217/3	“Eglenilmez diyü gam (<i>keder</i>) çekme bu fânî dünyede (<i>umursamazlık</i>) Tut ki bâg-ı âleme seyrâna (<i>görme</i>) geldün ey gönül (<i>sevgi</i> , <i>iyimserlik</i>)”
217/4	“Vakti geçmiş ayş u nûşun (<i>tatma</i>) devri dönmüş sâgarun Hazz (<i>mutluluk</i>) olunmaz bir aceb (<i>hayret</i>) devrâna geldün ey gönül (<i>kötümserlik</i>)”
217/5	“İşiginde (<i>yakınlık</i>) itme Yahyâ gibi bî-pervâ (<i>cesaret</i>) figân (<i>üzüntü</i> , <i>işitme</i>) Asitân-ı Hazret-i sultâna (<i>yüceltme</i>) geldün ey gönül”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
218/1	“Sünbüllerünçün oldı perişân (<i>perişanlık</i>) dimâg-ı dil Zâhir (<i>görme</i>) olursa lâle-sıfat nola dâg-ı dil (<i>iyimserlik</i>)”
218/2	“Gül-ruhların mahabbeti (<i>sevgi</i>) düşdi derûnıma (<i>özlem</i>) Her dem bahâr olursa (<i>arzu</i> , <i>istek</i>) nola bâg u râg-ı dil”
218/3	“Yakdı (<i>kötümserlik</i>) fetîl-i dâgumı ol âteşin izâr (<i>sevgi</i>) İrince (<i>ulaşma</i>) rûz-ı haşr (<i>kavuşma</i>) söyünmez çerâg-ı dil”
218/4	“Ab-ı revân-ı hançer-i hûn-rîz-i yâr (<i>sevgi</i>) ile Güller bitürdi (<i>saadet</i> , <i>mutluluk</i> , <i>huzur</i>) hurrem olup yine bâg-ı dil”
218/5	“Mühr urdı (<i>dokunma</i>) dâg-ı gam (<i>keder</i>) göricek (<i>görme</i>) aşkun (<i>sevgi</i>) ile pür Bir dahı mümkün olmadı Yahyâ ferâg-ı dil (<i>yüceltme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
219/1	“Giyinüp (<i>dokunma</i>) sürh libâs içine al üstine gül (<i>sevgi</i>) Jâleden câmesinün dizdi (<i>dokunma</i>) le'âl üstine gül”
219/2	“Nahl-bend oldı meger şehr-i gülistânda nesîm (<i>sevgi</i>) Turmadan dizmededür (<i>işitme</i>) bir nice dal üstine gül”
219/3	“Sahn-ı gülzârda bir hûb (<i>sevgi</i> , <i>iyimserlik</i>) kenâr-ı cûda Câmesin tâzeleyüp serdi (<i>dokunma</i>) nihâl üstine gül”
219/4	“Sarinup (<i>dokunma</i>) şâl sokunmuş gül (<i>sevgi</i>) o nahl-i mevzûn Seyr idün (<i>görme</i>) nice yaraşmışdur o şâl üstine gül (<i>sevgi</i>)”

219/5	“Hüsnine haylice magrûr (gurur, kibir) göründi (görme) Yahyâ İnledür (inleme) bülbülü kalursa bu hâl üstine gül”
-------	---

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
220/1	“Gitmez (umursamazlık) önünden gerçi kim bülbüllerün evrâk-ı gül (sevgi) Ben bildigüm budur hele pervânedür üstâd-ı gül (kabullenme)”
220/2	“Gül meclisinde dâ'imâ bülbül şetâret (neşe) itmede Pervâne-i bî-çâreyi (çaresizlik, kötümserlik) nâr-ı mahabbet (sevgi) itdi kül”
220/3	“Bir bî-güneh pervâneyi yakdı diyü şem`i görün (görme) Pâyında kayd-ı âhenîn boynunda pîç-â-pîç gull (kötümserlik)”
220/4	“Lutf eyle (yardım, iyilik) gel gam-hâneyi (keder) reşk-i (kıskançlık) gülistân idelüm (arzu, istek) Ben ebrveş aglayayum (üzüntü) sen gül (sevinç) gibi ey gonce gül (sevgi)”
220/5	“Yahyâ şarâb-ı şevk (arzu, istek) ile peymâne-i dil pür olur Sâkî gelince meclise destinde (dokunma) tolu câm-ı mül”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
221/1	“Andelîbün kanına girmekle mesrûr (sevinç, neşe) oldu gül Reng virdi kendüye hüsnine magrûr (gurur, kibir) oldu gül”
221/2	“Gözi değdi (kıskançlık, kötümserlik) nergisün (görme) oldu perîşân-rûzgâr (perişanlık) Gerçi birkaç gün çemen mülkinde manzûr (görme) oldu gül”
221/3	“Bâgbân-ı gayret itdi pâk sahn-ı gülşeni Aglama (üzüntü) bülbül ki gülден hârlar dûr (uzaklık) oldu gül (iyimserlik)”
221/4	“Cennetün agzı suyn akıtdı hüsn-i gülsitân (övme) Ablar reşk-i (kıskançlık) zülâl ü gayret-i hûr oldu gül (övme)”
221/5	“Sen tuyurdun (işitme) hüsnini dünyâya Yahyâ (kendini beğenme) dil-berün (sevgi) Bülbül-i şûrîdenün (perişanlık) aşkıyla (sevgi) meşhûr oldu gül”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
222/1	“Gamze (sevgi, görme) özler (özlem) dil yâ kâkül ikiden hâlî degül Tîg lâzım ana yâ gull ikiden hâlî degül”
222/2	“Câm-ı mey dönmezse gam (keder) bulmaz nihâyet sâkiyâ Devrdür yâhûd teselsül ikiden hâlî degül”
222/3	“Dil-berâ (sevgi) ruhsâr-ı rengînünde hâl-i `anberin (koklama) Müşg-i (koklama) terdür yâ karanfûl ikiden hâlî degül”
222/4	“Bâde-i nâz (nazlanma) ile ser-hoşsun (iyimserlik) ya câm-ı meyle mest Ey nigâr-ı (sevgi) şûh (nazlanma) u şen-gül ikiden hâlî degül”
222/5	“Yâ irem kaddine Yahyâ yâhud olam pâ-y-mâl (kötümserlik) Yâ terakkî (yüceltme) yâ tenezzül (küçümseme) ikiden hâlî degül”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
223/1	“Sîne bir vîrânedür genc-i nihânîdür gönül (iyimserlik) Gevher-i aşk (sevgi) isteyen (arzu, istek) bilsün ki kânîdür gönül (iyimserlik)”
223/2	“Mihrüne mahv-ı vücûd (perişanlık) itmekle irişmez zevâl (iyimserlik) Dilde bâkîdür mahabbet (sevgi) gerçi fânîdür gönül”
223/3	“Dil-rübâlardan (sevgi) şikâyet (şikâyet) itmege kâdir midür Derd-i (dert) aşkun (sevgi) bir belâ-keş (kötümserlik) nâ-tüvânıdır (çaresizlik) gönül”
223/4	“Zıll-ı re'fetdür duhân-ı (görme) âh-ı (inleme) dil âşıklara (sevgi) Hüsrev-i aşkun (sevgi) kadîmî dûdmânıdır gönül”
223/5	“Dîde-i (görme) câna çeker sevdâ-yı (sevgi) hattun kuhlini Âşıkun (sevgi) bir âbgîne sürmedânıdır gönül”
223/6	“Gûşeler kim çeşmün (görme) eyler ol anı evvel tuyar (işitme) Hak bu kim yârân-ı aşkun (sevgi) nüktedânıdır gönül”
223/7	“Eylemez Yahyâ siham-ı gamzesinden bî-nasîb (kötümserlik) Ol kaşı yânun meger hâtır-nişânıdır (görme) gönül”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
224/1	“Bî-çâre (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) bülbüle bu idi ârzû-yı (<i>arzu, istek</i>) gül Gülşende ana göstere (<i>görme</i>) her gonce rûy-ı (<i>görme</i>) gül”
224/2	“Bildi ki çâre yok (<i>çaresizlik</i>) gam (<i>keder</i>) ile söyleşilmeye Bu idi kendi kendi ile güft-gûy-ı gül (<i>yalnızlık</i>)”
224/3	“Seyr ideli (<i>görme</i>) şehâ (<i>sevgi</i>) ham-ı zülfünde hâlünü (<i>sevgi</i>) Çevgân-ı ârzûyile (<i>arzu, istek</i>) ser-geşte gûy-ı gül”
224/4	“Deşt-i hevâda kendüyi gösterdi (<i>görme</i>) bir zamân Mahv oldu (<i>perişanlık</i>) bahr-i aşka (<i>sevgi</i>) irişince (<i>ulaşma</i>) cûy-ı gül”
224/5	“Mestâne çeşmi (<i>görme</i>) ehl-i dilün kanın içmede (<i>kötümserlik</i>) Dâ'im tolup boşalmada Yahyâ sebû-yı gül”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
225/1	“Sâgarı eyledi sâkî mey ile mâl-â-mâl (<i>dokunma</i>) Meclise duhter-i rez geldi giyüp câme-i âl”
225/2	“Oldı bir al kebûter mey-i nâb ile kadeh İtdi sâkî ana engüştini sîmîn halhâl (<i>iyimserlik</i>)”
225/3	“Gözlerüm (<i>görme</i>) merdümünün aksi yeter rûyunda (<i>sevgi</i>) Çok gerekmez ruh-ı mahbûbda (<i>sevgi</i>) besdür iki hâl”
225/4	“Bî-zebânân-ı çemen hâlini eyler güle (<i>sevgi</i>) `arz (<i>işitme</i>) Tercemân cümlesine bülbül-i pâkîze-makâl (<i>sevgi, işitme</i>)”
225/5	“İki âşüfte biri birini bulmuş Yahyâ Zülf-i dil-dâr (<i>sevgi</i>) u dil-i zâr-ı (<i>işitme, inleme</i>) perîşân-ahvâl (<i>perişanlık</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
226/1	“İydı ehl-i gülşenün nev-rûzdur (<i>mutluluk</i>) kim her nihâl (<i>sevgi</i>) Bir yeni câmeyle eyler gül gibi arz-ı cemâl (<i>sevgi, görme</i>)”
226/2	“Gül çıkar devletle izzetle zümürürd tahtına (<i>yüceltme</i>) Eyler erkân-ı çemen pây-ı serîre rûy-mâl (<i>yüceltme</i>)”

226/3	“Devr ider ol ıydgehdê câ-be-câ dolâblar Ya`ni devr-i şevkdür (<i>coşku, heyecan</i>) dillerde olmasun melâl (<i>üzüntü</i>)”
226/4	“Mehd-i şâh (<i>sevgi</i>) üzre binüp etfâl-i gonçe şâd-kâm (<i>mutluluk</i>) Anları tahrîkde der-kâr olur bâd-ı şimâl”
226/5	“Biri birine mukâbil iki tâze nahl-i gül (<i>sevgi</i>) Karşu karşu salınur iki cevân-ı bî-misâl (<i>sevgi</i>)”
226/6	“Mihter-i üstâdîdur ol `ıydgehün `andelibi (<i>övme</i>) Rûz u şeb pür şevkdür (<i>coşku, heyecan</i>) Yahyâ ana gelmez (<i>kabullenme</i>) melâl (<i>üzüntü</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
227/1	“Zülfinün dillerle olan `akdin itmez (<i>dokunma</i>) yâr (<i>sevgi</i>) hall Intizâm-ı mülkine Hâkân-ı Çîn (<i>sevgi</i>) virmez halel (<i>dokunma</i>)”
227/2	“Kurtılur (<i>özgürlük</i>) çâh-ı zenahdâna (<i>sevgi</i>) düşen dil kayddan Mübtelâ-yı (<i>tutku</i>) zülfine pâ-bend olur (<i>kötümserlik</i>) tûl-ı emel”
227/3	“İşiginde (<i>yakınlık</i>) yer idinmişdi dil-i bî-çâre (<i>çaresizlik</i>) de İtleriyle (<i>nefret, kötümserlik</i>) şûr u gavgâsı degüldür bî-muhâl (<i>kabullenme</i>)”
227/4	“Kadrini bildür sana kendin mu`âriz sanmasun (<i>aldanma</i>) Arızun arz it (<i>görme</i>) güle bir subh-dem gülzâra gel”
227/5	“Merhabâ itmez diyü âzurde-hâtır olmasun (<i>endişe, korku</i>) Devlet-i pâ-bûsı (<i>yüceltme</i>) Yahyâ'ya eger virmezse el (<i>endişe</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
228/1	“Yâr (<i>sevgi</i>) gülşenden gelür gördüm (<i>görme</i>) başında var gül Ol nihâl-i tâzeye olmaz mı âyâ bâr (<i>zorluk</i>) gül”
228/2	“Minnetüm (<i>minnet</i>) sâkîyedür ben bâgbânı bilmezem (<i>reddetme</i>) Var mı câm-ı mey gibi âlemde bir bî-hâr gül (<i>iyimserlik</i>)”
228/3	“Gonçe-i ra'nâyâ (<i>sevgi</i>) bülbül itdi `arz-ı iştîyâk (<i>arzu, işitme</i>) Bülbül-i şeydâyâ (<i>sevgi, çılgınlık</i>) meylin (<i>meyil</i>) eyledi izhâr (<i>görme</i>) gül”
228/4	“Leşker-i ezhârı cem`itdi şehen-şâh-ı (<i>sevgi</i>) bahâr

	Kad keşîde nahl sancak-dârdur ser-dâr gül (<i>övme</i>)”
228/5	“Hürrem olmasun mı Yahyâ gülsitânun gülleri Nazmınun itdi redîfin Hazret-i Hünkâr gül (<i>yüceltme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
229/1	“Sâkî-i bezmün alınmadı elinden (<i>dokunma</i>) câm-ı mül Kopmadı şâh-ı gül-i (<i>yüceltme</i>) ümmîdden (<i>ümit, beklenti</i>) bir dâne gül”
229/2	“Bâd-ı gayretle çıkup ben sana göz (<i>görme</i>) açdırmazam (<i>reddetme</i>) Gel yakup ey kevkeb-i bahtum (<i>baht, talih, ikbâl, yüceltme</i>) vücûdum itme kül (<i>temenni, istek, arzu</i>)”
229/3	“Ben gözüm üzre yaşum (<i>üzüntü</i>) şeb-nem gibi itmek nisâr Tek (<i>iyimserlik</i>) hemân güller gibi sen şâd (<i>mutluluk</i>) olup ey gonce gül (<i>sevgi</i>)”
229/4	“Arız-ı rengînünün hergiz misâlin görmedüm (<i>görme, övme</i>) Suları gözden (<i>görme</i>) geçirdüm gerçi kim mânend-i pül (<i>kötümserlik</i>)”
229/5	“Şâm-ı vaslun (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i>) isterüm (<i>arzu, istek</i>) Yahyâ dirâz olduğunı Zülf-i yâri (<i>sevgi</i>) ohşayup (<i>dokunma</i>) dâ'im dirüm (<i>işitme</i>) yâ leyl tul (<i>arzu, istek</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
230/1	“Vasl-ı (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i>) gül ü gülşende dâ'imâ heves-i (<i>istek, meyil</i>) bülbül İrişdi (<i>ulaşma</i>) bahâr oldı feryâd-res-i (<i>işitme, yardım</i>) bülbül”
230/2	“Eyyâm-ı bahâr irdi (<i>ulaşma</i>) gül (<i>sevgi</i>) gibi olup sâgar Mutrib (<i>işitme</i>) niçün olmazsın sen hem-nefes-i bülbül”
230/3	“İster (<i>arzu, istek</i>) dil-i şeydâ (<i>çılgınlık</i>) kim pür-dâg (<i>üzüntü</i>) ide cismîn Zeyn olmada güllerle çün kim kafes-i bülbül”
230/4	“Mümkün mi ola fârig bülbül gül-i ra'nâdan (<i>sevgi, hüzn</i>) Mâdâm ki bâkîdür tende nefes-i bülbül (<i>kabullenme</i>)”
230/5	“Yahyâ'ya garaz (<i>kin</i>) şâhum (<i>sevgi</i>) sensin iki âlemde

	Ma`şûk ( <i>sevgi</i> ) emel-i `âşık gül mültemes-i bülbül (<i>arzu, istek</i>)”
--	--

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
231/1	“Hûb-rûlar (<i>sevgi, iyimserlik</i>) bî-`aded şehir içre cânân (<i>sevgi</i>) bir degül Nice vîrân olmasun (<i>kötümserlik</i>) dil mülki sultân bir degül”
231/2	“Vuslat (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i>) olmazsa halâs it (<i>özgürlük</i>) tûg-i hûn-efşânla Ey tabîb-i cân u dil (<i>sevgi</i>) âlemde dermân bir degül (<i>kabullenme</i>)”
231/3	“Hüsni ile bir dânedür gerçi kapunda âftâb (<i>sevgi</i>) Mîhr-i rûyunla yine ey mâh-ı tâbân (<i>sevgi, övme</i>) bir degül”
231/4	“Bir rakîb (<i>nefret, kötümserlik</i>) öldürmede ney ki tevakkufdan murâd Yoluna kurbân gerek bir demde bin cân bir degül (<i>sevgi, övme</i>)”
231/5	“Şâm-ı hicr (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) irdi derûn-ı sînedür menzîl gama (<i>keder</i>) Pârele Yahyâ dil-i sûzânı mihmân bir degül”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
232/1	“Ol dem degül midür ki ese rûzgâr-ı vasl (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i>) Vakt olmadı mı kim ire fasl-ı bahâr-ı vasl (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i>)”
232/2	“Vîrâne oldı hâne-i dil eylesen nola (<i>kötümserlik</i>) Ben âşık-ı (<i>sevgi</i>) kemîneni gencîne-dâr-ı vasl (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i>)”
232/3	“Zülfün gibi uzun gelür ey meh leyâl-ı hicr (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) Az görünür (<i>görme</i>) ruhun (<i>sevgi</i>) gibi bana nehâr-ı vasl (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i>)”
232/4	“Hayf u dirîg (<i>üzüntü</i>) bezm-i ezelde (<i>kabullenme</i>) sunulmamış Erbâb-ı tab`a câm-ı mey-i hoş-güvâr-ı vasl (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma, iyimserlik</i>)”
232/5	“Yahyâ giderse komasa hâşâk-ı gussayı (<i>keder</i>)

	Gülzâr-ı dilde olsa revân cûybâr-ı vasl (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i>)”
--	---

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
233/1	“Bâ`is-i fitne (<i>fitne</i>) hemân kâkül-i pür-pîç degül Deheni yog idecekdür neçemuz hîç degül (<i>reddetme</i>)”
233/2	“Safha-i sînemi bir vech ile çizdüm (<i>dokunma</i>) ki görüp (<i>görme</i>) Ehl-i takvîm didi (<i>işitme</i>) bildigümüz zîc degül”
233/3	“Geçme meyden işidüp (<i>işitme</i>) pendini şeyh-i şehrün Bir iki gün hele `ayş (<i>tatma</i>) eyle dahı giç degül”
233/4	“Ne revâ âşıkı (<i>sevgi</i>) ugratmayasın dâ`ireye Vâ`izâ mes'ele-i aşkî (<i>sevgi</i>) bu tahrîc degül”
233/5	“Ser-girân eyledi Yahyâ'yı humâr-ı fîrkat (<i>ayrılık</i>) Sâkiyâ subh gelüp sâgarı sun iç degül (<i>reddetme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
234/1	“Bir âşûb-ı (<i>kötümserlik</i>) cihân bir fitne-i (<i>fitne</i>) devrâna dil virdüm (<i>aldanma</i>) Vefâ (<i>vefâ</i>) itmezse de böyle sitemkâr (<i>sitem</i>) olmaya (<i>arzu, istek</i>) dirdüm (<i>işitme</i>)”
234/2	“Tururken câme-i ten rûha râhat (<i>huzur</i>) var mı`âlemde Tutalum kim soyundum (<i>arınma</i>) Kays-ı şeydâ (<i>çılgınlık</i>) şekline (<i>görme</i>) girdüm”
234/3	“İrem (<i>yüceltme</i>) dirdüm (<i>işitme</i>) visâli (<i>kavuşma</i>) bâgına ol şâh-ı hûbânun (<i>sevgi, iyimserlik</i>) Bî-hamdi'llâh (<i>şükretme</i>) müyesser oldu ana ölmeden irdüm (<i>ulaşma</i>)”
234/4	“Dil-i âvâre ber-kayd olmuş idi bana demlerle Halâs oldum (<i>özgürlük</i>) hele ben anı zülf-i yâre (<i>sevgi</i>) taşırdum”
234/5	“Gıdâ-yı rûhdur cânân (<i>sevgi</i>) ile cân sohbetin itmek (<i>iyimserlik</i>) İreydüm (<i>ulaşma</i>) ben de Yahyâ ni`met-i vasla (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i>) ne gam (<i>keder</i>) yirdüm”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
235/1	“Söylemez diyü (<i>işitme</i>) yirilmez (<i>hiciv</i>) o büt-i sîm-endâm (<i>sevgi</i>) Zerrece söz yiri yok anda budur hakk-ı kelâm (<i>kabullenme</i>)”
235/2	“Safha-i haddine hatt geldüğün iş`âr itmiş Gönderüp âşıkına (<i>sevgi</i>) mâye-i müşğîn-erkâm (<i>koklama</i>)”
235/3	“Ne aceb rûşen olur sahn-ı serây-ı işret (<i>tatma</i>) Her ne yanına nazar (<i>görme</i>) eyler isen sâfi câm”
235/4	“Sana kim karşı turur bu yürüyüşle şâhum (<i>sevgi, övme</i>) Hakk bu kim turfa-reviş özge levendâne hırâm (<i>sevgi, övme</i>)”
235/5	“Şimdi yanmakda gam-ı (<i>keder</i>) hattun ile Yahyâveş Dahı çok puhte olur pâdişehim anber-i (<i>koklama</i>) hâm”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
236/1	“Yakdı gül âteşini (<i>iyimserlik</i>) cünbüş-i dâmân-ı (<i>iffet</i>) nesîm Bülbül-i bâğ olur var ise mihmân-ı nesîm (<i>iyimserlik</i>)”
236/2	“Tutdı bezm-i çemeni bûy-ı buhûr-ı Meryem (<i>koklama</i>) Hıdmetin itdi edâ micmere (<i>koklama</i>) gerdân-ı nesîm”
236/3	“Var mı bir kîse tehî şimdi çemen mülkinde Cümle ezharî ganî eyledi ihsân-ı nesîm (<i>cömertlik</i>)”
236/4	“Sıgmadı gonceye nakl eyledi dehlîz-i güle Tengdür almadı (<i>reddetme</i>) kâlâsını dükkân-ı nesîm”
236/5	“Dil-i Yahyâ gibi gîsûna nesîm âşüfte (<i>sevgi</i>) Sünbül-i kâkül-i hoş-bûy (<i>iyimserlik, koklama</i>) perîşân-ı (<i>perişanlık</i>) nesîm”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
237/1	“El virse visâli (<i>kavuşma</i>) bana dil-dâr (<i>sevgi</i>) elin öpsem (<i>arzu, istek</i>) Bir devlete (<i>mutluluk, talih</i>) irsem yine hünkâr elin öpsem (<i>arzu, istek</i>)”
237/2	“Ruhsârımı zerd itdi gamı (<i>keder</i>) kâmetümi ham Hâtem gibi bâri hele her bâr elin öpsem (<i>arzu, istek</i>)”

237/3	“Bir bûse (tatma) ricâ (ümit, beklenti) eyledüm âzürde-dil (incinme) olmuş Afv itse (arzu, istek) günâhum benüm ol yâr (sevgi) elin öpsem (arzu, istek)”
237/4	“Pâ-bûs ricâ (ümit, beklenti) eylesem ol şâh-ı (sevgi) cihândan Lutf eylemege (yardım, iyilik) eylese ikrâr elin öpsem (arzu, istek)”
237/5	“Nerm eylese (arzu, istek) Yahyâ o cevânun dil-i sahtın Bir himmet ider şeyh-i mededkâr (yardım, yüceltme) elin öpsem (arzu, istek)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
238/1	“Mümkün mi (kabullenme) mest-i gamze-i (sevgi, görme) cânâne (sevgi) olmayam Mest olanı sevem (sevgi) yine mestâne olmayam”
238/2	“Hep rûy-ı lutfidur (yardım, iyilik) görinen (görme) ehl-i meclise Ben şem`-i hüsnüne (sevgi) nice pervâne olmayam (iyimserlik)”
238/3	“Kasdum bu âşinâlık (yakınlık, sevgi) idem ehl-i zevk (zevk) ile Erbâb-ı zevkden (zevk) yine bî-gâne olmayam”
238/4	“Re`yüm bu bend-i zülfe çekerse (çekinme) gönül beni Uymayam ana ben dahı dîvâne olmayam (kötümserlik)”
238/5	“Kendüm bilelden oldum esîri güzellerün Yahyâ olur mı (kabullenme) ol şeh-i hûbâne (sevgi, iyimserlik) olmayam”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
239/1	“Anber (koklama) hatın öğdüm (övme) tama`-ı hâma düşürdüm Dil mürginini kurtulmayacak dâma düşürdüm (kötümserlik)”
239/2	“Kûyında yitirdüm dili gâyet elemüm (keder) var Gûyâ tolı esrâr (merak) ile bir nâme düşürdüm”
239/3	“Gördüm (görme) ki düşer güllere gülzârda şeb-nem Ben gönlümü ol `arız-ı (sevgi) gül-fâma düşürdüm”
239/4	“Gül şevkine (arzu, istek) bülbüller ider nâle vü feryâd (işitme, üzüntü) Şûrîdeligi (tutku) ben de o hengâma düşürdü”

239/5	“Yahyâ dili ol zülf-i girih-gîre ki virdim (sevgi) Gird-âb-ı gam (keder) u lücce-i âlâma düşürdüm”
-------	---

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
240/1	“Safâ-yı (mutluluk, zevk) hâtırum (hatır) oldur seni safâda (mutluluk, zevk) görem (arzu, istek) Bu ben belâ-keşi (kötümserlik) hicrânuna (hasret, sevgi, özlem, ayrılık) vefâda (vefâ) görem (arzu, istek) ”
240/2	“Hemîşe hürrem ü handân u şâdmân (mutluluk) olasın (arzu, istek) Hemîşe gonçe-i ikbâlünü (mutluluk, saadet, talih) güşâde görem (arzu, istek) ”
240/3	“Hilâl gibi terakkîde mâh-ı tâbân ol Fürûg-ı hüsnünü günden güne ziyâde görem (arzu, istek) ”
240/4	“Ne zevkdür ne safâdur ne hazdur ey sâkî (mutluluk, zevk) Seher humârdan açup gözümi bâde görem (arzu, istek) ”
240/5	“Budur du`âsı sana rûz u şeb Yahyâ'nun Seni safâda (mutluluk, zevk) vü bed-hâhunı cefâda (keder) gören (arzu, istek) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
241/1	“Bâde ile tûtî-i âl oldı câm (kötümserlik) Eyleyelüm (arzu, istek) halka-i rindânı dâm”
241/2	“Tolısı dâ'im ola sâkîmizün Lutfı (cömertlik) bizi eyledi mest-i müdam”
241/3	“Ol iki zülf-i siyeh-ı `anberin (koklama) Lâle-i ruhsâra olur iki lâm”
241/4	“Sâye sal üftâdelerün üstine Seyre çık (görme) ey serv-kadd-i hoş-hırâm (iyimserlik) ”
241/5	“Hâlini Yahyâ'nun idersen su'âl Şâh-ı felek-kadre du'â subh u şâm (iyimserlik) ”
241/6	“Dâver-i (adalet) Dârâ-haşem-i dâdger (adalet) Hüsrev-i Cem-câh-ı Sikender-gulâm (yüceltme) ”
241/7	“Râm olup ecrâm-ı felek emrine

	Devlet ü ikbâli (mutluluk, ikbâl, talih) ola müstedâm (arzu, istek)”
--	--

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
242/1	“Deşt u kûha varalum (arzu, istek) nâle vü feryâd (işitme, üzüntü) idelüm Kays ile Kûh-kenün rûhlarını şâd (mutluluk) idelüm (arzu, istek)”
242/2	“Ko (dokunma) surâhîyi bize râh-ı huma (dert) hâdî ol Seni ey pîr-i mugân bâri biz irşâd idelüm”
242/3	“Felegün sûret-i (görme) ikbâline (baht, talih, ikbâl, saadet, mutluluk) aldanmayalum (reddetme) Kendimüz cevır ü cefâ (keder, üzüntü) çekmege mu'tâd idelüm (kabullenme)”
242/4	“Pây-bend itmeyelüm `aklı dil-i şeydâya (çılgınlık) Selb idüp aklı o pâ-besteyi âzâd idelüm (özgürlük)”
242/5	“Cevr-i (keder, üzüntü) eyyâmdan incinmeyelüm (incinme) Yahyâ biz `Ays u nûş (tatma) ile geçen günleri de yâd idelüm”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
243/1	“Gelünüz aşk (sevgi) ile dîvâne vü şeydâ (çılgınlık) olalum Yakalar çâk idelüm halka temâşâ (görme) olalum”
243/2	“Açalum (arzu, istek) tavr-ı niyâz ile gönül âyînesin Göz göre mazhâr-ı envâr-ı tecellâ (görme) olalum”
243/3	“Virelüm kendümüze mihr-i mahabbetle (sevgi) vücûd Zerreler gibi bugün biz dahı peydâ (görme) olalum”
243/4	“Acı dil virdüğine kalmayalum (arzu, istek) nâ-dânun (kötümserlik) Ey gönül `ârif isen gel beru (yakınlık) deryâ olalum (arzu, istek)”
243/5	“Kimi cân nakdini alsun kimi dil ey Yahyâ Varup ol çeşmi (görme) harâmîlere yagma olalum (arzu, istek)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
244/1	“Bî-rûy u riyâ (riyâkârlık) ki hâk-i pâyum (yüceltme)

	Yüz sürmege pâyuna (yüceltme) sezâyum”
244/2	“Cânâ (sevgi) nola pây-mâlün (iyimserlik) olsam (arzu, istek) Dil-beste-i zülf-i müşg-sâyum (koklama) ”
244/3	“Zâhir (görme) beni sen tehî mi sandun (aldanma) Mânend-i habâb pür hevâyum (arzu, istek) ”
244/4	“Çekmem mey ü câm minnetin (minnet) ben Mest-i mey-i la`l-i dil-rübâyum (sevgi) ”
244/5	“Yahyâ nola vasf-ı la`lin (sevgi) itsem Bir tûtî-i sükkerîn-edâyum (kendini beğenme, övme) ”
244/6	“Sultân Osmân-ı kâm-yâba (ulaşma) Dâ`î-i hakîr-i bî-riyâyum (riyâkârlık) ”
244/7	“Baş egmez isem de âsmâna (kendini beğenme) Şâhum işigünde (yakınlık) çehre-sâyum (küçümseme) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
245/1	“Münevver tal`at-ı ferhundesı bir hûbdur bayrâm (sevgi, iyimserlik) Güneş yüzli hilâl ebrûlî bir mahbûbdur (sevgi, övme) bayrâm”
245/2	“Ana küçük büyük bir câme-i zîbâyı hâzırlar Aceb makbûl-i `âlemdür <b>(kabullenme)</b> `aceb (hayret) mergûbdur bayrâm”
245/3	“Görinür (görme) rûze-dâr-ı hicre (hasret, sevgi, özlem, ayrılık) ancak yılda bir kerre Çog eglenmez gider bir dil-ber-i (sevgi) mahcûbdur (utanma) bayrâm”
245/4	“Zamânında degül her gûşe hây u hûydan hâlî (iyimserlik) Cevân-ı fitne-cû (fitne) mahbûb-ı (sevgi) şehri-âşûbdur (kötümserlik) bayrâm”
245/5	“Seher yazmagiçün (arzu, istek) evsâf-ı Sultân Ahmedi Yahyâ Güneşden zer varak peydâ ider (görme) zer-kûbdur bayrâm (övme) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
246/1	“Nesîm-i lutfun (yardım, iyilik) açdı gonçe-âsâ kalb-i mahzunum (üzüntü, hüzn) ”

	Safâ (mutluluk, zevk) bağışladı gûyâ açıldı (görme) genc-i mahzunum (üzüntü, hüzn)”
246/2	“Ruh-ı zerd ile arz-ı hâle kasd itdükçe dil-dâra (sevgi) Olur mâni amân virmez yenilmez eşk-i (üzüntü) gül-gûnum”
246/3	“İrişilmez sanurdi (aldanma) bâgbân serve bi-hamdi'llâh (memnuniyet) Letâfet (cömertlik) gülsitânında yetişdi nahl-i mevzûnum (sevgi)”
246/4	“Vücûdum nâ-tüvân (çaresizlik) itdi işüm âh (işitme) u figân itdi (üzüntü, işitme) Senün ol çeşm-i (görme) fettânun benüm bu cân-ı meftûnum (sevgi)”
246/5	“Ümîd (ümit, beklenti) oldur ki lutfından (yardım, iyilik) diye şâh-ı (sevgi) felek-rütbet Sözi (işitme) Yahyâ'nun oldı cümle makbûl-i hümâyûnum (kabullenme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
247/1	“Hayâlünçün (arzu, istek) biri birine girdi çünkü müjgânım O dem aralarından çıkdı eşk-i (üzüntü) çeşm-i (görme) giryânım (üzüntü)”
247/2	“Helâk oldum görince (görme) gerdenünde la`l-i mengûşun (övme) Niçün alursın ey rûh-ı revânım (sevgi) boynuna kanım”
247/3	“Figân (üzüntü, işitme) kim girye (üzülme) vü zâr (işitme) ile çıkıdum dîde (görme) vü dilden Çıkardı bendesin gözden gönülden şâh-ı hûbânım (sevgi, iyimserlik)”
247/4	“Beni yerden yere çalmakla uşşâk (sevgi) içre kûyunda Ne anlarsın (iyimserlik) şikest olur mı (incinme) mir'ât-i dil ü cânım”
247/5	“Nazar (görme) kıl lutf idüp âyîne-i kalbine Yahyâ'nun Göre (görme) hîç senden özge kimse var mı anda sultânım (sevgi)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
248/1	“Çeküp (dokunma) câmı bir iki katre koymuş anda cânânım (sevgi) İçince leblerün emmiş (tatma) kadar hazz (mutluluk) eyledi cânım”

248/2	“Cebînün ebruvânun ârizun (<i>sevgi</i>) hâl-i `izârundur (<i>görme</i>) Meh-i bedrüm hilâlüm âftâbum necm-i rahşânun (<i>övme</i>)”
248/3	“Hum-ı dil mâyelenmiş dilde bir cüz'ice aşk (<i>sevgi</i>) olsa Virür bir neşve (<i>mutluluk</i>) kim şehri tutar feryâd u efgânun (<i>işitme, kötümserlik</i>)”
248/4	“Seni sakındugum çün söylerüm (<i>işitme</i>) lutf eyle (<i>arzu, istek</i>) incitme (<i>incinme</i>) Sıyup dil şîşesini eyleme pâ-mâl sultânun”
248/5	“Hele agyâr-ı (<i>nefret, kötümserlik</i>) bed-hâhun ayâğın kesdi (<i>mutluluk</i>) ey Yahyâ Sıdı dil şîşesin vardukça gerçi şâh-ı hûbânun (<i>sevgi, iyimserlik</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
249/1	“Eşkümü (<i>üzüntü</i>) cûy-ı revân cismümü hâşâk itdüm (<i>kötümserlik</i>) Gülşen-i kûyuna (<i>sevgi</i>) irdüm (<i>ulaşma</i>) işümi pâk itdüm (<i>arınma</i>)”
249/2	“Rûy-mâl ola müyesser (<i>kolaylık</i>) o kefi pâya diyü (<i>işitme</i>) Nice yıl râh-güzârında yüzüm hâk itdüm”
249/3	“Aşikâr itmege dâg-ı dili emr eyledi `aşk (<i>sevgi</i>) Lâleveş bir nice yerden tenümi çâk itdüm (<i>perişanlık</i>)”
249/4	“Yâr (<i>sevgi</i>) korkum (<i>korku, endişe</i>) bu ki nâz uyhusına varmış idi Asitânında gice nâleyi (<i>işitme, üzüntü</i>) bî-bâk (<i>cesaret</i>) itdüm”
249/5	“Minnet (<i>minnet</i>) Allâh'a (<i>sevgi</i>) ki Sultân Murâd'un Yahyâ Çerhden kadri bülend (<i>övme</i>) olduğın idrâk itdüm (<i>kabullenme</i>)”
249/6	“Bâz-ı himmetle (<i>gayret</i>) şikârın alup in-şâ`allâh (<i>temenni, istek</i>) Diye mürğ-i zaferi (<i>başarı</i>) beste-i fitrâk (<i>ayrılık, terk etmek</i>) itdüm (<i>dokunma</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
250/1	“Ruhsârün (<i>sevgi</i>) üzre hatt-ı siyeh itmesün hüçüm (<i>nefret, kötümserlik</i>) Maglûb olur mı (<i>kabullenme</i>) bir `araba (<i>nefret, küçümseme</i>) pâdişâh-ı Rûm (<i>övme</i>)”
250/2	“Kûyun itine (<i>nefret, kötümserlik</i>) atlas u zer-baft şâldur

	Şâhum (<i>sevgi</i>) sipihr-i a`zam ile çarh-ı pür-nücûm”
250/3	“Fürkât-i (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) şebde derd (<i>dert</i>) ü gamum (<i>keder</i>) yazmag istesem (<i>arzu, istek</i>) Subh irişince (<i>ulaşma</i>) şu`le-i âhum (<i>işitme, inleme</i>) dutardı mûm”
250/4	“Dilden muhâldür gide nakş-ı hayâl-i dost (<i>sevgi, iyimserlik</i>) Şol dem ki dünyeden gide hep mahv ola (<i>perişanlık</i>) rüsûm”
250/5	“Yahyâ koma elünden (<i>dokunma</i>) ayâğı ki olmaya Câm-ı şarâb-ı nâb gibi dâfi`u'l-gumûm (<i>dert, keder</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
251/1	“Ey la`l-i yâr ( <i>sevgi</i> ) hicri ( <i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i> ) ile kan olan yaşum ( <i>üzüntü</i> ) Lü'lü dişi gamı ( <i>keder</i> ) ile `ummân olan yaşum (<i>üzüntü</i>)”
251/2	“Vey katre-i kemînesi bahr-i muhîtvâr Bâd-ı hevâ-yı (<i>arzu</i>) aşk (<i>sevgi</i>) ile cûşân (<i>coşku</i>) olan yaşum (<i>üzüntü</i>)”
251/3	“Korkum (<i>korku, endişe</i>) budur ki gark ide deryâ-yı gussaya (<i>keder</i>) Keşti-i cânı bahr-i firâvân olan yaşum (<i>üzüntü</i>)”
251/4	“Havf (<i>korku</i>) eylerin ki ter düşire hâk-i râhını Zülfün (<i>sevgi</i>) sehâbı şevkine (<i>arzu, istek</i>) bârân olan yaşum (<i>üzüntü</i>)”
251/5	“Hâk-i belâda (<i>kötümserlik</i>) kalmaya yâ Rab yetîmdür (<i>arzu, istek</i>) Yahyâ benüm o hâk ile yeksân olan yaşum (<i>üzüntü</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
252/1	“Bir zerrece söz yok dehen-i yârde (<i>sevgi</i>) dirdüm (<i>işitme</i>) Agyâr (<i>nefret, kötümserlik</i>) ile ger itmese ol gonce tekellüm”
252/2	“Varsam gam-ı (<i>keder</i>) hattunla çemenzâra görünür (<i>görme</i>) Her tâze benefşe (<i>koklama</i>) bana mânend-i kej-düm (<i>kötümserlik</i>)”
252/3	“Hatt-ı ruhuna (<i>sevgi</i>) âyet-i rahmet okıturken (<i>iyimserlik</i>) Olmaya `aceb sende nedür kılca terahhum (<i>merhametsiz</i>)”
252/4	“Destâr-ı perişânını (<i>perişanlık</i>) yerden yere çaldı Gülşende hazândan gül-i ter itdi tazallum (<i>kötümserlik</i>)”

252/5	“Rengîn suhenüm gül ruhı şevki (arzu, istek) ile Yahyâ Bûlbûl gibi her mutrib-i bezm ide (arzu, istek) terennüm”
-------	--

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
253/1	“Lutf ile bir nigâh ider (görme) söyleyimezse (işitme) nâzdan (nazlanma) Nice şikâyet (şikâyet) idelüm (arzu, istek) ol büt-i dil-nevâzdan (işitme)”
253/2	“Gamzesi (sevgi, görme) mest-i nâz ise nâzı (nazlanma) da mest-i gamzedür (sevgi, görme) Kanı o kim halâs ola (özgürlük) mertebe-i niyâzdan”
253/3	“Sırrını bâd-ı nev-bahâr anlayamam (kabullenme) ki saklaya Gonceye i`timâd (güven) yok (reddetme) bûlbûle keşf-i râzdan”
253/4	“Demreni isterüm (arzu, istek) geçüp sînede itmeye karâr Sakınurum gönüldeki âteş-i cân-güdâzdan”
253/5	“Seyl-i hevesle (istek, meyl) toldı Yahyâ yine vâdî-i hevâ Geçmege sa`y u himmet it kantara-i mecazdan (iyimserlik)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
254/1	“Pîrâne ser ne hâl ise kâm al (zevk) bahârdan Ar itme (utanma) isti`are-i şevk (arzu, istek) it hezârdan”
254/2	“Bûs u kenârdan nola geçdünse ey gönül (üzüntü) Geçme kenâr-ı bâg u leb-i cûybârdan (iyimserlik)”
254/3	“Berg-i şükûfe eyledi âb-ı revânı zeyn (iyimserlik) Cûlar da aldı hisselerin rûzgârdan (iyimserlik)”
254/4	“Sen`âlemünde ol ko (umursamazlık) ne dirse disün (işitme) rakîb (nefret, kötümserlik) Güliden alur mı bûyı (koklama) kaçan zahm-ı (kötümserlik) hârdan”
254/5	“Deryâ-yı ahdar-ı çemen olmak da mevc-rîz (arzu, istek) Ayrılmamak gerek hele Yahyâ kenârdan (kabullenme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
255/1	“Gösterür (<i>görme</i>) sümbül-i ter zülf-i perişanı (<i>perişanlık</i>) ucın Goncenün kimse dahı görmedi (<i>görme</i>) dâmânı (<i>iffet</i>) ucın”
255/2	“Mâh-ı nev böyle neden âleme garrâlanmak (<i>gurur, kibir</i>) Hiçbir kimse ısırmış mı anun nânı ucın (<i>şaşkınlık</i>)”
255/3	“Bildirür haddini (<i>kabullenme</i>) mâh-ı neve ceybinden o mâh (<i>sevgi</i>) Her kaçan kim çıkara hançer-i bürrânı ucın (<i>övme</i>)”
255/4	“Âşıkun (<i>sevgi</i>) cevır (<i>keder</i>) ile kanın kurudur ol âfet Tâ ki âlûde-i hûn itmeye peykânı ucın”
255/5	“Dil-i sevda-zede pûlâd mıdur ey Yahyâ (<i>şaşkınlık</i>) Yârün (<i>sevgi</i>) endişe (<i>endişe</i>) ider nâvek-i müjgânı ucın”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
256/1	“Sînem hedef-i nâvek-i müjgân iderin ben (<i>iyimserlik</i>) Cevr (<i>keder</i>) oklarına cânımı kurbân iderin ben (<i>iyimserlik</i>)”
256/2	“Sabır (<i>sabır</i>) eyleyemem (<i>kabullenme</i>) gonce gibi teng-dil olsam Gül gibi hemân çâk-i girîbân iderin ben”
256/3	“Mâdâm ki bu âh (<i>işitme</i>) ile bu göz yaşı (<i>üzüntü, hüzn</i>) vardır Âşık (<i>sevgi</i>) dimesün (<i>reddetme</i>) râzımı pinhân iderin ben”
256/4	“Bir lâle-ruhun (<i>sevgi</i>) hasret-i (<i>hasret, özlem</i>) la`liyle dem-â-dem Sahrâ vü deri reşk-i (<i>kıskançlık, kötümserlik</i>) Bedahşân iderin ben”
256/5	“Dil-dâr (<i>sevgi</i>) elemi (<i>keder</i>) hicr (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) gamı (<i>keder</i>) ta ne-i agyâr (<i>nefret, kötümserlik</i>) Yahyâ bu kadar derde (<i>dert</i>) ne dermân iderin ben”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
257/1	“Yâr (<i>sevgi</i>) dirken (<i>işitme</i>) kimseler râz-ı nihânun tuymasun (<i>işitme</i>) Başladun feryâda (<i>işitme, kötümserlik</i>) bülbül nev-cevânun tuymasun (<i>işitme</i>)”
257/2	“Bir hayâl itsün beni aşkun (<i>sevgi</i>) ki hengâm-ı visâl (<i>kavuşma</i>) Şöyle âgûş (<i>dokunma</i>) ideyin (<i>arzu</i>) nâzûk (<i>iyimserlik</i>) miyânun tuymasun (<i>işitme</i>)”

257/3	“Kendün ol zülf-i ham-ender-hamda pinhân ide gör (<i>görme</i>) Zînhâr o tıfl ammâ âşiyânun tuymasun (<i>işitme</i>)”
257/4	“Şöyle medhûş (<i>şaşkınlık, korku</i>) ol ki zahm-ı (<i>kötümserlik</i>) tûg-i hicr-i (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) dil-beri (<i>sevgi</i>) Tende dil hiss itmesün sînende (<i>sevgi</i>) cânun tuymasun (<i>işitme</i>)”
257/5	“Mest-i aşk (<i>sevgi</i>) oldunsa Yahyâveş açılma (<i>görme, reddetme</i>) kimseye Şahne-i devrân sakın bûy-ı (<i>koklama</i>) dehânun (<i>sevgi</i>) tuymasun (<i>işitme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
258/1	“Ruhun (<i>sevgi</i>) göster (<i>görme</i>) unuttur (<i>unutma</i>) gülsitânun verd-i ra`nâsın Salın hayretde (<i>hayret</i>) ko bâg-ı cihânun serv-i bâlâsın”
258/2	“Sana benzer güzel halk itmemişdür Hazret-i Barî (<i>övme</i>) Aceb mümtâz dil-bersin (<i>sevgi, övme</i>) aceb hûb (<i>sevgi, övme</i>) u dil- ârâsın (<i>sevgi, övme</i>)”
258/3	“Virüp varın o la`l-i terle ol sîb-i zenahdâna (<i>sevgi</i>) Cihânun hîçe almasun gönül almasın elmasın (<i>yüceltme</i>)”
258/4	“Gören (<i>görme</i>) âyîne-i âlem-nümâ-yı (<i>görme</i>) câm-ı sahbâyı Idermiş âlem-i âb içre dünyânun temâşâsın (<i>görme</i>)”
258/5	“Ne mümkündür (<i>kabullenme</i>) fenâdan (<i>kötümserlik</i>) dem ura Yahyâ ile Mecnûn Görün (<i>görme</i>) ol mübtelâ-yı (<i>tutku</i>) mihnetün başında gavgâsın”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
259/1	“Ceyş-i gamun (<i>keder</i>) gönülde perâkende konmasun Mihrün hazînesine (<i>sevgi</i>) `adû (<i>nefret, kötümserlik</i>) dest sunmasun (<i>endişe, korku</i>)”
259/2	“Bî-dâr eyle bahtımı (<i>baht, talih</i>) bu rûzgârda Alemden bir çerâğ uyandır ki sönmesün (<i>arzu, istek</i>)”
259/3	“Bülbül inende şâh-ı güle (<i>yüceltme</i>) olmasun karîb (<i>yakınlık</i>) Pervâne mugaffel (<i>aldanma</i>) âteş-i sûzâna dönmesün”
259/4	“Halk-ı cihânı kırmaga tîr-i müjen (<i>görme</i>) yeter (<i>övme</i>)

	Bî-hûde tîrger çalışup tîr yonmasun (<i>yorgunluk</i>)”
259/5	“Sil yaşunı ki katre-i eşkün (<i>üzüntü</i>) hayâl-i dost (<i>sevgi, iyimserlik</i>) Bir rîg-i pâ-y-sûz sanup (<i>aldanma</i>) yine dönmesün”
259/6	“Dürr-i girân-bahâ-yı mahabbet (<i>sevgi</i>) bulunmamış Çokdan görünmez (<i>görme</i>) ol dil-i Yahyâ'ya konmasun (<i>kendini beğenme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
260/1	“Bakmaz (<i>görme</i>) yüzime dîde-i (<i>görme</i>) hûn-bârı ne bilsün (<i>sitem</i>) Gelmez yanuma (<i>yakınlık</i>) eyledigüm zârı (<i>işitme, inleme</i>) ne bilsün (<i>sitem</i>)”
260/2	“Rûyında (<i>sevgi</i>) karâr itmege yüz tutmuş idi dil Ardınca imiş hatt-ı siyekhârı (<i>baht</i>) ne bilsün (<i>sitem</i>)”
260/3	“Şîrîn düşürür sözlerin (<i>işitme</i>) ol la`l-i şeker-bâr (<i>sevgi</i>) Tûtî ötüyor (<i>işitme</i>) lezzet-i (<i>tatma</i>) güftârı (<i>işitme</i>) ne bilsün (<i>sitem</i>)”
260/4	“Her dil ki degül râh-rev-i Ka`be-i kûyun (<i>yüceltme</i>) Ol yolda olan serzeniş-i harı ne bilsün (<i>sitem</i>)”
260/5	“Yahyâ tualum eyler eser yâre (<i>sevgi</i>) gubârın Ol mest-i mey-i nâz (<i>nazlanma</i>) bu esrârı ne bilsün (<i>sitem</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
261/1	“Rûzgâr ile gubâr olursa da cânâ (<i>sevgi</i>) beden Komayam tenhâ (<i>yalnızlık</i>) hayâlün dîde-i (<i>görme</i>) agyâra (<i>nefret, kötümserlik</i>) ben”
261/2	“Cân uzatmak neydi çarhun döne döne cevrine (<i>keder</i>) Nev-cevânım rişte-i cânım ideydi pîrehen (<i>arzu, istek</i>)”
261/3	“Humlar içre bâdenün mestâne çûşın (<i>coşku</i>) seyr idüp (<i>görme</i>) Didüm (<i>işitme</i>) ey pîr-i mugân yok mı bize ol bâdeden”
261/4	“Tâze dâgum gördüğünce (<i>görme</i>) yâr (<i>sevgi</i>) eyler iltifât (<i>övme</i>) Reşkden (<i>kıskançlık, kötümserlik</i>) yanup yakılsa (<i>şikâyet</i>) vechi var dâg-ı kuhen”

261/5	“Şi`r-i Yahyâveş olup reng-i tekellüfden berî <i>(kendini beğenme, övme)</i> Bikr-i ma`nâyı güzel gösterse <i>(görme)</i> mir`ât-i suhân”
-------	--

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
262/1	“Yerümde sâbitüm gelse hadeng-i cân-sitân senden <i>(iyimserlik)</i> Nişân-i <i>(görme)</i> tîrûn olmakda kaçan bulmaz nişân <i>(görme)</i> senden”
262/2	“Zebâna cevrun <i>(keder)</i> almam saklarum sûzi derûnumda Dilüm yanar <i>(pişmanlık)</i> şikâyet <i>(şikâyet)</i> itsem ey nâ-mihribân <i>(merhametsiz, kötümserlik)</i> senden”
262/3	“Sabâ hâk-i rehi kim tûtiyâ-yı dîde-i <i>(görme)</i> cândur Birazcık alıgôr yârân <i>(sevgi)</i> umarlar <i>(ümit, beklenti)</i> armagân senden”
262/4	“Benüm hod sözümi yazmaga döymez kâgaz u hâme <i>(övme)</i> Ne mâni` gelse cânâ <i>(sevgi)</i> nâme-i râhat-resân <i>(huzur)</i> senden”
262/5	“Ne lâzım aşkda <i>(sevgi)</i> ben galibüm Kays'a demek Yahyâ Bir iki gün mukaddemdür hele ol nâ-tüvân <i>(çaresizlik)</i> senden”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
263/1	“Aşk <i>(sevgi)</i> elinden <i>(dokunma)</i> gül perîşân <i>(perişanlık)</i> lâle de dâg- ı derûn <i>(kötümserlik)</i> Goncenün dünyâyı dahı görmemişken <i>(görme)</i> bagrı hûn <i>(kötümserlik)</i> ”
263/2	“Aşk <i>(sevgi)</i> te'sîrin görün <i>(görme)</i> kim ol kadar temkîn ile Tîşe-i Ferhâd'dan kendin tagıtdı bî-sütûn <i>(övme)</i> ”
263/3	“Dil-berün <i>(sevgi)</i> pîrâye-i hüsnî ruh-ı gül-rengidür Âşıkun <i>(sevgi)</i> ser-mâye-i kârı sirişk-i <i>(üzüntü)</i> lâle-gûn”
263/4	“Kanda bir`âkil ki var nâm ü nişândan <i>(görme)</i> bî-nasîb <i>(kötümserlik)</i> Kays'ı meşhûr itmede dünyâya ünvân-ı cünûn <i>(cinnet, kötümserlik)</i> ”
263/5	“Pençesin meydân-ı istignâda kimse burmadı <i>(üzüntü)</i> Kuvvet-i bâzû-yı aşkun <i>(sevgi)</i> itdi Yahyâ'yı zebûn <i>(çaresizlik)</i> ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
264/1	“Pervâne gibi yanmayıcak nâr-ı aşka (<i>sevgi</i>) ten Ol şem`-i hüsne vasl (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i>) olımazsın (<i>ulaşma</i>) cihânda sen”
264/2	“Sâgar da yandı üstine pervâneveş anun (<i>sevgi</i>) Gice surâhî olmuş idi şem`-i encümen (<i>sevgi</i>)”
264/3	“Pervânedür (<i>sevgi</i>) ki bâl ü perin yakdı âteşe Şem`-i ruhunda hâlün eyâ serv-i sîm-ten (<i>sevgi</i>)”
264/4	“Şevk-i (<i>arzu, istek</i>) ruhunla şem`-i şeb-ârâdur kamer (<i>sevgi</i>) Pervâne her taraf ana encüm felek legen”
264/5	“Yahyâ'yı yaksa nâr-ı elem (<i>keder</i>) yâre (<i>sevgi</i>) gam (<i>keder</i>) degül (<i>umursamazlık</i>) Pervâ (<i>korku</i>) ne şem`e derd (<i>dert</i>) ile pervâne yanmadan”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
265/1	“Seyr-i (<i>görme</i>) gülşende iken yâr (<i>sevgi</i>) büyüklenme (<i>kibir</i>) inen Hele her cânibi bir boylaya ey serv-i çemen”
265/2	“Lutf idüp (<i>iyilik</i>) söyledi ol tûtî-i şîrîn-güftâr (<i>işitme</i>) İşidenler didiler (<i>işitme</i>) ancak ola lutf-ı suhan (<i>iyimserlik</i>)”
265/3	“Gönül alınmaga bâ`is ne diyince yâre (<i>sevgi</i>) Ruh-ı zîbâsını gösterdi (<i>görme</i>) didi (<i>işitme</i>) vech-i hasen (<i>huzur</i>)”
265/4	“Müşgini (<i>koklama</i>) hâk-i reh-i yâre (<i>sevgi</i>) idermiş teşbîh Dahî benzer ki yola gelmemiş âhû-yı Hutun”
265/5	“Yâr (<i>sevgi</i>) Yahyâ`ya dimiş ( <i>işitme</i> ) vakt-i gül ü bülbüldür Subh-dem`azm idelüm (<i>arzu, istek</i>) gülşene bir sen bir ben”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
266/1	“Gönül umar nice (<i>ümit, beklenti</i>) demdür o yâr-i (<i>sevgi</i>) gam-hârın (<i>keder</i>) Olursa lutf-ı (<i>yardım, iyilik</i>) ilâhî görür (<i>görme</i>) bugün yarın”
266/2	“Aceb (<i>şaşkınlık</i>)degül ki döne kebge öykünen zâga Çemende kebg o şûhun (<i>nazlanma</i>) görürse (<i>görme</i>) reftârın”

266/3	“Ne denlü zâr (<i>işitme, inleme</i>) u zebûn (<i>çaresizlik</i>) var ise satılmakda Aceb (<i>hayret</i>) revâcda gördüm (<i>görme</i>) bu aşk bâzârın (<i>sevgi</i>)”
266/4	“Nukûd-ı eşkümi (<i>üzüntü</i>) yolunda dökmeden kaçmam Yog olsun ol kişi kim sana (<i>sevgi</i>) virmeye varın”
266/5	“Unutmasun (<i>unutma</i>) hele Yahyâ'ya itdügin ol şâh (<i>sevgi</i>) Revâ mı anmaya bir öyle âşık-ı (<i>sevgi</i>) zârın (<i>işitme, inleme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
267/1	“Bâr olmada (<i>kabullenme</i>) gitdükçe rakîb-i (<i>nefret, kötümserlik</i>) har-ı nâ-dan Bu böyle kalur mı götürür mi buni devrân (<i>kabullenme, kötümserlik</i>)”
267/2	“Her şahs-ı girân-cânı el üstünde tutarmış (<i>sevgi</i>) Hîç ana tahammül (<i>sabır</i>) mi olur ey şeh-i hûbân (<i>sevgi, iyimserlik</i>)”
267/3	“Şâhum hazer it (<i>çekinme, korku</i>) her şereri `âleme besdür (<i>kabullenme</i>) Ah (<i>inleme</i>) eyleyicek derd (<i>dert</i>) ile bir sînesi sûzân”
267/4	“Kurtulmaz ise nola okun demreni dilden Ey kaşı kemân (<i>sevgi</i>) kanlıyı elbette tutar (<i>dokunma</i>) kan”
267/5	“Yahyâ nola nâ-çîz ise de gönli büyükdür Sanman (<i>aldanma</i>) ele almak anı şâhum (<i>sevgi</i>) ola âsân (<i>kolaylık</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
268/1	“Olmazdı (<i>reddetme</i>) dila ana bahâ nakd-i dil ü cân Bir kâse-i nîlîde eger olmasa hicrân (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>)”
268/2	“Âşık (<i>sevgi</i>) nola nâ-cîz ise de gönli büyükdür Sanma (<i>aldanma</i>) ele almak anı şâhum ola âsân (<i>kolaylık</i>)”
268/3	“Kurtulmadı dil hâr-ı gam (<i>keder</i>) u deşt-i sitemden (<i>sitem</i>) Çâk olsa nola gül gibi dâmân-ı (<i>iffet</i>) perîşân (<i>perişanlık</i>)”
268/4	“Bir vaz`-ı hasen itdi koyup sîneye bir dâg (<i>iyimserlik</i>) Bir iki elif çekdi yine eyledi ihsâ (<i>sevgi</i>)”
268/5	“Yahyâ bize bir pâdişeh-i dâd-ger (<i>adalet</i>) olsa Ahdinde şikest olmasa (<i>sadakat</i>) hâtır gibi peymân”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
269/1	“Görince (görme) hod vücûdum mahv olur (perişanlık) kalmaz nişân (görme) benden Ne gördi (görme) kaçdı âyâ ol meh-i nâ-mihribân (merhametsiz, kötümserlik) benden”
269/2	“Ne yüzden oldı ise mâ-cerâ-yı çeşmi (görme) arz eyler (arzu, istek) Varur her gün ayagın tozına eşk-i (üzüntü) revân benden”
269/3	“Ruhı yâdıyla dil-dârun (sevgi) sabâh olunca âh (işitme, inleme) itdüm Harîfâne geçindük şem` dil-berden (sevgi) duhân benden”
269/4	“Seni çün zülfi bend itdi biraz andan da feryâd it Nice yıldur idersin ey dil-i şeydâ figân (üzüntü, işitme) benden”
269/5	“Leb-i can-bahşını emdirdi (tatma) tut kim kasd-ı cân eyler Ne virdi alıma Yahyâ` aceb ol bî-emân benden (kabullenme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
270/1	“Mey midür sâgar midur mest-i harâbı inleden (inleme) Sen misün yâ aşk mı (sevgi) mutrıb rübâbı inleden (inleme)”
270/2	“Aglamazdı (üzüntü) sîh-i mihnet (minnet) deldüğinden bagrını Ateş-i sûzân-ı aşkundur (sevgi) kebâbı inleden (inleme)”
270/3	“Mûrı gör (görme) gendümle ayş (tatma) eyler şikâyet (şikâyet) eylemez Arzû-yı şehd (tatma) ü şekkerdir zübâbı inleden (inleme)”
270/4	“Seng-diller döymeye çarh-ı sitemger (sitem) cevrine (keder) Gussa-i (keder) devrân degül mi âsiyâbı inleden (inleme)”
270/5	“Bir gözi (görme) bîmârun ey Yahyâ teb-i hicrânıdır (hasret, sevgi, özlem, ayrılık) Pister-i gamda (keder) dil-i pür-ıztırâbı (ıstırap) inleden (inleme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
271/1	“Menzil al dil`aşk (sevgi) ile pür-tâb u göz (görme) pür-âb iken Teşne-leb yolda kalur sâlik olan bî-tâb (yorgunluk) iken”

271/2	“Nice bir kûy-ı dalâletde gezersin der-be-der (<i>perişanlık</i>) Dergehi pîr-i mugânun mecma`-ı ahbâb (<i>sevgi</i>) iken”
271/3	“Kûyuna nice çekilmez âşık-ı (<i>sevgi</i>) bî-çâreler (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) Zülf-i anber-bârunun (<i>koklama</i>) her târı bir kullâb iken”
271/4	“Hîç revâ mıdur (<i>sitem</i>) gam-ı (<i>keder</i>) dünyâya düşmek ey gönül Bir kenârına irilmez (<i>ulaşma</i>) bahr pür-gird-âb iken”
271/5	“Sûret-i (<i>görme</i>) ikbâl-i dünyâ (<i>baht, talih, ikbâl, saadet, mutluluk</i>) aldadur (<i>aldanma</i>) gâfilleri İşret (<i>tatma</i>) anlarlar anı Yahyâ hayâl-i hâb iken”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
272/1	“Getür câm-ı sürûr-encâmı (<i>neşe, sevinç</i>) diller şâd-kâm (<i>mutluluk</i>) olsun Tamâm itdi bizi gam (<i>keder</i>) sâkiyâ gam da (<i>keder</i>) tamâm olsun”
272/2	“Safâ virsün (<i>mutluluk, zevk</i>) derûn-ı câna tâb-ı âftâb-ı mey Serây-ı işrete her kâsesi billûr câm olsun (<i>iyimserlik</i>)”
272/3	“Hat-ı anber-sirişt-i yâr (<i>sevgi, koklama</i>) virsün özge keyfiyyet (<i>mutluluk</i>) Mey-i gülfâmı la`l-i (<i>sevgi</i>) nâbı miskiyyü'l-hitâm (<i>koklama</i>) olsun”
272/4	“Bilüp ayş-ı (<i>tatma</i>) müdâma meylini (<i>meyil</i>) bî-çâre-i (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) aşkun (<i>sevgi</i>) Şarâb-ı la`l-i nâbın sundı dil-ber (<i>sevgi</i>) müstedâm olsun (<i>arzu, istek</i>)”
272/5	“Salınmak olmadı Yahyâ ile bir kerre kûyunda (<i>sitem</i>) Ne olmaz işdür olsun ey tezerv-i hoş-hırâm (<i>iyimserlik</i>) olsun”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
273/1	“Aklum tagıdur zülf-i siyehkâr-ı perişân (<i>perişanlık</i>) Cem`iyyet-i hâtır mı kor efkâr-ı perişân (<i>perişanlık</i>)”
273/2	“Esbâb-ı melâhat (<i>sevgi</i>) nice cem` olmuş o şehde (<i>sevgi</i>) Ser-ber mi degül başdan o destâr-ı perişân (<i>perişanlık</i>)”
273/3	“Vâ`iz bu kerâmet sana besdür ( <i>kabullenme</i> ) ki hemîşe Cem`iyyete bâ`is ola güftâr-ı (<i>işitme</i>) perişân (<i>perişanlık</i>)”

273/4	“Uşşâk-ı (<i>sevgi</i>) perîşân-dile (<i>perîşanlık</i>) gâhîce görünsün (<i>görme</i>) Çak böyle hicâb (<i>utanma</i>) itmesün ol yâr-i (<i>sevgi</i>) perîşân (<i>perîşanlık</i>)”
273/5	“Her gûşede nazmun okınur (<i>işitme</i>) var ise Yahyâ (<i>övme</i>) Söyletdi (<i>işitme</i>) o kâkûl sana eş`âr-ı perîşân (<i>perîşanlık</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
274/1	“Şeh-bâz gözün (<i>görme</i>) sayd-ı dil ü câna süzölsün Zülfündeki dil-besteler ey mâh (<i>sevgi</i>) çözölsün”
274/2	“Kırpiklerin (<i>sevgi</i>) alsun eline (<i>dokunma</i>) tîr ü sinânı Uşşâk (<i>sevgi</i>) dizölsün saf-ı peykân düzölsün”
274/3	“Bîmâr yatur gördüm (<i>görme</i>) işigünde (<i>yakınlık</i>) rakibi (<i>nefret, kötümserlik</i>) Kûyunda koma (<i>reddetme</i>) anı şehâ (<i>sevgi</i>) varsun üzölsün (<i>üzüntü</i>)”
274/4	“Gülşende iken yâr (<i>sevgi</i>) neden gonce açılmak Söylen (<i>işitme</i>) ana bir gûşeyi bulsun da büzölsün (<i>kötümserlik</i>)”
274/5	“Kalmaya keder (<i>keder</i>) `aşkun (<i>sevgi</i>) ola belki safâsı (<i>mutluluk, zevk</i>) Yahyâ gel inen ivmeyelüm (<i>arzu, istek</i>) bâde süzölsün”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
275/1	“Yârden (<i>sevgi</i>) seng-i cefâ (<i>keder</i>) gelse niçün âh (<i>işitme, inleme</i>) derin (<i>yetinme</i>) Başumı yarsa da yâr (<i>sevgi</i>) yarıcun Allâh (<i>sevgi</i>) derin (<i>yetinme</i>)”
275/2	“Bâgbân her ne kadar göge çıkarsa öğerek Kadüne nisbet ile `ar'ara kûtâh derin (<i>övme</i>)”
275/3	“Mest ü medhûş (<i>şaşkınlık, korku</i>) yatan rindi harâbât içre Halk gafletde sanur (<i>aldanma</i>) ben ana âgâh derin (<i>kabullenme</i>)”
275/4	“İrgüren (<i>ulaşma</i>) Ka`be-i maksûda mahabbet (<i>sevgi</i>) yolıdur Ben reh-i aşkı (<i>sevgi</i>) koyan sâlike gümrâh derin”
275/5	“Her zamân `ayş (<i>tatma</i>) u safâ (<i>mutluluk, zevk</i>) vakti midür ey Yahyâ Dinlemezsin (<i>işitme</i>) sözümi hîç sana geh gâh derin”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
276/1	“Makâm-ı hûbdur (<i>sevgi, iyimserlik</i>) gülşen o gül-ruhsâr dinlensün (<i>iyimserlik</i>) Nevâya (<i>işitme</i>) başlasun dil bülbül-i gülzâr dinlensün (<i>iyimserlik</i>)”
276/2	“Belâ (<i>kötümserlik</i>) bezminde kaddüm çeng olup cismümdeki regler Figân u nâle (<i>işitme, üzüntü</i>) kılsun mutribâ evtâr dinlensün (<i>iyimserlik</i>)”
276/3	“Dil-i şeydâya (<i>çılgınlık</i>) hem-dem nice dil bir yire cem` olsun (<i>arzu, istek</i>) Safâlar (<i>mutluluk, zevk</i>) eylesün uşşâk (<i>sevgi</i>) mûsikâr dinlensün (<i>işitme</i>)”
276/4	“Zamân-ı ayşdur (<i>tatma</i>) meclis gerekdür sahn-ı gülşende Uzatmasun sözi (<i>işitme</i>) vâ`iz de bir mikdâr dinlensün (<i>küçümseme</i>)”
276/5	“Varup feryâdlar (<i>işitme, kötümserlik</i>) kıl bî-sütûna karşı ey âşık (<i>sevgi</i>) Sanup (<i>aldanma</i>) Ferhâdını râhat (<i>huzur</i>) bulup kuhsâr dinlensün (<i>iyimserlik</i>)”
276/6	“Belâ (<i>kötümserlik</i>) vâdîlerinde seyl-i eşküm (<i>üzüntü</i>) çaglasun aksun Başın ol taşdan taşa dögen (<i>dokunma</i>) enhâr dinlensün”
276/7	“Okı (<i>işitme</i>) şîrîn-lebi (<i>sevgi</i>) vasfındaki eş`ârun ey Yahyâ Biraz meclisde tûtî-i şeker-güftâr (<i>işitme</i>) dinlensün (<i>işitme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
277/1	“Hissedâr olmazsa âşık (<i>sevgi</i>) tâlî`-i ( <i>talih</i> ) fîrûzdan Nice şâd ( <i>mutluluk</i> ) u hurrem olur `ıydden nev-rûzdan”
277/2	“Neylesün (<i>kabullenme</i>) nev-rûz u `ıyduñ geldüğün erbâb-ı `aşk (<i>sevgi</i>) Ateş-i gam (<i>keder</i>) gitse kânûn-ı dil-i pür-sûzdan”
277/3	“Câme-i in`âm (<i>cömertlik</i>) ehl-i câha komaz ihtiyâc Şâkirüz (<i>şükretme</i>) eltâf-ı (<i>cömertlik</i>) hûrşîd-i cihân-efrûzdan (<i>sevgi, övme</i>)”
277/4	“Garbdan dahı yakında (<i>yakınlık</i>) geldi bâd-ı nev-bahâr Komadı bir nesne zîr-i hâkde meknûzdan”

277/5	“Gonce tıflın açmadı Yahyâ hezârün nağmesi (<i>işitme</i>) Bî-haberdür (<i>işitme</i>) dahı ol’ uşşâkdan (<i>sevgi</i>) nev-rûzdan”
-------	--

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
278/1	“Mihrbânlık (<i>sevgi</i>) gördi (<i>görme</i>) hûrşîd-i cihân-efrûzdan (<i>övme</i>) Germ olup bülbül nevâyâ (<i>işitme</i>) başladı nev-rûzdan”
278/2	“Gonceler açılssa da görsek (<i>görme</i>) mahabbet (<i>sevgi</i>) âteşin Var mı (<i>reddetme</i>) bir dil kim ola hâlî bu demde sûzdan”
278/3	“Sûzen-i dil-dûz-ı gamzen (<i>sevgi, görme</i>) geçdi cânâ gerçi kim Geçmedi cân riştesi ol sûzen-i dil-dûzdan”
278/4	“Gamze-i (<i>sevgi, görme</i>) câdû-yı dil-berde (<i>sevgi</i>) ne tâkat (<i>yorgunluk</i>) var idi Fitneler (<i>fitne</i>) öğrenmese ol çeşm-ı (<i>görme</i>) sihr-âmûzdan”
278/5	“Meş’al-i gül şevkine (<i>coşku, heyecan</i>) seyr idegör (<i>görme</i>) şeb-tâ- seher Giceyi fark itmek olmaz şimdi Yahyâ rûzdan (<i>övme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
279/1	“Yaklaşdı (<i>yakınlık</i>) diyü hattını geçme o güzelden (<i>iyimserlik</i>) Kim gördi (<i>görme</i>) ki evvel öle bir kimse ecelden (<i>kabullenme</i>)”
279/2	“Dilden geçen (<i>arzu, istek</i>) ol şâhı (<i>sevgi</i>) der-âgûşdur (<i>dokunma</i>) ammâ Dâmânına (<i>iffet</i>) sarılmadur (<i>dokunma</i>) ancak gelen elden (<i>yetinme</i>)”
279/3	“Şimden girü bizden kerem (<i>cömertlik, iyimserlik</i>) it lutfunı (<i>yardım, iyilik</i>) kesme Öldük (<i>sitem</i>) meded (<i>merhamet</i>) ey sâkî-i gül-çehre keselden (<i>beklenti</i>)”
279/4	“Ezdi yüregüm seng-i gam (<i>keder</i>) u derd-i (<i>dert</i>) firâkun (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) Kısmet bana endûh ü belâ (<i>kötümserlik</i>) imiş ezelden (<i>kabullenme</i>)”
279/5	“Yârün (<i>sevgi</i>) ki meyânındadır ol hancer-i gaddâr (<i>acımasızlık</i>) Şimden girü Yahyâ geçemezsin sen o belden (<i>dokunma</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
280/1	“Sıma âyîne-i kalbüm hazer kıl (çekinme, korku) inkisârumdan (incinme) Beni hâk ile yeksân eyleme sakın (çekinme) gubârumdan”
280/2	“Yele virdi neşâtum (mutluluk, sevinç) kâr u bârın bâd-ı âhumla (inleme) Figân (üzüntü, işitme) baht-ı (baht, talih) siyâhumdan şikâyet (şikâyet) rûzgârumdan”
280/3	“Biri hûrşîd-i `âlem-tâb u biri mâh-ı bedr olmuş (övme) Çıkup iki şerer eflâke âh-ı (işitme, inleme) pür-şerârumdan”
280/4	“`Aceb nice bulupdur ben nahîfi derd ( <b>dert</b> ) ü gam ( <b>keder</b> ) bilsem Nişân ( <b>görme</b> ) hod kalmamışdur za`f ile cism-i nizârumdan (kötümserlik)”
280/5	“Ricâm (ümit, beklenti) oldur Hudâdan ol kıyâmet kaddi gösterson (görme) Şu dem kim gözüm (görme) açup turam (arzu, istek) ey Yahyâ mezârumdan”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
281/1	“Olur gül gül kaçan şeftâlular alsam (arzu, istek) `izârından (sevgi) Bu bâgun meyvesi evvel irişirmiş bahârından”
281/2	“Degüldür (reddetme) gûşvâr-ı la`l bir lü`lü`-yi lâladur (övme) Görinür (görme) sürh yârün (sevgi) reng-i rûy-ı tâb-dârından (övme)”
281/3	“Şehâ (sevgi) pür-dâg sînem tâze tâze zahm-ı (kötümserlik) tîgünle Bana yegdür (iyimserlik, kabullenme) cihânun gülşeninden lâlezârından”
281/4	“İletdün bûy-ı (koklama) zülfin nâfenün bagrını hûn itdün O miskîni (koklama) çıkardun ey sabâ âhir diyârından”
281/5	“Yatur deşt-i belâda (kötümserlik) tâb-ı gamdan (keder) teşne-leb Yahyâ İçürmez (tatma) mi o hûnı dahı tîg-i âb-dârından”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
282/1	“Dirîg (üzüntü) itmez vefâsın (vefâ) âşık-ı (sevgi) bî-sabr (sabır) u hûşundan Nice hazz (mutluluk) itmesün dil sâde-rûnun bâde-nûşundan (tatma)”
282/2	“Esâs-ı kâr u bâr-ı hüsnüni sakın harâb (kötümserlik) eyler Hazer kıl (çekinme, korku) seyl-i eşk-i (üzüntü) âşıkun (sevgi) cûş u hurûşundan (coşku)”
282/3	“Düşer tenhâda (yalnızlık) zâhid şüphesiz (kabullenme) pâ-y-ı hum-ı meyde Düşürmez (kabullenme) gerçi kim seccâdesin zâhirde (görme) dûşundan (dokunma)”
282/4	“Görinmez (görme) bir belâdur (kötümserlik) âşık-ı (sevgi) bî-sabr (sabır) u ârâma (huzur) Meded (merhamet) göstermesün (görme) zülf-i siyâhın kelle-pûşundan”
282/5	“Göricek (görme) cân ile nakd-i revânı `âkibet Yahyâ Lebün (sevgi) kandini bâzâr-ı vefâ (vefâ) şekker-fürûşundan”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
283/1	“Düketdi sabrını (sabır) gönlüm o la`l-i nâba düşelden Komadı varını harc eyledi şarâba düşelden (kötümserlik)”
283/2	“Gözime (görme) `aks-i ruhun (sevgi) düşmek ile yanmada gönlüm Hevâ-yı dil katı germ oldu cemre âba düşelden”
283/3	“İrişdi (ulaşma) başı göge hiç ayagı yer mi basar gör (görme) Fütâde-dil der-i yâr-i (sevgi) felek-cenâba düşelden (kötümserlik, şikâyet)”
283/4	“Ne ıztırâb-ı (ıstırap) keş-â-keşdedür bu cân-ı belâ-keş (kötümserlik) Cefâ-yı (keder) şâne ile zülfün ıztırâba (ıstırap) düşelden”
283/5	“Hicâb-ı (utanma) vuslat-ı yâr (sevgi, hasret, özlem, kavuşma) anladum vücûdumı Yahyâ Ne hâlet (samimiyet) idecegüm bilmem (şaşkınlık) ol hicâba (utanma) düşelden”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
284/1	“Bir güzel sev (<i>arzu, istek</i>) kim ana her nev-cevân reşk eylesün (<i>kıskançlık</i>) Cân gibi sînende yer itsün (<i>arzu, istek</i>) cihân reşk eylesün (<i>kıskançlık</i>)”
284/2	“Sîne-i pür-dâgdan dil mürği kılsun nâleler (<i>işitme, üzüntü</i>) Sıklığı (<i>sıkıntı</i>) dinsün hezârün gülsitân reşk eylesün (<i>kıskançlık</i>)”
284/3	“Olma ey rûh-ı revân (<i>sevgi</i>) halvetde (<i>yalnızlık</i>) vü kesretde dūr (<i>uzaklık</i>) Tâ görüp (<i>görme</i>) üns (<i>yakınlık</i>) ü safâmuz (<i>mutluluk, zevk</i>) ins ü cân reşk eylesün (<i>kıskançlık</i>)”
284/4	“Ülfet it (<i>övme</i>) fakr ile teshîr it gedâlık `âlemin (<i>iyimserlik</i>) Şöyle hoş-hâl (<i>iyimserlik</i>) ol ki şâh-ı (<i>sevgi</i>) kâmrân (<i>mutluluk</i>) reşk eylesün (<i>kıskançlık</i>)”
284/5	“Çeşme-i (<i>görme</i>) hayvânun agzı suyun akıtsun sözün (<i>işitme</i>) Hızır işitsün (<i>işitme</i>) anı Yahyâ her zamân reşk eylesün (<i>kıskançlık</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
285/1	“Komayup tâkatim feryâda (<i>işitme, kötümserlik</i>) nâlân (<i>üzüntü</i>) olmasun dirsün (<i>işitme</i>) Gözüm yaşını alursun da giryân (<i>üzüntü</i>) olmasun dirsün (<i>işitme</i>)”
285/2	“Cefâ (<i>keder</i>) taşıyla mir`ât-i dilüm sâd-pâre eylersün Ne mümkündür (<i>sitem</i>) yine hâtır perîşân (<i>perişanlık</i>) olmasun dirsün (<i>işitme</i>)”
285/3	“Melâhat (<i>sevgi</i>) mülkünü teshîr idüp şemşîr-i gamzenle (<i>sevgi, görme</i>) Güzellik kişverinde gayrı sultân olmasun (<i>sitem</i>) dirsün (<i>işitme</i>)”
285/4	“Benüm zann itdüğim (<i>yanılma</i>) bu kim gurûr-ı (<i>gurur, kibir</i>) hüsn ile bir gün Felek de mihr-i rahşân mâh-ı tâbân olmasun (<i>kötümserlik</i>) dirsün (<i>işitme</i>)”
285/5	“Nice kul olmasun Yahyâ sana ey pâdişâh-ı hüsn (<i>sevgi, övme</i>) Yolumda senden ögze kimse kurbân olmasun dirsün (<i>işitme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
286/1	“Hûblar (<i>sevgi, iyimserlik</i>) zânû-be-zânû (<i>dokunma</i>) câm-ı zerrîn der-miyân Bir gül-i sad-bergdür gûyâ o bezm-i dilsitân (<i>iyimserlik</i>)”
286/2	“Gül dizüp zerrîn kadeh etrâfına (<i>yakınlık</i>) bir kâsede Eyledi erbâb-ı meclis zîynet-i bezm-i cihân (<i>övme</i>)”
286/3	“Sahn-ı gülzâre virüp revnak gül-i ra`nâ (<i>sevgi, hüzn</i>) ile Çevresin rengîn gül-i zîbâ tonatmış (<i>dokunma</i>) bâgbân”
286/4	“Rište-i âla dizer gûyâ nice yâkût-ı nâb (<i>sevgi, iyimserlik</i>) Devr idüp ol meclisi câm-ı şarâb-ı erguvân”
286/5	“Gül gül itdi `arız-ı hûbânı (<i>sevgi</i>) Yahyâ tâb-ı mey Oldı şem-i meclis-ârâ (<i>huzur</i>) her taraf pertev-resân (<i>ulaşma</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
287/1	“Sâkîye dinüz (<i>arzu, istek</i>) bezme yine bâde getürsün Bir bir hep unutduklarımız (<i>unutma</i>) yâda getürsün”
287/2	“Gül gibi sunup her birine câm-ı leb-â-leb (<i>iyimserlik</i>) Bezm ehlini bûlbûl gibi feryâda getürsün (<i>işitme, kötümserlik</i>)”
287/3	“Mecnûn gibi yâbâna giden bü'l-heves-i (<i>istek, meyil</i>) `aşk (<i>sevgi</i>) Hall itmedüğü müşkîli (<i>zorluk</i>) üstâda getürsün”
287/4	“Cevr (<i>keder</i>) okları delsün dir (<i>işitme</i>) ise bagrını âşık (<i>sevgi</i>) Kirpiklerini hâtır-ı nâ-şâda (<i>mutluluk</i>) getürsün”
287/5	“Makta'da idüp medh (<i>övme</i>) ser-i zülfünü (<i>sevgi</i>) Yahyâ Vâsf-ı kad-i mevzûnunu bâlâda getürsün (<i>yüceltme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
288/1	“Hercâ'îye dil virme (<i>reddetme</i>) ki âvâre olursun Dermân bulımazsın katı bî-çâre (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) olursun”
288/2	“Bir pâre safâ (<i>mutluluk, zevk</i>) üzre ol ey âyîne-i dil Her seng-dile düşme (<i>reddetme</i>) ki bin pâre olursun”
288/3	“Dirşün (<i>işitme</i>) ki nice vâsıl (<i>kavuşma</i>) olur dil-bere âşık (<i>sevgi</i>)”

	Gam (keder) çekme gönül yalvara yalvara olursun (kabullenme)”
288/4	“Her gün ki görünsen (görme) olur ol gün bize bayrâm (mutluluk) Cânâ (sevgi) ne `aceb dil-ber-i meh-pâre olursun (sevgi, övme)”
288/5	“Hûnî gözi (görme) kim hançer ile tîg ile oynar (kötümserlik) Yahyâ ana ulaşma (yakınlık) ki pür-yâre (sevgi) olursun”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
289/1	“Bir çâre bulmaz derdine (dert) bî-çâre (çaresizlik, kötümserlik) gönlüm neylesün Bir cây-ı âsâyîş (güven) mi var âvâre gönlüm neylesün (sitem)”
289/2	“Seng-i cefâ (keder) ile yıkup dil-dâr (sevgi) mir’ât-i dili Yine dürüst olmak diler (arzu, istek) sad pâre gönlüm neylesün”
289/3	“Şol şerhalar kim eyledi şemşîr-i gamzen (sevgi, görme) dil-berâ (sevgi) Yok şerhe kâbil bir mahal pür-yâre (sevgi) gönlüm neylesün”
289/4	“Dirsin (işitme) nigâh-ı (görme) lutfumı (yardım, iyilik) dilden murâd itmek gerek Çeşmün (görme) uyar ol gamze-i (sevgi, görme) mekkâre (hilekârlık) gönlüm neylesün”
289/5	“Her gül mey-i âl ile pür-peymânedür Yahyâ bugün Gül devri kendin itmesün mey-hâre gönlüm neylesün (kabullenme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
290/1	“Rûy-ı `âşık (sevgi) gibi ey berg-i hazân kim zerd sin (kötümserlik) Var ise ol nahl-i bâg-ı hüsn için pür-derdsin (dert)”
290/2	“Sen de ey âhum (inleme) olup eşk-i (üzüntü) revânum gibi germ İncidirsın (incinme) hâtır-ı uşşâkı (sevgi) gâyet serdsin”
290/3	“Gerçek erdür bakmayan (görme) nakş-ı nigâr-ı (sevgi) `âleme Mâ’il-i (meyil) ârâyîş-i dünyâ degülsin merdsin”
290/4	“Sana erbâb-ı mahabbet (sevgi) içre olur mı nazîr (görme) Yalnız (yalnızlık) yolına cân virmekte yârün (sevgi) ferd sin”
290/5	“Gözine girsın (görme) adûnun (nefret, kötümserlik) nola ey Yahyâ bugün

	Sen de râh-ı aşkda (sevgi) pâ-mâl olan bir gerdsin (kötümserlik) ”
--	--

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
291/1	“Gönül şol mürge döndi kurtulınca (özgürlük) lâne kaydından Giriftâr (tutku) ola bir dâm-ı belâya (kötümserlik) dâne kaydından”
291/2	“Giriftâr (tutku) olayazdı pay-bend-i `akd-ı Leylâ'ya (sevgi) Kaçup sahrâlara kurtuldu (özgürlük) Mecnûn hâne kaydından”
291/3	“Dil-i şeydâ (çılgınlık) ider âmâde her târına bir cânı Halâs olsun (özgürlük) diyü gîsû-yı yâri (sevgi) şâne kaydından”
291/4	“Varup Mecnûn'ı bulsam (arzu, istek) derdleşsem (dert) deşt ü sahrâda Disem (işitme) bir bir ana çekdüklerüm (sıkıntı) bî-gâne kaydından”
291/5	“Dırâz oldukça efvân olmada dil-besteler (sevgi) Yahyâ Muhassal kurtuluş yok (kabullenme) kâkûl-i cânâne (sevgi) kaydından”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
292/1	“Şîve vü nâz (nazlanma) ile ol serv-i hırâmân yürisün (dokunma) Bî-kerân leşker ile râyet-i sultân yürisün”
292/2	“Erguvân şekline (görme) döndür (arzu, istek) tenüm ey dîde (görme) benüm Nahl-i mihnetdür (minnet) ana su yerine kan yürisün (dokunma) ”
292/3	“Eli ayagı yolına tuta (dokunma) mey sun sâki Dir isen (arzu, istek) cânı gelüp haste-i hicrân (hasret, sevgi, özlem, ayrılık) yürisün”
292/4	“Bâdbânını habâbun yine pür itdi hevâ Yürisün zevrak-ı câm-ı mey-i rahşân yürisün (arzu, istek) ”
292/5	“Çünkü âsâyîşe (güven) imkân yog (kabullenme) içinde Yahyâ Bir dem evvel bu sitem-hâne-i (sitem) vîrân yürisün”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
293/1	“Nahl-i kaddünden haber aldukca (işitme) cânâ (sevgi) bâddan

	Ser-fürû itmez mi vardur servden şimşâddan”
293/2	“Âşık-ı mehcûrî (<i>bırakmak, ayrılmak, terk etmek</i>) şâhum (<i>sevgi</i>) yâdlerden saymayup Lutflarla (<i>yardım, iyilik</i>) andugun bir dem gider mi yâddan”
293/3	“Müstedâm ol sîne-i bî-kîne (<i>iyimserlik</i>) idün karâr Geçmedün ey tîr-i dil-ber (<i>sevgi</i>) hâtır-ı nâ-şâddan (<i>mutluluk</i>)”
293/4	“Hüsine magrûr (<i>gurur, kibir</i>) olup gül gûşına (<i>işitme</i>) koymazsa da Bülbül-i şûrîde (<i>perişanlık</i>) geçmez nâle vü feryâddan (<i>işitme, üzüntü</i>)”
293/5	“Geşt-i deşt ü kûhdur erbâb-ı `aşkun (<i>sevgi</i>) pîşesi (<i>övme</i>) Bir revîşdür kim kalupdur Kays'dan Ferhâd'dan (<i>yakınlık</i>)”
293/6	“Hazret-i Sultân Murâd'un feyzidür Yahyâ sözün (<i>kendini beğenme</i>) Ol şeh-i (<i>sevgi</i>) âlî-himemden (<i>övme</i>) kalma istimdâddan (<i>yardım</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
294/1	“Handeye ol dehen-i tengde çün yok imkân (<i>kabullenme</i>) Bir tebessüm de mi mümkün degül (<i>merak</i>) ey gonce-dehân (<i>sevgi</i>)”
294/2	“Gayri ezhâr gül ü lâleye hem-reng olımaz (<i>kabullenme</i>) Sâgar-ı işreti çün anlara sunmuş devrân (<i>iyimserlik</i>)”
294/3	“Bülbüle aşk-ı gülün (<i>sevgi</i>) `âkibetin gösterdi (<i>görme</i>) Gâh tîr itdi sabâ şâh-ı gülî (<i>yüceltme</i>) gâhi kemân”
294/4	“Şimdilik bülbül ü gül nâz (<i>nazlanma</i>) u niyâzı komasun (<i>arzu, istek</i>) Bu safâ (<i>mutluluk, zevk</i>) demlerini, bulmayalar nice zamân”
294/5	“Bu gelür hâtıra ol yâr (<i>sevgi</i>) ile hâlün Yahyâ Bir kitâb eyleyesin nâmı ola pîr ü cevân (<i>arzu, istek</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
295/1	“Kad-i mevzûn ile bir serv-i dil-ârâsın (<i>sevgi</i>) sen İrişilmez (<i>ulaşma</i>) sana cânâ (<i>sevgi</i>) inen a`lâsın sen (<i>övme</i>)”
295/2	“Gelicek bezme safâlar (<i>mutluluk, zevk</i>) görünür (<i>görme</i>) yârâna (<i>sevgi</i>) Aceb (<i>hayret</i>) ey câm ne mir`ât-ı mücellâsın sen (<i>övme</i>)”

295/3	“Gülşenün goncesi de gerçi güzeldür (kabullenme) ammâ Ehl-i dil istediği gonce-i ra`nâsın (sevgi) sen”
295/4	“Lutf-ı (cömertlik) cân-bahş-ı şeh-i (sevgi) `âlemi gördükde (görme) didüm (işitme) Mürdeye cân virür enfâs-ı Mesîhâ'sın sen (yüceltme) ”
295/5	“Umaram (ümit, beklenti) şâh-ı cihânum (övme) da diye (işitme) Yahyâ'ya Gülşen-i medhüme (övme, yüceltme) bir bülbül-i gûyâsın (işitme) sen”
295/6	“Sehldür şânuna nisbetle gönüller yapmak (iyimserlik) Bâni-i beyt-i Hudâ Ka`be-i `ulyâsın sen (yüceltme) ”
295/7	“Nâm ile Hazret-i Sultân Murâd-ı Gâzi Adl (adalet) ile mihr-i ziyâ-güster-i dünyâsın sen (övme) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
296/1	“Uçurdum murg-ı cânı âşiyân-ı `âlem-i tenden Halâs oldum <b>(özgürlük)</b> gam-ı <b>(keder)</b> hicrân <b>(hasret, sevgi, özlem, ayrılık)</b> ile gavgâ-yı `âlemden (iyimserlik) ”
296/2	“Ben ol serv-i revâna (sevgi) âhiret hakkın helâl itdüm (iyimserlik) Kıyâmetde dahı rencide-hâtır olmasun benden (iyimserlik) ”
296/3	“Uyurken öpmek (dokunma) olurdu seni ey gonce-leb (sevgi) ammâ Elüm varmaz bir gül koparmaga bu gülşenden (iyimserlik) ”
296/4	“Nigâr-ı (sevgi) nakş-ı tasvîrün gözümünden (görme) olmadı hâlî Hayâlün çıkmadı bir lahza bu cây-ı mu`ayyenden (sevgi) ”
296/5	“Bulınmaz bî-vefâ (vefâ) `âlemde bir gün yüzli ey Yahyâ (kabullenme) Sen andan râzı vü hoşnûd (iyimserlik) olasın (arzu, istek) ol dahı senden”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
297/1	“Benüm ol derd (dert) ile Mecnûn gibi taglara düşen (övme) Akl ü fikri yitirüp vâlih ü âvâre düşen (perişanlık) ”
297/2	“Pây-bûsına irem (ulaşma) dirsensin (işitme) eger ey dil-i zâr (işitme, inleme) ”

	Hâk olur reh-güzerinde o sitem-kâre (<i>sitem</i>) düşen”
297/3	“Hûblar (<i>sevgi, iyimserlik</i>) her biri bir âşıkı (<i>sevgi</i>) ta`yîn itmiş Dil-i üftâde-i bî-çâre (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) imiş yâre (<i>sevgi</i>) düşen”
297/4	“Gamzesinden (<i>sevgi, görme</i>) o şehün (<i>sevgi</i>) kimdür iden cânı halâs (<i>özgürlük</i>) Kurtulur mı gönül ol hançer-i gaddâre (<i>acımasızlık</i>) düşen”
297/5	“Sâyeveş pâyna düşmek ne idi ey Yahyâ Bilse dil-dâr (<i>sevgi</i>) nedür ol gözi (<i>görme</i>) mekkâre (<i>hilekârlık</i>) düşen”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
298/1	“Gelse yaz Ahmed eline kâsesin alsa (<i>arzu, istek</i>) kaçan Şâh-i gülde (<i>yüceltme</i>) gül tıbak olmuş sanur anı gören (<i>görme</i>)”
298/2	“Meclis içre raks iderken gör (<i>görme</i>) o nahl-i tâyezi (<i>sevgi</i>) Ey cinân tâvûsunı cevân iderken görmeyen (<i>görme</i>)”
298/3	“Kanda oynadurlar ey meh (<i>sevgi</i>) kâse-i mihr ü mehi Kâseler yanında kim oynadur ol sîmîn-zekân”
298/4	“Tagıdup `aklın perîşân-hâl (<i>perîşanlık</i>) olur erbâb-ı dil Her kaçan kim kâkülün tagıtsa ol nâzûk-beden (<i>iyimserlik</i>)”
298/5	“Matla`-ı şems-i hünerdür nazmum ey Yahyâ benüm ( <i>kendini beğenme</i> ) Dâ`ima şî`rümde Ahmed Şâhum ansam nola ben (<i>arzu, istek</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
299/1	“Mest-i harâb oldum pîr-i mugân suyundan (<i>sevgi</i>) Bir iki zevrak ile geçdüm cihân suyundan”
299/2	“Sâkî-i bezm elinde (<i>dokunma</i>) var iken âb-ı engûr Bilmem ne hazz (<i>mutluluk</i>) idersin sûfî yabân suyundan”
299/3	“Bu bâgun aldı herkes hazzını (<i>mutluluk</i>) bâgbânâ Zühhâd mîvesinden ben nâ-tüvân (<i>çaresizlik</i>) suyundan”
299/4	“Ruhsâr-ı zerdüm üzre akıtma eşk-i (<i>üzüntü</i>) çeşmüm (<i>görme</i>) Şâhum hazer (<i>çekinme, korku</i>) gerekdür fasl-ı hazân suyundan”

299/5	“Buldı lebin emenler (tatma) hep `ömr-i câvidânî Virdi nişâne ( <b>görme</b> ) la`li Yahyâ cinân suyundan”
-------	--

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
300/1	“Derûnumda mahabbet (sevgi) şem`ini yak nâr-ı aşkundan ( <b>sevgi</b> ) Münevver eyle gönlüm hânesin envâr-ı `aşkundan (sevgi)”
300/2	“Çü pîr-i hânkâh-ı `aşkun ( <b>sevgi</b> ) itdüm lutfına ( <b>yardım, iyilik</b> ) tekve Bu abdâlî da mahrûm eyleme ( <b>arzu, istek</b> ) esrâr-ı `aşkundan (sevgi)”
300/3	“Ne mihnetler kazanmışdur gönül râh-ı mahabbetde (sevgi) Bî-hamdi'llâh (şükretme) ki çokdur assımu bâzâr-ı `aşkunda (sevgi)”
300/4	“Cemâlün (görme) şevkine (arzu, istek) şâm u seher feryâdlar (işitme, kötümserlik) kılsun Ayırma bülbül-i şûrîdeni (perişanlık) gülzâr-ı `aşkundan (sevgi)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
301/1	“Aldı gönlüm bir cevân-ı hûb-rûy (sevgi, iyimserlik) u tünd-hû Gamze-i (sevgi, görme) ser-tîzi hûnî çeşm-i (görme) mesti fitne-cû (fitne)”
301/2	“Yalnız bu ten degül kılca kalıpdur cân dahı (kötümserlik) Az müddetde o gîsûlar beni kıldı dü mü (kötümserlik)”
301/3	“Rûy-ı âşık (sevgi) za`ferân-renk olduğunun vechi bu La`line (sevgi) şîrînlık yazar o hatt-ı müşg-bû (koklama)”
301/4	“Bir elif yazdı hayâl-i kaddi levh-i sînede Dîde (görme) turmaz yaş döker (üzüntü) itmez kabûl-i şüst ü şû (reddetme)”
301/5	“Gûyiyâ Yahyâ bu şî`r ol matla-ı zîbâ ile Bir cevân-ı tâzedür mevzûn kadd ü hûb-rû (sevgi, iyimserlik)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
302/1	“Cûy-ı eşküm (üzüntü) serv-kaddünçün ko aksun (arzu, istek) sû-be- sû Bûstân-ı (koklama) kûyun arayı tolansun (arzu, istek) kû-be-kû”

302/2	“Her kılı zencîr-i gam (keder) her târı bir mâr-ı elem (keder) Böyledür ol zülf-i pür-ham dikkat itdüm mû-be-mû (kötümserlik)”
302/3	“Da`vi-i hüsn ü melâhat (sevgi) eylemiş dil-dâr (sevgi) ile Lâzım oldu yâr (sevgi) ile mir'âtı itmek rû-be-rû”
302/4	“Arız-ı (sevgi) rengînünün hergiz misâlin görmedüm (görme, övme) Pül gibi gözden geçürdüm suları hep cû-be-cû (görme)”
302/5	“Goncedür gülzâr-ı derd (dert) ü gamda (keder) Yahyâ'nun hemân Renk-beste gönli tâze dâglar ile bû-be-bû (koklama)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
303/1	“Cân mı vardır ârzû-mend-i visâlün (kavuşma, arzu) olmaya (kabullenme) Dil mi vardır teşne-i âb-ı zülâlün (tatma) olmaya (kabullenme)”
303/2	“Bir gönül var mı ser-i zülfünde (sevgi) ârâm itmeyüp (kabullenme) Nâz (nazlanma) ile reftâra gelsen pâ-y-mâlün olmaya (kabullenme)”
303/3	“Dâmdur zülf-i siyâhun dânedür hâl-i ruhun (sevgi) Kangı âdemdür ki sayd-ı zülf ü hâlün (sevgi) olmaya (kabullenme)”
303/4	“Gökde uçarsa hümâveş mürğ-i dil (sevgi) bî-kadrdur Şöyle kim pervâne-i şem`-i cemâlün (görme) olmaya (kabullenme)”
303/5	“Dirsün (işitme) âgûş (dokunma) eyledüm yârün (sevgi) miyân-ı nâzükin (iyimserlik) Akl bâver eylemez Yahyâ hayâlün olmaya (reddetme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
304/1	“İrişür (ulaşma) câna râhat (huzur) kûy-ı dil-berden (sevgi) nesîm esse Husûsâ çîn-i zülfinden gelüp anber-şemîm (koklama) esse”
304/2	“Semûm-ı herc-i (ayrılık) yârün (sevgi) ehl-i `aşka (sevgi) itdüğün itmez (övme) Hevâ olsa cehennem âteşi nâr-ı cahîm esse (küçümseme)”
304/3	“Rakîb-i (nefret, kötümserlik) nâ-kabûl (reddetme) esmiş savurmuş yâri (sevgi) incitmiş (incinme) Ağrıdur âdemün başın hevâ gâyet hamîm esse (kötümserlik)”

304/4	“Kalur mı (kabullenme) bâg-ı dilde bir açılmaduk gül-i ümmîd (ümit, beklenti) Nesîm-i himmet ü ihsânun ey şâh-ı kerîm esse (cömertlik) ”
304/5	“Gelür tîri muvâfık rûzgâr olursa ey Yahyâ (kabullenme) İrişür (ulaşma) câna râhat (mutluluk, huzur) kûy-ı dil-berden (sevgi) nesîm esse”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
305/1	“Geçersin her güle `âşık (sevgi) kaçarsın âldan âla Sebâtun yokdur ey bülbül konarsın (dokunma) daldan dala”
305/2	“`Ubûdiyyet makâmından çıkar mı `âşık-ı şeydâ (sevgi, çılgınlık) Düşer sevdâ-yı `aşkunla (sevgi) egerçi hâlden hâle”
305/3	“Sözüm dinle (işitme) kelâm-ı ehl-i hâli gayre benzetme Bilürsin vâ`izâ çok fark vardur kâlden kâle (kabullenme) ”
305/4	“Nola (arzu, istek) her `ıydde pâ-bûsunı <b>(dokunma)</b> kadr ü şeref bilsem Bana ser-mâye-i `ayş (tatma) u safâdur (mutluluk, zevk) sâlden sâle”
305/5	“Dil-i zârun (işitme) figân u nâlesin (işitme, üzüntü) cism-i nizârumdan İşidenler didi (işitme) Yahyâ ölürmüş nâlden nâle (işitme, üzüntü) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
306/1	“Sevdâ-yı (sevgi) ser-i zülfünü elden komam (kabullenme) ey mâh (sevgi) Ser-rişte-i aşk (sevgi) eldedür el-minetü li`llâh”
306/2	“`Aşkun (sevgi) nice düşvâr (zorluk) idüğün her kişi bilmez Bir ben bilürin çekdiğimi (sıkıntı) bir de bir Allâh (kabullenme) ”
306/3	“Her gice neler çekdiğimi (sıkıntı) künc-i belâda (kötümserlik) Dünyâlara her subh yayar âh-ı (işitme, inleme) sehergâh”
306/4	“İncinmez (incinme) idüm çıkdugına hâne-i tenden Cân olsa eger nâvek-i cânân (sevgi) ile hem-râh (iyimserlik) ”
306/5	“Hem âh (incinme) iderin kaçdugına (uzaklık) benden o mâhun (sevgi) Hem havf (korku) iderin kim anı Yahyâ tuta ol âh (işitme, inleme) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
307/1	“Yâr (<i>sevgi</i>) açılma biraz bâde-i nâb olsa bize (<i>arzu, istek</i>) Gelse sâkî sebeb-i ref-i hicâb (<i>utanma</i>) olsa bize (<i>arzu, istek</i>)”
307/2	“Tâc-ı Dârâ'da olan gevheri biz neyleyelüm (<i>umursamazlık</i>) Câm-ı Cem'de konılan la'l-i müzâb olsa bize (<i>umursamazlık</i>)”
307/3	“Bâde-i hum-ı mecâzî bize te'sîr itmez (<i>iyimserlik</i>) Eski mey-hârelerüz köhne şarâb olsa bize (<i>iyimserlik</i>)”
307/4	“Ehl-i dil düşmeni (<i>nefret, kötümserlik</i>) hussâda (<i>kıskançlık, kötümserlik</i>) `aceb nitdük biz ( <i>sitem</i> ) Şâd ( <i>mutluluk</i> ) olur her biri bir gûne `azâb olsa (<i>kötümserlik</i>) bize”
307/5	“Kanda var tâze güzel diyü (<i>işitme</i>) sorardık (<i>merak</i>) Yahyâ Sonra tenhâ (<i>yalnızlık</i>) bulıcak yâr (<i>sevgi</i>) cevâb olsa bize (<i>arzu, istek</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
308/1	“Her katre-i eşküm (<i>üzüntü</i>) ki akar kan arasında Lü'lü' gibidür (<i>övme</i>) subha-i mercân arasında”
308/2	“Zülf-i siyehinden (<i>sevgi</i>) kesilür mi dil-i şeydâ (<i>çılgınlık</i>) Bir râbıta'dur (<i>yakınlık</i>) cân ile cânân (<i>sevgi</i>) arasında”
308/3	“Olmakda güzellikte o meh (<i>sevgi</i>) Yûsuf-ı sâni Bir fitne (<i>fitne</i>) kopar korkarın (<i>korku, endişe</i>) ihvân arasında”
308/4	“Fasl itmese aralarını hançer-i hicrân (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) Gavga uzanurdu ten ile cân arasında (<i>iyimserlik</i>)”
308/5	“Yahyâ beni mi buldı hemân kâfir-i zülfi (<i>sitem</i>) Bend eyleyecek bunca müselmân arasında”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
309/1	“Câna (<i>sevgi</i>) hat-ı yâkûtî yazan ol dehen üzre Bir nokta komış sürh ile gûyâ zekân üzre (<i>sevgi</i>)”
309/2	“Hâl-i siyehün `arız-ı zîbâna yaraşmış (<i>sevgi</i>) Zülfün ne güzel düşmüş o vech-i hasen üzre (<i>sevgi</i>)”

309/3	“Zülfünde gönül gamzen (<i>sevgi, görme</i>) ile eglenür (<i>mutluluk</i>) ey mâh (<i>sevgi</i>) Cân-bâz gibi tîg ile oynar resen üzre (<i>görme</i>)”
309/4	“Pîrâheni hıfz eyler eser yelden o mâhı (<i>sevgi</i>) Ditrer (<i>heyecan</i>) turur ol Yûsuf-ı gül pîrehen üzre”
309/5	“Yahyâ o şehün cevherî-i la`lini söylet ( <i>işitme</i> ) Yâkûtı neden kim tuta dürr-i `aden üzre”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
310/1	“Mu`attar kıl meşâmum (<i>coşku</i>) bûy-ı (<i>koklama</i>) zülf-i müşgbârunla (<i>koklama</i>) Münevver eyle cismüm mihr-i rûy-ı tâb-dârunla (<i>övme</i>)”
310/2	“Ölür virmez (<i>reddetme</i>) gönül (<i>sevgi</i>) peykânunı saklar derûnında `Âdem iklimine `azm itmez illâ yâdigârunla”
310/3	“Büküldi kâmetüm hicrûnle (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) cânâ (<i>sevgi</i>) nâ-tüvân (<i>çaresizlik</i>) oldum Ne var bir kez visâle (<i>kavuşma</i>) kâbil olsan ihtiyârunla”
310/4	“Vücûdunda kesâfetden eser kalmasun ey `âşık (<i>sevgi</i>) Sabâveş salınam dirsen (<i>işitme</i>) çemende gül-izârunla (<i>sevgi</i>)”
310/5	“Dimezsın (<i>işitme</i>) kanda ahşâmlar o meh (<i>sevgi</i>) dahı uyursun sen (<i>sitem</i>) Uyutmazsın egerçi halkı Yahyâ âh u zârunla (<i>işitme, inleme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
311/1	“Gül ruhun (<i>sevgi</i>) bûyın (<i>koklama</i>) sabâdan aldı âb-ı Edrene Ben de bildüm (<i>kabullenme</i>) ki olur erzân gül-âb-ı Edrene”
311/2	“Şöyle ma`mûr oldı hûbân-ı (<i>sevgi, iyimserlik</i>) Sitânbul ile kim Câydu bir gence her künc-i hârâb-ı Edrene (<i>yakınlık</i>)”
311/3	“Özge `âlem virdi lutf ile ( <i>yardım, iyilik</i> ) o şeh-i dil-keşe `Alemün sultânı (<i>övme</i>) şâh-ı kâm-yâb-ı Edrene”
311/4	“Hazret-i Sultân Murâd ol şâh-ı `âlî-kadr kim ( <i>övme</i> ) Pây-bûsıyla ( <i>dokunma</i> ) mu`azzamdur cenâb-ı Edrene”
311/5	“Makdemiyle şöyle rif`at buldı ol şeh-i güzîn (<i>sevgi, iyimserlik</i>)

	Nüh sipihre ta`n ider (<i>kıskançlık</i>) şimdi kıbâb-ı Edrene”
311/6	“Şemme-i lutfun virüp (<i>yardım, iyilik</i>) hâsiyyet-i müşg (<i>koklama</i>) ü gül-âb Kadr ü kıymet bulmada âb ü türâb-ı Edrene”
311/7	“Anı döndermişdi pîr-i köhne-sâle rüzgâr Hamdû li'llâh (<i>şükretme</i>) yine avd itdi şebâb-ı Edrene”
311/8	“İltifâtun (<i>övme</i>) bir safâ (<i>mutluluk, zevk</i>) bağışladı Yahyâ'ya kim Virmeye bir meste ol hâli şarâb-ı Edrene”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
312/1	“Dâglar dâne elifler dâm sînem dâmgâh (<i>kötümserlik</i>) Sayd olunmaz bir hümâ fikriyle ömrüm geçdi âh (<i>işitme, inleme</i>)”
312/2	“Reh-güzârına yüzüm sürmek (<i>sevgi</i>) mukârrer anlasam Çokdan eylerdüm bu cân-ı nâ-tüvânı (<i>çaresizlik</i>) rû-be-râh”
312/3	“Birbirine uymuş eshâb-ı cemâl-i dil-rübâ (<i>sevgi</i>) Kâkül-i hoş-bûyı (<i>övme, koklama</i>) miski (<i>koklama</i>) çeşm (<i>görme</i>) ü ebrûlar siyâh”
312/4	“Lem`asından `aşkımun (<i>sevgi</i>) pür-şevk (<i>arzu, istek</i>) sahn-ı meykede Şu`lesinden şevkimün (<i>coşku, heyecan</i>) pür-nûr künc-i hânkâh”
312/5	“Tîrine Yahyâ nişân (<i>görme</i>) eylerse olma münharîf (<i>kırılmalık</i>) Göz uciyla (<i>görme</i>) yârdan (<i>sevgi</i>) yetmez mi bir kerre nigâh (<i>görme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
313/1	“Sakın pervâne bâl ü per açup şem`e yakın (<i>yakınlık</i>) olma (<i>reddetme</i>) Yanar dûşundaki ol şâl-ı kibrîti emîn olma”
313/2	“Perîşân (<i>perişanlık</i>) olma ey gül bülbülün âh u enîninden (<i>işitme, inleme</i>) Niyâz-i bülbül-i zârı (<i>işitme, üzüntü</i>) götürmez nâzenîn olma (<i>reddetme</i>)”
313/3	“Tutalum gözi açıklardan olmuşsın be hey zâhid

	Hudâ Settârdur ta`n itme ( <i>kıskançlık</i> ) rinde `ayb-bîn olma (<i>iyimserlik</i>)”
313/4	“Serîr-i nâz u istignâya (<i>nazlanma</i>) geç devletle `izzetle (<i>mutluluk, talih</i>) Şeh-i (<i>sevgi</i>) hüsn ü bahâsın gayrlarla hem-nişîn olma (<i>reddetme</i>)”
313/5	“Cihân-ı bî-sebât içre gam (<i>keder</i>) u şâdî (<i>sevinç</i>) ber-â-berdür (<i>yakınlık</i>) Eger şâd (<i>mutluluk</i>) olmadunsa gam (<i>keder</i>) degül Yahyâ hazîn (<i>üzüntü</i>) olma (<i>iyimserlik</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
314/1	“Dil-ber (<i>sevgi</i>) giceyle gelse (<i>arzu, istek</i>) rakîb (<i>nefret, kötümserlik</i>) âgeh olmasa Ol rû-siyâh (<i>kötümserlik</i>) sâye gibi hem-reh olmasa”
314/2	“Nahl-i emel ne denlü dırâz olsa hûb (<i>sevgi, iyimserlik</i>) idi Dest-i hayât u kadd-i bekâ kûteh olmasa (<i>arzu, istek</i>)”
314/3	“Zâhid bu denlü sıklet-i tâc u kabâ ile Uçmak (<i>arzu, istek</i>) ümîdin (<i>ümit, beklenti</i>) itmez idi ebleh olmasa”
314/4	“Ma`mûrdur mülâhaza-i yârla (<i>sevgi</i>) gönül Hâlüm harâb (<i>kötümserlik</i>) olurdu eger ol şeh olmasa (<i>iyimserlik</i>)”
314/5	“Benzetmez idi rûyına (<i>övme</i>) Yahyâ gül-i teri Ezhâr içinde cümleden ol eşbeh olmasa (<i>kabullenme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
315/1	“Gönlüm açılmaz dime cânâ (<i>sevgi</i>) bahâr olsun hele (<i>sabır</i>) Evme `ayşa (<i>tatma</i>) mûrg-i zerrîn-per şîkâr olsun hele”
315/2	“Güç degüldür yâri (<i>sevgi</i>) tehnâ (<i>yalnızlık</i>) eylemek agyârdan (<i>nefret, kötümserlik</i>) Tâli'üm (<i>baht, talih</i>) olsun müsâ'id yâr yâr (<i>sevgi</i>) olsun hele”
315/3	“Gözine girmek (<i>görme</i>) hasûdun (<i>kıskançlık, kötümserlik</i>) nicolur seyr idesin (<i>görme</i>) Cism-i zârüm (<i>işitme, üzüntü</i>) reh-güzârında gubâr olsun hele”
315/4	“Sûzuma hûrşîd-i `âlem-tâbı çerhün döymeye (<i>övme</i>) Ateş-i dâğ-ı nihânüm âşîkâr (<i>görme</i>) olsun hele”

315/5	“Dostum (<i>sevgi, iyimserlik</i>) yolunda ölmek ihtiyâr itdüm diyen (<i>işitme</i>) Câm-ı aşkun (<i>sevgi</i>) nûş idüp (<i>tatma</i>) bî-ihtiyâr olsun hele”
315/6	“Olma Yahyâ lutfına (<i>yardım, iyilik</i>) magrûr (<i>gurur, kibir</i>) o tıfl-ı nev-resün Kadr-i hüsnî fehm ider bir şîvekâr (<i>nazlanma</i>) olsun hele”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
316/1	“Gül gibi hurrem olup neşve (<i>mutluluk</i>) vü âvâze (<i>işitme</i>) ile Bülbüle gonce kesel virmese hamyâze (<i>küçümseme</i>) ile”
316/2	“Bâgda şâh-ı güli (<i>yüceltme</i>) gör (<i>görme</i>) ne safâdur (<i>mutluluk, zevk</i>) fehm it Sahn-ı gülşende salınmak bir iki tâze ile”
316/3	“Râstdur kâmetine hil`at-i nâz (<i>nazlanma</i>) ol servün (<i>övme</i>) Eylemez şîveleri (<i>nazlanma</i>) gerçi ki endâze ile”
316/4	“Dil perîşân-ı (<i>perişanlık</i>) sitem (<i>sitem</i>) rişte-i ümmîd (<i>ümit, beklenti</i>) za`îf Bend olur sanma ( <i>aldanma</i> ) o mecmû`a bu şîrâze ile”
316/5	“Hüsn âlemde Hudâ-dâd (<i>adalet</i>) gerekdür (<i>kabullenme</i>) Yahyâ Ne kadar `âlem ola gâliye (<i>koklama</i>) vü gâze ile”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
317/1	“Sahn-ı zemîni sünbül (<i>yakınlık</i>) benzetdi âsmâne Bir nakş-ı dil-keş (<i>yakınlık</i>) olup uydı zemîn zamâne”
317/2	“Şâh-ı gül (<i>yüceltme</i>) üzre gonce döndi dil-i hezâra Her tâze verd-i ra`nâ mahbûb-ı (<i>sevgi</i>) dil-sitâne”
317/3	“Pür-nûr idi ziyâ-yı câm (<i>övme</i>) ile gice meclis Komamış idi hâcet (<i>kabullenme</i>) şem`e mey-i şebâne”
317/4	“Mey-hâne gûşesinde bî-mâye rind-i müflis (<i>kötümserlik</i>) Câm-ı şarâb elinde (<i>dokunma</i>) işret ider Cemâne (<i>küçümseme</i>)”
317/5	“Silk-i belâgat üzre dürr ü güher dizersen (<i>kendini beğenme</i>) Yahyâ nazîr olur mı nazm-ı cihân-sitâne (<i>kendini beğenme</i>)”
317/6	“Osmân Hân-ı Gâzî sultân ebu'l-megâzî (<i>övme</i>)

	Kim dâd-ı (adalet) hakdur ana evzâ`-ı Rüstemâne (kabullenme)”
317/7	“Bir dem mi var ki (övme) olmaz mânend-i bîd lertzân (korku, çekinme) Bir kerre bâd-ı hışmı (öfke) tokunmagile (dokunma) bâna”
317/8	“Bildi ki bâd-ı kahrı (kahr) bîhinden anı sarsar Baş egdi bî-tereddüd (tereddüt) şâh-ı cihân-sitâne (yüceltme)”
317/9	“Esdi nesîm-i `adlün ( <b>adalet</b> ) `âlem cinâna döndi (övme) Bezm-i cihânda şâhum ayş (tatma) eyle (arzu, istek) câvidâne”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
318/1	“Bûy-ı vefâ (vefâ, koklama) tuymazdı (işitme) dil ol hatt-ı müşğîn (koklama) olmasa Gülzârdan olmaz safâ (mutluluk, zevk) seyr-i (görme) reyâhîn (koklama) olmasa”
318/2	“`Akl u karâr u sabrumı (sabır) yagma iderse gam (keder) degül (iyimserlik) Tâtâr gamzen (sevgi, görme) dil-berâ (sevgi) gâretger-i dîn olmasa”
318/3	“Cânâ (sevgi) nezâketle lebün benzer tokundı (dokunma) bâdeye Böyle kızarmazdı eger gâyetde rengîn olmasa (sevgi)”
318/4	“`Alem görünmezdi (görme) şehâ (sevgi) ben mübtelânun (tutku) gözine (görme) Hâk-i harîmün sürme-i çeşm-i (görme) cihân-bîn olmasa”
318/5	“Şi`rûn o yâr-i ( <b>sevgi</b> ) nâzenîn ( <b>nazlanma</b> ) almazdı Yahyâ agzına La`l-i revân-bahşı gibi rengîn ü şîrîn olmasa (kendini beğenme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
319/1	“Girer koynına (yakınlık) şem`ün gice pîrâhenle pervâne Derûnında yer itmişdür dil-i rûşenle (iyimserlik) pervâne”
319/2	“Gül ü şem`ün yakar âteşlerin dâ'im söyindürmez Nefesle `andelîb-i bî-neva (işitme) dâmenle (iffet) pervâne”
319/3	“Yakup şem`in kitâb-ı `aşk (sevgi) okur bir suhte var mı Dilâ (sevgi) bî-vech meşhûr olmadı ol fenle pervâne”
319/4	“Sana âşık (sevgi) benüm yanumda (yakınlık) gayrun nâmın andırma

	Anılmaz şem` ile bûlbûl gül-i gülşenle pervâne”
319/5	“Ne denlü nâ-tüvân (<i>çaresizlik</i>) olsam da kaçmam `aşkdan ( <i>sevgi</i> ) Yahyâ Tutuşdı şem` ile gördüm (<i>görme</i>) o lâgar tenle pervâne”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
320/1	“Bâdeyi bir humdan içsek (<i>tatma</i>) kim ferâğı olmasa Bir şarâbun mesti olsak kim yasâğı olmasa (<i>arzu, istek</i>)”
320/2	“Düzd gamzen (<i>sevgi, görme</i>) kanda gizlerdi alup nakd-i dili Gûşe-i çeşmün (<i>görme</i>) eger anun yatağı olmasa”
320/3	“Dilleri baglar idüp taraf-ı külâhundan zuhûr (<i>görme</i>) Kâkûlün (<i>sevgi</i>) böyle hurûc itmezdi bâğî olmasa”
320/4	“Nice âsâyiş (<i>huzur</i>) iderdi öyle bir vîrânede Sîne sultân-ı gamun (<i>keder</i>) eski ocagı olmasa”
320/5	“Sözleri Yahyâ'nun olmazdı bu resme sûznâk Nâr-ı hicrân (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) ile yanmış dilde dâğı olmasa”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
321/1	“Ney gibi bir`âşık-ı ( <i>sevgi</i> ) dem-sâz buldum kendüme Sırr-ı `aşkı (<i>sevgi</i>) söylerüm (<i>işitme</i>) hem-râz buldum kendüme”
321/2	“Her kişi bir kebg-reftârı şikâr itmek diler (<i>arzu, istek</i>) Ben de bir sayd idecek şeh-bâz buldum kendüme”
321/3	“Arzû eylerdi (<i>arzu, istek</i>) bir mahbûb-ı (<i>sevgi</i>) müstesnâyı dil Bir münâsib dil-ber-i (<i>sevgi</i>) mümtâz buldum kendüme”
321/4	“Çok mı gördün (<i>görme</i>) bir iki peymâne mey-nûş (<i>tatma</i>) eylesek Ben de bu humun şarâbın az buldum (<i>küçümseme</i>) kendüme”
321/5	“Eglenilmez künc-i gamda (<i>keder</i>) gördüm (<i>görme</i>) ey Yahyâ bu şeb Nâlemi (<i>işitme, üzüntü</i>) tahrîk ider bir sâz buldum kendüme”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
322/1	“Görince (<i>görme</i>) dâğını penbeyle dil o şâh kolında (<i>dokunma, sevgi</i>) Sefid bâz hayâl itdi pâdişâh kolında (<i>dokunma, sevgi</i>)”
322/2	“Ümîd (<i>ümit, beklenti</i>) odur ki süveydâ-yı dilden ide sevâdın İderse sûzen ile yâr (<i>sevgi</i>) nakş-ı âh (<i>işitme, inleme</i>) kolında (<i>dokunma, sevgi</i>)”
322/3	“Komadı (<i>kötümserlik</i>) câzibe-i hüsnî tab Rüstem-i dilde Ne var tıfl ise kuvvet komış ilâh kolında (<i>övme</i>)”
322/4	“Kul oğlılarda da vardır nice efendiler ammâ (<i>iyimserlik</i>) Ne pâdişâh güzeller olur sipâh kolında (<i>iyimserlik</i>)”
322/5	“Ölür mi (<i>sitem</i>) hâne-i Yahyâ'ya lutf idüp gele (<i>arzu, istek</i>) dil-ber (<i>sevgi</i>) Uyuya nâz ile geh sînesinde gâh kolında (<i>dokunma, sevgi</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
323/1	“Ol dil-rübâ (<i>sevgi</i>) bezme gele nîm mest ola (<i>arzu, istek</i>) Mânend-i cür'a gayrilerün (<i>nefret, kötümserlik</i>) kadri pest (<i>küçümseme</i>) ola (<i>arzu, istek</i>)”
323/2	“Dil-berler (<i>sevgi</i>) içre `aşk (<i>sevgi</i>) ola ol nev-cevâna kim Kadr-i mahabbeti (<i>sevgi</i>) bile âşık -perest ola (<i>arzu, istek</i>)”
323/3	“Nerd oynaduk o şûh (<i>nazlanma</i>) ile bir bûse (<i>tatma</i>) kavlı idüp (<i>kabullenme</i>) Ammâ didüm şu şart ile cânâ (<i>sevgi</i>) ki dest ola (<i>arzu, istek</i>)”
323/4	“Çeksün elin (<i>arzu, istek</i>) o serv-i revâna (<i>sevgi</i>) ulaşmasun Şâh-ı çenâr gibi şu kim teng-dest ola (<i>arzu, istek</i>)”
323/5	“Hüşyârlık ümîdini (<i>ümit, beklenti</i>) eyler mi tâ ebed Yahyâ ki mest-i bâde-i bezm-i elest (<i>kavuşma</i>) ola (<i>arzu, istek</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
324/1	“Arâm (<i>huzur</i>) idemem bûs u kenâr (<i>dokunma</i>) eylemeyince Sînemde gelüp yâr (<i>sevgi</i>) karâr eylemeyince”

324/2	“Fârig olamam deşt-i talebde (arzu, istek) tek ü pûdan Ol gözleri (görme) âhûy şikâr eylemeyince”
324/3	“Ayb eylemenüz her gice feryâd (işitme, kötümserlik) u figânım (üzüntü, işitme) Râhat (huzur) bulamam nâle vü zâr (işitme, üzüntü) eylemeyince”
324/4	“Ol yâr (sevgi) ışığında (yakınlık) bize yer komadı agyâr (nefret, kötümserlik) Olmadı gönül terk-i diyâr eylemeyince”
324/5	“Bâzâr-ı mahabbetde (sevgi) ruh-ı zerde bakılmaz (görme) Tâ sırma-keş-i `aşkı ( <b>sevgi</b> ) `ayâr eylemeyince”
324/6	“Kan ağlamaga (üzüntü) başladı zahm-ı dil-i Yahyâ Açılmadı çak cânına kâr eylemeyince”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
325/1	“Ey kûy-ı harâbâtı gezen hâne-be-hâne (çaresizlik) Ey der-be-der (perişanlık) itmiş seni evzâ-ı zamâne”
325/2	“Müşkillerimiz (zorluk) halline mey-hâneye varduk Hâcet komadı mug-beçeler pîr-i mugâne”
325/3	“Berg-i rez-i bâg üzre döküp (dokunma) cür`a-i câmı Gül mevsimi hükmin virelüm fasl-ı hazâne”
325/4	“Pervâne niçün şem`-i şeb-ârâya tokundı ( <b>dokunma, merak</b> ) Yok tâkati ( <b>yorgunluk</b> ) çün şu`le-i şemşîr-zebâne”
325/5	“Yahyâ tolaşur turmayup etrâfını şem`ün (dokunma) Pervâne arar var ise yanmaga bahâne (sevgi)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
326/1	“Gülmedük devrinde râhat (huzur) virmedi bir ân bize Çok tolaydı çok cefâlar (keder) eyledi devrân bize”
326/2	“Turmaz eğlersen nigâh-ı (görme) lutfunı bî-güneye Çok mıdur ey çeşmi (görme) fettân ol kadar iz `an bize (sitem)”
326/3	“Dâmen-i Isı`ya el irmez (ulaşma) görünmez (görme) âb-ı Hızır Senden olur ey tabîb-i cân u dil dermân bize (çaresizlik)”

326/4	“Ey ecel sen de tekiz itme alma çanımız (reddetme) Lâzım olur vermeğe cânâna (sevgi) nakd-i cân bize”
326/5	“Biz o Cem’iz şer’imiz şıraya feyz-i nûr ider (övme, kendini beğenme) Reşk ider (kıskançlık, kötümserlik) Yahyâ felekte encüm-i rahşân bize”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
327/1	“Yâre (sevgi) irişdüm (ulaşma) sirişk-i (üzüntü) çeşm-i (görme) nâ-bayile Ka`be-i `ulaya vardum (yüceltme) gûyiyâ deryadile”
327/2	“Zülfünün bir şemesin (koklama) umar (arzu) nesîm-i nev-bahâr Geşt ider Çîn ü Hirayı turmaz ol sevdire (sevgi)”
327/3	“Dâ’imâ `uşşâkı (sevgi) öldürmekte istignâ ider Öldürür âhir bizi ol şûh (nazlanma) istisnaiyle”
327/4	“Mevc ürür yatur çemen cânâ (sevgi) yem-i ahar-misâl Faslıdır seyr-i (görme) kenarın zevrak-ı sah bayile”
327/5	“Bî-hisâb olduğına derdim (dert) bu yetmez mi delil (sitem) Za`fdan cismimde Yahyâ üstününüm sayıla (kötümserlik)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
328/1	“Bilsem ki sîne yârenlerinden o yâre (sevgi) ne Çekmek görendi (görme) ey dil-i bî-sabr (sabır) çâre ne”
328/2	“Bu tengnâ-yı gamdan (keder, sıkıntı) ider çanımız halâs (özgürlük) Cân virmeye (merak) mi sîne-i mecruh yâre (sevgi) ne”
328/3	“Yârün (sevgi) yanında (yakınlık) gayri güzel eylemez zuhûr (görme) Hiç mâh ider mi mihr ile kasd-ı muarene (yakınlık)”
328/4	“Tek gülsitân-ı hüsnünü Hak hurrem eylesün (arzu, istek) Devr-i ruhunda (sevgi) gül gibi tâze bahâra ne”
328/5	“İyd irdi nakd-i cânâ ise hiç revâc yok Yahyâ ne hâzır eyledün ol gül-izhara ne (sitem)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
329/1	“Virdi kemâl-i hüsn (övme) Hak ol mâh-pareye (sevgi) Bedr oldı Tali’nde (baht, talih) nazar (görme) kıl setreye”
329/2	“Hak saklasan gönüldeki âteş belirmesin (arzu, istek) Döymezi cihân u halk-ı cihân bir şerâreye (kötümserlik)”
329/3	“Ağızlarını merhem-i lütfunla tutmasan Söylerdı (işitme) sînem üzre benim yâre (sevgi) yâreyse”
329/4	“Zülfün biri birine katardı gönülleri (kötümserlik) Gâhîce girmeyeydi (iyimserlik) eger şâne araya”
329/5	“Yahyâ ne hâl var nazar-ı (görme) ehl-i `aşkda ( <b>sevgi</b> ) Virdi `akik hâletini seng-i hâreye (iyimserlik)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
330/1	“Kanlı peykânı ki bu sîne-i üryana çıka (arzu, istek) Benzer ol gonce-i nev-resteyse dükkâna çıka (arzu, istek)”
330/2	“Okunun sîneye degdi birisi biri dile (iyimserlik) Umarın (ümit, beklenti) pâdişehüm birisi de cânâ çıka”
330/3	“Ne kıyâmet kopa ol kâmet-i mevzununun Ne temâşâ (görme) ola şâhum hele seyrâna çıka”
330/4	“Âşık-ı haste-i hicrûn (hasret, sevgi, özlem, ayrılık) nice çıkmaz cânı Hançer-i yâr (sevgi) ki kasd-ı dil-i nâlâna (üzüntü) çıka”
330/5	“Reh-i `aşkındayız (sevgi) ol serv-kadük ey Yahyâ Korkarız (korku, endişe) kim yolumuz vâdi-i hicrâna (hasret, sevgi, özlem, ayrılık) çıka”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
331/1	“Olsa pür bâde-i devletle bu nüh peymâne Katresin vormeye (arzu, istek) şakilerimiz yârene (sevgi)”
331/2	“Sadr-ı mey-hânede nâ-dân (kötümserlik) otura (görme) var mı cevâb Sorsak ey pîr-i mugân vechini üstadane (kötümserlik)”

331/3	“Ne kadar var ise ehl-i dile var dilde mahal (kabullenme) Yer yok (reddetme) ammâ yine bu vüsat ile nâ-dâne (kötümserlik) ”
331/4	“Ola mı kurtulunuz tâc ü kabâ kaydından Geze üz `âlem-i ıtlakta dervîşane (tutku) ”
331/5	“Bize bir sâkî-i hûş-tab` gerekdür Yahyâ Pür idüp câmî suna (arzu, istek) ehl-i dile rindane”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
332/1	“Dil incinmez (incinme) olursa tîg-i gamla (keder) sîne sad-pâre Ne gam (keder) dervîşe olsa hırka-i peşine sad-pâre (umursamazlık) ”
332/2	“Şikest irmiş gönül mir ‘atine seng-i havadisten (işitme) Hele yüz gösteren (görme) bir gerçi kim âyîne sad-pâre”
332/3	“Nice tûyülmüşün râz-ı (merak) nihânüm çâk-ı sinemden Cihân `ayyar ile memul der-i gencîne sad-pâre (kötümserlik) ”
332/4	“Sadef gibi basarsa bağrına ol dürr-i yek-tayı (iyimserlik) Kayırmaz olsa ey dil sîne-i bî-kine (kin) sad-pâre (iyimserlik) ”
332/5	“Gül-i sad-berke döndürdi dil-i Yahyâ`yı şimşirin (iyimserlik) Açıldı goncası gerçi ammâ yine sad-pâre (iyimserlik) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
333/1	“Çekinmekten (çekinme) gönül hâlî degüldür suya-ı (eğilim) cânâne (sevgi) İlişmiştir (ulaşma) gözi (görme) benzer ham-ı gîsû-yı cânâne (sevgi) ”
333/2	“Ne hazz (mutluluk) kim `âşîka (sevgi) yüz göstere (görme) cânân (sevgi) yüzündendir Aceb (şaşkınlık) mi çeşm-i (görme) cân müştâk olursa rûy-ı cânâne (sevgi) ”
333/3	“Toplaşmam (reddetme) kâkül-i müşgînine (koklama) çok başlı afettir Feda olsun dil ü cân gamze (sevgi, görme) vü ebrû-yı cânâne (sevgi) ”
333/4	“Sabâ bir dahı bâr olmak mı teklif itmek anlarsın (reddetme) Ne var ben hâki bir kerre iletse (arzu, istek) kûy-ı cânâne (sevgi) ”

333/5	“Çemende bülbülün feryâdına (<i>işitme, kötümserlik</i>) bâ`is nedür bildüm Meşâm-ı (<i>coşku</i>) cânâ gülden irdi Yahyâ bûy-ı (<i>koklama</i>) cânâne (<i>sevgi</i>)”
-------	--

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
334/1	“Şikâr itmek dilerse (<i>arzu, istek</i>) `âşık-ı (<i>sevgi</i>) nâ-şâddan (<i>mutluluk</i>) kaçma Seni şeh-bozum el üzre tutan say yâddan kaçma (<i>reddetme</i>)”
334/2	“Tek itsün âzmâyiş hançer-i ser-tîz-i hûn-rızan (<i>kabullenme</i>) Göğüs ger karşı var ol gamze-i (<i>sevgi, görme</i>) çellodan kaçma (<i>reddetme</i>)”
334/3	“Çıkarma (<i>reddetme</i>) pâ-yı dilden kayd-ı bend-i mihnet-i (<i>minnet</i>) aşkun (<i>sevgi</i>) Kul olduk (<i>kabullenme</i>) cân ile ol şâha çün bî-dadan (<i>dert, keder</i>) kaçma (<i>reddetme</i>)”
334/4	“Tutarsa gül gibi gûş-ı kabul nâle-i (<i>işitme, üzüntü</i>) aşka (<i>sevgi</i>) İşiginde (<i>yakınlık</i>) varup bülbül gibi feryâddan (<i>işitme, kötümserlik</i>) kaçma (<i>reddetme</i>)”
334/5	“Eger pâkîze-gülük tarzını öğrenmek istersen (<i>arzu, istek</i>) İşit cân ile Yahyâ'nun sözün (<i>işitme</i>) üstaddan (<i>kendini beğenme</i>) kaçma (<i>reddetme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
335/1	“Hünkâra lâyık eyledi bâğ u gülistanı yine (<i>iyimserlik</i>) Hizmetlerin itdi edâ nev-rûz-ı sultani (<i>övme</i>) yine”
335/2	“Gülşende her reh gûyiyâ bir çarsa-yı misk (<i>koklama</i>) dür Her canibinde goncenün (<i>sevgi</i>) açıldı dükkânı yine”
335/3	“Bî-minnet-i (<i>minnet</i>) sâkî olup gülşende câm-ı gülle mest Bî-târ mutrıb dinledik (<i>işitme</i>) bülbülün elanı yine”
335/4	“Germiye-i bezm-i güle itmez tahammül (<i>sabır</i>) gönceler Seyr eylenüz (<i>görme</i>) demene dek çâk-i garibanı yine”
335/5	“Seyr it (<i>görme</i>) nice cân-bahş eser Yahyâ nesîm-i nev-bahâr (<i>iyimserlik</i>) Tahrîk ider bir güzeye ilîşe yâranı (<i>sevgi</i>) yine”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
336/1	“Fasl-ı bahâr irdi güle bülbül mülküdür yine (kavuşma) Meclis o meclis mey o mey sâkî o şakidir yine (kabullenme) ”
336/2	“Her nahl-i tâze bâgda biri birine sarılar (dokunma) Zevk u safâ (mutluluk, zevk) hengâmıdır vakt-i telakidir (kavuşma) yine”
336/3	“Gül vasıldır (kavuşma) pür-şevk (arzu, istek) iden şimdi hazarı bâgda Lâl idecek bî-çâreyi (çaresizlik, kötümserlik) derd-i (dert) fırakıdır (ayrılık) yine”
336/4	“Sâkî şarâb-ı tehini (tatma) dâna içer (tatma) nâ-dân (kötümserlik) içer (tatma) Zevkin alan bu neşenin (neşe) ehl-i mezkûr yine”
336/5	“Yahyâ kalupdur hâtırum (hatır) ol pür-cefâyâ (keder) gerçi kim Ammâ ki şevk-i (arzu, istek) sohbeti hâtırda bâkîdür yine”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
337/1	“Şikeste bir sifal olsun nemiz var sâgar-ı Cemde Garaz (kin) bir nev’e tahsil eylemekdür bezm-i âlemde (neşe, sevinç) ”
337/2	“Sabâ bir şemesin neşr itmemişdür tahsil O bûy-ı (koklama) cân-fezadan (mutluluk, koklama) kim konulmuş çîn-i perçemde”
337/3	“Sipihri-i pür-cefâyâ (keder) uyma (reddetme) cânâ (sevgi) bî- cefalıda (keder) Hakikattir hemân lâzım olan âlemde âdemde (kabullenme) ”
337/4	“Hıradan çîn-i târ-ı müşğ-bârın (koklama) sakınır gûyâ Hemîşe ser-be-zonudur gönül ol zülf-i pür-hamda (sadakât) ”
337/5	“Derûn-ı hüsrev-i gülde yer itmek nice mümkündür (kabullenme) Eger Yahyâ safâ-yı (mutluluk, zevk) hâtır olmayaydı şeb-nemde”
337/6	“Dem-i ISO’mdur enfesi sultân-ı felek-kadrin (iyimserlik, yüceltme) Hayât-ı nev nüm âyan eyler oldu (yüceltme) mürde-i gamda (keder) ”
337/7	“Mezâk (zevk) erbabı sahbâ minnetin (minnet) şimden gir çekmez Bu keyfiyyet (zevk) ki var nazm-ı şehnişin-ı muazzamda (övme) ”

337/8	“Cenâb-ı Hazret-i Sultân Osmân Hân (övme) ki devrinde Felek feyz-i pey-â-peyde (cömertlik) cihân `ayş-ı (tatma) dem-â-demde”
337/9	“Müheyya eylesün (arzu, istek) esbâb-ı bezm-i devletin Mevlâ (sevgi) Safâdan (mutluluk, zevk) olmasun (arzu, istek) hâli bu nüzhetgâh-ı hücremde”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
338/1	“Meydan ince meyan-ı dil-rubudur (sevgi, övme) var ise Yok dekanından nişân (görme) sırr-ı Hudâdur (yüceltme) var ise”
338/2	“Nice günlerdür ki hiç nâm u nişanı yok dilün (sevgi) Bir kemend-i cân-şikâra müpteladır var ise”
338/3	“Hiç söz yokdur dekanından dimiş (işitme) erbâb-ı dil Âşık-ı (sevgi) dil-haste-i hicre (hasret, sevgi, özlem, ayrılık) şifondur var ise”
338/4	“Cevher-i hâk-i derin ümidine (ümit, beklenti) düşmüş gönül Olmadı sa'y u taleple (arzu, istek) kıyadur var ise”
338/5	“Dostum (sevgi, iyimserlik) Yahyâ'ya da bir niyetim vardur didin (işitme) Neydügin bildirmediñ (merak) kasdun cefâdur (keder) var ise”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
339/1	“Nice sabra (sabır) yer kalur çün yer ide o yâr (sevgi) dilde Harekât-ı dil-firiği (aldanma) koya mı karâr dilde”
339/2	“Teni şerha şerha kılsa kılıcı bilürdi adum (sitem) Ki dil ile şerhe gelmez nice gussa (keder) var dilde”
339/3	“Gözümün yaşı (üzüntü) dükendi dahı hûn-ı dil (incinme) dükenmez Var iken cefâ (keder) taşıyla nice inkisâr (incinme) dilde”
339/4	“Gam-ı (keder) la'li ile çeşmüm (görme) şeb ü rûz girye (üzülme) eyler Söyünür mi (reddetme) degme sudan görün (görme) ol şerâr dilde”
339/5	“Yine cân-ı nâ-tüvâna (çaresizlik) su sepildi oklarından Reşhât-ı lutfı (yardım, iyilik) Yahyâ komadı gubâr dilde”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
340/1	“Çeşm-i (görme) pür-hûna hayâl-ı (arzu, istek) la`li hem-demdür hele Gayre hâcet yok gönül hem câm hem Cem`dür hele”
340/2	“Ademe olur perî-rûlar görünmez (görme) bir belâ (kötümserlik) Cevr (keder) iderse kâ`ilüz (kabullenme) ol şûh (nazlanma) âdemdür hele”
340/3	“Vâ`izâ çak böyle zemm itmek olur mı bâdeyi (reddetme) Her ne denli zahm (kötümserlik) olursa dilde merhemdür hele (iyimserlik)”
340/4	“Hor bakma (görme) gel harâbâtun kadeh-cerrârına (kötümserlik) Gam (keder) degül ceybi tehî olduysa bî-gamdur hele (iyimserlik)”
340/5	“Gör (görme) kusûr eyler mi Yahyâ vasf-ı la`lün itmede (kendini beğenme) Leblerün bir kerre (arzu, istek) ol leb-teşneye emdür (tatma) hele”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
341/1	“Gerçi bağlandı dil ol turra-i müşg-efşâne (koklama) Pâre pâre ideyor kendüyi ammâ şâne (özlem)”
341/2	“Evvel-i bezmdür ey gonce kıızıssun meclis Gül gibi çâk-ı girîbân irişür (ulaşma) dâmâna (iffet)”
341/3	“Gamzeler (sevgi, görme) mest-i mey-i nâz o şeh mest-i şarâb Biz de`âşık ( <b>sevgi</b> ) gel e bir `aşk (sevgi) idelüm (arzu, istek) mestâne”
341/4	“Dir (işitme) imişsin yoluma cân vire mi`âşık-ı (sevgi) zâr (işitme, üzüntü) Gönder ey kaşı kemân tîri ne minnet (minnetsiz) câna (sevgi, iyimserlik)”
341/5	“Nice benzer bu hazef-pâreleri Yahyâ`nın Dür-i pâkîze-i nazm-ı şeh-i `âlî-şâna (kendini beğenme)”
341/6	“Kuvvet-i tab`la sad şükr (şükretme) ki ilhâk itdi Suhan iklîmini de memleket-i Osmân'a (övme)”
341/7	“Haşre dek kâ`im ola saltanat-ı dîvânı ( <b>arzu, istek</b> ) Nuh `ömrin vire Hakk pâdişeh-i devrâna (arzu, istek)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
342/1	“Yüz urdum yire tenhâ (yalnızlık) anlayup dil-dâr (sevgi) yanında (yakınlık) Hatâ (yanılma) itdüm yire düşdi yüzüm agyâr (nefret, kötümserlik) yanında (yakınlık) ”
342/2	“Dili çalar dahı bir hindî iken tîg-ı hûn-rîzi (kabullenme) Neden çak böyle makbûl olmak ol hûn-hâr yanında (merak) ”
342/3	“Bu gülşende şu kimse şâd (mutluluk) olup gül gibi açılsun Ki sen gül-çehreveş bir gonce-i ter var yanında (yakınlık) ”
342/4	“Yanundan nic'olur ayırmasan (arzu, istek) ben âşık-ı (sevgi) zârı (işitme, üzüntü) Geh olur bir gedâ makbûl olur hünkâr yanında (yakınlık) ”
342/5	“Zamâne tâzesi Kays olsa Yahyâ i`tibâr itmez <b>(kabullenme)</b> O `âşık (sevgi) kim bulunmaz (övme) dirhem ü dînâr yanında (yakınlık) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
343/1	“İtmeyeydüm girye (üzülme) gam-fersûd (keder) dirdüm (işitme) bâdeye Kılmasam âh (işitme, inleme) âteş-i bî-dûd dirdüm (işitme) bâdeye”
343/2	“Olmasa bâ`is leb-i şîrîn-i yâri (sevgi) emmege (tatma, dokunma) Bir şarâb-ı telh-i (tatma) zehr-âlûd dirdüm (işitme) bâdeye”
343/3	“Yâr (sevgi) sâkî olsa dirdüm meclisde devr-i kamer Câm sunsa kevkeb-i mes`ûd (mutluluk) dirdüm (işitme) bâdeye”
343/4	“Aks-i ruhsârunla (sevgi) mir`ât-i Sikender (övme) didiler (işitme) Ben Halîl'üm âteş-i Nemrûd dirdüm (işitme) bâdeye”
343/5	“Duhter-i rez diyü tavsîf itdiler Yahyâ meyi Ben diyeydüm şâhid-i (görme) maksûd dirdüm (işitme) bâdeye”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
344/1	“Dem-â-dem gûşe-i mey-hânede humlar gelür cûşa (coşku) Nasîb olmadı zühhâda (kötümserlik) cihânda böyle bir gûşe”

344/2	“Tutalum ben garîbi lutf ile anmaga bâ`is yok Sebeb ne (sitem) ey cefâ-cû (keder) itdügün cevri (keder) ferâmûşa (unutma) ”
344/3	“Biraz dahı kalur mı ser-be-mühr ol hüsrevânî (sevgi) hum Elün degmez mi (dokunma) (ey) pîr-i mugân bir kerre ser-pûşa”
344/4	“Cem-i devrânı oldı câm-ı gerdânıyla dünyânun Sipihrün seyr idün (görme) ikbâlin (baht, talih, ikbâl, saadet, mutluluk) ol rind-i kadeh-nûşa (tatma) ”
344/5	“Nasîbüm künc-i mihnetde (minnet) gam-ı gamzeyle (keder, sevgi, görme) hûn-ı dil (incinme) Kanâ'at ehline Yahyâ yeter (yetinme) bir gûşe bir tûşe”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
345/1	“Nasîbi dîdenün (görme) âb u dilün (sevgi) tâb oldı kısmetde Gözüm (görme) ser-mâyeyi harcandı dil ammâ ticâretde”
345/2	“Felek bir gamla (keder) her şeb hâtır-ı mahzûnumuz (üzüntü, hüzn) yoklar Bizi eglencesiz mi anlar (aldanma) âyâ künc-i mihnetde (minnet) ”
345/3	“Şarâb-ı telh-i (tatma) bezm-i gamda (keder) bir lezzet (tatma) bulur `âşık <b>(sevgi)</b> Komamışlar meger ol çâşnîyi câm-ı `işretde”
345/4	“Meded (merhamet) ey şeh-süvâr-ı hüsn esb-i nâza çignetme (arzu, istek) Görince (görme) `âşık-ı (sevgi) üftâdeyi hâk-i mezelletde (küçümseme) ”
345/5	“Güzelsin sana şâhum âşık-ı (sevgi) sâdık (sadakât) geçer çokdur Bakarsan (görme) hakk ile Yahyâ gibi yokdur hakîkatde (kendini beğenme) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
346/1	“Ne diller var o zülf-i pîç-pîçe mübtelâlarda (tutku) Ne âdem cânları kurtulmadı kaldı belâlarda (kötümserlik) ”
346/2	“Çalarsın yerlere kahr (kahır) ile mir'ât-i dili ammâ Ele alur (dokunma) çog olur anı şâhum dil-rübâlarda (sevgi) ”

346/3	“Ferah (<i>mutluluk, sevinç</i>) gelmez gamun (<i>keder</i>) âvâre dilden bir dem ayrılmaz Beni bir yâd ider yok yâdlarda âşinâlarda (<i>sitem</i>)”
346/4	“Kânâ`at (<i>yetinme</i>) gencine mâlik olup künc-i selâmetde (<i>iyimserlik</i>) Fakîr olur şeh-i devrâna baş egmez (<i>reddetme</i>) gedâlarda”
346/5	“İrişdi (<i>ulaşma</i>) yine Yahyâ feyz-i ebr-i lutf-ı (<i>yardım, iyilik</i>) yezdânî Tarâvet var çemenlerde letâfet (<i>cömertlik</i>) var hevâlarda”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
347/1	“Tolı piyâle elinde (<i>dokunma</i>) şarâb-ı nâb gözinde (<i>görme</i>) Degül o mâhveşün çarh u âftâb gözinde (<i>görme</i>)”
347/2	“Şişüp kabarması var hayli devr-i sâgar-ı meyde Habâbun anlamazın ola nüh kıbâb gözinde (<i>görme</i>)”
347/3	“Ne bakdı (<i>görme</i>) kadd-i dü-tâma ne gönlümi ele aldı (<i>sitem</i>) Ne tıfl olur ki (<i>küçümseme</i>) hakîr ola şeyh ü şâb gözinde (<i>görme</i>)”
347/4	“Kimün huzûrunı (<i>huzur</i>) uçurmadı o gözleri şeh-bâz (<i>övme</i>) `Aceb ( <i>şaşkınlık</i> ) mi haste-i `aşkun (<i>sevgi</i>) uçarsa hâb gözinde (<i>görme</i>)”
347/5	“Gelür mi `aynına (<i>görme</i>) nergislerün çemende nazar (<i>görme</i>) kıl Bu denlü eşk-i (<i>üzüntü</i>) firâvân ki var sehâb gözinde (<i>görme</i>)”
347/6	“Gönülde sabrı (<i>sabır</i>) dükendi gözünde yaş ise bî-hadd Belâlî (<i>kötümserlik</i>) `âşık-ı (<i>sevgi</i>) zârûn (<i>işitme</i>) hemân hesâb gözinde (<i>görme</i>)”
347/7	“Efendi zâhir (<i>görme</i>) u bâtın diler kulun ola Yahyâ Kapuna yüz sürer (<i>yüceltme</i>) âteş dilinde âb gözinde (<i>görme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
348/1	“Belâ-yı (<i>kötümserlik</i>) hicri (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) bî-cân eyledi cânânımız (<i>sevgi</i>) gelse (<i>arzu, istek</i>) Muhassal görsek (<i>görme</i>) ol rûh-ı revânı çanımız gelse (<i>arzu, istek</i>)”
348/2	“Koyup üftâdesin agyâr (<i>nefret, kötümserlik</i>) ile niçün gider bilsek (<i>merak</i>) Bizi aglatmasa ol gonce-i handânımız gelse (<i>arzu, istek</i>)”

348/3	“Kebâb itdi dil-i sûzânı tâb-ı nâr-ı hicrânı (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) Hemân şimden giri lutf eylese (<i>iyilik</i>) mihmânımız gelse (<i>arzu, istek</i>)”
348/4	“Nazardan (<i>görme</i>) dûr (<i>uzaklık</i>) olaldan mülk-i dil gâyet harâb (<i>kötümserlik</i>) oldu Yapılsa gönlümüz ol şâh-ı âlî-şânımız gelse (<i>arzu, istek</i>)”
348/5	“Gözine (<i>görme</i>) teng ü târ oldu cihân yıllardur ey Yahyâ Gözin aydın dise (<i>işitme</i>) `âlem meh-i tâbânımız gelse (<i>arzu, istek</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
349/1	“Reşkimüz (<i>kıskançlık, kötümserlik</i>) kalmadı hiç eski zamân `âlemine Câmını gördün (<i>görme</i>) a irişmedün ise Cemine”
349/2	“Başa çıkdı katı yüz buldı (<i>kabullenme</i>) yukardanlığı var (<i>kibir</i>) Bu gönül bağlanalı bir güzelün perçemine (<i>sevgi</i>)”
349/3	“Ne safâlar (<i>mutluluk, zevk</i>) sürer âdem ne çeker derd (<i>dert</i>) ü elem (<i>keder</i>) Alemün bir bakıcak (<i>görme</i>) sûrı ile mâtemine (<i>üzüntü</i>)”
349/4	“Gel beru (<i>yakınlık</i>) meykede ser-hoşlarını seyr eyle (<i>görme</i>) Hankâhun ne bakarsın (<i>görme</i>) bir iki sersemine”
349/5	“Gûşe-i meykedede tekyelenüp ey Yahyâ (<i>arzu, istek</i>) Gelinüz hû diyelüm pîr-i mugânun demine (<i>arzu, istek</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
350/1	“Dîdeden (<i>görme</i>) su sepdigüm bu sîne-i sûzânuma Korkarın (<i>korku, endişe</i>) te'sîr ide sûz-ı dilüm cânânuma (<i>sevgi</i>)”
350/2	“Kurs-ı (<i>koklama</i>) dâgum tîg-i hûn-rîz ile eyler çâk çâk (<i>kötümserlik</i>) Turmaz etmek tograr o bî-rahm dil-ber (<i>sevgi</i>) kanuma”
350/3	“Gayrdan dil hânesin dil-dâr (<i>sevgi</i>) için kıldum tehî (<i>arınma</i>) Yer ider kalbümde ol dil-ber (<i>sevgi</i>) gelürse yanuma (<i>arzu, istek</i>)”
350/4	“Seyre (<i>görme</i>) gitse her kaçan satmak diler (<i>arzu, istek</i>) ben bendesin

	Kul gerekmez mi `aceb (<i>şaşkınlık</i>) ol hüsrev-i hûbânuma (<i>sevgi, iyimserlik</i>)”
350/5	“Söyle (<i>işitme</i>) elbette kime `âşkınsın (<i>sevgi</i>) ey Yahyâ disen (<i>işitme</i>) Bin hicâb (<i>utanma</i>) ile cevâbını disem (<i>işitme</i>) sultânuma”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
351/1	“Bu fasl içinde ki her gûşe oldı pür gül ü lâle Zebân-ı hâl ile dir (<i>işitme</i>) mey görün (<i>görme</i>) piyâle piyâle”
351/2	“Çog oldı hakkı bizüm üstümüzde bâde-furûşun Salâh odur ideyüz anı lutf-ı (<i>yardım, iyilik</i>) Hakka havâle (<i>arzu, istek</i>)”
351/3	“Çü gamze (<i>sevgi, görme</i>) hışm (<i>öfke</i>) ider eyler nigâh-ı (<i>görme</i>) lutfi (<i>yardım, iyilik</i>) nevâziş Feda hezâr dil-i `âşık (<i>sevgi</i>) ol celâl ü cemâle”
351/4	“Midâd-ı şevk (<i>arzu, istek</i>) ile pür eylesem nola (<i>arzu, istek</i>) gice gündüz Sahîfe-i dili üstâd-ı ‘aşk (<i>sevgi</i>) virdi kabâle”
351/5	“Şu şart ile tutarın tîr-i yâre (<i>sevgi</i>) sînemi Yahyâ Çeküp hadengini alursa dilde demreni kala (<i>arzu, istek</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
352/1	“Bâd-ı bahâr eselden ezhâr-ı ülfet (<i>samimiyet</i>) üzre Yârân (<i>sevgi</i>) biri birine meyl (<i>meyil</i>) ü mahabbet (<i>sevgi</i>) üzre”
352/2	“Şimden girü semenler gönlüncek olsa câ’iz (<i>kabullenme</i>) Günden güne hevâlar olur letâfet üzre”
352/3	“Lutfun (<i>yardım, iyilik</i>) eliyle ey gül topragdan götür kim Düşmüş yatur benefşe (<i>koklama</i>) hâk-i mezellet (<i>küçümseme</i>) üzre”
352/4	“Üstinden ehl-i bâgun yavuz yel esdirür mi Şâh-ı bahâr olaldan mülkin himâyet üzre (<i>iyimserlik</i>)”
352/5	“Sultân-ı dâd-güster Osmân Hân'ı (<i>adalet</i>) Yahyâ Pâyende ide (<i>arzu, istek</i>) Mevlâ taht-ı sa`âdet (<i>mutluluk</i>) üzre”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
353/1	“Sarîr-i (<i>işitme</i>) bâb-ı cennetdür neva-yı nây (<i>işitme</i>) `uşşâka ( <i>sevgi</i> ) Semâ` itsün sadâ-yı (<i>işitme</i>) feth irişdi (<i>ulaşma</i>) cân-ı müştâka”
353/2	“Dönerler mevlevîler `aşkdan (<i>sevgi</i>) nây (<i>işitme</i>) urdığınca (<i>dokunma</i>) dem Nesîm-i nev-bahâr esdikce gerdân olan evrâka”
353/3	“Feleklerde meleklerde semâ` itmez mi kalmışdur `Aceb (<i>merak</i>) âvâze (<i>işitme</i>) saldı nây-ı Mevlânâ bu nüh tâka”
353/4	“Gönül bâgını hurrem itdi ey ney tîb-i enfâsun (<i>işitme</i>) Yayıldı (<i>ulaşma</i>) nefha-i bâd-ı bahârî gibi âfâka (<i>iyimserlik</i>)”
353/5	“Cihânda nâydan (<i>işitme</i>) hiç kimse incinmiş (<i>incinme</i>) midür Yahyâ Derûn hâli gerekmiş gayrdan tehzîb-i (<i>arınma</i>) ahlâka”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
354/1	“Tolaşup kâkül-i anber-şiken-i cânâne (<i>sevgi, koklama</i>) Ne kadar hâtır-ı mahzûna (<i>üzüntü, hüzn</i>) tokandı şâne”
354/2	“Bu kadar dilleri mecrûh u perişân (<i>perişanlık</i>) itme Degme (<i>reddetme</i>) ey şâne o gîsû-yı `abîr-efşâne (<i>koklama</i>)”
354/3	“İşigin (<i>yakınlık</i>) bekleyelüm (<i>beklenti</i>) ey dil-i şeydâ (<i>çılgınlık</i>) yârün (<i>sevgi</i>) Kays yetmez mi bize gitmeyelüm yâbâne (<i>reddetme</i>)”
354/4	“Çünkü geldün hele bir pâre tur (<i>arzu, istek</i>) ey nâvek-i yâr (<i>sevgi</i>) Aşînâ olmadan olmak ne revâ bî-gâne (<i>sitem</i>)”
354/5	“Dil-i Yahyâ'ya nice sığsa gerek bunca gumûm (<i>dert, keder</i>) Yâr (<i>sevgi</i>) bilmez mi `aceb teng idüğün gam-hâne (<i>keder</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
355/1	“Dil-i şeydâ (<i>çılgınlık</i>) nola meyl (<i>meyil</i>) eylemezse vasl-ı cânâne (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i>) Ne zahmetler (<i>zorluk</i>) çeküpdür alışınca derd-i (<i>dert</i>) hicrâne (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>)”
355/2	“Nihâl-i bânı kadd-i yâre (<i>sevgi</i>) benzetmişdüm incinmiş (<i>incinme</i>)”

	Anı nice yetiştirmişler (ulaşma) ol şâh-ı cihânâne”
355/3	“Niçün câm-ı musaffâyı getürmez sâkî-i meclis (merak) Bizümle ahd ü peymân eyledi turmaz mı peymâne (sabır)”
355/4	“Gice pervânelele bezmi germ-â-germ idi şem`ün Seher bakdum (görme) ne şem-i meclis-ârâ var ne pervâne (şaşkınlık)”
355/5	“Bu meclisden hemân `uzlet-güzîn ( <b>yalnızlık</b> ) olmak gerek Yahyâ Tahammül ( <b>sabır</b> ) eylemez `âkil olan evzâ-ı mestâne (kabullenme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
356/1	“Benümledür dir (işitme) imiş buy (koklama) zülf-i cânâne (sevgi) Haber (işitme) nesîmdedür müjde (heyecan) sünbülîstâne”
356/2	“Güzel göründi (görme) bize gice sâkî-i meclis Gözinde (görme) neşve-i (mutluluk) bâde elinde (dokunma) peymâne”
356/3	“Helâk iderdi anı reşk-i (kıskançlık, kötümserlik) sîne-i mecrûh Yetişmeseydi şehâ (sevgi) nâvekün eger cânê (iyimserlik)”
356/4	“Ko Kays kıssasını kûh-ken hikâyetini Hadîs-i `aşk u mahabbet (sevgi) degüldür efsâne (kabullenme)”
356/5	“Şu sır ki câyı süveydâ-yı dildedür Yahyâ (merak) Anı ne bülbul-i şeydâ (sevgi, çılgınlık) bilür ne pervâne”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
357/1	“Bir dil ki karâr eyleye zülf-i siyehünde (sevgi) Asûdedür (huzur, mutluluk) ol sâye-i tarf-ı külehünde”
357/2	“Bin cân ile âşık (sevgi) nice olmaz sana kurbân Bin mürdeye cân virmek olur bir nîgehünde (yüceltme)”
357/3	“Yâ dâmenünün yâ ser-i zülfün (sevgi) eseridür Bu bûy-ı (koklama) dil-âvîz ki var hâk-i rehünde”
357/4	“Ey çerh bize şîveyi (nazlanma) sen böyle m`derdün An olsa eger yâr (sevgi) gibi mihr ü mehünde”
357/5	“Bahtı uyanup devleti (mutluluk, talih) eylerdi der-âgûş (dokunma)

	Yahyâ seni bulaydı şehâ (<i>sevgi</i>) hâbgehünde”
--	--

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
358/1	“İki gönül bir olup vasl-ı yâr (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i>) yaklaşısa (<i>arzu, istek</i>) Hevâlar olsa mülâyim bahâr yaklaşısa (<i>arzu, istek</i>)”
358/2	“Meyân-ı lücce-i gamda (<i>keder</i>) geçürdük eyyâmı Necât (<i>özgürlük</i>) ümîdine (<i>ümit, beklenti</i>) düşsek kenâr yaklaşısa (<i>arzu, istek</i>)”
358/3	“Safâ (<i>mutluluk, zevk</i>) gelür dil ü câna nesîm eser sanırum Semend-i nâz (<i>nazlanma</i>) ile ol şeh-süvâr yaklaşısa (<i>arzu, istek</i>)”
358/4	“Bahâr `âlemin itsek benefşezâra (<i>koklama</i>) bakup (<i>görme</i>) Kosak gurûrî (<i>gurur, kibir</i>) hatt-ı müşg-bâr (<i>koklama</i>) yaklaşısa (<i>arzu, istek</i>)”
358/5	“Gönül açılmaga meyl (<i>mevil</i>) itse gonceveş Yahyâ Zamân-ı şevk (<i>coşku</i>) ü neşât-ı (<i>mutluluk, sevinç</i>) hezâr yaklaşısa (<i>arzu, istek</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
359/1	“Rûyun (<i>sevgi</i>) gibi gül mi bulunur güller içinde (<i>övme</i>) Yâ bu dil-i şeydâ (<i>çılgınlık</i>) gibi bülbüller içinde”
359/2	“Gör (<i>görme</i>) `ârızını zülf-i perîşân (<i>perişanlık</i>) arasında Seyr it (<i>görme</i>) açılan lâleyi sünbüller içinde”
359/3	“Ey mûg-peçe envâ`ı da olsa mey-i nâbun Ben mest-i şarâb-ı lebünüm müller içinde (<i>kabullenme</i>)”
359/4	“Bülbüllerün ey gül (<i>sevgi</i>) nicedür dilleri dirsene (<i>işitme</i>) Şol ahker-i sûzân gibidür küller içinde”
359/5	“Yahyâ o şehün (<i>sevgi</i>) dâğları fikri ile bu dil Bir şişedür ol var karanfüller (<i>koklama</i>) içinde”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
360/1	“Sözüm nesîm-i seherdür bahâr vâsfında (<i>övme</i>) Akarsudur suhanum cûybâr vâsfında (<i>övme</i>)”
360/2	“Kenâra eyledi her nahl-i tâzeyi mâ'il (<i>mevil</i>) Ne fikr-i tâze ki itdüm kenâr vâsfında”
360/3	“Ziyâde eyledi çîn-i cebînini sünbül (<i>kötümserlik, kıзма</i>) İşitdi (<i>işitme</i>) nazmumı zülf-i nigâr (<i>sevgi</i>) vâsfında”
360/4	“Güzel edâlar ile gülsitânı medh (<i>övme, yüceltme</i>) itdüm Dinilmedi (<i>işitme</i>) dahı bir gül-`izâr vâsfında”
360/5	“Bahâr medhini (<i>övme, yüceltme</i>) ancak ben itmezem Yahyâ Benümle hem-nefes olur hezâr vâsfında”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
361/1	“Ele (<i>dokunma</i>) câm-ı şarâb alsan (<i>arzu, istek</i>) yine sâkî bahâr olsa (<i>iyimserlik</i>) Saçılma cur`alar yer yer çemenler lâlezâr olsa (<i>arzu, istek</i>)”
361/2	“Sabâ bûy-ı (<i>koklama</i>) gülî neşr itse yine sahn-ı gülşende Yine her goncenün râz-ı (<i>merak</i>) derûnı âşikâr (<i>görme</i>) olsa (<i>arzu, istek</i>)”
361/3	“Kenâr-ı cûyda bir servi kenâr itmek ümîdiyle (<i>ümit, beklenti</i>) Akarsular gibi şûrîde (<i>perişanlık</i>) diller bî-karâr olsa (<i>arzu, istek</i>)”
361/4	“Gehî itse (<i>arzu, istek</i>) tebessüm (<i>iyimserlik</i>) gonciveş geh gül gibi hande Güzel yâr-i (<i>sevgi</i>) güzînüm gibi şûh u şîvekâr (<i>nazlanma</i>) olsa (<i>arzu, istek</i>)”
361/5	“Bahâr-ı `adlidür (<i>adalet</i>) Sultân Murâd-ı dâd-âyînün (<i>adalet</i>) Nola şevk (<i>arzu, istek</i>) ehli Yahyâ bâg medhinde (<i>övme, yüceltme</i>) hezâr olsa (<i>arzu, istek</i>)”
361/6	“Le`âl-i nazmını kim görse (<i>görme</i>) dir (<i>işitme</i>) ol bahr-i irfânun Ne mümkündür ola mânendi deryâ dür-nisâr olsa (<i>arzu, istek</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
362/1	“Dil mâ'il (<i>meyil</i>) oldu sâ'idinün tâze dâğına Bülbül gibi diler (<i>arzu, istek</i>) ki kona gül (<i>sevgi</i>) budagina”
362/2	“Açıldı itdi bülbül-i şeydâya (<i>sevgi, çulğunluk</i>) iltifât (<i>övme</i>) Bilmem sabâ ne söyledi (<i>işitme</i>) verdün kulagina”
362/3	“Sandum (<i>aldanma</i>) öpüşdi (<i>dokunma</i>) birbiriyle iki cevân Yârün (<i>sevgi</i>) degince lebleri câmun dudagina”
362/4	“Gülzâra ragbet (<i>meyil</i>) eyleseler nola benzedi Gonce dehân-ı dil-bere (<i>sevgi</i>) güller yanagina”
362/5	“Ehl-i mezâka (<i>zevk</i>) feyzi çü sâkî-i bezm ider Yahyâ `aceb (<i>şaşkınlık</i>) mi her biri düşse ayagina”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
363/1	“Bahâr olsa açılma gonce-i gül (<i>sevgi</i>) gülsitân gülse (<i>arzu, istek</i>) Hevânun i`tidâlinde yine rûy-ı cihân gülse (<i>arzu, istek</i>)”
363/2	“Ne `âlemdür açılmak gülşenün bir verd-i ra`nâsı (<i>sevgi</i>) Ne hâlet-bahş (<i>samimiyet</i>) olur meclisde bir nâzûk-cevân gülse (<i>arzu, istek</i>)”
363/3	“Ne fevt olurdu bî-çâre (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) sürurundan (<i>mutluluk, sevinç</i>) da ağırdı (<i>üzüntü</i>) Yüzine `âşık-ı (<i>sevgi</i>) giryânun (<i>üzüntü</i>) ol nâ-mihribân (<i>merhametsiz, kötümserlik</i>) gülse (<i>arzu, istek</i>)”
363/4	“Bulup gülzârı hâlî her taraf refâtârını zâgın Görüp (<i>görme</i>) kebg-i hırâmân kâhkahayla (<i>işitme</i>) bir zamân gülse (<i>arzu, istek</i>)”
363/5	“Birisi ağlamayınca (<i>üzüntü</i>) biri gülmez (<i>sevinç</i>) heman Yahyâ Surâhî ağlasa câm-ı şarâb-ı erguvân gülse (<i>arzu, istek</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
364/1	“Olur mı `âşık-ı (<i>sevgi</i>) zâr (<i>işitme, inleme</i>) olan âdem âsûde (<i>mutluluk</i>) Ne ihtimâl ola hem mübtelâ (<i>tutku</i>) hem âsûde (<i>mutluluk</i>)”

364/2	“Dem-i visâl (<i>kavuşma</i>) ricâsı (<i>ümit, beklenti</i>) ki var derûnında Olur mı `âşık-ı (<i>sevgi</i>) mehcûr (<i>bırakmak, ayrılmak, terk etmek</i>) bir dem âsûde (<i>mutluluk</i>)”
364/3	“Halâs (<i>özgürlük</i>) ümîdini (<i>ümit, beklenti</i>) itmezse ber taraf olmaz Esîr-i silsile-i zülf-i pür-ham âsûde (<i>mutluluk</i>)”
364/4	“Murâdı neyse gamun (<i>keder</i>) vir gönül hilâf itme (<i>iyimserlik</i>) Sen olmadunsa ko olsun dilâ (<i>sevgi</i>) gam (<i>keder</i>) âsûde (<i>mutluluk</i>)”
364/5	“Du`â gerek şeh-i (<i>sevgi</i>) devrâna cân ile Yahyâ Ki oldı sâye-i adlinde (<i>adalet</i>) âlem âsûde (<i>mutluluk</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
365/1	“Hûbdur (<i>sevgi, iyimserlik</i>) nâzı (<i>nazlanma</i>) da yârün (<i>sevgi</i>) severin nâzını da Şîvenün (<i>nazlanma</i>) hoş (<i>iyimserlik</i>) görürin (<i>görme</i>) çoğunu da azını da”
365/2	“Haddini yâr (<i>sevgi</i>) yanında bilüp ey dil fîkr it Çeşm-i (<i>görme</i>) fettânını da gamze-i (<i>sevgi, görme</i>) gammâzını da”
365/3	“Dil yanar `ûd-sıfat gâh iniler (<i>inleme</i>) nây-misâl (<i>işitme</i>) Bezmün âmâde ider sözünü (<i>işitme</i>) de sâzını da”
365/4	“Gülşen-i âlem-i aşkun (<i>sevgi</i>) benüm ol bülbülü kim Alemün bir bilürim kışını da yazını da”
365/5	“Bulmadum bülbül-i gülzârdan eksik Yahyâ Mutribün şevkını (<i>arzu, istek</i>) da nagme vü âvâzını (<i>işitme, inleme</i>) da”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
366/1	“Bülbüller öter (<i>işitme</i>) revnak-ı gülzâr yerinde Ammâ ki bulunmaz bu dil-i zâr (<i>işitme, inleme</i>) yerinde”
366/2	“Bin cân ile almak ne idi vaslı (<i>sevgi, hasret, özlem, kavuşma</i>) metâ`ın Nakdini dil aldırmasa bâzâr yerinde”
366/3	“Dil tahtıdır ol pâdişehün (<i>sevgi</i>) gayr konulmaz Ruhsat mı olur kimseye hünkâr (<i>sevgi</i>) yerinde (<i>övme</i>)”

366/4	“Bülbül sakınır sûz-ı dilinden güli yohsa Bir âh (<i>işitme, inleme</i>) idicek kalmaya bir hâr yerinde (<i>övme</i>)”
366/5	“Kûyında bulup yâri (<i>sevgi</i>) rakîbi (<i>nefret, kötümserlik</i>) bile sürdük Yahyâ hele bulundu bize yâr (<i>sevgi</i>) yerinde”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
367/1	“Nakd-i eşki (<i>üzüntü</i>) göricek (<i>görme</i>) dîde-i (<i>görme</i>) giryânumda (<i>üzüntü</i>) Halk gencîne var anlar dil-i vîrânumda (<i>üzüntü</i>)”
367/2	“Türk ü tâz eyledi ol şâh-süvâr-ı meydân (<i>övme</i>) Nâvek-i gamzeleri (<i>sevgi, görme</i>) oynadı çak cânımda”
367/3	“Çeşm-i (<i>görme</i>) terden dökülür oklarının peykânı Tâb-ı dilden eriyüp sîne-i sûzânımda (<i>üzüntü</i>)”
367/4	“Himmetün şeh-peri (<i>sevgi</i>) ey vâ`iz-i bî-hûde-makâl (<i>işitme</i>) Olmaya per-i meges denlü benüm yanımda”
367/5	“İnledür (<i>inleme</i>) `âlemi aşkun (<i>sevgi</i>) tuyulur (<i>işitme</i>) ey Yahyâ Acizüm inlemege (<i>işitme</i>) külbe-i ahzânımda (<i>üzüntü</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
368/1	“Tutuldu bülbül-i dil dâm-ı zülf-i pür-hamda Dirîg (<i>üzüntü</i>) kaldı o bî-çâre (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) gussa vü gamda (<i>keder</i>)”
368/2	“Yüzime bir güle bakmaz (<i>görme</i>) mı ol gül-i ra`nâ ( <i>sevgi, hüzn</i> ) Gül-i murâdum açılmaz mı bâg-ı `âlemde (<i>kabullenme</i>)”
368/3	“Sorarsa derdine (<i>dert</i>) bir çâre haste-dil-i `âşık ( <i>sevgi</i> ) Şarâb-ı la`lünü gel ey tabîb-i cân (<i>sevgi</i>) em (<i>tatma</i>) de (<i>işitme</i>)”
368/4	“Şehîd-i aşkun (<i>sevgi</i>) içün kara başlıdur zülfün Turur müdâm anuñün libâs-ı mâtemde (<i>üzüntü</i>)”
368/5	“Yeterdi kâmet-i bâlâsı fikri ey Yahyâ Başuma başka belâ (<i>kötümserlik</i>) oldu âh (<i>işitme, inleme</i>) o perçem de”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
369/1	“Söylenüz (<i>işitme</i>) benden o hûrşîd-i cihân-ârâya (<i>sevgi, övme</i>) Koculurken komasun pîrehenin araya (<i>arzu, istek</i>)”
369/2	“Aşk (<i>sevgi</i>) bir sırr-ı ilâhîdür anı fâş itmez (<i>övme</i>) Gönleginden sakınır kim düşe bu sevdâya (<i>sevgi</i>)”
369/3	“Sonra ferdâ-yı kıyâmetde cevâb isterler Salma bî-çâreni (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) ey şâh-ı kerem (<i>cömertlik, iyimserlik</i>) ferdâya”
369/4	“Ey dil alçaklığı ko himmeti `âlî eyle ( <i>arzu, istek</i> ) Mâ`il (<i>mevil</i>) ol cân u gönülden o sehî-bâlâya (<i>sevgi</i>)”
369/5	“Ne selâmın alur anun ne virür ana selâm (<i>umursamazlık</i>) Neden incindi (<i>incinme</i>) `aceb bilsem (<i>merak</i>) o şeh (<i>sevgi</i>) Yahyâ'ya”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
370/1	“Rakîb (<i>nefret, kötümserlik</i>) o çeşm-i (<i>görme</i>) gazâlâne yârün (<i>sevgi</i>) ardınca Hemân ol it (<i>nefret, kötümserlik</i>) gibidür kim şikârun ardınca”
370/2	“Cefâ (<i>keder</i>) vü zulmi (<i>eziyet, sıkıntı</i>) ko (<i>arzu, istek</i>) kim cân u dille bendelerün Du`âlar eyleye (<i>arzu, istek</i>) sen şehriyârün (<i>sevgi</i>) ardınca”
370/3	“Solar ruhun (<i>sevgi</i>) güli zinhâr (<i>reddetme</i>) olma gel magrûr (<i>gurur, kibir</i>) Gelen hazândur efendi bahârun ardınca (<i>kötümserlik</i>)”
370/4	“Safâ-yı (<i>mutluluk, zevk</i>) rûz-ı ruhun (<i>sevgi</i>) mahv ider (<i>perişanlık</i>) hat-ı şeb-reng Karanu gice ulaşur (<i>ulaşma</i>) nehârun ardınca”
370/5	“Okı du`âları Yahyâ o şeh ( <i>sevgi</i> ) hamâ`il-vâr Kolını (<i>dokunma, sevgi</i>) boynına sen dil-figârün (<i>incinme</i>) ardınca”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
371/1	“Şeh-süvârüm (<i>sevgi</i>) `azm kılmış yine sahrâ seyrine (<i>görme</i>)

	Çıkmış ol şâhun (<i>sevgi</i>) temâşâdur (<i>görme</i>) ki dünyâ seyrine (<i>görme</i>)”
371/2	“Çeşmüme (<i>görme</i>) gel ey hayâl-i dost (<i>sevgi, iyimserlik</i>) seyr it (<i>görme</i>) eşkümi (<i>üzüntü</i>) Bir müferrih (<i>huzur</i>) gûşedür gel anda deryâ seyrine (<i>görme</i>)”
371/3	“Al ele (<i>dokunma</i>) âyîneni seyr it ruhun (<i>sevgi</i>) âyînesin Meyl (<i>meyil</i>) idersen misli yok mahbûb-ı (<i>sevgi</i>) zîbâ seyrine (<i>görme</i>)”
371/4	“Sahn-ı sînem gül gül itdüm tâze tâze dâg ile Fasl-ı güldür gülşene gel verd-i ra`nâ (<i>sevgi</i>) seyrine (<i>görme</i>)”
371/5	“Cân çekişmekde ne var Yahyâ gelürse ol cevân Tıfıldur meyl (<i>meyil</i>) eyleye şâyed ki gavgâ seyrine (<i>görme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
372/1	“Görüp (<i>görme</i>) ruhun (<i>sevgi</i>) gül-i cennet gibi letâfetde Kızardı kaldı çemen gülleri hacâletde (<i>utanma</i>)”
372/2	“O nahl-i gülşen-i hüsn ü bahâ `aceb benzer Nihâl-i (<i>sevgi</i>) Sidre vü Tûbâ'ya kadd ü kâmetde”
372/3	“Visâle (<i>kavuşma</i>) va`de idüp son ucı ider mahrûm Cefâ (<i>keder</i>) ider bana ol bî-vefâ (<i>vefâ</i>) nihâyetde”
372/4	“Uyup sözine (<i>işitme</i>) rakîbün (<i>nefret, kötümserlik</i>) benümle söyleşmez (<i>işitme</i>) O serv-kâmet ile söyleşem (<i>arzu, istek</i>) kıyâmetde”
372/5	“Şehâ (<i>sevgi</i>) firâk (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) ile Yahyâ kulun ölüp gitdi Hemişe sen kalasın sıhhat u selâmetde (<i>mutluluk</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
373/1	“Eşkdür (<i>üzüntü</i>) sanman (<i>aldanma</i>) gelen çeşm-i (<i>görme</i>) melâl- âmîzine (<i>üzüntü</i>) Ab virür gamze-i (<i>sevgi, görme</i>) hûn-rîzi tîg-i tîzine”
373/2	“Nice başlar kesmesün yâ nice kanlar dökmesün (<i>kötümserlik</i>) İki yüzlidür dimişler (<i>işitme</i>) hançer-i hûn-rîzine (<i>kötümserlik</i>)”

373/3	“Girye (üzölme) ile eyledüm gîsû-yı müşgîninde (koklama) cây Ekş-i (üzüntü) gül-gün ile yitdüm zülfünün şeb-dîzine”
373/4	“Hâbdan kalkup sehergâhî açılmaz (görme, reddetme) nâz ider (nazlanma) Gülşenün benzer hemân bir gonçe-i nev-hîzine”
373/5	“Asitân-ı yâri (sevgi) Yahyâ reşk-i (kıskançlık, kötümserlik) gülzâr eyledüm Kanlı yaş döküp (üzüntü) kilâb-ı kûy-ı (nefret, kötümserlik) yârün (sevgi) izine”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
374/1	“Jâleden lü'lü' idüp her verd-i âlün gûşına (işitme) Bâgbân benzetmez ol nâzûk-nihâlün (sevgi) gûşına (işitme)”
374/2	“Her kemerden nâleler (işitme, üzüntü) peydâ olur (görme) Ferhâdvâr İrse (ulaşma) ey şîrîn-dehen (sevgi) nâlem (işitme, üzüntü) cibâlün gûşına (işitme)”
374/3	“Mâh-ı nev yanındaki necmi görüp (görme) ol meh (sevgi) dimiş (işitme) Kim kodı dürr-i binâgûşum hilâlün gûşına (işitme)”
374/4	“Tokınur elbette bir bî-çâre (çaresizlik, kötümserlik) `âşık (sevgi) kalbine Bilmezem târi ne dir (işitme) ol meh-cemâlün (sevgi) gûşına (işitme)”
374/5	“Her sedef bir lü'lü-i şehvâr imiş Yahyâ meger Sözlerün irgürdiler (sevgi) bahr-i le'âlün gûşına (işitme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
375/1	“Bağlayup kandilveş gönlüm saçun (sevgi) kullâbına Câmi`-i hüsnünde revnakdur kaşun mihrâbına”
375/2	“Dil ider zülfünde ol çâh-ı zenahdânı hayâl (arzu, istek) Sarkacak yerdür belî fikr-i amîk ashâbına”
375/3	“Hızır irişürse (ulaşma) hat-ı ruhsârı bulurlar halâs (özgürlük) Bahr-i `aşk (sevgi) içre düşenler nâfenün (koklama) gird-âbına”
375/4	“Bâdenün cûş u hurûşından (coşku) eser yok şimdilik

	Bir zamân ile sığışmazdı egerçi kabına (<i>coşku</i>)”
375/5	“Kâmet-i ham-geşte Yahyâ korkarum (<i>korku, endişe</i>) bulur fenâ (<i>kötümserlik</i>) Degme bir pül pâydâr olmaz yaşum (<i>üzüntü</i>) seyl-âbına”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
376/1	“Varılurdu (<i>ulaşma</i>) ruhunun (<i>sevgi</i>) yâdına gülzârlara Dil-hırâş eylemeyeydi bakıcak (<i>görme</i>) hârlara”
376/2	“Yine `uşşâk (<i>sevgi</i>) turur mı kıra şemşîr-i helâk (<i>perişanlık</i>) Merhamet (<i>merhamet</i>) yok mı şehâ (<i>sevgi</i>) dahı güneşkârlara”
376/3	“Anmâ Mecnûn ile Ferhâd'ı bu fenni bilene Gel kıyâs itme bizi (<i>arzu, istek</i>) bir iki bî-kârlara”
376/4	“Kûh-ı gamdan (<i>keder</i>) nola (<i>şaşkınlık</i>) `uşşâk (<i>sevgi</i>) düşerse hâke Yarlardan uçar ey dil döşenen yârlara (<i>sevgi</i>)”
376/5	“Hele Yahyâ beni eylerdi gam u gussa (<i>keder</i>) helâk (<i>perişanlık</i>) O tabîb-i dil ü cân bakmasa (<i>görme</i>) bîmârlara”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
377/1	“Ham idüp kaddümi (<i>çaresizlik</i>) dolâb eyle Akıdup yaşumı (<i>üzüntü</i>) seyl-âb eyle”
377/2	“Eşküm (<i>üzüntü</i>) enhârını her sûya döküp Sebzezâr-ı gamı (<i>keder</i>) sır-âb eyle”
377/3	“Götürüp burka`-i zülfün yüzden Karanu giceyi meh-tâb eyle (<i>iyimserlik</i>)”
377/4	“Ağız açma lebün emmek (<i>dokunma</i>) umana (<i>ümit, beklenti</i>) Gevher-i la`lünü (<i>sevgi</i>) nâ-yâb eyle”
377/5	“Teşneyüz (<i>arzu</i>) şerbet-i la`lün (<i>sevgi</i>) umaruz (<i>ümit, beklenti</i>) Lutf u ihsânını (<i>cömertlik</i>) işrâb eyle”
377/6	“Deheni vasfını îcâz itdün Kâküli medhini (<i>övme, yüceltme</i>) itnâb eyle”
377/7	“Kim didi (<i>işitme</i>) zülfine sarmaş (<i>dokunma</i>) Yahyâ Sen seni beste-i esbâb eyle”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
378/1	“Gülsitân reşk-i (<i>kıskançlık, kötümserlik</i>) cinân oldu yine `Alem-i pîr cevân oldu yine”
378/2	“Virdi emvât-ı nebâtâta hayât (<i>yüceltme, iyimserlik</i>) Cûylar rûh-ı revân oldu yine”
378/3	“Bîde eşcâr hilâf eylemeyüp (<i>reddetme</i>) Mülket-i gülşene bân oldu yine”
378/4	“Nice demdi soyılurdu eşcâr (<i>kötümserlik</i>) Şimdilik emn ü emân oldu yine (<i>iyimserlik, güven</i>)”
378/5	“Eylerem anda safâlar (<i>mutluluk, zevk</i>) Yahyâ Çünkü bir hûb (<i>sevgi, iyimserlik</i>) zamân oldu yine”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
379/1	“Zülfün kokusu müşg (<i>koklama</i>) olup nâf-ı Haleb'de (<i>koklama</i>) Ragbet mi kodı `anbere (<i>koklama</i>) eknâf-ı Haleb'de”
379/2	“Lutfun (<i>cömertlik</i>) yili cân-bahş olup esdükde kalur mı Bir seng ki gül vermeye etrâf-ı Haleb'de”
379/3	“Câm-ı leb-i şîrînüni emmek (<i>dokunma</i>) ne safâdur (<i>mutluluk, zevk</i>) Bu neşve (<i>mutluluk</i>) `aceb var mı mey-i sâf-ı Haleb'de (<i>övme</i>)”
379/4	“Benzer ruh-ı rengîn ile bir gonçe-i âle (<i>sevgi</i>) Bir tıfla düşürdüm dili eşrâf-ı Haleb'de (<i>sevgi</i>)”
379/5	“Yahyâ ide Vassâf dahı tab`una insâf ( <i>merhamet</i> ) Hoş ( <i>iyimserlik</i> ) şî`r didin (<i>işitme</i>) hak bu ki evsâf-ı Haleb'de (<i>övme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
380/1	“`Alemi tâzeledi yine bahâr-ı tâze (<i>iyimserlik</i>) Fasl-ı güldür bulagör (<i>görme</i>) sen dahı yâr-i (<i>sevgi</i>) tâze”
380/2	“Bülbül-i gülşen-i `ayş ( <i>tatma</i> ) u tarab ( <i>coşku</i> ) u `işretdür Dil-ber-i (<i>sevgi</i>) hoş-nefes-i nagme-güzâr-ı tâze (<i>işitme, iyimserlik</i>)”
380/3	“Eski peymânlarını şâhum (<i>sevgi</i>) unuttun (<i>unutma</i>) gitdün

	İdelüm bâri yine kavı ü karâr-ı tâze (kabullenme)”
380/4	“Gam-ı (keder) dîrîne nedür bâde olunca dîrîn Sâki-i bezmde bir lâle-`izâr-ı tâze”
380/5	“Hep görenler (görme) didi (işitme) bu tarz-ı nevi ey Yahyâ (övme) Ma`rifet nahli virüpdür yine bâr-ı tâze (övme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
381/1	“Bir zamân gülşen degül miydi (kabullenme) sarây-ı Edrene Söylemez (işitme) mi bülbül-i destân-serâ-yı Edrene”
381/2	“Bir fezâdur pür has u hâşâk her bir gülşeni Reşk-i (kıskançlık, kötümserlik) gülşenmiş zamân ile kazâ-yı Edrene”
381/3	“Dil-hırâş eyler nazar (görme) kıldukça mihnet (minnet) artırur Dil-güşâ her bir makâm-ı gam-zidâ-yı Edrene (keder)”
381/4	“Bâdeden hâlî eser yok aşkdan (sevgi) bir kimsede Bî-sebeb memdûh imiş âb u hevâ-yı Edrene (övme)”
381/5	“Edrene Yahyâ ayaklanmış ayaklansun diyü (işitme) Makdem-i şâhı umar (ümit, beklenti) bâ y u gedâ-yı Edrene”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
382/1	“Zamâne reşk (kıskançlık, kötümserlik) iderek gerdiş-i piyâlemüze Ne zehr katsa gerekdür görün (görme) nevâlemüze”
382/2	“Geçer siperlerini bu sipihr-i nüñ tonun Felekde hâ`il olur yok hadeng-i nâlemüze (işitme, üzüntü)”
382/3	“Bahâr gülşeni benzetdi lâle vü gül ile Cevân-ı lâle-had-i `anberin-külâlemüze (koklama)”
382/4	“Gönülde dâğ-ı sîne sanmanız (aldanma) ki hüsv-i `aşk (sevgi) Kabûl hatemini urmuş durur kabâlemüze”
382/5	“Bilürdi `âşık-ı (sevgi) hûnîn dilin o şeh (sevgi) Yahyâ Bakaydı (görme) kabrimüz üstinde sürh lâlemüze”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
383/1	“Her kimün neyyîr-i ikbâli (baht, talih, ikbâl, saadet, mutluluk) ola tâbende Devlete (mutluluk, talih) mâlik olup nâminı kor pâyende”
383/2	“Devr iden câm-ı gam (keder) olunca tarab (coşku) nice olur Tutalum zühre ola bezmimize sâzende”
383/3	“Taglar bâr-ı gam-ı (keder) `aşka (sevgi) tahammül (sabır) itmez Ne kadar tâkat ola ey dil-i şeydâ (çılgınlık) sende”
383/4	“Hoş (iyimserlik) gelüp bâg-ı cinân gibi harîm-i kûyun (sevgi) Unudur gitmegi (övme) bir dahı gören (görme) âyende”
383/5	“Sevdi pîrâne-ser ol lâle-`izârı Yahyâ (sevgi) Kış güninde ne kadar hazz (mutluluk) olına gülşende”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
384/1	“Nergis ü lâle çemen sahnına geldi câm ile (iyimserlik) Sâkiyâ câmı pür eyle bâde-i gülfâm ile (iyimserlik)”
384/2	“Bâga şefkatlü (iyimserlik)bahârı şöyle ziynet virdi kim Gülşene azm it dilâ (sevgi) bir gözleri (görme) bâdâm ile”
384/3	“Ol dem irmişdür (ulaşma) ki bir hoş (iyimserlik) bezm bünyâd eyleyüp Vireler ziynet serây-ı ayşâ (tatma) yer yer câm ile”
384/4	“Mevc ürür sanman (aldanma) çemen sayyâd-ı bâd-ı nev-bahâr Subh-dem ayş (tatma) u safâ (mutluluk, zevk) murgını avlar dâm ile”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
385/1	“Vasl-ı gül (sevgi, hasret, özlem, kavuşma) ile bülbul şâd (mutluluk) olmaga yaklaştı (yakınlık) Mehcûr-ı (bırakmak, ayrılmak, terk etmek) sitem-dîde (sitem, görme) yâd olmaga yaklaştı (yakınlık)”
385/2	“Sultân-ı bahâr idüp mülk-i çemeni teshîr Mahkûmı Süleymânveş bâd olmaga yaklaştı (yakınlık)”

385/3	“Feryâdını (<i>işitme, kötümserlik</i>) bülbüller şimden girü dinletsün (<i>işitme</i>) Divân-ı şeh-i gülde dâd (<i>adalet</i>) olmaga yaklaştı (<i>yakınlık</i>)”
385/4	“Şeh-bâz-ı hadeng-i yâr (<i>sevgi</i>) âgâz-ı şikâr itdi Mürg-i dil-i (<i>sevgi</i>) zâr (<i>işitme, üzüntü</i>) ana zâd olmaga yaklaştı (<i>yakınlık</i>)”
385/5	“Yâd itmez olaldan yâr (<i>sevgi</i>) Yahyâ dil-i şeydâyı (<i>çulğunluk</i>) Hicrân (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) ile düşdi yâd olmaga yaklaştı (<i>yakınlık</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
386/1	“Tîg-i gam (<i>keder</i>) ile sînede kim yâre(<i>sevgi</i>) açıldı Saklayamadı zahmını (<i>kötümserlik</i>) dil yâre (<i>sevgi</i>) açıldı”
386/2	“Sad pâre gönül binde birin yârenlerinden (<i>sevgi</i>) Şerh eyledi dil-dârına (<i>sevgi</i>) bir pâre açıldı”
386/3	“Gül gibi ele sâgar alınca (<i>dokunma</i>) bu ne sırdur Ol gonce-dehen başladı güftâre (<i>işitme</i>) açıldı”
386/4	“Kaldırdı (<i>dokunma</i>) yüzinden ol perî zülfi nikâbın Baht-ı (<i>baht, talih</i>) siyeh-i `âşık-ı (<i>sevgi</i>) bî-çâre (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) açıldı”
386/5	“Yahyâ'ya kerem (<i>cömertlik, iyimserlik</i>) bâbını yâr (<i>sevgi</i>) eyledi dîvâr Hayfâ (<i>üzüntü</i>) ki der-i himmeti agyâre (<i>nefret, kötümserlik</i>) açıldı”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
387/1	“Meclisde tolu piyâle döndi Bedr olmuş idi hilâle döndi”
387/2	“Ser-geşte-i `aşkunun (<i>sevgi</i>) sirişki (<i>üzüntü</i>) Dolâbdaki zülâle (<i>tatma</i>) döndi”
387/3	“Şem-`i ruhuna (<i>sevgi</i>) tolaşarak (<i>dokunma</i>) dil Pervâne-i bî-mecâle (<i>yorgunluk</i>) döndi”
387/4	“Gönlümde hemîşe zülf-i (<i>sevgi</i>) pür-pîç Gird-âb-ı yem-ı hayâle döndi”

387/5	“Zülfin tagıdup (dokunma) girince raksa Tâvûs-ı gûşâde-bâle döndi (övme)”
387/6	“Cevr (keder) eylemede rakîbe (nefret, kötümserlik) uydı Gerdûnda o bed fi`âle döndi”
387/7	“Ferhâd'ı arayı gitdi Yahyâ Kûhsâra varınca (ulaşma) nâle (işitme, inleme) döndi”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
388/1	“Toldur kadehe şarâb-ı nâbı Fevt itme (dokunma) safâ-yı (mutluluk, zevk) mâh-tâbı”
388/2	“Ser-pûşını al hicâbı (utanma) kaldur Sun sâgar-ı lâle-gûn nikâbı”
388/3	“Bî-renc-i humâr-ı derd-i (dert) serdür Erbâb-ı mahabbetün (sevgi) şarâbı”
388/4	“Hicrân (hasret, sevgi, özlem, ayrılık) sitemin (sitem) hikâyet eyler Dün bezmde dinledüm (işitme) rübâbı”
388/5	“Dil sûz-ı derûnını yazardı (dokunma) Tutuşmasa hâme vü kitâbı”
388/6	“Yahyâ'yı helâk iderdi (kabullenme) ol şâh Mecz itmese lutf ile (yardım, iyilik) itâbı”
388/7	“Hak eyleye dâ'imâ muzaffer (arzu, istek) Sultân `Osmân-ı kâm-yâbı (ulaşma)”
388/8	“Ol şâh-ı cihân ki heybetinden (korku) Def` olmaya mihrün ıztırâbı (ıstırap)”
388/9	“Bî-şübhe (kabullenme) olurdu dâ'imâ bedr (övme) Olsa meh-i nev eger rikâbı”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
389/1	“Bunca gönülleri kim kendüye yâr (sevgi) akıtdı Bâg-ı mahabbet (sevgi) içre bir cûybâr akıtdı”
389/2	“Mercân-ı hûn-ı dilden (incinme) lü'lü'-yi eşk-i (üzüntü) terden Bâzâr-ı `aşka (sevgi) herkes çok yâdigâr akıtdı”

389/3	“Eşk-i (üzüntü) revânum içre `aks eyledi o ruhlâr Gül mevsiminde cûlar berg-i bahâr akıtdı”
389/4	“Destine (dokunma) subha alup mânend-i şeyh `âbid Enhârı ayagina yine çenâr akıtdı (küçümseme)”
389/5	“Gülzâr-ı ma`rifetde mizâb-ı hâmesinden Tab`-ı safâ-şı (mutluluk, zevk) `ârûm bir çeşmesâr (görme) akıtdı”
389/6	“Her kangı gülsitânda bir çeşme (görme) varsa Yahyâ Agzı suyn bu şi`r-i lezzet-şi`âr (tatma) akıtdı (kendini beğenme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
390/1	“La`lüne meylüm (meyl) görenler (görme) mey-perest anlar beni İşiden feryâdumı (işitme, kötümserlik) yollarda mest anlar beni”
390/2	“Kadrümi `âlî nazarlardur (görme) benüm âlî bilen Hâk-i zilletde (kötümserlik) görenler (görme) gerçi pest (küçümseme) anlar beni”
390/3	“Anlamaz (küçümseme) keyfiyyet-i (zevk) hâl-i dilüm hüşyâr (sevgi) olan Mest-i câm-ı bâde-i bezm-i elest (yüceltme) anlar beni”
390/4	“Eyleyüp dünyâya meyl (meyl) illerle eyler ihtilât Girmez ol âfet elüme teng-dest (kötümserlik) anlar beni”
390/5	“Lutfını ol mû-miyânun gör (görme) ki bir cevı (keder) eylese Sarılır Yahyâ hemân hâtır-şikest anlar beni (iyimserlik)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
391/1	“Hayât-ı tâze buldı yine `âlem nev-bahâr oldı (iyimserlik) Güzellendi çemen bir lâle-hadd ü gül-izâr oldı (iyimserlik)”
391/2	“Gehî eyler tebessüm bülbüle gâhî ider hande (iyimserlik) Çemende gonce bir mahbûb-ı (sevgi) şûh-ı şîvekâr (nazlanma) oldı”
391/3	“İnen üstüne düşme `andelibâ münharîf (kırılmalık) itme (arzu, istek) Ki şöyle nâzûk oldı nahl-i gül kim bergi bâr (zorluk) oldı (iyimserlik)”

391/4	“Bu nakş-ı hûbı (<i>sevgi, iyimserlik</i>) bülbül gördi (<i>görme</i>) âheng-i neva (<i>işitme</i>) itdi Bu tarz-ı tâzeyi seyr itdi (<i>görme</i>) cûlar bî-karâr oldu”
391/5	“Kenâr-ı cûdaki her seddi söyletsen (<i>işitme</i>) eger Yahyâ Zebân-ı hâl ile dir (<i>işitme</i>) mevsim-i seyr-i (<i>görme</i>) kenâr oldu”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
392/1	“Gönül efkâr-ı pîç-â-pîç-i zülfünle (<i>arzu, istek</i>) zebûn (<i>çaresizlik</i>) oldu Belâ (<i>kötümserlik</i>) bu en iyü tedbîri zencîr-i cünûn (<i>cinnet</i>) oldu”
392/2	“Ne kanlar yutdı gör (<i>görme</i>) ragbet (<i>meyil</i>) bulınca nâfe-i miskîn (<i>koklama</i>) Saçun (<i>sevgi</i>) hep zâyî` itdi dahı şimdi bagrı hûn oldu (<i>kötümserlik</i>)”
392/3	“Ne sırr olsun bu kim bir nokta düşdi kilik-i kudretten (<i>övme</i>) Ruh-ı hûbâna (<i>sevgi, iyimserlik</i>) ziynet lâleye dâg-ı derûn (<i>üzüntü</i>) oldu”
392/4	“İrişür (<i>ulaşma</i>) Ka`be-i maksûda kalmaz (<i>kabullenme</i>) râh-ı mihnetde (<i>minnet</i>) Ana kim pertev-i nûr-ı cemâlün (<i>görme</i>) reh-nümûn oldu”
392/5	“Bilenler fenn-i `aşkı ( <i>sevgi</i> ) bilmemekle fahr ider ( <i>övme</i> ) Yahyâ `Aceb (<i>merak</i>) dîvânedür zu` mınca ol kim zü-fünûn oldu”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
393/1	“Düşelden dil hevâ-yı `aşka (<i>sevgi</i>) bî-sabr (<i>sabır</i>) u şekîb oldu Hele âvârelikde (<i>perişanlık</i>) ber-karâr olmak nasîb oldu”
393/2	“Ne dil-berden (<i>sevgi</i>) ne dilden bir haber (<i>işitme</i>) almaga var çâre (<i>çaresizlik</i>) Sorarsan `âşık-ı (<i>sevgi</i>) bî-çârenün (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) hâli garîb oldu”
393/3	“Bu emvâc-ı belâ (<i>kötümserlik</i>) içre bulınca sâhil-i cûdı (<i>cömertlik</i>) Mekân-ı keştî-i dil geh firâz u geh nişîb oldu (<i>şaşkılık</i>)”
393/4	“Temâşâ (<i>görme</i>) eyledüm gülşende her gül bir kulag olmuş (<i>işitme</i>) Meger var ise her mürgi bu bâgun `andelîb oldu”

393/5	“Halâs olmak (özgürlük) ne mümkün (kabullenme) `aşk (sevgi) elinden (dokunma) neylesün Yahyâ Gönül vardukça meyyâl (meyil) oldu dil-ber (sevgi) dil-firîb oldu”
-------	--

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
394/1	“Benümle haşre ol kaddi kıyâmet mâyl olmaz mı (arzu, istek) Kıyâmet var dimez mi yohsa haşre kâyil olmaz mı (merak)”
394/2	“Vefâ tohmı (vefâ) ekilmez mi bu `âlem kiştzârında (sitem) Safâlar (mutluluk) kesb olunmaz mı ferahlar (huzur) hâsıl olmaz mı”
394/3	“Visâlün (kavuşma) mihri togmaz mı zalâm-ı hicr (hasret, sevgi, özlem, ayrılık) gitmez mi (sitem) Sa`âdet subhı (mutluluk) irmez mi şeb-i gam (keder) zâyil olmaz mı (sitem)”
394/4	“Ümîd-i (ümit, beklenti) vasl idersin (sevgi, hasret, özlem, kavuşma) cismünü sad çâk kılmazsın Visâl-i (kavuşma) yâre (sevgi) ey dil câme-i ten hâyil olmaz mı (reddetme)”
394/5	“Feleklerde melekler âh u zârımdan (işitme, inleme) oturmazken (dokunma) O serve kâr kılmaz yohsa (kötümserlik) Yahyâ vâsıl (kavuşma) olmaz mı”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
395/1	“Bir niyâz ile lebin emdirdi (tatma) çok nâz (nazlanma) itmedi Lutf u ihsânı (yardım, iyilik) bana çok sevdiğüm (sevgi) âz itmedi (sitem)”
395/2	“Eyledi kânûn-ı `uşşâka (sevgi) mülâyim nağmeler (işitme) Mutrib-i bezme hezâr ahsent (iyimserlik) nâ-sâz itmedi”
395/3	“Cân u dilden sakladı âşık (sevgi) gamun (keder) esrârını Aşinâyân-ı kadîmi mahrem-i râz itmedi (iyimserlik)”
395/4	“Sayd-ı mürğ-i câhdan bir lahza fârig-bâl olup Çeşm-i (görme) âzi kanı bir şeh-bâz (nefret, kötümserlik) kim bâz itmedi”
395/5	“Evc-i istignâdan (nazlanma) ey Yahyâ tenezzül (küçümseme) eyleyüp

	Himmetüm şeh-bâzı alçaklarda (nefret, küçümseme) pervâz itmedi”
--	--

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
396/1	“Aldı gönlüm yâr (sevgi) evvel sonra vîrân eyledi (sitem) Ah (inleme) kim dil mülkünü alan tâlân (perişanlık) eyledi”
396/2	“Bâg-ı hüsne kâmetün serv-i ser-efrâz (kibir) eyleyen Ben hakîri (küçümseme) sâyeveş hâk ile yeksân eyledi (sitem) ”
396/3	“Katre-i nâ-çîzden (kibir, gurur) kemter tutanlar kendüyi (küçümseme) Katreyi deryâ idüp deryâyı `ummân eyledi (övme, iyimserlik) ”
396/4	“Aşk (sevgi) bârını (zorluk) götürmezken zemîn ü âsumân Avn-i hakk bir nâ-tüvâna (çaresizlik) anı âsân (kolaylık) eyledi”
396/5	“Aşkdan (sevgi) kurtulmadan (reddetme) Yahyâ ölüm yegdür bana Kangı `âşıkdur (sevgi) ki derd-i (dert) aşka (sevgi) dermân eyledi (kabullenme) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
397/1	“Kâfir hattı ki yârun (sevgi) hüsni bâgın bozmadı (iyimserlik) Kimseler hîç bâde-i la`li yasâgın bozmadı (kabullenme) ”
397/2	“Dilde dâ`im âteş-i `aşkı (sevgi) yakar dâg üzre dâg (zorluk, üzüntü) Hamdû li`llâh (şükretme) rûzgâr ol şevk (coşku, heyecan) ocagın bozmadı”
397/3	“Ceyş-i mihnet (keder, kötümserlik) def`ine serdâr-ı pür-dildür habâb (iyimserlik) Bozmayınca düşmeni (nefret, kötümserlik) seyr it (görme) otagın bozmadı”
397/4	“Bî-karâr itdi dili tagıtdı dil-ber (sevgi) kâküli Andelîbün tâzeler şimdi yatagın bozmadı (şaşkınlık) ”
397/5	“Gerçi âhen-dilsün (kötümserlik) ammâ eyle Yahyâ'dan hazer (çekinme, korku) Kim anun pûlâdlar âhı (işitme, inleme) yaragın bozmadı”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
398/1	“Zülfüne bağlandı (dokunma) dil zencîre hâcet kalmadı Kaldı ol uslanmadan tedbîre hâcet kalmadı (iyimserlik)”
398/2	“Karşu vardum şol kadar şemşîrüne nâz eyledün (nazlanma) Nâzun öldürdi (kötümserlik) beni şemşîre hâcet kalmadı”
398/3	“Derd-i (dert) aşkun (sevgi) bir dükenmez genc imiş ey şâh-ı hüsn (sevgi, övme) Ana vâsıl (kavuşma) olalı iksîre hâcet kalmadı”
398/4	“Kaşların kavs-i kazâ (kabullenme) her bir müjen (görme) tîr-i belâ (kötümserlik) Devr-i hüsnünde kemân u tîre hâcet kalmadı”
398/5	“Heybet-i aşk (sevgi) urdı (dokunma) Yahyâ agzına mühr-i sükût Yâr (sevgi) bildi hâlini takrîre hâcet kalmadı (kabullenme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
399/1	“Cülûs itdi serîr-i bâga gül irdi (ulaşma) safâ (mutluluk, zevk) devri Be zâhid halka-i rindâna gel gitdi riya (riyâkârlık) devri”
399/2	“Mey-i âl ile pür peymâne-i gül (sevgi) bezm-i gülşende Safâlar (mutluluk, zevk) sür gönül kim irdi (ulaşma) câm-ı dil-güşâ devri”
399/3	“Sabâ tahrîk ile koydı semâ`a cümle ezhârı Dahî âlemde mesmû` (işitme) olmadı böyle hevâ devri (övme)”
399/4	“Olup gülzâr-ı dehri çeşme-i (görme) hûrşîd ile dâ`ir Cihân bâgını ser-sebz itdi dolâb-ı semâ devri (iyimserlik)”
399/5	“Felek kutb-ı Murâdî üzre dönsün (arzu, istek) dâ`im ey Yahyâ Ki gâyet hoş (iyimserlik) gelüpdür şâh-ı devrânun bana devri (övme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
400/1	“Sirişki (üzüntü) dânesin deryâ idince dem-be-dem dökdi (üzüntü) Gözüm tutdı (görme) o kebg-i hûb (sevgi, iyimserlik) u hoş-reftârı (iyimserlik) yem dökdi”
400/2	“Degül dâg u elif ten safhasında kâtib-i mihnet (minnet)

	Başumda yazılan âlâmı (<i>acı, ıstırap</i>) cem itdi rakam dökdi”
400/3	“Gönüller mürğini (<i>sevgi</i>) gûyâ ki sayda dâmlar kurdı Cemâli bâğına dil-ber (<i>sevgi</i>) ki zülf-i ham-be-ham dökdi”
400/4	“Döküldi gözlerümden (<i>görme</i>) katre katre eşk-i (<i>üzüntü</i>) hûn-âlûd (<i>kötümserlik</i>) Nihâl-i gussayum (<i>keder</i>) ezhârımı bâd-ı sitem (<i>sitem</i>) dökdi”
400/5	“Dil-i pür-hûn ki bezm-i gamda (<i>keder</i>) kanlar ağladı (<i>kötümserlik, üzüntü</i>) Yahyâ Şu meste döndi (<i>kabullenme</i>) kim câmını hem toldurdı hem dökdi (<i>dokunma</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
401/1	“Nâle-i bîmâra (<i>işitme, üzüntü</i>) döndi bülbülün âvâzesi (<i>işitme</i>) Pür-kesel âlem (<i>küçümseme</i>) aceb (<i>şaşkınlık</i>) mi goncenün hamyâzesi (<i>kabullenme</i>)”
401/2	“Rûzgâr âhir perîşân (<i>perişanlık</i>) itdi gül mecmû`asın Rişte-i cân-ı hezâr imiş meger şîrâzesi (<i>övme</i>)”
401/3	“Bülbülün ser-mâye-i şevkin (<i>coşku</i>) düketdi âkibet Rûzgâr-ı pür-cefânun (<i>keder</i>) cevri (<i>dert</i>) bî-endâzesi”
401/4	“Gül perîşân (<i>perişanlık</i>) olmasun mı görmez (<i>görme</i>) oldı gonceyi (<i>kötümserlik</i>) Âşıkun (<i>sevgi</i>) hâli n olur gitse yanından tâzesi”
401/5	“Gülşenün geçdise vakti gelmesün Yahyâ keder (<i>keder</i>) Pür-safâ (<i>mutluluk, zevk</i>) olsun hemân mey-hânenün dervâzesi”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
402/1	“Dil-ber (<i>sevgi</i>) dil-i dîvâneyi (<i>çılgınlık</i>) uslandı sanur mı (<i>aldanma</i>) Mecnûn gam-ı (<i>keder</i>) Leylâdan ölince usanur mı (<i>reddetme</i>)”
402/2	“Ser-mâyesini reng-i zer-i dîde (<i>görme</i>) düketdi Bu zerd ruhum (<i>kötümserlik</i>) bir dahı ala boyanur mı (<i>kabullenme</i>)”
402/3	“Eglenmese (<i>alay</i>) gelse o melek (<i>sevgi</i>) rûhumı virsem (<i>arzu, istek</i>) Cânım çıkıyor dahı aceb oyalanur mı (<i>merak</i>)”
402/4	“Meclisde niçün duhter-i rez böyle kızardı (<i>utanma</i>)

	Ey sâki-i gül-çehre lebünden utanur (<i>utanma</i>) mı”
402/5	“Bir lu`b ile sayd eylemek istersin (<i>arzu, istek</i>) o tıflı (<i>küçümseme</i>) Bilsen nice fettândur (<i>övme</i>) o Yahyâ inanur mı (<i>reddetme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
403/1	“Ol gonce tâb-ı bâde-i gül-fâma döymedi Çâk itdi (<i>perişanlık</i>) sînesin bir iki câma döymedi”
403/2	“Hûn-ı dili (<i>kötümserlik, incinme</i>) düketdi o hûn-hâr gamzeler (<i>sevgi, görme</i>) Bir şîşe iki mest-i mey-âşâma (<i>tatma</i>) döymedi”
403/3	“Telh itmedi rakîbe (<i>nefret, kötümserlik</i>) uyup yâr (<i>sevgi</i>) bezmimiz Kaldı bizümle bir gice ibrâma döymedi”
403/4	“Leylâ gam (<i>keder</i>) ile virdi fenâyâ vücûdını Bî-çâre (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) Kays mihnet-i eyyâma döymedi”
403/5	“Yahyâ o şâha (<i>sevgi</i>) sûz-ı dilüm yazmak istedüm (<i>arzu, istek</i>) Yandı tutuşdı nâme-i gam (<i>keder</i>) hâme döymedi”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
404/1	“Mest-i câm-ı `aşkdur (<i>sevgi</i>) gitmez dem-â-dem neşvesi (<i>mutluluk</i>) Vardur mestâne gönlümde benüm Cem neşvesi (<i>mutluluk</i>)”
404/2	“Tâc-ı Edhem neş'esin (<i>mutluluk, neşe</i>) terk itme bâri zâhidâ Çünkü yokdur (<i>küçümseme</i>) sende İbrâhim Edhem neşvesi (<i>mutluluk</i>)”
404/3	“Sâki-i bezm-i mahabbet (<i>sevgi</i>) câm-ı mihnet kim sunar Hem humârı hoş (<i>iyimserlik</i>) gelür bana anun hem neşvesi (<i>mutluluk</i>)”
404/4	“Baş kaldırmayup içmek istesek (<i>arzu, istek</i>) sâkî nola Ser-girân itdi bizi peymâne-i gam (<i>keder</i>) neşvesi (<i>mutluluk</i>)”
404/5	“Neşvedâr (<i>mutluluk</i>) itmişdi Yahyâ'yı mey-i bezm-i elest Dahı peydâ (<i>görme</i>) olmadın `âlemde âdem neşvesi (<i>mutluluk</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
405/1	“Fıkr-i zülf-i ham-be-ham erbâb-ı aşkun pişesi (<i>sevgi</i>) Gam (<i>keder</i>) kilâdin açmadur ehl-i dilün (<i>sevgi</i>) endîşesi (<i>endişe</i>)”
405/2	“Nice tîr-endâzdur seyr eyle (<i>görme</i>) ol ebrû-kemân Tîr-i cevri (<i>keder</i>) ile deler sınımaz yine dil şîşesi”
405/3	“Rûyını (<i>görme</i>) zerd ü tenin pür-dâg idelden ehl-i derd (<i>dert</i>) Menzil-i şîr ü pelenk oldu (<i>kabullenme</i>) mahabbet (<i>sevgi</i>) pîşesi”
405/4	“Başına tokunmayınca bilmedi Ferhâd'ı gör (<i>görme</i>) Bî-sütûna neyledi ol bî-nevânun (<i>çaresizlik</i>) tîşesi”
405/5	“Başına konmuş (<i>şans, mutluluk</i>) hümâ-yı nâz (<i>övme</i>) Yahyâ ol şehûn (<i>sevgi</i>) Sanma (<i>aldanma</i>) ebrû alnına sâye salupdur rîşesi”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
406/1	“Sen gülüp açılmada gülşende verd-i ter gibi (<i>iyimserlik</i>) Ben gözüm yaşına (<i>üzüntü</i>) gark olmakda nîlüfer gibi”
406/2	“Cûy-ı eşküm (<i>üzüntü</i>) başdan aşdı` aşkum (<i>sevgi</i>) efzûn olalı Deştde seyl-âb ile tугyân iden sular gibi”
406/3	“Kanda bir medhûş-ı (<i>şaşkınlık, korku</i>) mey görsek (<i>görme</i>) zebûn (<i>çaresizlik</i>) u pâ-y-mâl (<i>kötümserlik</i>) Mest-i` aşkun (<i>sevgi</i>) her biri bakılsa (<i>görme</i>) şîr-i ner (<i>cesaret</i>) gibi”
406/4	“Yok yire derd-i (<i>dert</i>) dilün (<i>sevgi</i>) sorma tabîb-i gâfile (<i>reddetme</i>) Bir bilür yokdur anı âlemde hiç dil-ber (<i>sevgi</i>) gibi (<i>kabullenme</i>)”
406/5	“Olagör (<i>görme</i>) her yirde ol merd-i Hudânun peyrevi (<i>arzu, istek</i>) Er gibi bas ayagun meydâna Yahyâ er gibi (<i>kabullenme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
407/1	“Def`-i gamda (<i>keder</i>) olmazız muhtâc câma Cem gibi Âşıkuz biz âşika (<i>sevgi</i>) eglence olmaz (<i>kabullenme</i>) gam gibi (<i>keder</i>)”
407/2	“Bahr isen de katre-i nâ-çîz (<i>çaresizlik</i>) göster (<i>görme</i>) kendini Gönlüne gir ey gönül ol goncenün (<i>sevgi</i>) şeb-nem gibi (<i>arzu, istek</i>)”

407/3	“Kanda bir ehl-i kerem (cömertlik, iyimserlik) varsa yaşatmaz rûzgâr (kötümserlik) Yir yüzinde şimdi bir âdem mi var âdem gibi (sitem)”
407/4	“Bahr-ı aşkun (sevgi) bir kenârın bulmadı bî-çâre (çaresizlik, kötümserlik) dil Düşdi bir gird-âba ol zülf-ı ham-ender-ham gibi (sabır)”
407/5	“Benzemez eş`âr-ı gayre sözlerinde rûh var ( <b>kendini beğenme, övme</b> ) Sırr-ı gaybî tab`una Yahyâ senün mülhem gibi (kendini beğenme, övme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
408/1	“Dilâ (sevgi) bâr-ı visâle (kavuşma) dest-i himmetle irilmez mi (merak) Nesîm-i lutf (yardım, iyilik) esmez mi o nahl-i nâz (sevgi) egilmez mi (merak)”
408/2	“Tebessüm itdügince goncenün meftûn (arzu) olur bülbül Derûnı kat kat oldugin dahı bî-çâre (çaresizlik, kötümserlik) bilmez mi”
408/3	“Gönül senden kesilmez sen cefâdan (keder) vaz gelmezsin (kabullenme) Yine incinme (incinme) dirsın (işitme) cân u dilden incinilmez mi (sitem)”
408/4	“Gül-i bâgun elinde (dokunma) dest-mâli nola al olsa (arzu, istek) Hezârân bülbülün her dem gözi yaşı (üzüntü) silinmez mi (merak)”
408/5	“Kayurmaz seyl-i gam (keder) taşsun gerekse başdan aşsun (arzu, istek) Kümeýt-i bâde-i gül-gûn ile Yahyâ geçilmez mi (iyimserlik)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
409/1	“Açdı dil bâl ü per-i himmeti pervâne gibi Şevk (arzu, istek) ile şu`le-i şem`-i ruhuna (sevgi) yane gibi”
409/2	“Halka-i zikrde gör (görme) bagrı delik `âşıkları (sevgi) Dest-i kudretde döner sübha-i sad dâne gibi”
409/3	“Her yana baş alup gitmege bir hâ'il yok

	Mesken olmaz dil-i dîvâneye (<i>çulğunluk</i>) vîrâne gibi (<i>iyimserlik</i>)”
409/4	“Dil mi virdüm sana kim şîve vü nâzun (<i>nazlanma</i>) götürem Ey felek cevri (<i>keder</i>) koy a cânuma cânâne (<i>sevgi</i>) gibi (<i>umursamazlık</i>)”
409/5	“Aşinâdur dil-i Yahyâ ile gerçi gam-ı (<i>keder</i>) yâr (<i>sevgi</i>) Dâ'imâ cevr ü cefâda (<i>keder, üzüntü</i>) yine bî-gâne gibi”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
410/1	“Kanuma girdi girmedi hammâma ol perî (<i>sevgi</i>) Hammâm gibi odlara yakup bu çâkeri (<i>küçümseme</i>)”
410/2	“Halvetde (<i>yalnızlık</i>) nûr görmek (<i>görme</i>) ise kasdı zâhidün Hammâm içinde görsün (<i>görme</i>) o mâh-ı münevverî (<i>sevgi</i>)”
410/3	“Bir himmet eylen (<i>yardım</i>) ola ki hammâma gire yâr (<i>sevgi</i>) Ey başı kaba yalın ayak Rûm erenleri”
410/4	“Hammâm içini benzedirüm cây-ı mahşere (<i>iyimserlik</i>) Kim olur anda şâh gedânun ber-â-beri (<i>yakınlık</i>)”
410/5	“Yahyâ su koymagiçün ayagina ol mehün (<i>sevgi</i>) Gûyâ ki tas idindi felek (<i>talih</i>) mihr-i enveri (<i>övme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
411/1	“Çok zamândur mihnet-i hicründen (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) aglar (<i>üzüntü</i>) ey perî (<i>sevgi</i>) Yaşlıdur (<i>üzüntü</i>) nola agardıysa gözüm merdümle (<i>umursamazlık</i>)”
411/2	“Dil berîdür `aybdan `aşkından (<i>sevgi</i>) ammâ neylesün Ehl-i aşkun (<i>sevgi</i>) kadrini bilmez zamâne dil-beri (<i>sevgi</i>)”
411/3	“Bülbülün cânını yakdı nâr-ı kahrın (<i>kahr</i>) odlara Zâr kahrın inletdün (<i>işitme, inleme</i>) ey gül bir avuç hâkisteri (<i>sitem</i>)”
411/4	“Bahsi (<i>işitme</i>) ko tâb-ı cemâl ile zebânun kûteh it (<i>arzu, istek</i>) Bezm-i şehdûr (<i>sevgi</i>) kıl hazer (<i>çekinme, korku</i>) ey şem` virmekden seri”
411/5	“Şî`r-i şirinünde hüsrevlikler itdün hak bu kim (<i>kendini beğenme</i>) Aferînler sana Yahyâ sözünün oldun eri (<i>kendini beğenme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
412/1	“Sihr eyledi (<i>övme</i>) alınca ele (<i>dokuma</i>) yâr (<i>sevgi</i>) sâgarı Bir zerre içre itdi nihân mihr-i enveri (<i>övme</i>)”
412/2	“Tîrûn (<i>sevgi</i>) ki togrılup gelicek sadr-ı sîneye Peykânunun yürekde şehâ (<i>sevgi</i>) bellidür yeri”
412/3	“Benzetdi serv-kaddüni (<i>sevgi</i>) nahl-i sanevbere Baglandı târ-ı zülfüne (<i>sevgi</i>) kalb-i sanevberî”
412/4	“Sâkî basak düşürse bizi şahne-i zamân (<i>kötümserlik</i>) Câm-ı `arak sunun ana oldur ayak teri (<i>koklama, küçümseme</i>)”
412/5	“Yahyâ nükûd-ı eşküne (<i>üzüntü</i>) kim i`tibâr ider Ol mihre (<i>sevgi</i>) nakd-i encüm ile mâh müşteri (<i>övme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
413/1	“Asîb-i hazân (<i>kötümserlik</i>) bilmez aşkun (<i>sevgi</i>) gül ü gülzârı Bülbülleri bu bâgun her demde ider zârı (<i>işitme, inleme</i>)”
413/2	“Pervâneleri bezmün cân nakdini yandırdı Ol şem`-i (<i>sevgi</i>) şeb-ârânun germ olmada bâzârı”
413/3	“Cân râh-ı mahabbetde (<i>sevgi</i>) bir bûy-ı (<i>koklama</i>) safâ (<i>mutluluk, zevk</i>) aldı Ol râyihâdan buldum ben hâne-i hammârı (<i>iyimserlik</i>)”
413/4	“Cismündeki her bir reg feryâd u enîn (<i>işitme, inleme, kötümserlik</i>) eyler Aşk ola sana mutrib söyletdün (<i>işitme</i>) a evtârı”
413/5	“Yahyâ'da reh-i aşkun (<i>sevgi</i>) bârına (<i>zorluk</i>) tahammül (<i>sabır</i>) yok Ser-menzile irişdür (<i>arzu, istek</i>) ey kudreti çok Bârî (<i>övme</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
414/1	“Belki âzürde (<i>incinme</i>) ide pây-ı hayâl-i yârı (<i>sevgi</i>) Kaş kirpiklerüm olmasa (<i>arzu</i>) kalendervârı”
414/2	“Eşk (<i>üzüntü</i>) çün kanlu degüldür yolını pâk itsün (<i>arınma</i>) Hiç geçilmez didiler (<i>işitme</i>) reh-güzer-i dil-dârı (<i>sevgi</i>)”

414/3	“Bu ten-i zerd ü nizâr (kötümserlik) ile sarıldum (dokunma) yâre (sevgi) Bilmeyen sandı (aldanma) kuşanmış kemer-i zer-târı (övme, iyimserlik) ”
414/4	“Sakınur yârini (sevgi) âyînedeki `aksinden (kıskançlık) İstemez (reddetme) dil baka (görme) mir'âta o gül-ruhsârı”
414/5	“Baş açık `âşık-ı (sevgi) şûrîde (perişanlık) geçermiş Yahyâ Girev-i bâde-i nâb eylemesün destârı”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
415/1	“Bir âfet-i devrân (sevgi) yine araladı şehri (özlem) Hercâyiligi mihr gibi meh gibi şehri (övme) ”
415/2	“Sensiz bana gülzârda her gülbün-i gonce (kötümserlik) Bir mâr görünür (görme) deheninde ola zehri (kötümserlik) ”
415/3	“Zâhid gözedür (görme) diyü şarâb içmeyelüm mi (umursamazlık) Öldürdi bizi def` idebilsek (arzu, istek) gam-ı (keder) dehri”
415/4	“Çok kıymadılar duhter-i rez sehl (kolaylık) ele girdi Ağırlığına göre degülmüş hele mehri (iyimserlik) ”
415/5	“Yahyâ işimüz (kabullenme) itdi bizüm şükr (şükretme) ü şikâyet (şikâyet) La`l-i lebinün gamzesinün (sevgi, görme) lutf ile (yardım, iyilik) kahrı (kahır) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
416/1	“Dilün bir kez sınık mir `atine bakdı (görme) yüzün dürdi (kötümserlik) Tecellâ-yı cemâlin (görme) var ise dil-dâr (sevgi) çok gördi (üzüntü, sitem) ”
416/2	“Abîr-i (koklama) hâk-i pâyn sakınır bir katre yaş dökmez (sitem) O âşık (sevgi) kim ayagun tozına bir kez yüzün sürdi (kabullenme) ”
416/3	“Kerem (cömertlik, iyimserlik) kıl ben gubârı ey sabâ ırgür (ulaşma) der-i yâre (sevgi) Di kim bî-çâreyi (çaresizlik, kötümserlik) hicrân (hasret, sevgi, özlem, ayrılık) gamı (keder) bir hâle ırgürdi”

416/4	“Nişân-ı (görme) seng-i cevır (keder) itse rakîbün (nefret, kötümserlik) kellesin derdim (kötümserlik) Güzel fehm eyledi (mutluluk) maksûdımı çak başına urdı (dokunma)”
416/5	“Hele rûz-ı su'âl olsun da görsün (görme) yâr (sevgi) Yahyâ'yı Ne bir dem yüzine bakdı (görme) ne bir kez hâtırın sordı (sitem)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
417/1	“İrişsün (ulaşma) `ıyd olsun bâdeye ruhsat da gör seyri ( <b>görme</b> ) Kalur mı ( <b>kabullenme</b> ) bir tehî sâgar hilâl-i `ıyddan gayrı”
417/2	“Niçün terk eylesün (reddetme) mey-hâne küncin rind-i mey-hâre Ne zâhiddür ne râhib neylesün ol mescid ü deyri (kabullenme)”
417/3	“Sunar dergâhına kim varsa bir câm-ı hâyât-efzâ (iyimserlik) `Aceb (şaşkınlık) devletlûdür pîr-i mugân mebzûldür hayrı (cömertlik)”
417/4	“Mey-i cân-bahş ile sâgardaki her mürğ nakşından (iyimserlik) İşitdür (işitme) sâkiyâ gûş-ı mezâka (zevk) mantiku't-tayrı”
417/5	“Görüp (görme) câm-ı habâbı bezm-i meyde anla ey Yahyâ Tehî olmaz felekler cünbişi seyyâreler seyri (görme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
418/1	“Ahir gülün gurûrı (gurur, kibir) helâk ide bülbülü Pervâneyi oda yaka şem`ün tegafülü (kötümserlik)”
418/2	“Zülfi (sevgi) yanında kim dü cihân kıymeti degül (övme) Ey bâgbân inende ögüp (övme, yüceltme) satma sünbülü (koklama)”
418/3	“Mecnûn ne çekdügin ne bilürem cihânda ben (küçümseme) Yârün (sevgi) başımda olmasa sevdâ-yı kâküli (sevgi)”
418/4	“Ey hâr (nefret, kötümserlik) sen de kurtılacagun bilür misin (reddetme) Pür-âteş itme bülbül-i bî-çâreye (çaresizlik, kötümserlik) güli”
418/5	“Eshâb-ı derde (dert) dâg-ı dil ü eşk-i (üzüntü) çeşmi (görme) bes (kabullenme) Erbâb-ı `ayş ( <b>tatma</b> ) u `işrete Yahyâ gül ü müli (kabullenme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
419/1	“Agladur (üzüntü) erbâb-ı `aşkı (sevgi) ârzû-yı (arzu) kâküli Alemler bârân ider gâhi hevâ-yı sünbülü (arzu, istek)”
419/2	“Bülbül-i şeydâ (sevgi, çılgınlık) `aceb (şaşkınlık) mi mest-i bî-pervâ (cesaret) ise Gülsitânun bir tolu peymânedür her bir gülî”
419/3	“Cân kulagın tut (işitme) hele sâkî alup câmı ele (dokunma) Kıssa-i pür-hisse-i Cemdür surâhî kulkulî (övme)”
419/4	“Serv-i bâgun korkarın (korku, endişe) başında bir gavgâ kopar Gülşen içre neydi mürğânun sehergeh gulgulî (işitme)”
419/5	“Nâr-ı mihnet yaksa da kalmaz hazîz-i hâkda (kabullenme) Bâd-ı himmetle çıkar eflâke Yahyâ'nun küli (övme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
420/1	“Katre katre göz yaşın (üzüntü, hüzn) dök (arzu, istek) dîde-i (görme) pür-nem gibi Gönlüne gir ey gönül ol goncenün şeb-nem gibi (arzu, istek)”
420/2	“Dünyede nâm ü nişân (görme) bulmak dilersen ey gönül Bir mehün (sevgi) mihrini naks it sîned merhem gibi (arzu, istek)”
420/3	“Kâse kâse bana kan yutdurdı (tatma) sâkî-i felek (şikâyet) Ekş-i çeşmüm (görme, üzüntü) sîned nola gelürse dem gibi (arzu, istek)”
420/4	“Hânkâh-ı dehr toldı nâle-i (işitme, üzüntü) `uşşâkdan (sevgi) Câygâh-ı şîven (nazlanma) ü menzilgeh-i mâtem gibi”
420/5	“Cür`a gibi `âkibet hâk-i fenâdur menzilün (kabullenme) Tutalum kim saltanat câmını çekdün (dokunma) Cem gibi”
420/6	“Nice yıl gibi gelür bir anı derd-i (dert) firkatün (ayrılık) Vaslunun (sevgi, hasret, özlem, kavuşma) bin sâli ammâ gelmeye bir dem gibi”
420/7	“Dâ'imâ Yahyâ mahabbet (sevgi) gülşenin pür-nem iden (arzu, istek) Hâk-râh-ı âsitân-ı hâce-i `âlem gibi (iyimserlik)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
421/1	“Göz yaşında (üzüntü, hüzn) hâlet-i şeb-nem olaydı kâşki (arzu, istek) Gonce-i dil gül gibi hurrem olaydı kâşki (arzu, istek)”
421/2	“Kangı bî-insâfdan (merhamet) kaldı ki kânûn-ı riyâ (riyâkârlık) Vaz`-ı âyîn eyleyen hep Cem olaydı kâşki (arzu, istek)”
421/3	“Her kaçan kûyına varırsam görünmez (görme) gizlenür Vara vara ol perî (sevgi) âdem olaydı kâşki (arzu, istek)”
421/4	“Mihnet-i `aşkun ( <b>sevgi</b> ) safâsın ( <b>mutluluk, zevk</b> ) ben ideydüm yalnuz Halk-ı `âlem dâ'imâ bî-gam olaydı kâşki (arzu, istek)”
421/5	“Virdi Yahyâ mihnet-i eyyâm-ı `âlemden ferâğ Kim safâ ( <b>mutluluk, zevk</b> ) itmezdi bir `âlem olaydı kâşki (arzu, istek)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
422/1	“Sohbet-i (sevgi) gül hurrem (huzur) eyler bir iki gün bülbüli Meclis-ârâlıklar eyler eglenür (mutluluk) egler güli”
422/2	“Oldı gülşen bir cevân-ı kâmrân (mutluluk) kim giydigi Gâh gül-gûnî kabâ gâhi libâs-ı sünbülî”
422/3	“Şübhe (tereddüt) yokdur kim çıkar bî-çâre (çaresizlik, kötümserlik) diller başdan Ol şehün (sevgi) taraf-ı külâhından çıkarsa kâküli”
422/4	“Sâgar-ı gülden nice mest oldu (şaşkınlık) bülbül sâkiyâ Vaktidür bizden dirîğ itme (arzu, istek) meded (merhamet) câm-ı müli”
422/5	“Himmet-i sâkî olursa (kabullenme) gamla (keder) söyleşmek (işitme) nedür Eksik olmasun hemân Yahyâ surâhî kulkulı (işitme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
423/1	“Çeşmümde (görme) hayâlün geleli hâb mı kaldı (sitem)

	Ya hicr�n (<i>hasret, sevgi, �zlem, ayrılık</i>) ile aglamadan (<i>h�z�n</i>) �b m� kald� (<i>sitem</i>)”
423/2	“A�k �te�i (<i>sevgi</i>) c�n� (<i>sevgi</i>) beni yandurd� k�l itdi Yanmaga sana s�z-ı dili t�b m� kad� (<i>sitem</i>)”
423/3	“A�kun (<i>sevgi</i>) beni �v�re id�p der-be-der (<i>peri�anlık</i>) itdi K�yunda y�z�n s�rmedig�m b�b m� kald� (<i>sitem</i>)”
423/4	“��n-i hat u ��h-ı zekanun h�b (<i>sevgi, iyimserlik</i>) bil�r dil Bir boylamaduk l�cce v� gird-�b m� kald� (<i>sitem</i>)”
423/5	“�hv�n-ı zam�ndan seni Yahy� bir anar yok (<i>sitem</i>) N�z eyleyecek (<i>nazlanma</i>) �deme ahb�b (<i>sevgi</i>) m� kald� (<i>sitem</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
424/1	“A�kun (<i>sevgi</i>) saf�s� (<i>mutluluk, zevk</i>) degme cef�y� (<i>keder</i>) tuyurmad� (<i>i�itme</i>) Germiye-i �ar�b �it�y� tuyurmad�”
424/2	“Mecn�na fikr-i s�zen-i m�jg�n-ı dil-r�b� (<i>sevgi</i>) Az�r-ı h�r-ı de�t-i bel�y� (<i>k�t�mserlik</i>) tuyurmad�”
424/3	“Hi� yok deg�ldi bezm-i cih�nun da ��lemi N�-d�n (<i>k�t�mserlik</i>) m�kedder itdi saf�y� (<i>mutluluk, zevk</i>) tuyurmad�”
424/4	“D��v�-y� z�hdi g�sterel�m (<i>g�rme</i>) biz de v��ize N�-d�n (<i>k�t�mserlik</i>) sanur (<i>aldanma</i>) ki zerk (<i>hilek�rlık</i>) u riy�y� (<i>riy�k�rlık</i>) tuyurmad�”
424/5	“M�jg�n� t�r ile dile bild�rd� kıssay� Sanman (<i>aldanma</i>) ki ana sırr-ı kaz�y� tuyurmad�”
424/6	“Te�r�f itdi h�ne-i Yahy�'y� ger�i y�r (<i>sevgi</i>) Zevk-i vis�li (<i>kavuşma</i>) b�m-i c�d�y� (<i>korku, ayrılık</i>) tuyurmad�”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
425/1	“�eb-nem gibi dil gonce-i hand�nuna d��di Y�suf gibi (<i>sabır</i>) c�n ��h-ı zenahd�nuna (<i>yakınlık</i>) d��di”
425/2	“Y�ksekde u�ardı (<i>kibir, gurur</i>) kat� �eh-b�z-ı dil �hir D�m-ı ser-i g�s�-y� peri��nuna (<i>perişanlık</i>) d��di”

425/3	“Her nire ki `azm eyledün ey serv-i revânum (sevgi) Sâyen gibi üftâde gönül yanuna (yakınlık) düşdi”
425/4	“Sarkar etegün öpmege (dokunma) ol kâkül-i miskîn (koklama) Lutf it (yardım, iyilik) koma ayakda ki dâmânuna düşdi (iyimserlik) ”
425/5	“Yahyâ'yı nola eylesen (arzu, istek) ey şâh (sevgi) `iyâdet Bî-tâb (yorgunluk) yatur pister-i hicrânuna (hasret, sevgi, özlem, ayrılık) düşdi”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
426/1	“Ol mâh-likâ (sevgi) zülf-i siyehkârını çözdü (dokunma) San Çîn ü Hıtâ tâciridür (övme) bârını (zorluk) çözdü”
426/2	“Bir ak gülü eyledi bir tıfl (küçümseme) perîşân (perişanlık) Dil-ber (sevgi) ki alup destine (dokunma) destârını çözdü (dokunma) ”
426/3	“Encüm tagılup sanma (aldanma) tulû` eyledi hûrşîd Ol sîm-beden tügme-i zer-târını çözdü (dokunma) ”
426/4	“Müjde vidicek ey gül-i (sevgi) ter bâd-ı (koklama) kudûmun Her gonce hemân kîse-i dînârını çözdü”
426/5	“Yahyâ diledi (arzu, istek) sarıla (dokunma) ana kemer-âsâ Ol kâfir-i bed-kîş ki (nefret, kötümserlik) zünnârını çözdü (dokunma) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
427/1	“Nice elden düşürür câm-ı safâ-encâmı (mutluluk, zevk) Gûş iden (işitme) nâm-ı Cem'i (övme) sıyt u sadâ-yı câmı”
427/2	“Geldi gül gibi mey-i al ile sâkî gülerek (iyimserlik) Şöyle gösterdi (görme) ki irişdi (ulaşma) bahâr eyyâmı (iyimserlik) ”
427/3	“Seherî bâde-i gül-renge bulaşmış (yakınlık) yârân (sevgi) Sâkiyâ gel görelüm (görme) biz de mey-i gülfâmı”
427/4	“Gelmeyince gözine (görme) bâde nigâh itmedi (görme) yâr (sevgi) Gûyiyâ geldi bahâr açdı gül-i bâdâmî (iyimserlik) ”
427/5	“Lâleyi bâgda gördük (görme) de açılduk Yahyâ Bir kadeh meyle unuttuk (unutma) bu kadar âlâmı (acı, ıstırap) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
428/1	“Komadı bezmî teşrîf itmege teb tutdı cânânı (<i>sevgi</i>) Konuz bî-tâb (<i>yorgunluk</i>) `âşık (<i>sevgi</i>) inlesün (<i>inleme</i>) kim hastedür cânı”
428/2	“Koy a ey teb koy a bî-rahm imişsin kanı insâfun (<i>merhamet</i>) Revâ mıdur perîşân (<i>perişanlık</i>) eylemen ol verd-i handânı”
428/3	“`Aceb (<i>üzüntü</i>) bir başına dermânı yok bî-çâredür (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) âşık (<i>sevgi</i>) Halâs eylerdi (<i>özgürlük</i>) başın derdmendün (<i>dert</i>) olsa dermânı”
428/4	“`Arak-rîz olduğın gül-berg-i ra`nâyı (<i>sevgi</i>) görüp (<i>görme</i>) bildüm Gül-âb ile devâ eyler (<i>kabullenme</i>) tabîb-i lutf-ı (<i>yardım, iyilik</i>) Yezdânî”
428/5	“Girihler (<i>sıkıntı</i>) oldı peydâ (<i>görme</i>) rişte-i cânında Yahyâ'nun Görince (<i>görme</i>) tâb-ı tebden muztarîb (<i>sıkıntı</i>) ol necm-i rahşânı”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
429/1	“Akıtdum yaşımı (<i>üzüntü</i>) yakdum fitûl-i dâg-ı sûzânı Benüm şimdi mahabbet (<i>sevgi</i>) bezminün şem`-i şebistânı”
429/2	“Ne denli âşık-ı (<i>sevgi</i>) şûrîde (<i>çulgunluk</i>) varsa ana dil virmiş Aceb âşüfteler (<i>sevgi</i>) cem` eylemiş zülf-i perîşânı (<i>perişanlık</i>)”
429/3	“Sirişk-i (<i>üzüntü</i>) çeşme (<i>görme</i>) basdur nâr-ı gam (<i>keder</i>) dilde tutuşdukca Gözüne yendiri gör (<i>görme</i>) âteş-i sûzân-ı hicrânı (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>)”
429/4	“Yıgılsun ko cefâ (<i>keder</i>) taş derûn-ı hâne-i dilde Yapar bir gün olur ol şâh-ı (<i>sevgi</i>) `âdil (<i>adalet</i>) kalb-i vîrânı”
429/5	“Kemân ü tîr ü hançer cem`in eyler turmaz ey Yahyâ (<i>kötümserlik</i>) Yine bir fitne (<i>fitne</i>) peydâ (<i>görme</i>) itmek ister çeşm-i (<i>görme</i>) fettânı”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
430/1	“Pey-â-pey sun bana lutf eyle (<i>yardım, iyilik</i>) sâkî câm-ı gerdânı

	Yeter (sitem) ağırladun rıtl-ı girânla gayrı yâranı (nefret, kötümserlik)
430/2	“Ne `izzet buldı ise şemme-i lütfunla (yardım, iyilik) bulmuştur (kabullenme) Bu gülzârun eger verdi eger nesrîn ü reyhânı (koklama) ”
430/3	“Biri âşüfte-i kûyun (sevgi, koklama) biri ser-geşte-i rûyun Zemînün verd-i handânı sipihrûn mâh-ı tâbânı (övme) ”
430/4	“Niçün uyup hevâ-yı (arzu, istek) gayra (nefret, kötümserlik) ser-keşlik ider bilsem (merak) Letâfet (cömertlik) bâğınun her kad çeken (nazlanma) serv-i hırâmanı (sevgi) ”
430/5	“Meger sûz-ı dilümden ana Yahyâ bir şerer düşdi Sabâh olinca yandı meclisün şem`-i şebistânı (övme) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
431/1	“Gözüm ısırdı görince (görme) o la`l-ı handânı (sevgi, mutluluk) Nişanladum lebinün yaresiyle cânânı (sevgi) ”
431/2	“Kim ola karşı tura hûb-rûlar (sevgi, iyimserlik) içre ana Meger ki âyîne aks-ı rûy-ı rahşânı (övme) ”
431/3	“Tasavvur itmedi mi bî-misâl tasvîrün (övme) Ne sûret (görme) ile çıkardı ki nakşını Mânî”
431/4	“Cebîni (sevgi) çîn ile mıstarlı safhadur yazmış (dokunma) Derbîr-i hüsn ana dîbâce-i gülistanı (övme) ”
431/5	“Gazelde ol mehi (sevgi) Yahyâ lebiyle vasf itsün (arzu, istek) Şekerle (tatma) beslesün (arzu, istek) ol tûtî-i suhan-dânı (işitme) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
432/1	“Mescidde riyâ-pîşeler itsün ko riyâyı (riyâkârlık) Mey-hâneye gel kim ne riyâ (riyâkârlık) var ne mürâyî”
432/2	“Ey câm-ı safâ (mutluluk, zevk) tâlibi bî-hûde uzanma (dokunma) Cümle bile defn eylediler (kötümserlik) câm-ı safâyı (mutluluk, zevk) ”

432/3	“Redd itmiş idi yâr (sevgi) rakîbi (nefret, kötümserlik) ışiginden (yakınlık) Gelmiş o siyeh-rû (nefret, kötümserlik) yine gördün (görme) mi belâyı (kötümserlik) ”
432/4	“Def idemedük ceyş-i gamı (keder) sa`y ide gördük (görme) Tedbîr ne mümkün boza takdîr-i Hudâyı (kabullenme) ”
432/5	“Yahyâ nice bî-sabr (sabır) û karâr olmayayın ben Dil-berse (sevgi) güzel dilse nihâyetde hevâyî (arzu, istek) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
433/1	“Gül gurûr-ı (gurur, kibir) hüsn ile almış ele bî-dâdını (sıkıntı) Dinlenüz bülbüllerün şimden girü feryâdını (işitme, kötümserlik) ”
433/2	“Söyleşürdi (işitme) o dehân-ı (sevgi) teng-i şekker-bâr ile Alabilse (arzu, istek) gonce şîrîn lebleründen dadını (tatma) ”
433/3	“Andelîb-i hoş-sadâ (iyimserlik, işitme) bir gülşenî dervîşdür Mushaf-ı gül den okur (işitme) subh ü mesâ evrâdını”
433/4	“Nâsîhâ pendün kabûl olmaya şâyed diyesin (işitme) Hayf (üzüntü) kim pîr-i mugânun tutmadum irşâdını”
433/5	“Devr-i gülde bâdeden Yahyâ'yı vâ`iz men` ider (reddetme) Tek anunla eglesün âdem dil-i nâ-şâdını (mutluluk) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
434/1	“Mest itmede (kabullenme) hemîşe halkı şarâb-ı sâkî (övme) Şûrîde (perişanlık) gönlüm ammâ mest ü harâb-ı sâkî”
434/2	“Şâyestedür konulsa (arzu, istek) halhâl sâk-i arşa Hakkâ virirdi ziynet la`l-i müzâb-ı sâkî (kabullenme) ”
434/3	“Ey şahne şerbetünden hoşdur (iyimserlik) bana mey-i telh (tatma) Gayrun nevâzişinden (övme) yegdür `itâb-ı sâkî (iyimserlik) ”
434/4	“Bî-gâne varken olmaz meclisde üns (yakınlık) ü hâlet (samimiyet) Sen gitmeyince zâhid gitmez hicâb-ı (utanma) sâkî”
434/5	“Humlar şarâb ile pür mey-hâneler güşâde (iyimserlik) Yahyâ'ya cür'a degmez nîki cevâb-ı sâkî (sitem) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
435/1	“Sûz-ı dilden bî-haberdür (<i>işitme</i>) sanmanız (<i>aldanma</i>) cânâneyi (<i>sevgi</i>) Şem`i yakmaz mı ol âteş kim yakar pervâneyi”
435/2	“Sâf-meşreblerle pür bir cây-ı hâlet-bahşdur Zâhid-i nâ-dân (<i>kötümserlik</i>) velî hâlî sanur (<i>aldanma</i>) mey-hâneyi”
435/3	“Düşmesün (<i>korku, endişe</i>) elden (<i>dokunma</i>) inen nâzükdür (<i>iyimserlik</i>) olur münkesir Bi'llâh ey sâkî gözet (<i>görme</i>) el üzre tut (<i>dokunma</i>) peymâneyi”
435/4	“Mülk-i dilde komadı ceş-i sitem (<i>sitem</i>) taş üzre taş Kimse ma`mûr idemez bir dahı bu vîrâneyi (<i>perişanlık</i>)”
435/5	“Virdi Yahyâ'ya tevâzu`la ( <i>alçak gönüllülük</i> ) selâm ol şâh-ı hüsn ( <i>sevgi</i> ) Hep pesend itdi gören ( <i>görme</i> ) bu vaz`-ı dervîşâneyi”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
436/1	“Gül-i maksûdı il buldı benüm zâr (<i>işitme, inleme</i>) olduğum kaldı (<i>sitem</i>) Bu hâristân-ı `âlemde (<i>sıkıntı, eziyet</i>) dil-efkâr (<i>hüzün, keder</i>) olduğum kaldı (<i>sitem</i>)”
436/2	“Ümid-i (<i>ümit, beklenti</i>) pâ-y-bûs ile yolında (<i>arzu, istek</i>) hâksâr (<i>perişanlık</i>) oldum Müyesser olmadı pâ-mâl-i agyâr (<i>nefret, kötümserlik</i>) olduğum kaldı (<i>sitem</i>)”
436/3	“Hele kûyına irdüm (<i>ulaşma</i>) nakd-i `ömri gerçi harc itdüm Cihânda bana da hâk-i der-i yâr (<i>sevgi</i>) olduğum kaldı (<i>sitem</i>)”
436/4	“Cefâ-yı (<i>keder</i>) rûzgârı gör (<i>görme</i>) ki yâr (<i>sevgi</i>) agyâra (<i>nefret, kötümserlik</i>) meyl (<i>mevil</i>) itdi Dirîg (<i>üzüntü</i>) ol serv-i bâlâya (<i>sevgi</i>) hevâdâr olduğum kaldı (<i>sitem</i>)”
436/5	“Hikâyet eyledüm ahvâli bir bir zâhide Yahyâ Mey-i dûşîneden dün mest-i evkâr olduğum kaldı (<i>sitem</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
437/1	“Urdun (<i>dokunma</i>) cefâ (<i>keder</i>) taşın dile dîvâne mi sandun (<i>aldanma</i>) beni Zencîrüne bend eyledün uslana mı sandun (<i>aldanma</i>) beni”
437/2	“Ma`mûr idüp mülk-i dili yapmadun eski menzili Ta`mîre kâbil olmayan vîrâne mi sandun (<i>aldanma</i>) beni (<i>sitem</i>)”
437/3	“İhsâna dermân yok didin (<i>işitme</i>) gayrı güzeller çok didin (<i>işitme</i>) Her şem`-i bezme tolaşur pervâne mi sandun (<i>aldanma</i>) beni (<i>sitem</i>)”
437/4	“Feryâdumı (<i>kötümserlik</i>) işitmedün (<i>işitme</i>) râh-ı vefâya (<i>vefâ</i>) gitmedün Bir âşinâlık (<i>yakınlık</i>) itmedün bî-gâne mi sandun (<i>aldanma</i>) beni”
437/5	“Yahyâ'ya eylersin cefâ (<i>keder</i>) feryâdın (<i>işitme</i> , <i>kötümserlik</i>) anlarsın hevâ Sâkî mey-i engûr ile mestâne mi sandun (<i>aldanma</i>) beni”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
438/1	“Şevk (<i>arzu, istek</i>) bir meydür neşât-efzâ (<i>mutluluk, sevinç</i>) benüm mestânesi `Aşk (<i>sevgi</i>) bir gencînedür gönlüm anun vîrânesi”
438/2	“`Aşk (<i>sevgi</i>) ol mey-hânedür kim bâdesidür hûn-ı dil (<i>incinme</i>) Sâgar-ı çeşmümdür (<i>görme</i>) ol mey-hânenün peymânesi”
438/3	“Zülf-i pîç-â-pîçi diller bend ider zencîrdür (<i>sevgi</i>) Uslı varur kim o zencîrün olur dîvânesi (<i>kabullenme</i>)”
438/4	“Şâh-râh-ı `aşkda (<i>sevgi</i>) câna konardı derd ü gam (<i>dert, keder</i>) Dahı bünyâd olmamışdı dehr mihmân-hânesi”
438/5	“Dûd-ı âhın (<i>işitme</i>) seyr idüp (<i>görme</i>) Yahyâ'nun ol âfet dimiş (<i>işitme</i>) Yanmış ol bezm-i mahabbet (<i>sevgi</i>) şem`inün pervânesi”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
439/1	“Lebüdür (<i>sevgi</i>) şehr-i hüsnün mey-fürûşı Gözüm (<i>görme</i>) merdümlelidür bâde-nûşı (<i>tatma</i>)”

439/2	“Dimen (reddetme) bî-`akl idi Mecnûn-ı şeydâ ( <b>çılgınlık</b> ) Anun Leylâ'da idi `akl u hûşî (kabullenme)”
439/3	“Ten-i pür-dâg ile ibdâl olupdur Tecerrüd (yalnızlık) tekyesinün hırka-pûşî”
439/4	“Gelür mey-hânedan rind-i tarabnâk (coşku) Sebû-yı pür iki destî vü dûşî (dokunma)”
439/5	“Kenâr-ı nazma dürlür dizdi (dokunma) Yahyâ (kendini beğenme) Belâgat bahrinün cûş u hurûşî (coşku, övme)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
440/1	“Vücûdum mülkinün aşk (sevgi) oldı sultân-ı cihânbanı (övme) Derûn-ı sîne dârü's-saltana dil taht-ı sultanî (övme)”
440/2	“Güzeller leşkerinün nev-cevânım (sevgi) pâdişâhıdur (övme) Ola (arzu, istek) hem leşkerün hem pâdişâhun Hak nıgehbanı”
440/3	“Hemîşe gül nihâlinde (sevgi) ider çün âşiyân bülbül Nola ârâmgâh itse (arzu, istek) dil ol çâk-ı garibanı”
440/4	“Gönül geç vuslat-ı dil-dâr (sevgi, hasret, özlem, kavuşma) ümîdinden (ümit, beklenti) ne mümkündür Çeker pehlûya (yakınlık) bir nâ-çîz zerre (küçümseme) mihr-i rahşânı (sevgi)”
440/5	“Cevân-ı nüktedân (sevgi) elbette kendin sevdürür (kabullenme) Yahyâ Hiç âdem sevmemek olur mı mahbûb-ı (sevgi) suhan-dânı (iyimserlik)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
441/1	“Şehen-şâh-ı hümayün-baht (baht, talih) Sultân Ahmed-i Gâzî (övme) Ki dünyâyı münevver kıldı re'y-i `âlem-efrûzı (sevgi)”
441/2	“Kemân-ı Rüstem olmaya kepâde dest-i kadrinde (övme) Ne kuvvetdür ki oldı himmeti bâzûsına rûzî (övme)”
441/3	“Felekler (talih) dönmesünler şâh-ı devrâna itâ`atden (arzu, istek) Tokus tâsına eflâkûn yeter bir tîr-i dil-dûzı”

441/4	“Ricâm (ümit, beklenti) oldur ki bin yıl pâyına yüz sürsün ey Yahyâ (arzu, istek) Biri birinün ardınca cihânun ıyd u nev-rûzı (mutluluk)”
-------	---

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
442/1	“Açıldı gül hezâr yine zâra (işitme, inleme) başladı Erbâb-ı `ayş (tatma) geşt-i çemenzâra başladı”
442/2	“Her `andelîb bir güle itdi nice niyâz (üzüntü) Her mübtelâ (tutku) bir âfete yalvara başladı (üzüntü)”
442/3	“Cânlandı her nihâl salındı sabâyile (sevgi) Her nahl-i tâze (sevgi) nâz ile reftâra başladı (iyimserlik)”
442/4	“Hançer takındı yanına gül yine hârdan (üzüntü) Benzer ki `andelîb ile peygâra başladı (kötümserlik)”
442/5	“Yahyâ bahâr geldi figân itdi (üzüntü, işitme) `andelîb Şeydâlığa (çalgınlık) yine dil-i âvâre (perişanlık) başladı”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
443/1	“Fırâkında (hasret, özlem, ayrılık) o servün (sevgi) eşk-i (üzüntü) hûnînüm revân oldu Ne bâğa k`irdi her nahli nihâl-i erguvân oldu”
443/2	“Nasîb olmadı çekmek tîr gibi sîneye yâri (sevgi) Bükildi gerçi kaddüm gamla (keder) mânend-i kemân oldu”
443/3	“Dükendi nakd-i eşküm (üzüntü) gitdi `aklüm kalmadı sabrum (sabır) Bu bâzâr-ı belâda (kötümserlik) ben fakîre çok ziyân oldu (kötümserlik)”
443/4	“Helâk oldu (perişanlık) o dil kim mihr-i rûy u târ-ı mûyunla Hayât-ı lâ-yezâli buldı `ömri câvidân oldu (iyimserlik)”
443/5	“İrüp fasl-ı bahâr oldu yine her gülsitân hurrem (iyimserlik) Benüm Yahyâ neşâtum (mutluluk, sevinç) gülşeni niçün hazân oldu”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
444/1	“Bâr-ı gamun (<i>keder, zorluk</i>) ham eyledi kaddüm ölem gibi (<i>kötümserlik</i>) Ahir `âdem yolına şehâ (<i>sevgi</i>) togrılam gibi”
444/2	“Her kim benân-ı yâri (<i>sevgi</i>) tutar (<i>dokunma</i>) hâmeye şebîh Başı aşağı ola görem (<i>görme</i>) kim kalem gibi”
444/3	“Seyrümde (<i>görme</i>) seyr-i (<i>görme</i>) ravza-i rıdvâna varmışam Cânâ (<i>sevgi</i>) harîm-i bâğ-ı visâle (<i>kavuşma</i>) irem gibi”
444/4	“Sem gönderürse yâr (<i>sevgi</i>) hayât âbıdur bana (<i>övme</i>) Şerbet sunarsa gayr (<i>nefret, kötümserlik</i>) gelür cânâ sem gibi”
444/5	“Yahyâ dehânına (<i>sevgi</i>) düşeli görmedük (<i>görme</i>) dili Bî-çâre (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) şimdi sâkin-i mülk-i `âdem gibi”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
445/1	“Güzeller çok cihânda ey dil-i şeydâ (<i>çılgınlık</i>) kemâl ehli Benüm yâr-ı (<i>sevgi</i>) güzînüm hem cemâl ü hem celâl ehli (<i>övme</i>)”
445/2	“Görün (<i>görme</i>) mâhı (<i>sevgi</i>) ki bedr olmayıcak noksân-pezîr olmaz (<i>övme</i>) Muhassal cevri-i (<i>keder</i>) dehri çekmez illâ kim kemâl ehli”
445/3	“Düşelden cânâ `aşkun (<i>sevgi</i>) nola (<i>arzu, istek</i>) sûzım eksik olmazsa Olur germiyyet (<i>samimiyyet</i>) üzre dâ'imâ elbette mâl ehli”
445/4	“Mahabbet (<i>sevgi</i>) kâle gelmez neş'edür (<i>mutluluk, neşe</i>) ey bülbül- i şeydâ (<i>sevgi, çılgınlık</i>) Ne da `vâlar ideydi olmasa pervâne hâl ehli”
445/5	“Gerek öldür gerek döğ zerrece Yahyâ niza` itmez ( <i>iyimserlik</i> ) Degüldür ( <i>iyimserlik</i> ) `âşık-ı (<i>sevgi</i>) bî-çâreler (<i>çaresizlik, kötümserlik</i>) ceng ü cidâl ehli”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
446/1	“Bâde-i `aşk (<i>sevgi</i>) ile medhûş (<i>şaşkınlık, korku</i>) olmayan bilmez beni Bezm-i mihnetden (<i>sıkıntı</i>) kadeh-nûş (<i>tatma</i>) olmayan bilmez beni”

446/2	“Hâlüm anlar var ise Mecnûn ile Ferhâd'dur (kabullenme) Hâsılı bî-`akl u bî-hûş olmayan bilmez beni (kabullenme) ”
446/3	“Ben ol abdâlüm ki oldum mahrem-i esrâr-ı `aşk <b>(sevgi)</b> Tekye-i gamda <b>(keder)</b> `abâ-pûş olmayan bilmez beni (kabullenme) ”
446/4	“Ber-karâr olmadugum `ayb itme kim deryâ gibi Geh hamûş u gâh pür-cûş (coşku) olmayan bilmez beni (kabullenme) ”
446/5	“Şimdi ey Yahyâ benüm bahr-i le'âl-i ma`rifet (kendini beğenme) Sözlerüm gûşında mengûş olmayan bilmez beni (kabullenme) ”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
447/1	“Misâl-i çeşm-i (görme) fettânı ol âfet fîne-cûy (fitne) oldu Gül-i ra`nâ (sevgi, hüzn) gibi her yana yüz tutdı dü-rûy (kötümserlik) oldu”
447/2	“Nesîm-i nev-bahârî de haberdâr (işitme) gibi zülfinden (sevgi) Mu`attar kıldı âfâkı sehergeh müşg-bûy (koklama) oldu”
447/3	“Didüm (işitme) sâgr-ı melâhatde (sevgi) konulmuş topdur gûyâ Dehânunla lebün (sevgi) hâlinde çünkim güft ü gûy (kötümserlik) oldu”
447/4	“Saçundan (sevgi) bâgbân bulmayıcak bir şemme kahrından (kahır) Nigâr-ı (sevgi) gülşenün sünbülleri ey mâh (sevgi) rûy oldu”
447/5	“Nola âşüfte-dil Yahyâ girerse hâlden hâle (arzu, istek) O mâhun (sevgi) zülfi çevgân hâl-i `anber-bûy (koklama) gûy oldu”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
448/1	“Zülfün uzanup hançer-i gaddâra (acımasızlık) tayandı Sultân-ı Habeş bâliş-i zer-kâra tayandı”
448/2	“Geldi hat-ı müşgîn-i (koklama) siyehkârı dimişler (işitme) Sorduk ötesi la`l-i leb-i yâra (sevgi) tayandı”
448/3	“Büt-hâneye seyr itmege (görme) girdi o perî-rû (sevgi) Bütler yıkılup her biri dîvâra tayandı”
448/4	“Belde turur ol hançer-i gaddâra (acımasızlık) ne dîrsin (işitme) Gâyetde yüreklendi (cesaret) dil-i zâra (işitme, inleme) tayandı”

448/5	“Dirlerdi (<i>işitme</i>) inanma (<i>aldanma</i>) suya vü yara tayanma Yahyâ niçün ol `arızı gül-nâra (<i>sevgi</i>) tayandı”
-------	---

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
449/1	“Şem` gibi râzıyum (<i>kabullenme</i>) sûzân u giryân (<i>üzüntü</i>) it beni (<i>arzu, istek</i>) Meclis-i hâsunda tek bir gice mihmân it beni (<i>arzu, istek</i>)”
449/2	“Ölmeyince lâıyk-ı ihsânım (<i>yardım</i>) olmazsın didin (<i>işitme</i>) Sabra (<i>sabır</i>) kalmadı mecâlüm (<i>yorgunluk</i>) öldür ihsân (<i>yardım</i>) it beni (<i>arzu, istek</i>)”
449/3	“Ey felek (<i>talih</i>) bana ölüm yegdür firâk-ı (<i>hasret, sevgi, özlem, ayrılık</i>) yârden (<i>sevgi</i>) Çünkü bî-cânân (<i>sevgi</i>) idersin bâri bî-cân it beni (<i>arzu, istek</i>)”
449/4	“Rıbka-i teslîme çekdüm gerden-i cân u dili (<i>kabullenme</i>) Yâ kabûl it kullıga şâhum (<i>sevgi</i>) yâ kurbân it beni (<i>arzu, istek</i>)”
449/5	“Gülşen-i kûyumda Yahyâ'nun ne kârı var dime (<i>reddetme</i>) Gül-ruhun (<i>sevgi</i>) şevkine (<i>arzu, istek</i>) bülbül gibi nâlân (<i>üzüntü</i>) it beni (<i>arzu, istek</i>)”

Gazel/Beyit Numarası	Beyitler
450/1	“Çenâre mürşid-i bâd-ı bahâr el virdi (<i>iyimserlik, yardım</i>) Mürîd-i âb-ı revâna çenâr el virdi (<i>iyimserlik, yardım</i>)”
450/2	“Çenârun âb eli gölgesiyle hoş (<i>iyimserlik</i>) geçinür Safâ-yı (<i>mutluluk, zevk</i>) meşrebi var rûzgâr el virdi (<i>iyimserlik, yardım</i>)”
450/3	“Gönül gezerdi beyâbân u vâdî ser-tâ-pâ Çok elledin anı şimdi karâr el virdi (<i>iyimserlik, yardım</i>)”
450/4	“Ayagın öpmege sâkînün eyledüm ibrâm (<i>arzu, istek</i>) Niyâza döymedi bî-ihtiyâr el virdi (<i>iyimserlik, yardım</i>)”
450/5	“Nice o pençe-i hûrşîdi kollaya Yahyâ (<i>arzu, istek</i>) Ana kaçan felek-i (<i>talih</i>) hîlekar (<i>hilekârlık</i>) el virdi (<i>iyimserlik, yardım</i>)”

5.4. Şeyhülislâm Yahyâ'nın Gazellerindeki Duyu ve Duyguların Değerlendirilmesi

Şeyhülislâm Yahyâ'nın gazellerinde yer alan duyu ve duyguların daha net anlaşılması ve okuyucusuna bu duyu ve duygular hakkında kapsamlı bir bakış açısı sunulması hedeflendiği için, şairin kelime işçiliği de dikkate alınarak, kelime, mısra ve beyit yanında parantez içerisinde duyu ve duygular verilmiştir. Bu duyu ve duygular verilirken daha önce sözü edilen tanımlar, sınıflandırmalar ve sözlüklerden faydalanılmıştır. *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'ndaki 450 gazelin 2314 beytinde toplamda 78 duygu tespit edilmiştir. Ayrıca 5 duyu kapsamında incelenmiş ve tespit edilen verilerin hangi oranda kullanıldığı, yüzdelik oranları ve toplam sayısı tablolarla somut bir şekilde belirtilmiştir.

Okuyucusuna kılavuzluk edecek şekilde tasarlanan bu tablolarda en sık ve en seyrek kullanılan duyu ve duyguların nasıl kullanıldığı hakkında örnekler de verilmiştir. Bu şekilde Şeyhülislâm Yahyâ'nın gazellerinde bulunan soyut kavramlar (duygular) nicel verilere dayanarak somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Böylece klâsik Türk şiirinin zenginliği hakkında detaylı sonuçlara ulaşabilir ve şairin edebî yönü de bu tablolarla anlaşılabilir.

Sıralama	Duyu	Tespiti Yapılan Duygu Sayısı	%'lik Oranı
1	Sevgi-Aşk	1687	24,3434343
2	Hüzün-Üzüntü-Keder-Dert-Acı-Istırap	571	8,23953824
3	Kötümserlik	459	6,62337662
4	Yüceltme-Övme	395	5,6998557
5	İyimserlik	391	5,64213564
6	İstek-Arzu-Temenni	371	5,35353535
7	Mutluluk-Saadet-Huzur-Sevinç-Neşe	270	3,8961039
8	Kabullenme-Onaylama	262	3,78066378
9	Sitem-Hiciv-Şikâyet-Yakınma	127	1,83261183
10	Reddetme	122	1,76046176
11	Hasret-Özlem	105	1,51515152
12	Kendini Beğenme-Küçümseme-Alay	95	1,37085137
13	Zevk	84	1,21212121
14	Yakınlık	83	1,1976912
15	Perişanlık	82	1,18326118
16	Ayrılık-Bırakmak-Terk Etmek	81	1,16883117
17	Çaresizlik	80	1,15440115
18	Nefret	79	1,13997114
19	Yardım	77	1,11111111

20	Nazlanma	76	1,0966811
21	Kavuşma	75	1,08225108
22	Ümit-Beklenti	73	1,05339105
23	Korku-Endişe-Çekinme	65	0,937950938
24	Yanılma-Aldanma-Kanma	65	0,937950938
25	İnleme	65	0,937950938
26	Ulaşma	64	0,923520924
27	Şaşkınlık-Hayret	62	0,894660895
28	Eğilim-Meyil	60	0,865800866
29	İyilik	60	0,865800866
30	Çılgınlık	57	0,822510823
31	Baht-Talih-İkbâl	44	0,634920635
32	Alınganlık-İncinme-Kırılgnlık	43	0,62049062
33	Sıkıntı-Eziyet-Zahmet-Zorluk	42	0,606060606
34	Cömertlik	39	0,562770563
35	Heyecan-Coşku	39	0,562770563
36	Merak	36	0,519480519
37	Sabır	35	0,505050505
38	Kıskançlık	32	0,461760462
39	Özgürlük	30	0,432900433
40	Gurur-Kibir	26	0,375180375
41	Merhamet	25	0,360750361
42	Öfke-Kin	25	0,360750361
43	Fitne	25	0,360750361
44	Minnet	23	0,331890332
45	Vefa	22	0,317460317
46	Adalet	22	0,317460317
47	Yalnızlık	21	0,303030303
48	Utanma	20	0,288600289
49	Tutku	18	0,25974026
50	Umursamazlık	18	0,25974026
51	Uzaklık	16	0,230880231
52	Cesaret	14	0,202020202
53	Samimiyet	14	0,202020202
54	İffet	13	0,187590188
55	Şükretme-Memnuniyet	13	0,187590188
56	Riyakârlık	12	0,173160173
57	Yorgunluk	12	0,173160173
58	Yetinme	11	0,158730159
59	Arınma	11	0,158730159
60	Hatır	10	0,144300144
61	Kolaylık	9	0,129870013
62	Abartma	8	0,115440115
63	Alçak gönüllük	7	0,101010101
64	Şüphe-Tereddüt	6	0,0865800866
65	Sadakat	6	0,0865800866
66	Kahr	6	0,0865800866
67	Hilekârlık	5	0,0721500722
68	Acımasızlık	4	0,0577200577
69	Güven	4	0,0577200577
70	Cinnet	3	0,0432900433

71	Taraf olmak	3	0,0432900433
72	Birliktelik	3	0,0432900433
73	Pişmanlık	2	0,0288600289
74	Arayış	2	0,0288600289
75	Kınama	2	0,0288600289
76	İsyân	2	0,0288600289
77	Sıkılma	2	0,0288600289
78	Başarı	2	0,0288600289
Toplam Duygu Sayısı		6930	100

Şekil 1: Duygular

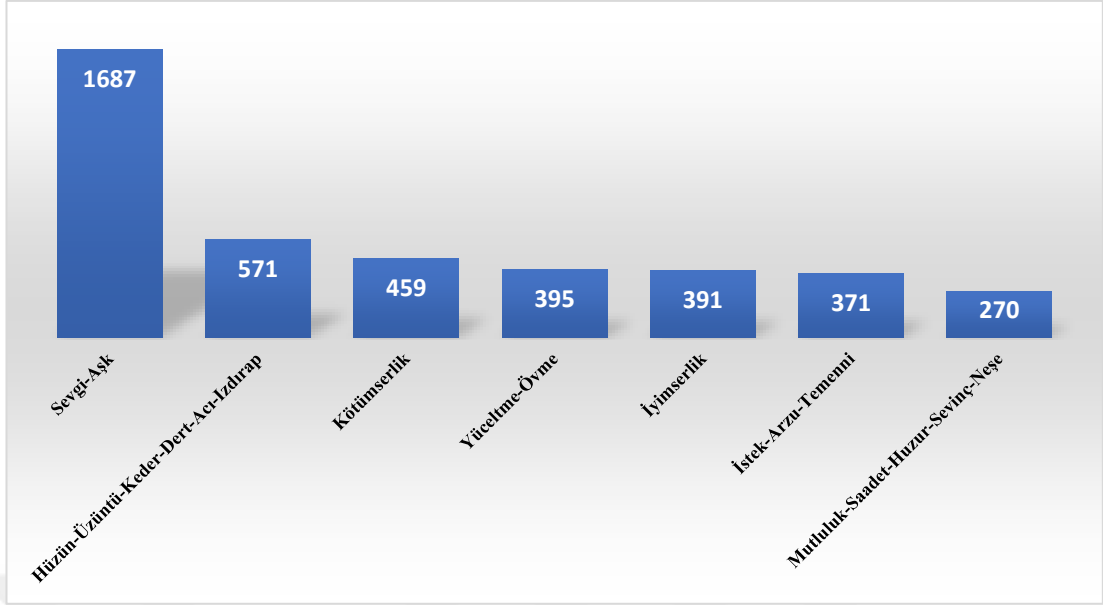
Sıralama	Duyu	Tespiti Yapılan Duyu Sayısı	%'lik Oranı
1	Görme	820	46,6970387
2	İşitme	501	28,5307517
3	Dokunma	230	13,0979499
4	Koklama	114	6,49202733
5	Tatma	91	5,18223235
Toplam Duyu Sayısı		1756	100

Şekil 2: Duyular

Tablodan çıkan sonuçlara bakıldığında toplamda 6930 duygu ve 1756 duygu tespit edilmiştir. *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'ndaki en yoğun kullanıma sahip ilk 7 duygu ve en seyrek kullanıma sahip ilk 6 duyguyla birlikte en yoğun ve en seyrek kullanıma sahip duygular göz önüne alındığında şairin duyguları ve duyguları dışa vurmasıyla ilgili gazellerindeki bu tutumu hakkında daha iyi yorumlama imkânı sağlanmıştır. Ayrıca, *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'nda yer alan 450 gazeldeki duygu ve duyguların yüzdelik oranları da tespit edilmiştir. Böylece Şeyhülislâm Yahyâ'nın gazelleri hakkında ayrıntılı ve somut çıkarımlar elde edilmiştir.

5.5. En Yoğun Kullanıma Sahip İlk 7 Duygu

Yaptığımız tespitlere göre Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı'ndaki gazelerde doğal olarak en çok -aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere- “sevgi-aşk” duygusu kullanılmıştır. Bunu “hüzün-üzüntü-keder-dert-acı-ıstırap”, “kötümserlik”, “yüceltme-övme”, “iyimserlik”, “istek-arzu-temenni” ve “mutluluk-saadet-huzur-sevinç-neşe” gibi duygular takip etmektedir.

Şekil 3: En yoğun kullanıma sahip ilk 7 duygu

5.5.1. Sevgi-Aşk

Duygular arasında kullanım sıklığı bakımından en fazla kullanılan duygu “*sevgi-aşk*” duygusudur. Bu duygunun beyitlerde 1687 defa kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu veri ışığında da şairin dîvân şiirindeki geleneksel yapıya bağlı olduğunu görebiliriz.

Dîvân şiirinin en önemli unsurlarından olan sevgilinin, saçlarından göz bebeğine kadar çeşitli benzetmeler ve övgülerle beyitlerde önemli ölçüde yerini alırken duyguların dışı vurumunda da çok etkili olduğu hem kelimeler hem de rakamsal verilerle açık bir şekilde görülmektedir.

Aşkun, aşk, gül-i ra`nâ, cânâ, bülbül-i şeydâ, hüsn-i dil-ârâ, cân-ı şeydâ, dil-dâr, hâl-i ruhın, goncenün, dil-i şeydâ, `âşık-ı şeydâ, vâdî-i `aşk, dil-rübâ sevdüm, hevâ-yı `aşk, mürîd-i `aşk, dil-ber, yâre, âftâb-ı meh-likâ, şâhum, la`lün, gam-ı aşkun, ser-defter-i `uşşâk, uşşâk, vassâf-ı lebün, ey boyı servüm, gonce-i la`lün, gül-i rûyun, şâh-ı cihân, âşık-ı bî-dil, `andelîb, mahbûb, ehîbbâ, vasf-ı hatt-ı yâr, mihr-i cihân-tâb u ziyâ, nîgeh-i mest, gamze-i mahmûr, ey mâh, şeh-i hüsn-de, dil-i sevdâ-zede, meh-rû, `âşık-ı miskîn, yârün, hatt-ı `izârun, la`l-i lebün gibi kelime ve tamlamaların birleşimiyle Şeyhülislâm Yahyâ’nın “*sevgi-aşk*” duygusunu gazellerinde sıklıkla kullandığı tespit edilmiştir. Bu kelimelere bakıldığında ayrılıktan vuslata, hüzünden sevince birçok duyguyu ifade eden kelimelerin de çağrışımlarıyla “*sevgi-aşk*”

duygusunu daha etkili bir şekilde dile getirdiği görülmektedir. Sevgilinin eşiğindeki itler yüzünden âşğın rahat bulamayışı, nefret edilen rakibin âşğa huzur vermemesi ve rakibin sevgilinin yakınında ölmeye dahi fırsat vermemesi “*sevgi-aşk*” duygusunu daha etkili bir şekilde dile getirmektedir:

“Kûyına ölmege varsam ider agyâr hücûm
İşigi itleri ben hasteye râhat mı virür”

G.107/4

Klâsik Türk şiirinde şairler aşk ile iç içe bir görünümde. Âşık olup aşkı terennüm etmek şairler için mecburi bir istikamet olmuştur. Aşk ile şiirini kuşatan şair, aynı zamanda geleneğin başat bir unsuru olan âşıktır. Klâsik Türk şairleri aşktan başka hiçbir konuyu dillendirmeyebilirler. Ancak aşk durağından geçmemiş, aşkını anlatmayan, aşkın hâllerine vakıf olmayan bir şair dîvân şiiri geleneğinde düşünülemez. Şairin bu durumunu normal hayatından ayrı bir şekilde yansıtan klâsik Türk şiiri, geleneğin bir görünümü olarak yeni doğan bir çocuğun ağlaması gibi onun varlığını da hissettirir. Şair, geleneğe uygun davranarak sevgilisinden ve onunla ilgili yaşadığı duygularından bahsetmekle yükümlüdür (Akün, 1994: 414).

Şeyhülislâm Yahyâ’nın da kalbinde bir sevgili vardır. Aşağıdaki beyitte olduğu gibi şairin alınyazısı ezelden gam ile yazılmıştır; bunun için âşğın can levhasına da onun boyunun elif şeklinde yazıldığı dile getirilmiştir:

“Ezelden ser-nüviştüm harf-i gam kılmışlar ey Yahyâ
Anunçündür elif kaddüni levh-i câna yazmışlar”

G.129/5

5.5.2. Hüzün-Üzüntü-Keder-Dert-Acı-Istırap

“*Hüzün-Üzüntü-Keder-Dert-Acı-Istırap*” adında toplayıp değerlendirdiğimiz duyguların beyitlerde 571 defa kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu duyguların yine belirli kelimeler etrafında şekillendiği görülmektedir. Bu duygular *gam-ı dünyâ, keder, cefâ, cefâ-pîşe, cevr, cevr ü cefâ, künc-i gamda, gam-ı dehr, fenn-i cefâ, mekân-ı gussa, vücûd-ı dâg-dârun, gözi yaşlu, sûz-ı derûnın, gam-âlûd-ı humâr, tîr-i gam, künc-i gam u endûhda, cefâ-cû, nahl-ı cefâ, mihmân-ı gam, âlâm-ı dünyâ, gam vâdîsi, hânümân-ı hüzni, kûhsâr-ı gam, gam-hâne, gülşen-i gam, mahzûn, kalb-i mahzun, göz yaşı,*

aglamadan, dil-efkâr, âlâm, pîç ü tâb-ı ıztırâb, dil-i pür-ıztırâb gibi kelime ve tamlamaların birleşimiyle oluşturulmuştur.

“*Hüzün-Üzüntü-Keder-Dert-Acı-Istırap*” şeklinde bir grup olarak değerlendirdiğimiz duyguların “*sevgi-aşk*” duygusundan sonra en çok kullanılan duygu olduğu görülmektedir. Bu duyguların gazellerdeki yoğunluğunun fazla olması dîvân şiirinin geleneksel yapısından kaynaklanmaktadır.

Dîvân şiirinin genelinde istatistik verilere ihtiyaç duymadan üzüntünün varlığını gösterdiğini söylemek doğru bir ifadedir. Âşık; hicran ve vuslat arasında hüzünlenip gözyaşları döker. Sevgiliye olan özlemi, düş kırıklığı, pişmanlığı, öfkesi hüznüne hüzün katıp âşığı perişan eder (Arı, 2018: 92). Şeyhülislâm Yahyâ sevgilinin vefasızlığı ve ilgisizliği karşısında kederli, gamlı, zayıf, yorgun olduğunu söyleyerek saki'nin kadeh sunmasını ve ona çare olmasını istemesi bu duruma örnektir:

“Künc-i gam u endûhda kaldık za'îf u bî-mecâl
Sâkî getir sun sâgarı kim derde dermân kendidür”

G.64/4

5.5.3. Kötümserlik

“*Kötümserlik*” duygusunun beyitlerde 459 defa kullanıldığı tespit edilmiştir. Beyitlerde yoğun olarak görülen kötümserlik duygusunun çaresizlik, perişanlık, nefret, kin, öfke, isyan ve iyimserlik gibi belirli duygular ve kelimeler etrafında teşekkül ettiği görülmektedir. Bu duygular; *hûn-ı dil, feryâd, fîtil-i şem`-i bezmün reşki, mahv olunca, pâ-y-mâl, râh-ı cünûn, sîne-i agyâr, gülzâr-ı belâ, rakîb, belâ, düşmen, kalbi âhendin, sâye-i cehlinde nâ-dân, harâb, adû, öldürmek, cünd-i a`dâyı, dür-i nâ-yâb, şûr u gavgâdan, belâ-keş, âşûba, rû-siyâh, nâkıs kemâl-i cehli, kâlâ-yı cehl, pejmürde, beter, bî-çâre, `âlemün burûdeti, iblîs, ziyân id-, hasud, zillet, düzd, itleri, bâr-ı belâ, helâk it-, rakîb-i dîv, dil-i bî-çâre, tîr-i belâdan* gibi kelime, tamlama ve fiiller ile oluşturulmuştur. Şeyhülislâm Yahyâ, kötümserlik duygusunun bir yansıması olarak aşağıdaki beyitte çaresiz âşığın sevgiliyi hayal edip rüyasında görmesinin dahi imkânsız olduğunu dile getirmiştir:

“Ümmîd-i hâb `âşık olmaz hayâl imiş
Bî-çâre yâri düşde de görmek muhâl imiş”

G.158/1

Şair, kötümserlik duygusunu beyitlere yansıtırken birbirine zıt kavramlardan da yararlanıp duygu yoğunluğunu olabildiğince etkili vermeye çalışmıştır. Şairin bu tutumu, kötümserlik duygusunun yanında iyimserlik duygusunu da aynı beyitte vermesiyle açıklanabilir. Aşağıdaki beyitte âşık, gam çekmeye gerek olmadığını, geçici bir hayatın seyri içerisinde gam çekmenin de geçici olduğunu belirterek bu durumu dile getirmiştir:

“Eğlenilmez diyü gam çekme bu fânî dünyede
Tut ki bâğ-ı âleme seyrâna geldün ey gönül”

G.217/3

5.5.4. Yüceltme-Övme

“*Yüceltme-Övme*” duygusunun beyitlerde 395 defa kullanıldığı tespit edilmiştir. Şeyhülislâm Yahyâ gazellerinde padişahı, sevgiliyi, sevgiliye ait unsurları, kendisine ait duyguları “*yüceltme-övme*” duygusuyla yansıtırken belirli kelimeler etrafında yoğunlaşmıştır. Bu duygular; *vasf id-*, *âyîneyle iskender*, *iltifât*, *ög-*, *tahvîl-i âftâb*, *hurşîd-i sa`âdet*, *mâh melâhat*, *mir`ât-i dil-i pâk*, *şeh-i âlem*, *nâ-yâb sürh*, *mümtâz bülend*, *ankâ-yı kâf-ı himmet*, *sâgar-ı rahşân*, *medhin it-*, *şâh-ı hüsn*, *dergeh-i a`lâ*, *mâhir*, *sayyâd-ı mâhir*, *pertev-i ruhsâr-ı sâkî*, *san`atıyla haşre dek an-*, *şeh-bâz*, *`alemün hüsn-i cihân-ârâyile*, *şeyh-i fenn-i `aşk*, *ka`be-i medhün*, *nazm-ı lü'lü*, *mihr-i cihân-efrûz* gibi kelime ve tamlamalarla sıklıkla kullanılmıştır. Aşağıdaki beyitte şair, şiirinin hüner güneşinin matlaı olduğunu ve daima Sultan I. Ahmed’i anma istediğini dile getirmektedir. Beyitte şair kendi şiirini överken övülmeye değer gördüğü devrin sultanını anmak istediğini de sözlerine eklemektedir:

“Matla`-ı şems-i hünerdür nazmum ey Yahyâ benüm
Dâ’ima şî`rümde Ahmed Şâhum ansam nola ben”

G.298/5

Dîvân şiirinde şair, çoğu zaman rakipten üstün olduğunu dile getirip sözlerini de incilere benzetmiştir. Söz söylemede ve söz sanatlarını kullanmadaki hünerinin de kimsede olmadığını dile getirerek övünür. Bu tür yaklaşımlarla şair bir nevi reklamını yapar. Bütün bunların da şairin arzularından kaynaklanan ihtiyaçlarıyla ilgili olduğu söylenebilir (Üstün, 2017: s.36).

Şair, övme duygusunu kullanırken kendini beğenme duygusunu da dışa vurur. Aşağıdaki beyitte şiirlerini, mana incileriyle bezenmiş sedeflere benzeterek bu

manaların nisan yağmurunun bereketi olduğunu dile getirmesi bu açıklamalara örnektir:

“Feyz-i nîsân-ı `atâdur nola Yahyâ diseler
Pâk ma`nâya dür ü nazm-ı dürer-bâra sadef”

G.171/5

5.5.5. İyimserlik

“İyimserlik” duygusunun, “yüceltme-övme” duygusu ile çok yakın bir kullanıma sahip olduğu ve beyitlerde 391 defa kullanıldığı tespit edilmiştir. Şeyhülislâm Yahyâ’nın bu duyguyu dışa vurumunda sevgili, sevgiliye ait unsurlar, inanç ve içinde bulunduğu dönem bu duygunun oluşmasında önemli etkenler olmuştur. Bu duygu aktarılırken; *hûb, güler yüz, lutf, `âyn-ı vefâ, dürr-i hoş-âb-âsâ, nedîm-i pâk-meşreb, meslek-i ehl-i hired, `âlem-nümâ, bülbül-i rengîn-edâ, hoş-hâl, güstâhlık olmasun, şîrîn-harekât, meftûh, hûbân, hân-ı kerem, dostlar, sünbül-i hoş-bûyı, mest ol-, hükm-i kazâ, hoşdur, bezm-i belâ, nezâket, pâdişâh-ı kâm-kâr, zebân-ı sükker, hüsrev-i hûbân, şîrîn kelimâtı, suhan-âmûz, tezerv-i hoş-hırâm, serv-i hoş-reftâr, tabîb-i cân* gibi kelime ve tamlamalara başvurulmuştur.

Cefaların tesiriyle aşktan vazgeçmeyeceğini, bu cefaların bilakis hoşuna gittiğini ve heyecanını arttırdığını dile getiren şair, şu şekilde iyimserlik duygusunu dışa vurmaktadır:

“Sanma cefâlarla ben fârig olam `aşkdan
Her biri bir şîve-i şevk-füzûndur bana”

G.8/4

Şair; başındaki sıkıntıların, eziyetlerin kaza hükmünde olduğunu ve bu duruma rıza gösterip teslim olmak gerektiğini söyleyerek iyimserlik duygusunu şiirine yansıtmıştır:

“Çün hükm-i kazâdur bu cefâlar bu belâlar
Yahyâ’ya düşen cân ile teslîm ü rızâdur”

G.78/5

5.5.6. İstek-Arzu-Temenni

“İstek-Arzu-Temenni” başlığı altında topladığımız duyguların beyitlerde 371 defa kullanıldığı tespit edilmiştir. Dîvân’da bu duyguların dışa vurumunda; *açaydum,*

arz-ı câh itsem, dilersem, sükker yiye, olsa, feyz-i hayât it, âyîne-i zât it, temennâ-yı necât, sohbet itsek, murâd itsem, şevk, ister, ârzû, niyâz it-, künc-i niyâz, `arz-ı niyâz, nasîb eyle, şarâb-ı şevk, başını kes, erbâb-ı şevkûn gibi kelime ve tamlamalarla yoğun bir şekilde kullanılmıştır.

Şair, aşağıdaki beyitte siyah yüzlü rakip uyanmadan ve sevgiliye gölge gibi arkadaşlık etmeden sevgilinin geceleyin yanına gelmesini istemektedir:

“Dil-ber giceyle gelse rakîb âgeh olmasa
Ol rû-siyâh sâye gibi hem-reh olmasa”

G.314/1

Başka bir beyit ile şair, Mevlâ’dan devlet meclisindeki sebeplerin hazır kılınmasını ve buradaki gönül ferahlığının da mutluluk ile daim olmasını istemektedir:

“Müheyya eylesün esbâb-ı bezm-i devletin Mevlâ
Safâdan olmasun hâli bu nüzhetgâh-ı hücremde”

G.337/9

5.5.7. Mutluluk-Saadet-Huzur-Sevinç-Neşe

“*Mutluluk-Saadet-Huzur-Sevinç-Neşe*” adında toplayıp değerlendirdiğimiz bu duyguların beyitlerde 270 defa kullanıldığı tespit edilmiştir. Tespit edilen bu duyguların yine belirli kelimeler etrafında teşekkül ettiği görülmüştür. Şeyhülislâm Yahyâ, bu duyguları; *rûz-ı nev-rûz, safâ-bahş, safâ-güs-, neşve-i hüsn, âsûde-hâl, hurrem, dil-i nâ-şâd, âbâd-ı `andelîb, ıyd it-, hurşîd-i sa`âdet, cân-bahş sadân, kasr-ı safâ, şâd, bâr-ı ferah, bahâr-ı ferah, nehâr-ı ferah, rûzgâr-ı ferah, cûy-bâr-ı ferah, dâr-ı ferah, kâmrân, neşve, şâdmân, devlet, der-i sa`âdet, sükûn, ibtihâc, eglence, pür-sürûr* gibi kelime ve tamlamalarla ifade etmiştir.

Dünyadaki gamın ve mutluluğun iç içe olduğu, gam ve mutluluk olmadan hayatın devam etmesinin mümkün olmadığını dile getiren şair; gamla beraber hüzne kapılmanın da doğru olmadığını zıt kavramları bir arada kullanarak işlemiştir:

“Cihân-ı bî-sebât içre gam u şâdî ber-â-berdür
Eger şâd olmadunsa gam degül Yahyâ hazîn olma”

G.313/5

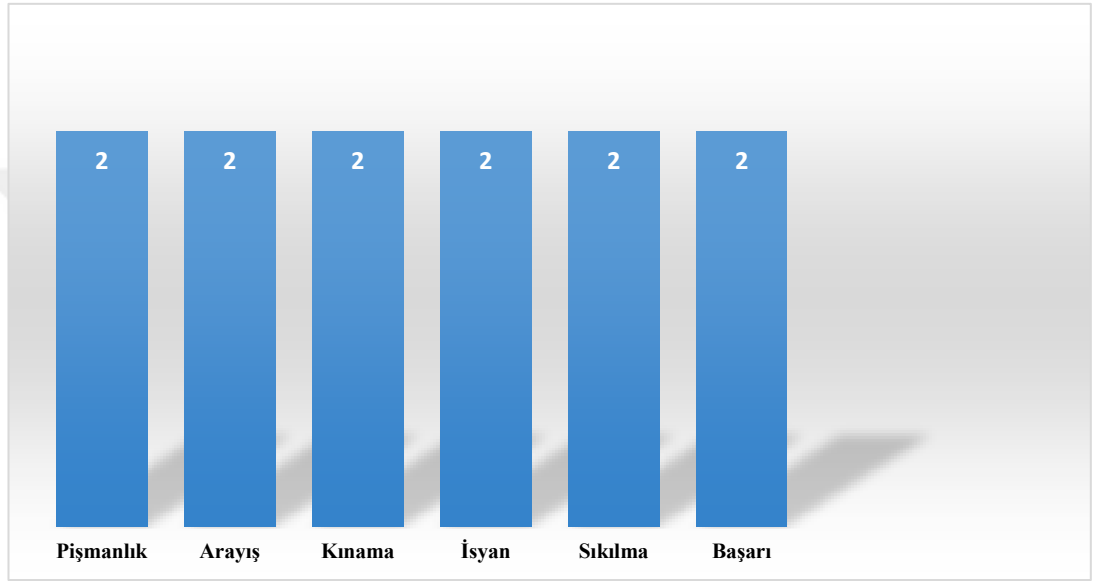
Bir beyitte sevgilinin yüce bir padişah olduğunu dile getiren şair, onun şanlı padişahlar gibi huzur ve mutluluk içinde olmaya layık olduğunu dile getirir:

“Şânına lââyık sa`âdetlerle olsun kâmkâr
Bir şeh-i âlî-himem sultân-ı âlî-şândur”

G.53/6

5.6. En Seyrek Kullanıma Sahip İlk 6 Duygu

Şeyhülislâm Yahyâ gazellerinde en seyrek “*pişmanlık, arayış, kınama, isyan, sıkılma ve başarı*” gibi duyguları kullanmıştır.

Şekil 4: En seyrek kullanıma sahip ilk 6 duygu

5.6.1. Başarı

“*Başarı, Sıkılma, İsyân, Kınama, Arayış, Pişmanlık*” duyguları Şeyhülislâm Yahyâ’nın gazellerinde eşit sayıda tespit edilmiştir. “*Başarı*” duygusu 2 farklı beyitte tespit edilmiştir. Himmeti doğan kuşuna ve başarı duygusunu da bir kuşa benzeten Şeyhülislâm Yahyâ, doğan kuşunun azimle başka bir kuşu avladığı gibi başarıya da azimle ulaşılabilceğini aşağıdaki beyitte belirtmiştir:

“Bâz-ı himmetle şikârın alup in-şâ`allâh
Diye mürğ-i zaferi beste-i fitrâk”

G.249/6

Şeyhülislâm Yahyâ, aşağıdaki beyitte mert insanların himmetle düşmanı bozguna uğrattığı gibi sevgiliye kavuşmanın da mümkün olacağını belirtmiştir:

“Genc-i vasl-ı dil-rübâyâ mümkün olurdı zafer
Himmet-i merdân ideydi cünd-i a`dâyı şikest”

5.6.2. Sıkılma

“**Sıkılma**” duygusu 2 beyitte tespit edilmiştir. Meyhanede bağ, bahçe genişliğinden ve ferahlığından söz etmek meyhaneyi yer edinenlerin canını sıkır. Nitekim, meyhane sakinlerinin aradığı mutluluk, ferahlık meyhanenin içerisinde zaten mevcuttur. (Çünkü meyhaneler her ne kadar fizikî açıdan kasvetli, kötü, karanlık, izbe yerler olsa da psikolojik olarak güzel, ferah, huzurlu mekânlardır. Âşıklar ancak buralarda dert ve tasalarından kurtularak rahatlarlar.):

“Vasf eylemenüz mey-kedede fushat-ı bâğ
Gâyet sıkılur gûşe-nişînân-ı harâbât”

G.27/4

Şair, diğer bir beyitte de Allah’ın verdiği değerli kaftanın yük olmasıyla gücünün tükendiğini, yorgun düştüğünü ve ten elbisesinden sıkıldığını dile getirir:

“Câme-i tenden sıkıldı şimdi cân-ı nâ-tüvân
Hil`at-i in`âm-ı halkı kendüye eyler mi bâr”

G.47/3

5.6.3. İsyan

“**İsyan**” duygusu 2 yerde tespit edilmiştir. Sevgilinin cefası, eziyeti, sitemi, âşıktan kaçması, umursamazlığı neticesinde âşık, “yeter” diyerek isyanını dile getirmiştir:

“Kaçma şimden girü kim cânuma yetdi sitemün
Yeter ey şûh-ı cefâ-pîşe yeter istignâ”

G.9/2

5.6.4. Kınama

“**Kınama**” duygusu da 2 yerde tespit edilmiştir. Şair; Leylâ’nın aşkıyla çöllere düşüp başkalarının kınamasına aldırmandan hâlimden memnun olan ve melâmeti seçen Kays’ın yolunu kendisine yol olarak seçtiğini dile getirmiştir. Şair, akıllı kimselerin de bu yolda olduğunu dile getirerek kınama duygusunu Kays üzerinden betimlemiştir:

“Kays-ı melâmet-güzîn râh-nümündür bana
Meslek-i ehl-i hired râh-ı cünündür bana”

G.8/1

5.6.5. Arayış

“*Arayış*” duygusu da 2 yerde tespit edilmiştir.

Klâsik Doğu şiirlerinde pervane “âşık” ve mum da “sevgili” olarak bilinmektedir. Şairler, pervaneyi mumun etrafından dönen bir âşık olarak tasavvur etmişlerdir (Armutlu, 2010: s.495). Aşağıdaki beyitte pervanenin yanmak için mum ateşini araması gibi kendinden geçmiş çılgın âşığın da yanmak için sevgiliyi aradığına değinilmiştir:

“Niçün pervâne dâ'im yanmaga âteş arar turmaz
Tutuşmaz mı derûnı âteşinden `âşık-ı şeydâ”

G.5/4

5.6.6. Pişmanlık

“*Pişmanlık*” duygusu da 2 yerde tespit edilmiştir. Şair, sevgilinin lütfundan ve ihsanından nasibini alanların kendisine rakipler olduğunu, kendisinin de sevgiliye yabancı olması hâlinde sevgilinin lütuf ve ihsanına layık olacağı düşüncesiyle pişmanlığını ifade ederken “keşke seninle hiç tanışmış olmasaydık” demiştir:

“Dâ'imâ bî-gânelerdür lutf u ihsânun gören
Olmayayduk kâşki cânâ senünle âşinâ”

G.10/4

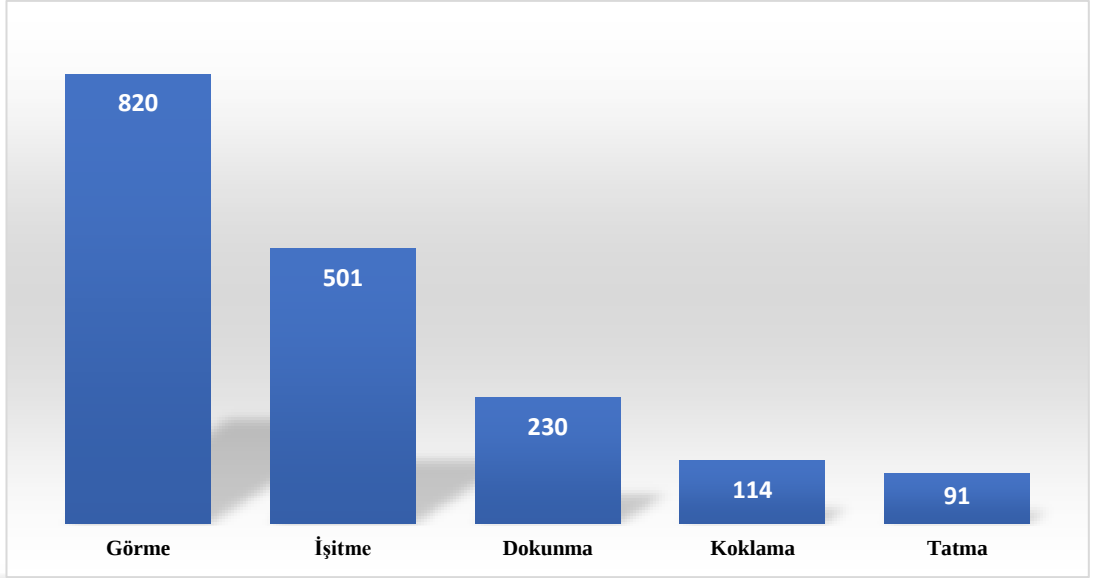
Şair, merhametsiz sevgilinin cevrenden yakınmayıp çektiği sıkıntıları kalbinde saklayacağını ve dili yansa da bu durumdan taviz vermeyeceğini ifade ederken bu durumdan kaynaklı pişmanlığını kendi içinde yaşayacağını belirtmiştir:

“Zebâna cevrün almam saklarum sûzi derûnumda
Dilüm yanar şikâyet itsem ey nâ-mihribân senden”

G.262/2

5.7. En Yoğun ve En Seyrek Kullanıma Sahip Duyular

Şeyhülislâm Yahyâ gazellerinde duyuları kişisel davranış modeline uygun bir şekilde kullanmıştır. Hemen her insanda duyuların kullanım sıklığı birbirine yakın bir şekilde tezahür etmektedir. Şair, kullanım sıklığına göre sırasıyla “görme, işitme, dokunma, koklama ve tatma” duyularına gazellerinde yer vermiştir.

Şekil 5: En yoğun ve en seyrek kullanıma sahip duyular

5.7.1. Görme

Duyular arasında kullanım sıklığı bakımından en fazla kullanılan duyuyu “**görme**” duyusudur. Bu duyunun beyitlerde 820 defa kullanıldığı tespit edilmiştir. Arı (2018: 74), duyulardan söz ederken görme duyusunun önemine şu şekilde dikkat çeker: “Aşkın görmekle başlayıp öncelikle gözü fethettiği ve mesnevilerin tamamında kızların ve erkeklerin görerek âşık oldukları bilinmektedir. Bunlar da rüya ve belirli bir mekânda gerçekleşir. Nitekim Mecnûn’un Leylâ’sını mektepte görüp âşık olması bu durumu belirgin bir şekilde ortaya koymaktadır”.

Aşağıdaki beyitte şair, aşkın tuzağına tutulmaktan çekinirken sevgilinin benini görünce gönlünün dara düştüğünü belirtmiştir:

“Aşk dâmına tutılmakdan iderken ihtirâz
Dâne-i hâlin görünce dara düşdi gönlümüz”

G.153/3

*Peydâ, görine, sevâd-i çeşm, arz-ı cemâl, görin, temâşâgâh, zâhir, gör, şâhid, görinür, bakasın, `âlem-nümâ, gûyiyâ, bakdugun, tûtî-sıfat, baka, gûşe-i çeşmün, görenler, açıldı, görince, gördüm, çeşme-i çeşmine, nigeş-i mest, nergis, meh-rû, gördük, rûy-ı zerdin, çeşm mest gamze, gözleri, görüp, dîde, hatt-ı `izârun, nazar, meh-i enver gibi kelime ve tamlamalarla Şeyhülislâm Yahyâ’nın “**görme**” duyusunu gazellerinde sıklıkla kullandığı tespit edilmiştir.*

Beyitlerle görsel sunum da yapan Şeyhülislâm Yahyâ'nın bu durumunu Şenödeyici (2012: 28) şöyle açıklar: Şairler, görsellik ihtiva eden kelimelerle metin ve metni okuyan bağlamında görme duyusunu merkeze alabilen ortamı amaçlar ve duyuya kelimelerle görsellik kazandırıp alışılmadık bağdaştırmayla okuyucularını imgeler bahsinde şaşırtmayı amaçlar. Dolayısıyla görüntüler şiirle başka bir görünüme bürünürken, duyular birleşimiyle şiirdeki boyuta da derinlik kazandırılmış olunur.

Şair; aşk duygusuna gönül ehlinin dilinde belanın gül bahçesi, sevgilinin ince ve düzgün olan uzun boyuna da cefa fidanı derler, diyerek görsel bir sunum yapmıştır:

“Lisân-ı ehl-i dilde aşka gülzâr-ı belâ dirler
Cevânun kâmet-i mevzûnuna nahl-ı cefâ dirler”

G.84/1

5.7.2. İşitme

Duyular arasında kullanım sıklığı bakımından en fazla kullanılan ikinci duyu “*işitme*” duyusudur. Bu duyunun beyitlerde 501 defa kullanıldığı tespit edilmiştir.

Bülbül, nagme tokundu, feryâd, âh, sözi, sözlerinden, dime, diye, dinledüm güftârını, tîr-i âhun, diyü, nagamât, dirler, bahs, bâd-ı âhum, dil-i zârun, figân u nâle, gûşına, havâdis, dinleyüp, âvâz, âşık-ı zâr, diyenler, işid-, nagme-güzâr, dimiş, mu`terifdûr, işit, dûd-ı âhında, dûd-ı kebûd-ı âhı, işitdük, haber, neva gibi kelime ve tamlamalarla Şeyhülislâm Yahyâ'nın “*işitme*” duyusunu gazellerinde sıklıkla kullandığı tespit edilmiştir. Ayrıca Şeyhülislâm Yahyâ'nın kendini övdüğünü, kendisindeki aşk duygusunun hiç kimsede olmadığını, âhının bütün feleği kapladığını anlattığı beyitlerde işitme duyusunu yoğun şekilde kullandığı görülmektedir.

Şeyhülislâm Yahyâ, ayrılığın ıstırapıyla dertlenip gözyaşı dökerek aşk ilminin üstadı olmuştur. Aşk vadisinde ise Mecnûn'dan üstün olduğunu ve Mecnûn'un kendisi karşısında ebced öğrenen çocuk gibi kaldığını belirtmiştir:

“Düketdüm yaşumı derdünle şeyh-i fenn-i `aşk oldum
Yanumda Kays-ı şeydâ bî-haber bir tıfl-ı ebceddür”

G.119/4

5.7.3. Dokunma

“**Dokunma**” duyusu beyitlerde 230 defa kullanılmıştır. Bu duyunun; *tutar, elinde, ohşar, elümde, keş-â-keşden, urma, kürsiye çıkup, evrâk-ı sipihri karala, urup, delme, koduğı, pâyna, elümi, sözünü yaz, tenümde, togrılup, konmuş, dünyâyı gezer, zülfün çözer, dest-i şâhda, taht-ı zümürürüdînine geçdikde, tolanur, öper, zülfün tagıtdı, el öpmek, ditrer ayagı, yürüyüşden, endâm-ı bîde lerze, yüz yire koyup, sâkiyâ destinde, sarılmış* gibi kelime ve kelime gruplarıyla kullanıldığı tespit edilmiştir. Şair, sevgiliyi “dokunma” duyusu ile anlatırken bütün eğilimlerin güle benzeyen güzel ve utangaç sevgiliye yönelik olmasını ve âşıkların ondan bir buse almadan -dokunmadan- yanaklarının gül gibi kızarmasını dokunma duyusuna işaret ederek ifade etmiştir:

“Mâ’ilin ol gül-i ra`nâya ki öpmek dilesem
Almadın bûsesin iki yanagı gül gül olur”

G.122/4

5.7.4. Koklama

“**Koklama**” duyusunun ise beyitlerde 114 defa kullanıldığı tespit edilmiştir. Şeyhülislâm Yahyâ’nın gazellerinde bu duyunun; *bûy-ı gül, nûkhet-i sahbâ, zülfünün bûyını, kâkül-i gâliye-gûn, bûy-ı müşg-i nâb, miskîn, nâvek i dil-ber, anber, sünbül-i hoş-bûyından, zülf-i müşgînünden, bûy-ı dil-âvîzünle, müşg-bâr, benefşe, gil, hûb-nefes, gîsû-yı anber-sâya, hâl-i müşgî, hâl-i `anber, nebât, müşgîn-târa, hatt-ı müşgîn, sâ`im, nergis ü gül, şikenc-i turra-i müşgînin, nâfice-i misk-i tâtarun, bûy-ı zülf-i müşgbâr, müşgbâr-ı anber* gibi kelime ve kelime gruplarıyla kullanıldığı tespit edilmiştir. Şair, koklama duyusunu işlerken güzel kokunun sevgilinin güzellik unsurlarından biri olduğuna değinmiştir. Şaire göre sevgilinin kaküllerinin misk kokusuna gönlünü düşüren âşığın bu esaretten kurtulması mümkün değildir:

“Pây-bend-i `aşkdan bir dahı olur mı halâs
Kâkül-i pür-pîç-i müşgîn-târa düşdi gönlimüz”

G.122/4

Şeyhülislâm Yahyâ, başka bir beyitte âşığa kendisi gibi aşk sarhoşu olduysa bu sırrını kimseye açmamasını nasihat etmektedir. Çünkü bir bekçi gibi sevgilinin evinin etrafında dolanan rakibin, âşığın bu ağız kokusundan haberinin olmaması gerekmektedir:

“Mest-i aşk oldunsa Yahyâveş açılma kimseye
Şahne-i devrân sakın bûy-ı dehânun tuymasun”

G.257/5

5.7.5. Tatma

“**Tatma**” duyusu Şeyhülislâm Yahyâ’nın gazellerinde en az kullanılan duyudur. Bu duyuyu beyitlerde sadece 91 defa kullanılmıştır. Tatma duyusu; *bezm-i ayş* eyle-, *sükker yiye*, *nebâtından yese*, *teşne-leb*, *mey-âşâm*, *bûse*, *lezzet-i şekker*, *içmeyince*, *sünbül-i sîr-âb sürh*, *cür`asın içse*, *berg-i ayş*, *`ayş u safâdan*, *`ayş ider*, *telh*, *lezzeti la`lin*, *zülâl-i la`lüne*, *câm-ı ayşimuza*, *nûş-ı dârûyî lebün*, *bâde-i telh*, *bâde-nûş*, *mey nûş eyleyüp*, *nûş-ı mey-i telhi*, *içüp*, *ayş u nûşun*, *sahn-ı serây-ı işret*, *lebleriün emmiş* gibi kelime ve kelime gruplarıyla karşımıza çıkar.

Şeyhülislâm Yahyâ aşağıdaki beyitte sevgilinin dudakları ile şarabı tatma arasında ilişki kurarak aşk sarhoşu için sevgilinin dudaklarının hasta olan âşığa deva olduğunu söylemiştir. Şair, sevgilinin dudaklarının kavuşma şarabı olduğunu ve âşığın da bu şaraba kavuşmaktan büyük bir haz duyduğunu belirtmiştir:

“Nûş-ı dârû-yı lebündür haste-i aşka devâ
Şerbet-i vaslundan olur âşık-ı bîmâra hazz”

G.168/2

Bu bölümde ayrıntılı bir şekilde görüldüğü üzere *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*’ndaki gazellerde kullanılan duyuyu ve duyguların kullanım sıklığı beyitlerin incelenmesi neticesinde ortaya çıkarılmıştır. Bu duygulardan başka duygular da vardır, fakat bunlar çoğu zaman içgüdüsel olarak hissedilip dilimizde ve farklı dillerde fazla karşılığı olmayan duygular olarak bilinmektedir. Herhangi bir duygunun tek kelimeyle karşılanamadığı da bilinmektedir. Dolayısıyla bir kısım duygular genellikle birlikte kullanılıp aynı kategoride değerlendirilmiştir. Bu konuda duygular bahsinde önemli çalışmalar yapan Tarhan’ın (2010: 174-175) ifadeleri bu duruma açıklık getirmektedir: Sevgi duygusu en çok güven ve en az da korku duygusunu hissettirir. Sevginin güvenle fazla olması korkuyu, korkuyla fazla olması da güveni azaltır. Dolayısıyla korkulu kimseye sevgiyi vermek güveni arttırmaktadır. Korku duygusunun içeriğinde öfkelenmek var ise saldırgan tutum oluşur. Hüzün var ise kaçınmalar, düşmanlıklar oluşur. Dolayısıyla korkma duygusu düşman olmayı, güvenme duygusu da dost

olmayı beraberinde getirir. Umutlanma, güvenme ve hüzünlenme birlikte olursa acıma ve empati oluşur. Dolayısıyla şefkatli olma duygusu gelişim gösterir. Nefret; korkma, hüzünlenme, öfkelenme, tikslenme ile karışık bir duygudur. Nefret duygusunda bencil olma, kıskanma var ise saldırganlık baş gösterir. Nefrette korkma, tükenmişlik duyguları var ise kaçınma duygusu oluşur.

Andrews'in (2012: 140) de ifade ettiği gibi şiir metnindeki özgün duygu içerikleri şairlerin duygusallıkla yoğunlaştıkları konuları gösterebilir, fakat çoğu şair eserlerindeki geleneksel yapının duygusallık ihtiva eden kelimelerini metinlerin oluşturulduğu milletin duygu ihtiyacını gözeterek kullanmıştır.

Dîvân şiirini anlayıp postmodern dünya insanına aktarmada kadim dönemin bilgi kaynaklarına hâkim olmakla ve kullanılan farklı/yeni yöntemlerle konuya yaklaşılarak daha hızlı ilerlemeler sağlanabilecektir.

Metni anlayıp ifade edebilmek için arkeolojik metin metoduna müracaat edilmelidir. Buna rağmen metni anlamada tam anlamıyla doğru bir yöntemin olmadığı bilinmektedir. İfadenin kaideleri kadar metni anlamanın da kaideleri vardır. Metin içeriği değişmez bir yapıda ömrünü devam ettirirken dönemin ve dönemin insanının değişebilir nitelikleriyle metinleri anlama bahsinde döneminin kaidelerini uygulaması olası bir gerçektir. Bu hususta Batı'nın sanatı/şiiri anlama gayretleri neticesinde geliştirdikleri metotları edebiyatımıza hatta klâsik şiire uygulamak kısmen mümkündür ve gereklidir. Kutsallık ihtiva eden metinlere uygulanan bu farklı yöntemler için çok sayıda ilmî meşguliyet gerçekleştirilirken edebiyatımızdaki yöntem değişimlerini kabullenmemek içinde bulunulan alana hiçbir fayda sağlamayacaktır. Dolayısıyla dîvân şiirini anlama bahsinde var olan yöntemlerin haricinde yeni yöntemlerle ve yeni bakışlarla sunulmaya ihtiyaç vardır (Tökel, 2007: 553- 554).

Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı 'nda yer alan 450 gazelden hareketle dîvân şiirinin duyu ve duygulardan uzak olmadığını, duyu ve duygularla iç içe geçmiş bir yapıyla olumlu ve olumsuz birçok duyguya yer verdiğini yapılan çalışmayla birlikte daha somut bir şekilde görülmüştür.

ALTINCI BÖLÜM

6. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç

Yapılan çalışmada *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı* 'nda yer alan 450 gazeldeki duyu ve duyguların tespiti ve bunların tespit yöntemi çalışmanın önemli bir kısmını meydana getirmektedir.

Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı 'nda yer alan gazellerdeki en yoğun ve en seyrek kullanıma sahip duyuların ve duyguların tespiti yapıp örnekleriyle birlikte açıklanmıştır.

Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı 'nda yer alan gazeller incelenmiş ve toplamda 450 gazelin 2314 beytindeki duyu ve duygular tespit edilmiştir.

Yapılan çalışmadaki veriler fen bilimlerindeki deneysel veriler değil, sosyal bilimlerdeki deneyimsel verilerdir. Dolayısıyla *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı* 'nda yer alan gazelleri nasıl anladığımızla ilgili deneyimsel verilere dayalı bir çalışma yapılmıştır.

Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı 'nda yer alan gazellerde en çok kullanılan duygu 1687 defa kullanılan “*sevgi-aşk*” duygusudur. En çok kullanılan duyu ise 820 defa tespit edilen “*görme*” duygusudur.

Gazellerde en çok kullanılan ikinci duygunun “*Hüzün-Üzüntü-Keder-Dert-Acı-Istırap*” olduğu ve 571 defa kullanıldığı tespit edilmiştir. En çok kullanıma sahip ikinci duyu ise 501 defa kullanımı tespit edilen “*İşitme*” duygusudur.

“*Kötümserlik*” duygusunun 459 defa kullanıldığı tespit edilmiştir ve en fazla kullanılan üçüncü duygu olduğu görülmüştür.

“*Yüceltme-Övme*” 395, “*İyimserlik*” 391, “*İstek-Arzu-Temenni*” 371, “*Mutluluk-Saadet-Huzur-Sevinç-Neşe*” 270 defa kullanılan ve *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı* 'nda yer alan gazellerde en çok kullanılan duygular olarak belirlemiştir.

“*Başarı-Sıkılma-İsyân-Kınama-Arayış-Pişmanlık*” adı altında topladığımız bu duygular 2 kez kullanıldığı tespit edilip *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*’ında yer alan gazellerde en az kullanılan duygular olarak kayda geçmiştir.

“*Dokunma*” 230, “*Koklama*” 114, “*Tatma*” 91 defa kullanılan ve *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*’ında yer alan gazellerde en az kullanılan duygular olarak dağılım göstermiştir.

Bütün bunlarla birlikte rakamsal verilerin benzer çalışmalarla daha da anlam kazanacağını ve şairlerin üsluplarıyla ilgili daha net fikir ve bilgi sahibi olunacağını, ayrıca farklı şairlerle karşılaştırma yapma imkânını sağlayacaktır.

Bu ve benzeri yapılan çalışmalar, dîvân şiirinin duygu birikimini ortaya çıkaracaktır. Nitekim dîvân şiirinin özgün bir anlatımı olduğundan dolayı, dîvân şiiri üzerine farklı yöntemlerle yapılan her araştırma, bu şiirin anlaşılmasına ve okuyucusuna aktarılmasına katkıda bulunacaktır.

Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı üzerine pek çok inceleme yapıldığı için şair hakkında yorum yapılırken detaylı bilgilere ulaşılabildiği gözlemlenmiştir. Ayrıca benzer çalışmalarla elde edilecek olan verilerin ışığında dîvân şiirinin duygu ve duygu yoğunluğu daha net bir şekilde ortaya çıkacaktır.

6.2. Tartışma

Duygu konusu üzerine yapılan iki çalışma mevcuttur. Bu iki çalışma ise Nefî ve Bâkî isimli farklı iki dîvân şairlerini kapsamaktadır. Nefî edebiyat alanında kaside ve hiciv yönüyle ün sahibi olmuştur. Erken dönemde medrese tahsili görüp Arapça ve Farsça öğrenmiş, erken yaşlarda şair olmuştur. Babasının bir süre Kırım’a gitmesi nedeniyle annesiyle yokluk çekince *Siham-ı Kaza* isimli eserinde babasına serzenişte bulunmuştur. İstanbul’a geldiğinde çeşitli memurluklar yapmış fakat dili yüzünden sürgün hayatı da yaşamıştır. Ayrıca herkesi eleştirdiği için uzağında ve yakınında onu sevmeyen ve ona karşı olan birçok düşüncenin oluşmasına neden olmuştur. Nefî aynı zamanda övgü şairi olarak da bilinmektedir. Dolayısıyla onun şiirlerinde yaşam alanındaki olumsuzlukların ve kendi mizacının yansımaları olan övgünün ve yerginin yansıttığı duyguları görebilmek mümkündür.

Bâkî'nin ve Şeyhülislâm Yahyâ'nın yaşamlarına bakıldığında benzer yönlerinin olduğu görülmektedir. Birbirine yakın dönemlerde hem edebî alanda tanındılar hem de makam sahibi oldular. Dinî alanda da bu şairlerimiz kuvvetli ilim sahibi olmakla birlikte müderrislik, kadılık ve kazaskerlik görevlerinde bulundular. Yahyâ şeyhülislâm makamında görev alırken Bâkî ne kadar istese de bu görevi alamamıştır. Ayrıca Bâkî'nin ve Şeyhülislâm Yahyâ'nın ortak özelliklerinden biri de İstanbul'da yaşamış olmalarıdır. Dolayısıyla bu iki şairin duyu ve duyguları gazellere yansıtırken kendilerine has üsluplarıyla benzer şekilde yansıttıkları görülebilmektedir.

Klâsik üslup tarzında oldukça başarılı olan Bâkî'nin, Şeyhülislâm Yahyâ'nın ve Nef'î'nin benzer üslupları vardır. İki şair de anlamın ötesinde sese daha fazla değer veren, açık ve anlaşılır anlatımlarıyla dikkat çekmiştir. Edebî yönden gazellerine bakıldığında sevinçli, rindâne, düşüncelerinde özgür olabildiklerini rahatlıkla görebiliriz. Onlar, yaşamın zevkini ve eğlencelerini, insanın duygularını samimi bir şekilde gazellerinde yansıtmışlardır. Rindâne, âşıkâne ve şûh tarzları gazellerinde oldukça fazla alanı kapsamaktadır. Bâkî tasavvufa dair kavramları şiirinde araç niteliğinde ele almıştır. Şeyhülislâm Yahyâ'nın tasavvufî ifadeleri ise âşıkâne söylemlerinden ibarettir. Nef'î ise tasavvufî ifadelere yer vermiştir. Ayrıca Bâkî'nin, Şeyhülislâm Yahyâ ve Nef'î'de lirizm ağır bastığı için okuyan ve dinleyen ile kuvvetli bir duygu bağı kurabilmişlerdir. Nef'î, Bâkî tarzı söyleyişe yakın ifadeler kullanmıştır. Hatta çok sayıda benzer ifadeleri olduğu için söylenenlerin Bâkî'ye ait olduğunu düşündürür. Ayrıca Nef'î, Şeyhülislâm Yahyâ gibi beyitlerinde asıl anlamının dışında gizli olabilecek bir anlama yer vermemiştir. Bu yönleriyle sözü edilen şairler arasında benzer özelliklerin olduğu rahatlıkla görülebilir. Bütün bu açıklamalardan anlaşılacağı üzere sözü edilen şairlerin edebî açıdan benzer özellikleri göstermeleri aynı zamanda duyu ve duyguları gazellere yansıtırken kendilerine has üsluplarıyla benzer şekilde yansıttıkları görülebilmektedir.

Klâsik Türk şiirinde gazel nazım biçimini kullanmak oldukça yaygındır. Şairler burada hünerlerini rahatlıkla gösterebilirler. Gazellerde yer alan beyitlerin sayı bakımından sınırlı oluşu şairlerin şairlik kudretini göstermelerindeki azimlerini arttırmakla birlikte edebî olarak hünerlerini gösterebilmelerini güçleştirmiştir. Bu da şairin duygu yoğunluğunu anlamın içinde vermesini olanaklı kılmıştır. Ayrıca klâsik

Türk şiirinde şairler, şiir metninde yer alan duyguları daha etkili ve kalıcı bir şekilde sunabilmek için söz sanatlarından az veya çok sayıda faydalanmışlardır.

Şiir metni ilk olarak şairin zihninde şekillendiği için aynı zamanda şairin dünyayı algılayış biçimini de yansıtır. Dolayısıyla şairin yaşamındaki duygularının, düşüncelerinin ve tecrübelerinin birleşimiyle şiir metni oluşur. Aslında şiir gibi bütün sanat eserleri temelde duyguları yansıtır. Dolayısıyla şiir sanatı bir yönüyle bu duyguların şair tarafından dışa vurumudur. Bu nedenle Bâkî, Şeyhülislâm Yahyâ ve Nef'î'nin bu duyguları şiir metnine işleyip yansıttığını söyleyebiliriz.

Klâsik Türk şiirinin insanın sosyal hayatından uzak olduğu bahsindeki haksız eleştirilere farklı çalışmalarda cevaplar verilmiştir. Bu çalışmada kanıtlarıyla cevap olarak verdiğimiz bir başka unsur ise şairlerin duygularını açık bir şekilde şiir metnine yansıtma larıdır. Böylece şairler okuyucu ile duygu birliği kurup duygularını paylaşarak şiir metninin sosyal hayat ve insan tabiatından uzak olmadığını bir kez daha vurgulamışlardır.

Şairin yaşamındaki duygularını şiir metnine yansıtırken bu duyguların ne olduğu yönündeki soruların eksikliği doğrudan şiir sanatındaki tanımların da eksikliğini gösterecektir. Klâsik Türk şiiri bağlamında bakıldığında kendi alanı dışında peşin hükümler verme gayretinde olanlar, yaptığı haksız ve anlamsız eleştirilerle şairlerin sürekli aynı kelimeleri, mazmunları, hayal dünyasını ve duyguları yansıttıkları yönündeki tavırları klâsik Türk şiiri bilgisi eksikliğinden ve ön yargılarından kurtulamadıklarını göstermektedir. Onların söylediklerinin aksine klâsik Türk şairleri, geleneğinin el verdiği ölçüde benzer kelimeyi, mazmunu, hayal dünyasını ve duyguyu farklı şekillerde yorumlayıp sanatlarını icra etmişlerdir. Bu şairlerin kendi dönemini aşp sonraki kuşakların şairlerini ve okuyucularını kelime, mazmun, hayal dünyası ve duygu yönleriyle etkileyip günümüzde dahi estetik bir haz vermesi onların şiir sanatındaki başarısını belirgin bir şekilde göstermektedir. Bütün bunlar da klâsik Türk şiirinin yaşam alanı içinde varlığını gösterdiğinin ve duygu yönüyle de belirgin bir şekilde var olduğunun temel göstergeleridir.

Klâsik Türk şairlerinin kelime seçiminde nazım şekli, vezin-kafiye-redif-söz sanatları, sosyal hayatları, inançları, şiir anlayışları, gazellerde yer alan mazmunları, konuları ve temaları, kullandıkları dilin açık ve anlaşılır olması veya olmaması bu

kelimelerin her birini klâsik Türk şiirinin el verdiği imkânlar dâhilinde seçip farklı şekillerde yorumlayıp duygularla bezeyerek sanatlarını ortaya koymuşlardır.

Nef'î' nin dîvânındaki olumlu duygular; sevgi-aşk, inanç, dostluk, adalet ve sabır duyguları olmakla birlikte olumsuz duyguların yoğunluğu dikkat çekici niteliktedir. Bu olumsuz duygular ise kıskançlık, üzüntü, kibir, öfke, cefa, nefret, kin ve bencillik olarak bilinmektedir. Bâkî'nin gazellerinde yoğun olarak görülen bazı duygular; sevgi-aşk, iyimserlik-kötümserlik, yüceltme-üstünlük, şikâyet, alay, hasret-özlem ve eğilim-meyil duygularıdır. Bu gazellerinde az sayıda görülen duygular ise pişmanlık, öfke-kin-hırs, tevazu, arayış, bencillik, yalnızlık, alınganlık-incinme-kırılma, özgürlük duygularıdır. Ayrıca bu gazellerde en çok kullanılan duyular görme ve işitme olarak öne çıkarken, en az kullanılan duyular ise tatma, koklama ve dokunma duygularıdır. Şeyhülislâm Yahyâ'nın gazellerinde ise yoğun olarak görülen duygular sevgi-aşk, hüzn-üzüntü-keder-dert-acı-ıstırap, kötümserlik, yüceltme-övme, iyimserlik, istek-arzu-temenni, mutluluk-saadet-huzur-sevinç-neşe duygularıdır. Bu gazellerde az sayıda görülen duygular ise başarı, sıkılma, isyan, kınama, arayış ve pişmanlık duygularıdır. Ayrıca bu gazellerde en çok kullanılan duyular görme, işitme ve dokunma olarak belirirken, en az kullanılan duyular ise tatma ve koklama duygularıdır. Görüldüğü üzere farklı divan şairlerinin şiir metinlerinde yansıttıkları duygular yoğunluk bakımından benzerlik göstermekle birlikte daha çok sevgi ve aşk duygusu öne çıkmıştır. Bu duygu geçmişten günümüze şairlerin ve yazarların üzerinde en çok düşündüğü ve yazdığı konulardan biridir. Klâsik Türk şiirinde şairin aşk konusunu ele alması bir zorunluluktur. Geleneğin verdiği bu imkân dâhilinde bu zorunluluğu klâsik Türk şairi yerine getirmekle mükelleftir. Bu zorunluluk hâlini yerine getiren her şair aynı zamanda âşîğin kendisidir. Ayrıca sevgi-aşk duygusunun hâkim olduğu klâsik Türk şiirinde kederin yoğunluğu da en az sevgi ve aşk duygusu kadar vardır. Bu durumda sevgi ve aşk duygusunun etrafında beliren hüzn, üzüntü, dert, keder, ayrılık gibi olumsuz duyguların öne çıkması da kaçınılmaz bir gerçektir. Bütün bu açıklamalardan hareketle Bâkî'nin, Şeyhülislâm Yahyâ'nın ve Nef'î'nin klâsik Türk şiiri geleneğinin imkânları dâhilinde şiir metnini oluştururken insan hayatının merkezinde olan duyu ve duyguların dışı vurumunda şairlerin yaşam alanındaki ve edebî yönden benzerliklerinin-farklılıklarının şiir metnine dolaylı veya doğrudan yansıdığını rahatlıkla görebilmekteyiz.

Bu çalışmada elde edilen bulguların temelinde başta klâsik Türk şiir geleneğinin etkisi olmakla birlikte farklı yüzyıllarda yaşamış olan bu şairlerin benzer üslup tarzlarının, Nef'î hariç Bâkî'nin ve Şeyhülislâm Yahyâ'nın benzer yaşam şekillerinin olması ve bu şairlerin edebî yönden benzerliklerinin bulunması da etkili olmuştur.

Araştırmamıza göre bu bulgular, Şeyhülislâm Yahyâ'nın gazellerindeki duyu ve duyguları ortaya koymanın yanı sıra, klâsik Türk şiirini anlamadan bu şiir geleneği hakkında önyargılarla yapılan haksız eleştirilere de cevap niteliği taşımaktadır. Çalışma alanı açısından da -istatistik verilerinde görüldüğü üzere- şairin yaşadığı dönemdeki Osmanlı toplumunun bir ferdi olarak duygusal özelliklerini yansıtan sonuçlar ortaya koymaktadır.

Bu bulguların alana katkısı göz önüne alındığında; klâsik Türk şiirinin duyu ve duygu dünyasını belirlemekte, şairlerin karakteristik özelliklerini dile getirmekte, şiir sanatının tanım eksikliğini giderilmesine katkıda bulunmakta ve klâsik Türk şiirinin duygudan yoksun, köhne bir edebiyat olmadığını bir kez daha açık bir şekilde göstermektedir.

Şeyhülislâm Yahyâ'nın gazelleriyle bu çalışmanın sınırlandırılmasının nedeni şairin duyu ve duygu dünyasını yansıtan özel bir form olmasından kaynaklanmaktadır. Konuyla ilgili ileride yapılacak çalışmalarda farklı şairlerin duyu ve duygu dünyası tespit edilirse divân şiirinin genel duyu ve duygu dünyası ortaya çıkacaktır.

Bu çalışmayla klâsik Türk şiirinde yer alan bazı eksiklikler giderilmeye çalışılmıştır. Klâsik Türk şiirinde yer alan duyu ve duyguların derinlemesine analizi biraz ihmal edilmiştir. Yapılan çalışmayla gazellerdeki bu unsurlar incelenip analiz edilerek, klâsik Türk şiirindeki psikolojik duygusal derinliği verilmiştir. Klâsik Türk şiiri dilinin zengin yapısı ve üslup öğelerinin daha net bilinmesine katkıda bulunulmuştur. Klâsik Türk şiirinde psikolojik analizler az sayıda yapılmış olup, gazellerin psikolojik yönden yorumlanabilir durumuna katkı sağlamıştır. Şairin metni yazdığı dönemdeki kültürel, sosyal ve siyasî durumlarını gözeterek, bu metnin nasıl şekillenip yansıtıldığı yönündeki tarihî ve kültürel açıdan ciddi bir eksikliği de gidermiştir. Dolayısıyla, bu çalışma, klâsik Türk şiiri araştırmalarına farklı bakış açılarıyla derinlik kazandırıp, literatürde yer alan ciddi boşlukları doldurmuştur.

Şeyhülislâm Yahyâ'nın gazellerine duyu ve duygu yönüyle baktığımızda elde edilen bulgular doğrultusunda yapılan araştırmada cevabı bulanmayan hiçbir soru veya hipoteze rastlanmamıştır.

6.3. Öneriler

Bu çalışmada *Şeyhülislâm Yahyâ Divânı*'ndaki gazellerde yer alan duyu ve duygular ile bunların kullanım sıklıkları tespit edilmiştir. Benzer bulguların diğer klâsik Türk şairlerinin gazellerinde de bulunup bulunamayacağı merak konusudur. Bu doğrultuda ileride yapılacak çalışmalarda farklı şairlerin gazellerindeki duyu ve duyguların tespit edilmesi, klâsik Türk şiirindeki gazellerin duyu ve duygu dünyasının değerlendirilmesine ve açıklanmasına katkı sağlayacaktır.

Araştırmacıların sadece klâsik Türk şiiri gazelleriyle sınırlı kalmayıp bütün Türk edebiyatını kapsayan duyu ve duygu dünyasını belirleyebilmesi için konuyla ilgili araştırma önerileri sunulabilir ve bu çalışmalar desteklenebilir.

Klâsik Türk şiirinin duyu ve duygu dünyasını nicel verilerle belirlemede, şairlerin karakteristik özelliklerini dile getirmede, şiir sanatının tanım eksikliğini gidermede önemli bir yeri olan bu araştırmanın evren ve kapsam alanının genişletilip farklı araştırmacıların da bu yöndeki araştırmalara dâhil olmasıyla konu hakkında yürütülen çalışmaların daha faydalı olabileceği düşünülmektedir. Bunun yanında klâsik Türk şiiri ve diğer dönemlerdeki Türk şiirinin duyu ve duygu bakımından mukayeseli bir araştırmasının yapılmasında daha etkin sonuçlar sağlayabileceği düşünülmektedir.

Bu çalışmanın; üniversitelerin ilgili alanlarında okutulan derslerde öğrencilerin duyuları ve duyguları daha kolay görebilmelerine, şairleri daha net tanıyabilmelerine ve duyguların iletişim yönüyle insan hayatı üzerindeki etkilerinin gelişimine katkılar sunabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, N. (2003). “*Klâsik Türk Şiirinde Beşerî His ve Hasletler*”, Harvard University, Journal of Turkish Studies- Türklük Bilgisi Araştırmaları. V.27/1. s.1-17.
- Adler (2013). “İnsan Tabiatını Tanıma” (Çev. Ayda Yörükkan). İstanbul: İş Bankası Yayınları.
- Aktaş, H. (2004). *İnsanda Duygusal Yaşantı*. Ankara: Palme Yayıncılık.
- Akün, Ömer F. (1994). “*Dîvân Edebiyatı*”. İstanbul: TDV İslam Ansiklopedisi, C.9, s.389-427.
- Altan, S. ve Özpehlivan, M. (2019). “*Duygusal Emek ve Tükenmişlik İlişkisi*”. International Journal of Management and Administration. S: 3/5, s.80-99.
- Andrews, Walter G. (2012). *Şiirin Sesi, Toplumun Şarkısı*. (Çev. Tansel Güney). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Arı, R. (2018). “*Klâsik Türk Şiiri Gazel Geleneğinde Duygularla İlişkisi İtibariyle Aşk -Fuzûlî Örneği-*”. Dîvân Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, S:20. s.71-100.
- Arı, R. (Haziran 2018). “*Klâsik Türk Şiirinde Duygu Birliği*”. Sosyal Bilimler Dergisi/The Journal of Social Science, C.5, S:24. s. 108-123.
- Armutlu, S. (2010). “*Şem u Pervâne*”. İstanbul: TDV İslam Ansiklopedisi, C.38, s.495-497.
- Aytaç, G. (2009). *Genel Edebiyat Bilimi*, İstanbul: Say Yayınları.
- Balanuye, Ç. (2012). *Spinoza: Bir Hakikat İfadesi*. İstanbul: Say Yayınları.
- Baltaş Z. (2006). *Duygusal Zekâ: İnsanın Dünyasını Aydınlatan ve İşine Yansıyan Işık*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Beyazıt U. (2018). “*Duyguların Gelişimi*”. Fatma Gül Cırhinlioğlu (Ed.). *Duygu Psikolojisi*. İstanbul: Nobel Yayınları.
- Coştu, Y. (2009). “*Toplumsallaşma Kavramı Üzerine Sosyolojik Bir Değerlendirme*” Din bilimleri Akademik Araştırma Dergisi, C: 9, S: 3, s. 117-140.

- Demir, S. T. (2008). “*Duyguların ve Heyecanların Ontolojik Temelleri*”. (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Yeniterzi, E. (2005). “*Dîvân Şiirinde Gazel Redifli Gazeller*”. Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi, S:18, s.1-10.
- Gençoğlu, C. ve Yılmaz, Müge. (2017). “*Duygusal Farkındalık: Duygu Odaklı Terapi Yaklaşımı Doğrultusunda Hazırlanmış Eğitim Programı*”. Ankara: Nobel Yayınları.
- Goleman D. (2010). *Duygusal Zekâ Neden IQ'den Önemlidir*. (Çev. Banu Seçkin Yüksel). İstanbul: Varlık Yayınları.
- Gökalp, N. (2019). *Duygu Felsefesi*. Ankara: Atlas Yayınları.
- Gün, N. (2013), *CQ'dan SQ'ya İçimizdeki Şaman: Duyguların Simyası*. İstanbul: Kuraldışı Yayıncılık.
- Güncel Türkçe Sözlük (TDK), [Elektronik Sürüm], <https://sozluk.gov.tr/>, (E.T: 04.07.2023).
- İpekten H. (1996). “*Gazel*”, İstanbul: TDV İslam Ansiklopedisi, C. 13, s. 442-443.
- İşler, E. (2019). “*Thomas Hobbes ve J. J. Rousseau'da İnsan Doğası ve Barışın Olanacağı*”, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), T.C. Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kavruk, H., *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*, [Elektronik Sürüm], Kültür ve Turizm Bakanlığı, <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-78405/seyhulislam-yahya-divani.html> (Erişim Tarihi: 05.07.2022).
- Kavruk, H. (2001). *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*. Ankara: MEB Yayınları.
- Akyüz, K. vd., (1990). *Fuzûlî Divanı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kurtoğlu, O. (2011). “*Osmanlı Sosyal Hayatında Şiir: Dîvân Şiirinde Afnâmeler ve Cem Sultan'ın Kerem Kasidesi*”. Ankara: Gazi Türkiyat Dergisi, Bahar, S: 8. s.285- 310.
- Kutlay, S. (2021). “*Duygu Teorilerinin Felsefi Temelleri*”, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Sak, R., Sak Ş., İ. T., Öneren Şendil, Ç. & Nas, E. (2021). “*Bir Araştırma Yöntemi Olarak Doküman Analizi* “. Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi, V: 4, S: 1, s. 227-256.
- Sara, A. (2015). *Duyguların Kültürel Politikası*. (Çev. Sultan Komut). İstanbul: Sel Yayınları.
- Sarıbaş, T. (2001). “*Nesnellik Öznellik İkileminde Biçembilim ve Düzyazı Çözümlemesi için Bir Yöntem: Sabahattin Ali’nin ‘Kağrı’ Adlı Öyküsü*”. Dilbilim ve Uygulamaları Dergisi, S: 2, 81-95.
- Schopenhauer, A. (2010). *Hayatın Anlamı*. (Çev. Ahmet Aydoğan). İstanbul: Say Yayınları.
- Smith, T. W. (2018). *Acıdan Zevklenmeye: Duygular Sözlüğü*. (Çev. Hale Şirin). İstanbul: Kolektif Kitap.
- Spinoza (2011). “*Törebilim (Ethica) 2: Duyguların Doğası ve Kökeni Üzerine*” (Çev. Aziz Yardımlı). İstanbul: İdea Yayınevi
- Şenödeyici, Özer (2012). “*Osmanlının Görsel Şiirleri*”. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Tarhan, N. (2010). *Toplum Psikolojisi: Sosyal Şizofreniden Toplumsal Empatiye*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Tarhan, N. (2018). *Duyguların Psikolojisi ve Duygusal Zekâ*, İstanbul: Timaş Yayınları.
- Topçu, N. (2017). *Psikoloji*. Ezel Erverdi ve İsmail Kara (Haz.). “*Duygu Hayatı*”. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Torun, T. (2015). “*Duyguların Evrimi*”, Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, S:2, s.79-91.
- Tökel, Dursun A. (2007). “*‘Dîvân Şiirine Modern Metin Çözümleme Yöntemlerinden Bakmak’*”. Journal of Turkish Studies, V: 2/3. s.535-555.
- Uçan, H. (2010). “*Söylem Göstergebilimi ve Duygu Değeri: Tevfik Fikret’in Sitâyiş-i Hazret-i Padişâhî ve Sis Şiirlerinde Sevgi ve Nefret*”. Sosyal Bilimler Dergisi, C.12, S:2. s.31-50

- Üstün Mehmet C. (2017). “*Bâkî Dîvânı ’ndaki Övünç İfadelerinin Diliçi Çevirisi ve Yorumu*” Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, X-I: 35-76.
- Yıldırım, A. (2002). “*Nedim ’in Şiirinde Somutlama*”. Elâzığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C. 12, S: 2. s. 211-218.
- Yıldırım A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

ÖZGEÇMİŞ

